INECO, s.r.o.
Mladých budovateľov 2
974 11 Banská Bystrica
Slovenská republika

☎ (+421)-948 634 624
www.enviroservis.sk
ineco.bb@gmail.com

Správa o hodnotení

podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

ZMENA BÝVALÉHO ŠTRKOVISKA NA REKREAČNO-ODDYCHOVÝ AREÁL

MVDr. Atila Bokor a Emília Bokorová

Hviezdoslavova 1723/31, Lučenec, 984 01

Banská Bystrica, október 2026

OBSAH

A ZÁKLADNÉ ÚDAJE 7
A.I. Základné údaje o navrhovateľovi 7
A.I.1 Názov 7
A.I.2 Identifikačné číslo 7
A.I.3 Sídlo 7
A.I.4 Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa 7
A.I.5 Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie 7
A.II. Základné údaje o navrhovanej činnosti 8
A.II.1 Názov 8
A.II.2 Účel 8
A.II.3 Užívateľ 8
A.II.4 Charakter navrhovanej činnosti 8
A.II.5 Umiestnenie 9
A.II.6 Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti 10
A.II.7 Dôvod umiestnenia v danej lokalite 11
A.II.8 Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti 11
A.II.9 Popis technického a technologického riešenia 11
A.II.10 Varianty navrhovanej činnosti podľa § 22 ods.2 19
A.II.11 Celkové náklady (orientačné) 19
A.II.12 Dotknutá obec 19
A.II.13 Dotknutý samosprávny kraj 19
A.II.14 Dotknuté orgány 19
A.II.15 Povoľujúci orgán 19
A.II.16 Rezortný orgán 19
A.II.17 Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov 20
A.II.18 Vyjadrenie o vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice 20
B ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA 21
B.I. Požiadavky na vstupy 21
B.I.1 Pôda – záber pôdy celkom v ha, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodársky pôdny fond, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber 21
B.I.2 Voda – odber vody celkom, maximálny a priemerný odber (m^3/hod., m^3/rok), z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), umiestnenie odberného zariadenia, spotreba vody celkom (m^3/hod., m^3/rok) 25
B.I.3 Suroviny – druh, spotreba (denná, ročná), spôsob získavania (vlastný zdroj, dovoz) 26
B.I.4 Energetické zdroje - druh, spotreba (denná, ročná) 28
B.I.5 Nároky na dopravu a inú infraštruktúru 30
B.I.6 Nároky na pracovné sily 32
B.II. Údaje o výstupoch 32

B.II.1 Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií, časové pôsobenie zdroja (stále, pravidelné, náhodné) 32
B.II.2 Odpadové vody – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd (v m^3/rok), miesto vypúšťania [recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd (spoločná, vlastná, kapacita, účinnosť)], zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania 36
B.II.3 Odpady – celkové množstvo (t/rok), druh a kategória odpadu, miesto vzniku odpadu, spôsob nakladania s odpadmi 37
B.II.4 Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita) 41
B.II.5 Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita) 45
B.II.6 Zápach a iné výstupy (zdroj, intenzita) 45
B.II.7 Doplňujúce údaje 46
C KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA 47
C.I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia 47
C.II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia 47
C.II.1 Geomorfologické pomery – typ reliéfu, sklon, členitosť 47
C.II.2 Geologické pomery – geologická charakteristika územia, inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, stav znečistenia horninového prostredia 47
C.II.3 Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd 50
C.II.4 Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov) 53
C.II.5 Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia 54
C.II.6 Hydrologické pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, pásma hygienickej ochrany, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd 55
C.II.7 Fauna a flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, charakteristika biotopov, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov 59
C.II.8 Krajina – štruktúra krajiny, krajinný obraz, scenéria, stabilita, ochrana 81
C.II.9 Chránené územia podľa osobitných predpisov a ich ochranné pásma [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], chránené stromy 83
C.II.10 Územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny) 87
C.II.11 Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi) 89
C.II.12 Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti 95
C.II.13 Archeologické náleziská 95

C.II.14 Paleontologické náleziská a významné geologické lokality 96
C.II.15 Charakteristika existujúcich zdrojov znečistenia životného prostredia (napr. hluk, vibrácie, žiarenie) a ich vplyv na životné prostredie 96
C.II.16 Komplexné zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov 106
C.II.17 Celková kvalita životného prostredia – syntéza pozitívnych a negatívnych faktorov (napr. zraniteľnosť horninového prostredia, citlivosť reliéfu, citlivosť povrchových a podzemných vôd, citlivosť pôd, citlivosť ovzdušia, citlivosť fauny a flóry a ich biotopov, citlivosť faktorov pohody a kvality života človeka)..... 106
C.II.18 Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala 107
C.II.19 Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou 107
C.III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti 108
C.III.1 Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce, iné vplyvy 108
C.III.2 Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery..... 112
C.III.3 Vplyvy na klimatické pomery a zraniteľnosť navrhovanej činnosti voči zmene klímy.. 113
C.III.4 Vplyvy na ovzdušie..... 114
C.III.5 Vplyvy na vodné pomery 115
C.III.6 Vplyvy na pôdu 117
C.III.7 Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy 120
C.III.8 Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz..... 135
C.III.9 Vplyvy na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma..... 138
C.III.10 Vplyvy na územný systém ekologickej stability..... 143
C.III.11 Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme 146
C.III.12 Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky 146
C.III.13 Vplyvy na archeologické náleziská..... 146
C.III.14 Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality..... 146
C.III.15 Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy (napr. miestne tradície)..... 146
C.III.16 Iné vplyvy..... 147
C.III.17 Priestorová syntéza vplyvov činnosti v území 150
C.III.18 Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi 152
C.III.19 Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie 154
C.IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie 154
C.IV.1 Územnoplánovacie opatrenia 154
C.IV.2 Technické opatrenia 154
C.IV.3 Technologické opatrenia 160
C.IV.4 Organizačné a prevádzkové opatrenia..... 160
C.IV.5 Iné opatrenia..... 161
C.IV.6 Vyjadrenie k technicko-ekonomickej realizovateľnosti opatrení..... 161

C.V. Porovnanie vhodných variantov navrhovanej činnosti podľa § 22 ods. 2 a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na vplyvy na životné prostredie 161
C.V.1 Tvorba súboru kritérií so zreteľom na charakter, veľkosť a rozsah navrhovanej činnosti, technológiu a umiestnenie a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu navrhovanej činnosti podľa § 22 ods. 2 161
C.V.2 Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty navrhovanej činnosti podľa § 22 ods. 2 161
C.V.3 Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu navrhovanej činnosti podľa § 22 ods. 2 161
C.VI. Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy 163
C.VI.1 Návrh monitoringu od začatia výstavby, v priebehu výstavby, počas prevádzky a po skončení prevádzky navrhovanej činnosti. 163
C.VI.2 Návrh kontroly dodržiavania stanovených podmienok 163
C.VII. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia v území, kde sa má navrhovaná činnosť realizovať 163
C.VIII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení 164
C.IX. Prílohy k správe o hodnotení 165
C.IX.1 Mapové prílohy a fotodokumentácia 165
C.IX.2 Textové prílohy 165
C.X. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie 166
C.X.1 Vyhodnotenie plnenia rozsahu hodnotenia 182
C.X.2 Vyjadrenie ku pripomienkam doručeným k informácii o navrhovanej činnosti 185
C.XI. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali 195
C.XII. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení 196
C.XII.1 Použitá literatúra 196
C.XII.2 Použité právne predpisy 197
C.XIII. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu spracovateľa správy o hodnotení a navrhovateľa 199

ÚVOD

Účelom posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) je zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy navrhovaných činností na životné prostredie; objasniť a porovnať výhody a nevýhody navrhovanej činnosti vrátane jej variantov a to aj v porovnaní s nulovým variantom; určiť opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia, alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia, resp. ľudského zdravia a získať odborný podklad na vydanie rozhodnutia o povolení činností podľa osobitných predpisov.

Predkladaná správa o hodnotení navrhovanej činnosti „Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál“ predstavuje odborný dokument spracovaný v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie. Správa o hodnotení nadväzuje na predchádzajúcu etapu informácii o navrhovanej činnosti a jej cieľom je podrobnejšie vyhodnotiť charakter navrhovanej činnosti, podmienky jej realizácie, stav dotknutého územia, ako aj predpokladané vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia a obyvateľstvo.

Účelom správy o hodnotení je poskytnúť komplexné informácie o navrhovanej činnosti, o súčasnom stave životného prostredia v dotknutom území, o možných priamych, nepriamych, sekundárnych, kumulatívnych, synergických, krátkodobých, dlhodobých, trvalých a dočasných vplyvoch navrhovanej činnosti, ako aj o opatreniach navrhnutých na ich zmiernenie alebo kompenzáciu.

Uvedená správa o hodnotení je vypracovaná na základe prílohy č. 11 zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov a v súlade s rozsahom hodnotenia určeným Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky č. 11227/2026-11.1/mm, 30454/2026 a 30455/2026-N zo dňa 21. mája 2026.

Navrhovaná činnosť spočíva v zmene využitia bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál v k. ú. Panické Dravce. Areál bude pozostávať z 30 samostatných pozemkov pre objekty individuálnej rekreácie, doplnených o vnútroareálovú štrkovú komunikáciu, parkovisko, prvky zelene a ihriská. Cieľom projektu je vytvoriť priestor pre sezónnu rekreáciu a krátkodobé pobyty, ktorý prispeje k rozvoju regionálneho cestovného ruchu a ekonomiky.

A ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I. Základné údaje o navrhovateľovi

A.I.1 Názov

MVDr. Atila Bokor a Emília Bokorová

A.I.2 Identifikačné číslo

Nerelevantné

A.I.3 Sídlo

Hviezdoslavova 1723/31, Lučenec, 984 01

A.I.4 Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa

Meno a priezvisko:	Ing. Juraj Musil, PhD. (konateľ spoločnosti)
Organizácia:	INECO, s.r.o.
Adresa:	Mladých budovateľov 2, 974 11 Banská Bystrica
Tel. č.:	+421 948 634 624
Email:	ineco.bb@gmail.com

A.I.5 Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

Za spracovateľa:

Meno a priezvisko:	Ing. Petra Prlič, PhD. (projektový manažér)
Organizácia:	INECO, s.r.o.
Adresa:	Mladých budovateľov 2, 974 11 Banská Bystrica
Tel. č.:	+421 948 086 907
Email:	ineco.bb@gmail.com

A.II. Základné údaje o navrhovanej činnosti

A.II.1 Názov

ZMENA BÝVALÉHO ŠTRKOVISKA NA REKREAČNO-ODDYCHOVÝ AREÁL

A.II.2 Účel

Navrhovaná činnosť rieši bývalý areál štrkoviska, ktorý sa nachádza v katastri obce Panické Dravce v okrese Lučenec. V súčasnosti je ťažba štrkopieskov na ložisku už ukončená, pričom predchádzajúcou ťažbou v tomto priestore vznikli 4 samostatné jazerá. Účelom navrhovanej činnosti je preto prinavrátenie ducha danému areálu. Návrhom je vznik rekreačno-oddychového areálu v danej lokalite.

Účelom daného areálu bude vznik rekreačného bývania a revitalizovanie priestoru bývalého areálu v štandarde „zelenej architektúry“ s atribútmi trvalo udržateľného prístupu k tvorbe prostredia. Keďže areál sa nachádza v chránenom vtáčom území sú rešpektované zásady ochrany prírody a najmä ochrany vtáctva. Návrhom pre danú lokalitu je vybudovanie novej technickej infraštruktúry, dopravnej obsluhy a výrazne sa doplnia prvky zelene s cieľom intenzívnejšie prepojiť areál prírodnými prvkami s okolitou krajinou. Poloha lokality zabezpečuje kvalitnú rekreáciu v tichom prostredí.

Budúci rekreačno-oddychový areál sa bude nachádzať v chránenom území – chránenom vtáčom území (CHVÚ) SKCHVU021 Poiplie. V zmysle tabuľky č. 13, položky č. 8 je vybudovanie takejto činnosti v chránenom území uvedené v časti A v zmysle prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. bez prahovej hodnoty alebo limitu a teda je takáto navrhovaná činnosť predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie.

A.II.3 Užívateľ

MVDr. Atila Bokor a Emília Bokorová a budúci majitelia pozemkov, resp. rekreačných objektov

A.II.4 Charakter navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť ZMENA BÝVALÉHO ŠTRKOVISKA NA REKREAČNO-ODDYCHOVÝ AREÁL predstavuje v dotknutom území **novú činnosť**. S ohľadom na skutočnosť, že ide o činnosť, ktorá zasahuje chránené vtáčie územie je navrhovanú činnosť v zmysle Prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. (zákon EIA) možné explicitne zaradiť nasledovne:

Tab. 1 Kategorizácia navrhovanej činnosti

	Prahová hodnota		**Hodnota parametra pre navrhovanú činnosť**
Tabuľka č. 13: Infraštruktúra	**Časť A**	Časť B	Predmetom navrhovanej činnosti je vybudovanie rekreačno-oddychového areálu v chránenom území (CHVÚ SKCHVU021 Poiplie).
Položka č. 8: Športové alebo rekreačné strediská vrátane hotelových komplexov a trvalých kempingov alebo kempingov s karavánovými miestami, neuvedené v iných položkách tejto prílohy	**v chránených územiach**	v zastavanom území od 10 000 m^2 záberu plochy a mimo zastavaného územia od 5 000 m^2 záberu plochy vrátane alebo	

	Prahová hodnota		Hodnota parametra pre navrhovanú činnosť
		neuvedené v časti A	
Tabuľka č. 2: Vodné hospodárstvo	Časť A	**Časť B**	Rozsah hodnotenia zaraďuje navrhovanú činnosť do časti B uvedenej položky.
Položka č. 1 Priehrady, nádrže, hate alebo iné zariadenia určené na zadržiavanie, vzdúvanie alebo akumuláciu vody	s rozlohou od 100 ha vrátane	**s rozlohou od 5 ha do 100 ha**	

Rezortný orgán: Ministerstvo cestovného ruchu a športu Slovenskej republiky
Príslušný orgán: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Navrhovaná činnosť svojim rozsahom spadá pod posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti pre **časť A** podľa tabuľky č. 13, položky č. 8 a podľa rozsahu hodnotenia pre **časť B** tabuľky č. 2, položky č. 1 v zmysle Prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z a bola vypracovaná na základe prílohy č. 11 zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov a v súlade s rozsahom hodnotenia určeným Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky č. 11227/2026-11.1/mm, 30454/2026 a 30455/2026-N zo dňa 21. mája 2026.

A.II.5 Umiestnenie

Navrhovaná činnosť bude situovaná v Banskobystrickom kraji, okres Lučenec, obci Panické Dravce, v k.ú. Panické dravce. Návrh je umiestnený na pozemkoch uvedených nižšie.

Kraj: Banskobystrický
Okres: Lučenec
Obec: Panické Dravce
Katastrálne územie: Panické Dravce
Parcelné čísla: Pozri Tab. 2

Tab. 2 Zoznam navrhovanou činnosťou dotknutých pozemkov

Časť projektu	Parcely registra C	Parcely registra E
Areálu	914/5, 917/4, 917/6, 917/10, 917/7, 917/11, 917/12, 917/17, 917/18, 917/19, 917/20, 917/21, 917/22, 917/23, 917/24, 917/25, 917/26, 917/27, 917/28, 917/29, 917/30, 917/31, 917/32, 917/33, 917/34, 917/35, 917/36, 917/37, 917/38, 917/39, 917/40, 917/41, 917/42, 917/43, 917/44, 917/45, 917/46, 917/47, 917/48, 917/49, 917/50, 917/51, 917/52	nie sú
Vjazd a prístupová cesta	914/5, 917/3, 917/5, 917/6, 917/10	5-736

Navrhovaná činnosť rieši bývalý areál štrkoviska, ktorý sa nachádza v južnej časti stredoslovenského kraja, v katastri obce Panické Dravce, juhovýchodne od Margočovej osady. Z východnej strany je územie

ohraničené riekou Ipeľ, zo severozápadnej sa dotýka cesty II/585. Návrh je umiestnený na pozemky evidované ako ostatná plocha, trvalý trávnatý porast a orná pôda. Druh pozemku parcely registra E 5-736 je evidovaná ako trvalý trávnatý porast a parcely registra C 917/4 je evidovaná ako orná pôda. Ostatné parcely sú evidované ako ostatná plocha. Bodová hodnota produkčného potenciálu je na celej ploche navrhovanej činnosti 56 (BPEJ 0494003) (podnemapy.sk). Produkčný potenciál poľnohospodárskych pôd je hodnotený na 100-bodovej stupnici, pričom vyššia bodová hodnota vyjadruje vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšia hodnota nižší produkčný potenciál. Hodnotenie pritom vychádza z integrovaného posúdenia vlastností bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktorov prostredia a údajov o produkcii poľnohospodárskych plodín. Hodnota 56 bodov sa nachádza v intervale 51 – 60 bodov, teda približne v strednej časti celého hodnotiaceho rozpätia.
Z hľadiska typologicko-produkčnej kategorizácie je predmetná pôda zaradená do kategórie OT1. Typologicko-produkčná kategorizácia rozdeľuje poľnohospodárske pôdy Slovenska do štyroch základných typov – O, OT, T a N – a celkovo do 14 subtypov racionálneho využívania pôdy. Kategória OT predstavuje tzv. striedavé polia, teda pôdy, pri ktorých sa z hľadiska ich vlastností predpokladá kombinované alebo alternatívne využívanie ako orná pôda a trvalý trávny porast. Konkrétne kategória OT1 je charakterizovaná ako „stredne produkčné polia a produkčné trávne porasty“. Ide o najprodukčnejšiu z troch kategórií striedavých polí OT1 až OT3.
Z hľadiska kvalitatívnej ochrany poľnohospodárskej pôdy je BPEJ 0494003 zaradená do 8. skupiny kvality. Systém rozdeľuje poľnohospodárske pôdy do deviatich skupín, pričom 1. skupina predstavuje najkvalitnejšie pôdy a 9. skupina najmenej kvalitné pôdy. Zaradenie do 8. skupiny preto znamená, že predmetná pôda patrí z pohľadu tohto systému medzi menej kvalitné poľnohospodárske pôdy.
Prístup k záujmovým parcelám je z cesty II/585 cez parcely KN-C 914/5, 917/3, 917/5, 917/6, 917/10 (parcely vo vlastníctve investora) a parcely KN-E 5-736 (parcela v správe SPF a LESY SR).
Vjazd z regionálnej cesty II/585 na prístupovú cestu je vytvorený na základe povolenia od Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Lučenci, s číslom 4/2011/00084 z 12.01.2011 s právoplatnosťou ku dňu 03.02.2011. Na základe toho bola vytvorená aj nájomná zmluva s BBRSC/ 0445/2011 LC 12 z dňa 17.02.2011.
Areál sa nachádza mimo zastaveného územia obce. Pozemky sú situované v chránenom vtáčom území Poiplie.
V blízkosti sa nachádza vzdušné vedenie vysokého napätia (VN) a veľmi vysokého nepätia (VVN). Navrhovaná činnosť však nezasahuje do ochranných pásiem daného vedenia.

Lokalizácia najbližších sídelných objektov

Najbližšími sídelnými objektmi sú rodinné domy situované v k.ú. Panické Dravce cca 450 m severozápadným smerom od záujmového areálu, v miestnej časti Margočova osada. Približne 600 m severovýchodným smerom sa nachádza futbalové ihrisko a za ním obytné rodinné domy v katastri Panické Dravce. Približne 720 m západne sa nachádza chatová oblasť Štrkovisko a cca. 1 km južne sa nachádza obec Kalonda.

A.II.6 Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti je zachytená na mapových prílohách.

A.II.7 Dôvod umiestnenia v danej lokalite

Umiestnenie navrhovanej činnosti „Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál“ v predmetnej lokalite je odôvodnené najmä existujúcim charakterom a súčasným stavom územia. Riešené územie predstavuje bývalý areál štrkoviska v katastrálnom území Panické Dravce, v ktorom bola ťažba štrkopieskov ukončená a v dôsledku predchádzajúcej banskej činnosti tu vznikli samostatné vodné plochy. Ide teda o antropogénne pozmenené územie, ktoré v súčasnosti nie je využívané spôsobom zodpovedajúcim jeho rekreačnému, krajinárskemu a environmentálnemu potenciálu. Navrhovaná činnosť preto predstavuje možnosť funkčnej premeny a revitalizácie územia po ťažobnej činnosti bez potreby zásahu do nových, doposiaľ nenarušených prírodných alebo sídelných plôch.

Dôvodom výberu lokality je aj jej prirodzená vhodnosť na rekreačno-oddychové využitie. Prítomnosť vodných plôch, otvoreného krajinného priestoru, pokojné prostredie a poloha mimo zastavaného územia obce vytvárajú vhodné predpoklady na sezónnu rekreáciu a krátkodobé pobyty. Navrhované využitie nadväzuje na charakter územia a umožňuje jeho usporiadané začlenenie do okolitej krajiny prostredníctvom doplnenia zelene, vybudovania primeranej technickej a dopravnej infraštruktúry a uplatnenia zásad zelenej architektúry.

Významným faktorom umiestnenia je aj dostupnosť územia. Prístup k záujmovým parcelám je zabezpečený z cesty II/585. Navrhovaná vnútroareálová a prístupová komunikácia bude riešená primerane charakteru rekreačného areálu, s dôrazom na minimalizáciu zásahov do územia.

Umiestnenie navrhovanej činnosti v danej lokalite možno preto považovať za opodstatnené z hľadiska funkčného využitia územia, priestorových možností, dopravnej dostupnosti, existujúceho antropogénneho narušenia územia, ako aj z hľadiska potenciálu jeho krajinárskej a rekreačnej obnovy. Navrhovaná činnosť nepredstavuje záber kompaktného sídelného územia ani významný zásah do poľnohospodársky intenzívne využívanej krajiny, ale využíva už pozmenené územie bývalého štrkoviska s cieľom jeho riadenej revitalizácie a začlenenia do širšieho rekreačného a prírodného prostredia.

A.II.8 Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Termín začatia stavby bude určený po vydaní právoplatného povolenia (rozhodnutie o stavebnom zámere) príslušným stavebným úradom. Termín dokončenia stavby bude závisieť predovšetkým od finančných možností investora. Činnosti budú realizované v nasledujúcom predpokladanom časovom harmonograme:

Začiatok realizácie projektu: v závislosti na ukončení procesu EIA a získaní príslušných povolení
Doba výstavby: cca 20 – 24 mesiacov
Skúšobná prevádzka: nie je relevantné
Ukončenie prevádzky: nie je relevantné

A.II.9 Popis technického a technologického riešenia

Predložený projekt rieši revitalizáciu bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál v obci Panické Dravce. Projekt rieši aj vybudovanie prístupovej a obslužnej cesty. Cesta bude vytvorená len ako štrková. Bude napojená na vjazd z regionálnej cesty II/585 na prístupovú cestu. Bol vytvorený na základe povolenia od Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Lučenci, s číslom 4/2011/00084 z 12.1.2011 s právoplatnosťou 3.2.2011. V danom areáli vzniká 30 pozemkov, na ktorých bude možné zrealizovať budovy kategórie - 1212 – Budovy na krátkodobé ubytovanie (rekreačné a dovolenkové účely).

Pre jeden objekt rekreačnej chaty sa môžu združiť maximálne 2 parcely (Obr. 1). Osadenie stavby musí dodržať požiadavky vyhlášky č. 532/2002 Z. z. o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu, najmä ustanovenia § 6, § 10 a § 11.
Chata môže byť maximálne jednopodlažná s obytným podkrovím. Tvar strechy stavby je bez vymedzenia. Maximálna výška hrebeňa strechy je 6m nad terénom štrkovej cesty. V rámci areálu nie je prípustné realizovať rekreačné stavby formou mobilných kontajnerových objektov, a to najme:

- kovové lodné kontajnery,
- skladové kontajnery a plechové garáže, unimobunky,
- ako aj iné provizórne, vizuálne rušivé a architektonicky nekvalitné objekty, ktoré nezodpovedajú charakteru rekreačného územia a narúšajú krajinný ráz lokality.

Rekreačné objekty musia vykazovať primeranú architektonickú kvalitu, s dôrazom na estetickú a materiálovú integráciu do prírodného a vidieckeho prostredia. Prípustné sú najmä:

- zrubové stavby z prírodného dreva,
- drevené montované objekty s kvalitným remeselným spracovaním,
- murované stavby s využitím prvkov prírodných materiálov (napr. drevo na fasáde, obklady, štíty),

Použité materiály a riešenia musia rešpektovať charakter územia a nesmú pôsobiť dočasne, rušivo vo vzťahu k okolitému prostrediu.

Každá chata, ktorá tu bude vznikať musí dodržať podmienky NATURA 2000 a ochrany vtáctva. Každý projekt musí minimálne:

- Preukázať nezávadnosť pre biotopy vtákov – bez hluku, svetelného smogu
- Splniť požiadavky EIA/NATURA posudku podľa § 28–29 zákona č. 543/2002 Z.z., ďalšie zmluvné podmienky možno upraviť v programe starostlivosti (2018–2047) pre Poiplie.
- Získať záväzné stanovisko ŠOP SR na základe uvedeného posúdenia vplyvov.

Oplotenie situované ku štrkovej obslužnej ceste bude max výšky 1,2 m. Medzi pozemkami do výšky max. 1,5 m, tvorené prírodnými materiálmi alebo priehľadným pletivom. Osadzovanie oplotenia do vody nie je prípustné. Zastavanosť pozemku (vrátane zastavaných plôch na parkovanie, chodníkov, plochy zastavanej chatou alebo terasou) nebude môcť presiahnuť 35% plochy pozemku.
Plochy pre odstavenie vozidiel musia byť na vyhradenom pozemku mimo verejných komunikácii. Materiál odstavných plôch je prípustný len priepustný alebo mierne priepustný (napr. eko dlažba, zatrávňovacia dlažba, štrky, a iné.).

Obr. 1 Rozdelenie dotknutého územia na stavebné parcely

Umelý val

V rámci revitalizácie územia je navrhnuté vytvorenie umelého zemného biotopového valu s cieľom podporiť vznik vhodných podmienok pre hniezdenie a úkryt vodných a mokraďových druhov vtáctva, najmä bučiačika močiarneho (*Ixobrychus minutus*), ako aj ďalších druhov viazaných na vodné a mokraďové biotopy.

Biotopový val bude situovaný v dĺžke približne 63,0 m. Navrhovaná maximálna výška zemného telesa bude približne 1,5–1,8 m nad úrovňou okolitého terénu. Val bude tvorený brehom. Na brehu bude pás cca 15,0 m, ktorý bude oddeľovať danú časť od rekreačnej. Na tomto území budú stromy a kríky, bližšie ku vode bude vytvorená pobrežná mokraďová zóna. Na niektorých miestach preto výška valu bude zmenšená a bude plynule prechádzať do vody. Svahy zemného telesa budú modelované v miernom sklone približne 1 : 2 až 1 : 2,5, s plynulým napojením na okolité terénne úpravy.

Val bude vytvorený z nezávadnej zeminy vhodnej na použitie do zemných násypov, bez prímesi stavebného odpadu, betónu, asfaltu alebo iných nevhodných materiálov. Zemina bude ukladaná a hutnená po vrstvách podľa požiadaviek na realizáciu zemných telies. Povrchová vrstva bude upravená vrstvou kvalitnej ornice v hrúbke približne 200–300 mm.

Súčasťou biotopového prvku bude vytvorenie plynulej prechodovej zóny medzi vodnou plochou, mokraďou a suchšou časťou terénu. Na strane orientovanej k vodnej ploche bude vytvorený priestor pre založenie súvislého porastu trstiny obyčajnej (*Phragmites australis*) a ďalšej pôvodnej mokraďovej vegetácie. Cieľom je vytvoriť hustý a dostatočne vysoký porast, ktorý poskytne vtáctvu vhodné podmienky na hniezdenie, úkryt a získavanie potravy.
V rámci návrhu bude uprednostnená prirodzená a nepravidelná štruktúra mokraďového biotopu s kombináciou plytkej zavodnenej časti, trstinového porastu a vegetačných prechodov. Zásahy do vegetácie budú vykonávané s ohľadom na potreby ochrany hniezdiacich druhov.
Stromová a kríková vegetácia bude situovaná prednostne na vrchných častiach biotopového prvku (suchšia časť terénu) tak, aby nedochádzalo k zatieneniu hlavnej mokraďovej a trstinovej časti určenej na podporu hniezdenia vtáctva.
Navrhovaný biotopový val bude okrem ekologickej funkcie plniť aj funkciu krajinotvornú a bude prirodzene začlenený do okolitého prostredia rekreačného areálu.

Realizačný variant zóny biodiverzity č. 1

Na troch parcelách na cípe jazera v rámci navrhovaného rekreačno-oddychového areálu sa vytvorí tichá zóna (Obr. 2), ktorá bude slúžiť na ochranu a podporu hniezdenia pre druhy viazané na mokrade a vodné biotopy. Tento priestor bude starostlivo navrhnutý tak, aby minimalizoval rušenie zo strany návštevníkov a zabezpečil pokojné prostredie pre voľne žijúce živočíchy, ako aj pre druhy vtákov, ktoré sa vyskytujú v tejto oblasti.
V rámci tejto zóny sa plánuje výstavba umelého valu (steny), ktorý bude špeciálne navrhnutý na hniezdenie bučiačika močiarneho (*Ixobrychus minutus*), čo je chránený druh vtáka. Tento druh je citlivý na rušenie, preto vytvorenie tichej zóny a stavba umelého valu pomôže zabezpečiť vhodné podmienky pre jeho rozmnožovanie a ochranu pred vonkajšími vplyvmi, ako je pohyb návštevníkov areálu. Val bude poskytovať potrebnú ochranu pred predátormi a zároveň vytvorí bezpečné miesto na hniezdenie tohto ohrozeného druhu.
Vytvorenie navrhovaného ostrovčeka, resp. polostrova pre vtáctvo zakresleného na Obr. 2 sa realizovať nebude. Dôvodom je technická nerealizovateľnosť tohto opatrenia, keďže v predmetnom mieste nie je vytvorený pevný základ a navezený materiál by sa postupne usádzal a rozplavoval na dne vodnej plochy. Uvedený záver bol konzultovaný aj s certifikovaným banským odborníkom Ing. Vendelínom Šuľanom, ktorý túto skutočnosť potvrdil. Zo stanoviska Správy CHKO Cerová vrchovina evid. č. CHKO CV/167-006/2026 zo dňa 29.06.2026 (k dispozícii v prílohe) zároveň vyplýva, že vytvorenie ostrovčeka alebo polostrova bolo formulované ako odporúčané opatrenie, nie ako záväzná podmienka realizácie navrhovanej činnosti. Z tohto dôvodu sa toto opatrenie do výsledného technického riešenia nezaraďuje.

Obr. 2 Vyznačenie zóny ochrany biodiverzity pri realizačnom variante č. 1

Realizačný variant zóny biodiverzity č. 2

V rámci realizačného variantu č. 2 budú parcely KN-C č. 917/40, 917/41 a 917/42 nachádzajúce sa na cípe jazera, ako aj litorálna zóna a vodná plocha parcely KN-C č. 917/7, ponechané ako **zóna ochrany biodiverzity bez priameho antropického vplyvu** (Obr. 3).

Uvedené plochy tak budú vylúčené z rekreačného a oddychového využitia návštevníkmi navrhovaného areálu, čím dôjde k obmedzeniu rozsahu územia využiteľného na jeho pôvodne navrhované funkcie. Variant č. 2 predstavuje z hľadiska ochrany prírody prísnejší režim ako variant č. 1, avšak za cenu úplného vylúčenia priameho využívania uvedených pozemkov a časti vodnej plochy návštevníkmi. Oproti variantu č. 1 tak

dochádza k výraznejšiemu priestorovému oddeleniu rekreačnej a ochrannej funkcie územia a k zníženiu využiteľnej plochy rekreačno-oddychového areálu. Takéto riešenie zároveň poskytuje menší priestor na vzájomné prepojenie rekreačného využitia územia s environmentálnou a poznávacou funkciou zóny biodiverzity.

Obr. 3 Vyznačenie zóny ochrany biodiverzity pri realizačnom variante č. 2

Vtáčí polostrov sa nebude realizovať z rovnakých dôvodov ako v realizačnom variante č. 1.

Stavebné objekty:
SO-01 Parcely na predaj, prenájom

SO-02 Prístupová, vnútroareálová komunikácia a odstavné plochy
SO-03 Vnútroareálové osvetlenie
SO-04 NN káblový rozvod
SO-05 Sadové úpravy, detské ihriská

Plošná bilancia

Celková plocha riešeného územia	
Plocha, ktorá tvorí parcely pre chaty – 30 parciel	13 965 m^2
– Parcely budú predávané, prenajímané pre výstavbu malej chatky	
Zeleň, ihriská	4165 m^2
– Plochy, ktoré ostanú vo vlastníctve investora	
Štrková obslužná cesta	4661 m^2
Štrková prístupová cesta (právoplatné stavebné povolenie 16.6.2011)	2098 m^2
Vjazd, ktorý má právoplatné povolenie (3.2.2011)	159 m^2
Parkovisko pre 10 áut	150 m^2
Existujúca vodná plocha, kt. vznikla ťažbou štrkopieskov	29615 m^2

Realizačný variant č. 1

Zóna ochrany biodiverzity	24 199 m^2
– Územie zelene	8 423 m^2
– Územie vodnej plochy	15 776 m^2

Realizačný variant č. 2

Zóna ochrany biodiverzity	38 869 m^2
– Územie zelene	11 052 m^2
– Územie vodnej plochy	27 817 m^2

SO-02 Prístupová, vnútroareálová komunikácia a odstavné plochy

Podľa preberacieho protokolu č. 02277/2026-43 na základe stanoviska BBRSC/223/2010, zo dňa 01.04.2026 (BANSKOBYSTRICKÁ REGIONÁLNA SPRÁVA CIEST) je napojenie riešené formou priameho napojenia prístupovej komunikácie na cestu II/585 a to jednoduchou križovatkou tvaru T s prípojnými polomermi R=12 m, celková šírka napojenia 20,0 m. Popod napojenie bude osadená rúra DN600 dĺžky 12m. Napojenie je spádované od cesty 11/585 na pozemok investora. Dňa 01.06.2026 bola vykonaná obhliadka dotknutého úseku cesty II/585 za účelom kontroly po realizácii stavby a dodržania podmienok vyjadrenia BBRSC, a. s., BBRSC/223/2010. Predmetom prevzatia je cesta II/585, v úseku cesty cca 6,265 ckm. Pripojenie je zhotovené v súlade s podmienkami stanoviska. Spoj napojenia nie je opatrený trvalepružnou asfaltovou zálievkou. Na základe stanoviska OR PZ ODI Lučenec ORP-DI-LC-Di-14-8/2010 BBRSC požaduje pred kolaudáciou stavby osadiť trvalé dopravné značenie pre vyznačenie križovatky. Obec Veľká nad Ipľom podľa žiadosti zo dňa 24.06.2026 dáva na vedomie, že súhlasí s trvalým osadením dopravného značenia č. 201 – Daj prednosť v jazde podľa projektovej dokumentácie odsúhlasenej Okresným dopravným inšpektorátom v Lučenci podľa súhlasu č. VnI-1118/2026 zo dňa 29.06.2026. Uvedené dopravné značenie bolo osadené (Obr. 4).

Obr. 4 Osadené dopravné značenie

SO-03 Vnútroareálové osvetlenie

Predpokladané osvetlenie

Na osvetlenie vonkajších priestorov budú použité LED pouličné solárne svietidlá so senzorom s menovitým príkonom 8 W a svetelným tokom 850 lm. Svietidlá sú vybavené 40 LED diódami typu SMD2835, pričom uhol vyžarovania svetla je 140 × 70°. Predpokladaná inštalačná výška svietidiel je 3 – 5 m. Svietidlá majú krytie IP65, a sú preto určené na používanie vo vonkajšom prostredí. Napájanie zabezpečuje integrovaný monokryštalický solárny panel s výkonom 7 Wp v kombinácii s vymeniteľnou Li-ion batériou s kapacitou 6 000 mAh (22,2 Wh). Z tohto dôvodu svietidlá nevyžadujú pripojenie na elektrickú distribučnú sieť.

Osvetlenie je riadené PIR pohybovým senzorom s uhlom detekcie približne 120° a dosahom 3 – 8 m. Po zotmení sa pri zaznamenaní pohybu svietidlo aktivuje na plnú intenzitu; po približne 20 sekundách bez zaznamenania pohybu prechádza do úsporného režimu s nižšou intenzitou. Po piatich hodinách prevádzky alebo pri poklese kapacity batérie pod 30 % sa svietidlo po uplynutí stanovenej doby úsporného režimu automaticky vypína a opätovne sa aktivuje pri zaznamenaní pohybu. Takýto spôsob prevádzky obmedzuje dobu svietenia na plný výkon a tým aj energetickú náročnosť a rozsah zbytočného osvetľovania územia v nočných hodinách.

SO-04 NN káblový rozvod a SO-05 Sadové úpravy, detské ihriská budú upresnené v ďalších stupňoch povoľovania.

A.II.10 Varianty navrhovanej činnosti podľa § 22 ods.2

Posudzovaná činnosť sa posudzuje podľa požiadavky z rozsahu hodnotenia (určeným Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky č. 11227/2026-11.1/mm, 30454/2026 a 30455/2026-N zo dňa 21. mája 2026) v troch variantoch a to v dvoch realizačných variantoch a v nulovom variante (stav, kedy by sa navrhovaná činnosť nerealizovala). Rozdiel variantu č. 1 oproti variantu č. 2 predstavuje predovšetkým spôsob využívania priestoru v okolí jazera. Vo variante č. 2 budú parcely KN-C č. 917/40, 917/41 a 917/42, ako aj litorál a vodná plocha parcely KN-C č. 917/7, vyčlenené ako zóna ochrany biodiverzity bez priameho antropického využívania.

A.II.11 Celkové náklady (orientačné)

Celkové náklady: Celkové náklady budú špecifikované na základe projektovej dokumentácie.

A.II.12 Dotknutá obec

Dotknutá obec: Panické Dravce

A.II.13 Dotknutý samosprávny kraj

Dotknutý samosprávny kraj: Banskobystrický

A.II.14 Dotknuté orgány

- Okresný úrad Lučenec – Odbor starostlivosti o životné prostredie
- Okresný úrad Lučenec – Odbor krízového riadenia
- Okresný úrad Lučenec – Odbor dopravy a pozemných komunikácií
- Okresný úrad Lučenec – Pozemkový a lesný odbor
- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Lučenec
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci
- Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky

A.II.15 Povoľujúci orgán

Povoľujúcim orgánom, v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, je Ministerstvo životného prostredia SR.
Povoľujúcim orgánom pre následný povoľovací proces (vydanie rozhodnutia o stavebnom zámere a kolaudácii stavby) je Obec Panické Dravce.

A.II.16 Rezortný orgán

- Ministerstvo cestovného ruchu a športu Slovenskej republiky

A.II.17 Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

V následnom povoľovacom procese bude potrebné získať rozhodnutie o stavebnom zámere podľa § 50 ods. 1 zákona č. 25/2025 Z. z. (stavebný zákon).

A.II.18 Vyjadrenie o vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice Slovenskej republiky.

B ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

B.I. Požiadavky na vstupy

B.I.1 Pôda – záber pôdy celkom v ha, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodársky pôdny fond, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber

Činnosť si vyžiada dočasný záber pôdy počas výstavby a trvalý záber pôdy v dôsledku umiestnenia stavieb, dočasné a trvalé prístupové komunikácie, a manipulačné plochy (Tab. 3). Druh pozemku parcely registra E 5-736 je evidovaná ako trvalý trávnatý porast a parcely registra C 917/4 je evidovaná ako orná pôda. Ostatné parcely sú evidované ako ostatná plocha. Bodová hodnota produkčného potenciálu je na celej ploche navrhovanej činnosti 56 (BPEJ 0494003) (podnemapy.sk). Produkčný potenciál poľnohospodárskych pôd je hodnotený na 100-bodovej stupnici, pričom vyššia bodová hodnota vyjadruje vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšia hodnota nižší produkčný potenciál. Hodnotenie pritom vychádza z integrovaného posúdenia vlastností bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktorov prostredia a údajov o produkcii poľnohospodárskych plodín. Hodnota 56 bodov sa nachádza v intervale 51 – 60 bodov, teda približne v strednej časti celého hodnotiaceho rozpätia.

Z hľadiska typologicko-produkčnej kategorizácie je predmetná pôda zaradená do kategórie OT1. Typologicko-produkčná kategorizácia rozdeľuje poľnohospodárske pôdy Slovenska do štyroch základných typov – O, OT, T a N – a celkovo do 14 subtypov racionálneho využívania pôdy. Kategória OT predstavuje tzv. striedavé polia, teda pôdy, pri ktorých sa z hľadiska ich vlastností predpokladá kombinované alebo alternatívne využívanie ako orná pôda a trvalý trávny porast. Konkrétne kategória OT1 je charakterizovaná ako „stredne produkčné polia a produkčné trávne porasty“. Ide o najprodukčnejšiu z troch kategórií striedavých polí OT1 až OT3.

Z hľadiska kvalitatívnej ochrany poľnohospodárskej pôdy je BPEJ 0494003 zaradená do 8. skupiny kvality. Systém rozdeľuje poľnohospodárske pôdy do deviatich skupín, pričom 1. skupina predstavuje najkvalitnejšie pôdy a 9. skupina najmenej kvalitné pôdy. Zaradenie do 8. skupiny preto znamená, že predmetná pôda patrí z pohľadu tohto systému medzi menej kvalitné poľnohospodárske pôdy.

Tab. 3 Zoznam navrhovanou činnosťou dotknutých pozemkov

Časť projektu	Parcely registra C	Parcely registra E
Areálu	914/5, 917/4, 917/6, 917/10, 917/7, 917/11, 917/12, 917/17, 917/18, 917/19, 917/20, 917/21, 917/22, 917/23, 917/24, 917/25, 917/26, 917/27, 917/28, 917/29, 917/30, 917/31, 917/32, 917/33, 917/34, 917/35, 917/36, 917/37, 917/38, 917/39, 917/40, 917/41, 917/42, 917/43, 917/44, 917/45, 917/46, 917/47, 917/48, 917/49, 917/50, 917/51, 917/52	nie sú
Vjazd a prístupová cesta	914/5, 917/3, 917/5, 917/6, 917/10	5-736

Plošná bilancia

Plocha, ktorá tvorí parcely pre chaty – 30 parciel	13 965 m^2
– Parcely budú predávané, prenajímané pre výstavbu malej chatky	
Zeleň, ihriská	4 165 m^2
– Plochy, ktoré ostanú vo vlastníctve investora	
Štrková obslužná cesta	4 661 m^2
Štrková prístupová cesta (právoplatné stavebné povolenie 16.6.2011)	2 098 m^2
Vjazd, ktorý má právoplatné povolenie (3.2.2011)	159 m^2
Parkovisko pre 10 áut	150 m^2
Existujúca vodná plocha, kt. vznikla ťažbou štrkopieskov	29 615 m^2

Realizačný variant č. 1

Zóna ochrany biodiverzity	24 199 m^2
– Územie zelene	8 423 m^2
– Územie vodnej plochy	15 776 m^2

Realizačný variant č. 2

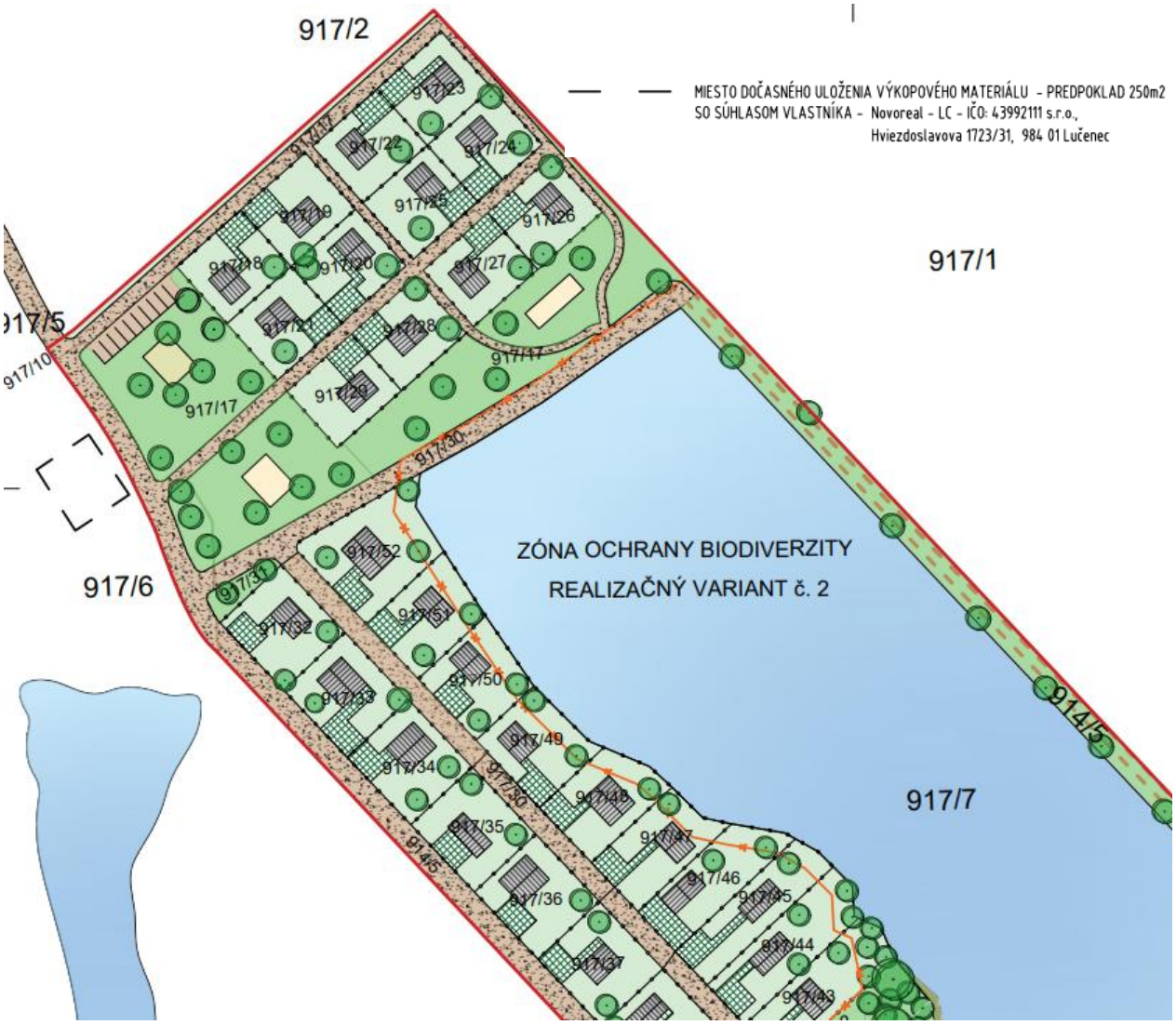
Zóna ochrany biodiverzity	38 869 m^2
– Územie zelene	11 052 m^2
– Územie vodnej plochy	27 817 m^2

Dočasné uloženie výkopovej materiálu

Dočasné uloženie výkopového materiálu je ilustrované na Obr. 5 a Obr. 6 na parcele č. 917/6.

Obr. 5 Dočasné uloženie výkopovej materiálu (realizačný variant č. 1)

Obr. 6 Dočasné uloženie výkopovej materiálu (realizačný variant č. 2)

Výrub drevín

Ak bude potrebné pri výstavbe výrub stromov, bude to riešené povolením podľa zákona č. 543/2002 §47 ods. 4 pís. a. a súhlasom správcu areálu.

Zhodnotenie a nulový variant	**Pôda - záber pôdy**
Činnosť si svojou realizáciou vyžiada záber istej časti pôdy. Výkopový materiál sa použije v maximálnej miere na spätný zásyp a terénne úpravy v okolí budúcich rekreačných objektov. Navrhovaná činnosť je umiestnená na pozemky evidované ako ostatná plocha, trvalý trávnatý porast a orná pôda. Dôležité je uviesť, že realizáciou činnosti nedôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy s vysokou produkčnou hodnotou. Realizačný variant č. 1 a č. 2 sa líšia len v rámci rozlohy zóny ochrany biodiverzity kde realizačný variant č. 2 zaberá väčší podiel celkovej plochy. Predmetná pôda by sa v prípade nerealizácie činnosti (nulový variant) nijak nevyužila zostala by v súčasnom stave.	

B.I.2 Voda – odber vody celkom, maximálny a priemerný odber (m^3/hod., m^3/rok), z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), umiestnenie odberného zariadenia, spotreba vody celkom (m^3/hod., m^3/rok)

Realizačný variant č. 1

Počas výstavby navrhovanej činnosti

V čase výstavby stavebných objektov bude spotreba pitnej vody viazaná prevažne na spotrebu vody stavebným personálom pre sociálne a pitné účely. Vodu na tieto účely bude v etape výstavby zabezpečovať zhotoviteľ stavby.

Spotreba úžitkovej vody bude v tejto etape významne minimalizovaná, napríklad preferovaním dovozu mokrých zmesí (betónov), využitím prefabrikátov a pod. V prípade potreby úžitkovej vody bude táto zabezpečená z externého zdroja a dopravená pomocou cisterny. Priemerná denná potreba úžitkovej vody pre účely výstavby sa bude meniť aj v závislosti na etape realizácie.

Počas užívania navrhovanej činnosti

Úžitková voda

Vzhľadom na skutočnosť, že v súčasnosti nie je možné napojenie riešeného územia na verejný vodovod, bude každý majiteľ chaty povinný zabezpečiť si vlastný zdroj vody formou vŕtanej studne. Pri realizácii studní je potrebné dodržiavať platnú legislatívu, ochranné odstupy od zdrojov znečistenia (žumpy, čističky a iné zariadenia) a technické normy, najmä STN 75 5115, ktorá stanovuje pravidlá pre bezpečné umiestnenie a prevádzku studní. Základným právnym rámcom je zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách, ktorý určuje ochranu podzemných vôd a zabezpečenie hygienickej nezávadnosti vody. Každá studňa musí byť realizovaná a prevádzkovaná tak, aby boli zachované ochranné pásma a bezpečné odstupy od možných zdrojov znečistenia a bola zaručená kvalita podzemnej vody.

Vzhľadom na konzervatívny odhad najnepriaznivejšieho stavu, predpokladáme že na každú chatku chodia 4 ľudia 365 dní do roka a spotrebujú 5 litrov na osobu za deň vody na pitné a sociálne účely = 7 300 l za rok na chatku. V prípade celej navrhovanej činnosti (30 chatiek) odhadujeme počas užívania spotrebu vody na 219 m^3 za rok. Celková spotreba vody bude v reálnom stave s určitosťou oveľa nižšia, vzhľadom na skutočnosť, že navrhovaná činnosť neuvažuje s trvalým obývaním chatiek. Navrhovaná činnosť slúži na krátkodobé ubytovanie a rekreačnú činnosť.

Technologická voda

Vzhľadom na predmet navrhovanej činnosti je potrebná technologickej vody nerelevantná.

Realizačný variant č. 2

Realizačný variant č. 2 je totožný s realizačným variantom č. 1.

Zhodnotenie a nulový variant	Spotreba vody
Nevýznamné množstvo vody sa spotrebuje pri realizácii činnosti pri sociálnych a hygienických účeloch. Predpokladáme že, na základe konzervatívneho odhadu, na každú chatku pripadá spotreba 7 300 l vody za rok na chatku. V prípade celej navrhovanej činnosti (30 chatiek) odhadujeme počas užívania spotrebu vody na 219 m^3 za rok. Nerealizáciou činnosti nedôjde k žiadnym nárokom na vodu, v porovnaní s realizačným variantom však nejde o zásadný rozdiel.	

B.I.3 Suroviny – druh, spotreba (denná, ročná), spôsob získavania (vlastný zdroj, dovoz)

Realizačný variant č. 1

Pri výstavbe navrhovanej činnosti

Pre výstavbu navrhovanej činnosti bude potrebný štandardný násypový a stavebno-konštrukčný materiál, kamenivo, štrky, štrkopiesky – množstvá nie sú dosiaľ špecifikované, zdrojmi týchto materiálov budú štandardné ťažobne dodávateľských organizácií. Betónové dlažby, železobetónové a betónové konštrukčné prvky, keramické výrobky, železo, izolácie, drevo, plastové výrobky, sklo a. i. – pôjde o obchodné výrobky zo zdrojov mimo posudzovaného územia.

Pri výstavbe budovy na krátkodobé ubytovanie (rekreačné a dovolenkové účely) je potrebné zabezpečiť rôzne materiály a zložky. Tieto budú v réžií jednotlivých stavebníkov, majiteľov pozemkov, pre ktorých sa pripravuje infraštruktúra.

Prehľad niektorých základných materiálov, ktoré sa často používajú je nasledujúci:

Základové materiály:

- Betón
- Piesok
- Štrk

Murárske materiály:

- Tehly alebo bloky
- Cement
- Malty (napríklad vápno, cementová maltová zmes)

Strešné materiály:

- Stavebný plech
- Škridla
- Šindle
- Krycie plachty

Stavebné konštrukčné materiály:

- Drevené nosníky a trámy
- Oceľové nosníky
- Stavebný plech
- Cementové dosky

Izolačné materiály:

- Minerálna vlna
- Polystyrén
- Polyuretánová pena

Podlahové materiály:

- Betónová podlaha
- Keramické dlaždice
- Drevené podlahy
- Laminátové podlahy

Stavebný materiál pre vonkajšie obklady a fasády:

- Omietka
- Drevotrieskové dosky

Okná a dvere:

- Okná a dvere z PVC, dreva alebo hliníka
- Sklo

Elektrické a inštalatérske materiály:

- Elektrické káble a drôty
- Svietidlá a zásuvky
- Vodovodné a kanalizačné potrubia
- Ventily a armatúry
- *Farby a nátery:*
- Farby na steny a stropy
- Lak na drevo
- Ochranné nátery pre vonkajšie povrchy

Tento zoznam je len orientačný a konkrétne materiály a ich množstvá závisia od typu a štýlu objektu (primárnym rozdielom sú drevostavby a murované stavby), ako aj stavebných noriem a predpisov.

Pri užívaní navrhovanej činnosti
Bez špecifických požiadaviek na suroviny.

<u>Realizačný variant č. 2</u>
Realizačný variant č. 2 je totožný s realizačným variantom č. 1.

Zhodnotenie a nulový variant	Suroviny
V prípade nerealizácie navrhovanej činnosti nedôjde k spotrebe vyššie uvedených surovín a materiálov.	

B.I.4 Energetické zdroje - druh, spotreba (denná, ročná)

Realizačný variant č. 1

Pri výstavbe navrhovanej činnosti

Pre zabezpečenie dodávky elektriny pre potreby zriadenia staveniska a výstavby je uvažované využitie rozvodov, ktoré budú dohodnuté s prevádzkovateľom distribučnej sústavy, vrátane merania spotreby elektrickej energie, uvedené bude bližšie špecifikované v ďalších stupňoch projektu.

Pri užívaní navrhovanej činnosti

Predpokladaná energetická bilancia spotreby elektriny v navrhovanej činnosti je nasledovná:

• Verejné osvetlenie	Pi = 3,00 kW	Ps = 3,00 kW
• Budovy – 30 ks	Pi = 534 kW	Ps = 174,5 kW
• Spolu	Pi = 537 kW	Ps = 177,5 kW

Pi – inštalovaný príkon: súčet menovitých príkonov všetkých elektrických zariadení, ktoré sú nainštalované. Predstavuje teoretický maximálny príkon, keby všetky zariadenia pracovali súčasne na plný výkon.
Ps – súčasný (výpočtový) príkon: reálne predpokladaný maximálny príkon pri bežnej prevádzke, ktorý zohľadňuje, že nie všetky zariadenia sú zapnuté naraz.

Riešené územie je napojené na verejnú elektrickú sieť elektrickou zemnou prípojkou o kapacite maximálne 3x 63A. Z jestvujúcej elektrickej prípojky (najnepriaznivejší stav) bude napájané plánované osvetlenie areálu a aj časť rekreačných stavieb. Osvetlenie areálu bude tlmené, časovo riadené, resp. bude na senzory pohybu.

Predpokladaná fotovoltika

Kapacita danej elektrickej prípojky nepostačuje na zásobovanie elektrickou energiou pre všetky navrhované objekty. Na jestvujúcu el. prípojku bude napojených cca 30% navrhovaných pozemkov. Majitelia zvyšných pozemkov si budú musieť vyriešiť výrobu elektrickej energie pomocou ostrovného fotovoltickkého systému.

Ako jedno z možných riešení možno uvažovať napr. o kompaktnom ostrovnom fotovoltickom systéme s výkonom 1,35 kWp a batériovým úložiskom 24 V/200 Ah, ktorý je schopný zabezpečovať napájanie základných elektrických spotrebičov, ako sú LED osvetlenie, chladnička, televízor, notebook či drobná elektronika napr. systém ponúkaný spoločnosťou Solaro. Konkrétne dimenzovanie fotovoltického systému bude potrebné prispôsobiť energetickým nárokom jednotlivých rekreačných objektov.

Vzhľadom na nedostatočnú kapacitu existujúcej elektrickej prípojky sa pre účely hodnotenia uvažuje s konzervatívnym najnepriaznivejším stavom, pri ktorom bude **100 % navrhovaných rekreačných objektov**, t. j. všetkých 30 chatiek, vybavených samostatným fotovoltickým systémom.

Ako reprezentatívny systém sa uvažuje 24 V / 1200 VA fotovoltický systém s inštalovaným výkonom fotovoltických panelov 1 350 Wp (1,35 kWp) a batériovým úložiskom s kapacitou 200 Ah. Fotovoltické panely budú predpokladane umiestnené na strechách jednotlivých rekreačných objektov.

Pri jednom systéme na jeden rekreačný objekt bude celkový inštalovaný výkon fotovoltických panelov v areáli:

$$30 \times 1{,}35\ \text{kWp} = 40{,}50\ \text{kWp}$$

Celková kapacita batériových úložísk pri 30 samostatných systémoch bude:

30 × 200 Ah = 6 000 Ah pri systémovom napätí 24 V.

Menovitý výkon meničov bude pri 30 systémoch:

30 × 1 200 VA = 36 000 VA, t. j. 36 kVA.

Pri návrhu ostrovných fotovoltických systémov **nie je potrebné, aby inštalovaný výkon fotovoltických panelov dosahoval hodnotu súčasného príkonu Ps uvedeného v energetickej bilancii areálu**. Hodnota Ps predstavuje teoretický súčasný príkon elektrických zariadení pri ich prevádzke, pričom v reálnej prevádzke sa neočakáva súčasné využívanie všetkých elektrických spotrebičov na ich maximálny príkon. Skutočná potreba elektrickej energie bude závisieť od spôsobu využívania jednotlivých rekreačných objektov, denného režimu návštevníkov a sezónnosti prevádzky. **Batériové úložisko zároveň umožňuje časovo oddeliť výrobu elektrickej energie od jej spotreby**, takže energia vyrobená počas obdobia dostatočného slnečného žiarenia môže byť využitá aj v čase, keď fotovoltické panely aktuálne nevyrábajú dostatočné množstvo elektriny.
Uvedený rozsah preto predstavuje **konzervatívny návrhový scenár z hľadiska počtu objektov vybavených fotovoltikou, nie požiadavku na okamžité pokrytie celého súčasného príkonu Ps**. Konkrétne dimenzovanie jednotlivých systémov bude stanovené podľa skutočných energetických nárokov jednotlivých rekreačných objektov a ich predpokladaného spôsobu využívania.

Tab. 4 Fotovoltika

Parameter	*1 rekreačný objekt*	*Celý areál – 30 objektov*
Počet FV systémov	1 ks	**30 ks**
Inštalovaný výkon FV panelov	1,35 kWp	**40,50 kWp**
Kapacita batérie	200 Ah / 24 V	**6 000 Ah / 24 V**
Menovitý výkon meniča	1 200 VA	**36 kVA**
Umiestnenie	strecha objektu	strechy 30 objektov

Aj napriek uvažovanej situácii je navrhovaná činnosť hlboko pod prahovou hodnotou pre zisťovacie konanie podľa Tabuľky 4/Položka 13: Zariadenia na výrobu elektriny zo slnečnej energie (fotovoltické elektrárne), okrem zariadenia na uskladňovanie elektriny, ktoré sú pripojené na tom istom mieste pripojenia a zariadení integrovaných do budovy v existujúcich alebo budúcich umelých konštrukciách, okrem umelých vodných plôch s výkonom (zisťovacie konanie od 5 MW do 50 MW).

<u>Solaro - 24V/2000VA Ostrovný fotovoltický systém 1 350Wp 200Ah</u>
Systém umožňuje výrobu a akumuláciu elektrickej energie zo slnečného žiarenia a jej následné využitie podľa aktuálnej potreby objektu. Súčasťou systému je ostrovný menič s čistou sínusovou vlnou, ktorý zabezpečuje napájanie bežných spotrebičov prostredníctvom dvoch výstupov 230 V AC a dvoch USB výstupov. Menovitý výkon meniča je do 2 000 W, pričom krátkodobo dokáže pokryť aj vyšší výkon pri rozbehu spotrebičov. Systém je tak vhodný na napájanie základných zariadení rekreačného objektu, napr. LED osvetlenia, chladničky, televízora, notebooku, nabíjačiek či drobných elektrických spotrebičov.
Systém je vybavený MPPT regulátorom s maximálnym napätím panelov 150 V a nabíjacím prúdom do 40 A. Regulátor umožňuje monitoring a konfiguráciu prostredníctvom mobilnej aplikácie a je kompatibilný

s olovenými aj lítium-iónovými batériami. Súčasťou dodávky je tiež rozvodná skriňa s poistkovými odpínačmi, kabelážou a konektormi na pripojenie panelov a batérie. Celý systém je osadený na nehorľavej doske Cetris a dodávaný ako pripravený celok na inštaláciu.

Predpokladané osvetlenie

Na osvetlenie vonkajších priestorov budú použité LED pouličné solárne svietidlá so senzorom s menovitým príkonom 8 W a svetelným tokom 850 lm. Svietidlá sú vybavené 40 LED diódami typu SMD2835, pričom uhol vyžarovania svetla je 140 × 70°. Predpokladaná inštalačná výška svietidiel je 3 – 5 m. Svietidlá majú krytie IP65, a sú preto určené na používanie vo vonkajšom prostredí. Napájanie zabezpečuje integrovaný monokryštalický solárny panel s výkonom 7 Wp v kombinácii s vymeniteľnou Li-ion batériou s kapacitou 6 000 mAh (22,2 Wh). Z tohto dôvodu svietidlá nevyžadujú pripojenie na elektrickú distribučnú sieť.
Osvetlenie je riadené PIR pohybovým senzorom s uhlom detekcie približne 120° a dosahom 3 – 8 m. Po zotmení sa pri zaznamenaní pohybu svietidlo aktivuje na plnú intenzitu; po približne 20 sekundách bez zaznamenania pohybu prechádza do úsporného režimu s nižšou intenzitou. Po piatich hodinách prevádzky alebo pri poklese kapacity batérie pod 30 % sa svietidlo po uplynutí stanovenej doby úsporného režimu automaticky vypína a opätovne sa aktivuje pri zaznamenaní pohybu. Takýto spôsob prevádzky obmedzuje dobu svietenia na plný výkon a tým aj energetickú náročnosť a rozsah zbytočného osvetľovania územia v nočných hodinách.

Zemný plyn

Nevyžaduje sa. Pre budovy na krátkodobé ubytovanie (rekreačné a dovolenkové účely) nebude k dispozícii možnosť napojenia sa na rozvody zemného plynu.

Realizačný variant č. 2

Realizačný variant č. 2 je totožný s realizačným variantom č. 1.

Zhodnotenie a nulový variant	Energetické zdroje
Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k vytvoreniu potrebnej infraštruktúry pre napojenie budúcich objektov na verejnú sieť elektrickej energie za účelom zásobovania elektrinou, ktorá však bude musieť byť doplnená aj o fotovoltické systémy. Predbežná potreba elektriny je uvedená vyššie. V prípade neuskutočnenia navrhovanej činnosti v predmetnom území nedôjde k uvedenej predpokladanej spotrebe elektriny. Zemný plyn sa v rámci projektu neuvažuje	

B.I.5 Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Realizačný variant č. 1

Počas výstavby navrhovanej činnosti

Počas realizačných prác nebudú na dopravnú infraštruktúru kladené žiadne špeciálne nároky. Zaťaženie dotknutých dopravných komunikácií bude len v rozsahu požiadaviek na prepravu technických komponentov budovanej infraštruktúry a materiálov pre súvisiace stavebné činnosti.

Osobná doprava

Návrhom pre danú lokalitu je vybudovanie novej technickej infraštruktúry a dopravnej obsluhy. Vjazd z regionálnej cesty II/585 na prístupovú cestu je vytvorený na základe povolenia od Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Lučenci, s číslom 4/2011/00084 z 12.1.2011 s právoplatnosťou 3.2.2011. Na základe toho bola vytvorená aj nájomná zmluva s BBRSC/ 0445/2011 LC 12 z dňa 17.2.2011. Navrhovaná činnosť rieši vybudovanie prístupovej a obslužnej cesty. Cesta bude vytvorená len ako štrková. Bude napojená na vjazd z regionálnej cesty II/585 na prístupovú cestu. Bol vytvorený na základe povolenia od Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Lučenci, s číslom 4/2011/00084 z 12.1.2011 s právoplatnosťou 3.2.2011.

Maximálny denný počet prejazdov osobných vozidiel uvažujeme pre najnepriaznivejší stav t.j. každá chatka disponuje 2 osobnými vozidlami, ktoré opustia svoje parkovacie státie minimálne raz počas dňa a vrátia sa naspäť. Z uvedeného vyplýva 2 x 30 = **60 osobných vozidiel** + 10 parkovacích miest v areáli 10 = **10 osobných vozidiel**, resp. **140 prejazdov osobných za deň**. Takýto stav je vysoko nepravdepodobný, vzhľadom na skutočnosť, že navrhovaná činnosť neuvažuje s trvalým obývaním chatiek. Navrhovaná činnosť slúži na krátkodobé ubytovanie a rekreačnú činnosť. V hodnotenom najnepriaznivejšom stave je však zahrnutá rezerva pre špecifické situácie ako sú napr. návštevy, prejazdy kuriéra/pošty a pod.

Nákladná doprava

Nákladná doprava je v spojení s užívaním lokality po výstavbe prakticky zanedbateľná. Samozrejme, sporadicky nie je vylúčený prejazd nákladného vozidla, napr. pri sťahovaní rezidentov, alebo pri preprave nadrozmerných nákladov a pod. V súvislosti s odvozom komunálneho odpadu môžeme uvažovať s jedným nákladným (zberným) vozidlom týždenne. V súvislosti s odvozom splaškovej odpadovej vody zo žúmp možno uvažovať v priemere s niekoľkými vozidlami za týždeň (pri plnej obsadenosti 30 stavebných parciel), avšak uvedené silne ovplyvňuje faktor objemu splaškovej žumpy (podľa voľby budúcich stavebníkov) a objemu fekálneho vozidla preberajúceho tento odpad k odvozu na zmluvnú ČOV.

<u>Realizačný variant č. 2</u>

Realizačný variant č. 2 je totožný s realizačným variantom č. 1.

Zhodnotenie a nulový variant	**Dopravné zaťaženie**
Počas výstavby sa nepredpokladajú žiadne špeciálne nároky na dopravnú infraštruktúru; zaťaženie dotknutých komunikácií bude dočasne súvisieť najmä s dovozom technických komponentov a stavebných materiálov, pričom výstavba sa bude pravdepodobne realizovať postupne, len v obmedzenom počte súbežne. Počas užívania lokality sa osobná doprava bude viazať na pohyb užívateľov rekreačného areálu, pričom v najnepriaznivejšom uvažovaní sa počíta aj s nepravidelnými prejazdmi návštev, kuriérov či pošty. Dopravná obsluha územia je riešená napojením prístupovej komunikácie na existujúci povolený vjazd z regionálnej cesty II/585, pričom navrhovaná prístupová a obslužná cesta bude realizovaná ako štrková. Nákladná doprava po výstavbe bude prakticky zanedbateľná, očakáva sa len sporadicky (napr. pri sťahovaní alebo preprave väčších predmetov), pravidelne najmä v súvislosti s odvozom komunálneho odpadu a podľa potreby aj s odvozom splaškových vôd zo žúmp. V nulovom variante sa výstavba ani užívanie neuskutočnia, prístupová/obslužná cesta sa nevybuduje a dopravné zaťaženie zostane v existujúcom stave bez navrhovaného nárastu a bez súvisiacich prevádzkových prejazdov.	

B.I.6 Nároky na pracovné sily

Realizačný variant č. 1

Počas výstavby navrhovanej činnosti

Výstavbu navrhovaných objektov a technickej infraštruktúry bude realizovať vybraný dodávateľ disponujúci potrebnou kapacitou zamestnancov o požadovanej profesijnej skladbe. Rovnako výstavba bude prebiehať buď dodávateľom stavebných prác, prípadne svojpomocne budúcimi majiteľmi.

Počas užívania navrhovanej činnosti

Nároky na pracovné sily v rámci údržby areálu budú zabezpečené prevádzkovateľom areálu. Prevádzkovateľom bude firma Novoreal s.r.o.

Realizačný variant č. 2

Realizačný variant č. 2 je totožný s realizačným variantom č. 1.

Zhodnotenie a nulový variant	Nároky na pracovné sily
Počas výstavby navrhovanej činnosti bude pracovná sila zabezpečená externou stavebnou firmou. Počas užívania sa nároky na pracovné sily predpokladajú len v rámci údržby areálu. V nulovom variante sa výstavba ani užívanie neuskutočnia, a preto nevzniknú žiadne nároky na pracovné sily ani nové pracovné miesta.	

B.II. Údaje o výstupoch

B.II.1 Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií, časové pôsobenie zdroja (stále, pravidelné, náhodné)

Realizačný variant č. 1

Počas výstavby navrhovanej činnosti

Emisie v etape výstavby budú predovšetkým súvisieť s realizáciou zemných prác, ako aj so zvýšeným prejazdom ťažkých stavebných mechanizmov, v čoho dôsledku bude dochádzať k zvýšenej prašnosti v riešenom území a v jeho okolí. Miera prašnosti bude závisieť od okamžitých poveternostných pomerov – rýchlosti a smere prúdenia vetra. Uvedené zdroje emisií do ovzdušia možno charakterizovať ako líniové a plošné zdroje, ktoré v celej fáze výstavby nemožno spoľahlivo predikovať, možno ich však efektívne zmierniť vhodnými organizačnými opatreniami (napr. kropenie staveniska, čistenie prístupových komunikácií, čistenie kolies dopravných prostriedkov pred výjazdom na verejné komunikácie a pod.). Za dočasný plošný zdroj znečistenia ovzdušia je možné považovať vlastný priestor staveniska, ktorý môže byť zdrojom sekundárnej prašnosti. Ide predovšetkým o niektoré druhy prác – napr. skrývkové práce, či dočasné skladovanie sypkých materiálov. Pre tieto zdroje s ohľadom na ich charakter je náročné stanoviť množstvo emitujúcich látok, či dobu ich pôsobenia. Vzhľadom na lokalizáciu navrhovanej činnosti a rozsah stavebných a zemných prác bude príspevok výstavby k zníženiu kvality ovzdušia v dotknutom území významný avšak výrazne časovo obmedzený po dobu nevyhnutnú k realizácií navrhovanej činnosti.

Pri individuálnej výstavbe bude zaťaženie ovzdušia rozložitejšie a závisieť od individuálnych vlastníkov stavebných pozemkov. Nepredpokladá sa však výstavba na 30 stavebných parcelách v rovnakom čase a preto je vysoko pravdepodobné, že nedôjde ku kumulácii vplyvov na ovzdušie.

Počas užívania navrhovanej činnosti

Počas prevádzky navrhovanej činnosti, hlavným zdrojom znečisťovania ovzdušia bude nárast emisií spôsobený zvýšeným pohybom automobilov na cestných a areálových komunikáciách. V danom prípade sa jedná o líniový zdroj emisií.

Ako plošné zdroje emisií možno uvažovať priestor parkovacích stojísk osobných vozidiel v počte 2 ks pre každú budovu. Z priestoru odstavenia vozidla môže dochádzať k rôznym úkapom prevádzkových kvapalín napr. motorového oleja, pohonných fosílnych hmôt, ktoré sú silne prchavé a uvoľňujú sa do komunálneho ovzdušia. Práve v tejto súvislosti sú parkovacie státia považované za plošný zdroj emisií.

Maximálny denný počet prejazdov osobných vozidiel uvažujeme pre najnepriaznivejší stav t.j. 60 + 10 vozidiel resp. 140 prejazdov za deň. V danom prípade budú generované emisie asociované so spaľovaním fosílnych palív v benzínových a naftových motoroch osobných vozidiel t. j. emisie NO_X, CO, TOC/VOC, SO_2 a nesmieme opomenúť ani emisie TZL (PM_{10} a $PM_{2,5}$) tvoriace sa v dôsledku tzv. resuspenzie prachu na vozovke, oterom pneumatík o vozovku, brzdením a pod. Práve nárast týchto emisií TZL bude spojený s elektromobilmi z dôvodu ich vyššej váhy, takže aj prípadná substitúcia vozového parku za elektromobily by síce smerovala k úbytku plynných emisií avšak naopak k nárastu TZL (uvedené je aktuálne predmetom širokého výskumu dopadov elektromobility).

Nepredpokladá sa však, že by celkové množstvo týchto emisií z dopravy bolo výrazné a mohlo by narušať pohodu a zdravie okolitého obyvateľstva v blízkosti navrhovanej činnosti. Pri uvažovaní emisnej normy EURO 6 pre benzínové osobné vozidlá a normy EURO 5 pre dieselové osobné vozidlá[1], možno množstvo emisií z týchto vozidiel určiť nasledovne, jedná sa o emisný faktor vyjadrujúci množstvo emisie znečisťujúcej látky vztiahnutej na 1 km prejdenej vzdialenosti vozidlom. Uvažovaná rýchlosť vozidla bola pri výpočte emisného faktora 30 km/h, ako je to bežné v obytnej zóne.

Tab. 5 Emisie z osobnej dopravy pre 140 prejazdov osobných vozidiel denne (najnepriaznivejší stav)

Emitovaná znečisťujúca látka	Benzín	Diesel
NOx (g/km)	19,320	47,194
CO (g/km)	60,802	27,076
SO_2 (g/km)	0,588	0,392
PM (g/km)	3,906	4,270
PM_{10} (g/km)	3,038	3,388
$PM_{2,5}$ (g/km)	1,624	1,904
NO_2 (g/km)	0,574	16,520
CxHy (g/km)	5,334	6,272
PAH (g/km)	0,210	0,714
metan (g/km)	0,826	0,238

[1] Podľa odbornej publikácie Salva, J.; Vanek, M.; Schwarz, M.; Gajtanska, M.; Tonhauzer, P.; Ďuricová, A. An Assessment of the On-Road Mobile Sources Contribution to Particulate Matter Air Pollution by AERMOD Dispersion Model. *Sustainability* 2021, *13*, 12748. https://doi.org/10.3390/su132212748 v ktorej bolo na základe informácií z technických kontrol k 31.12.2020 zostavený prehľad vozového parku v SR z hľadiska emisnej úrovne EURO. Emisné faktory boli určené podľa EMEP/EEA Air Pollutant Emission Inventory Guidebook 2019—European Environment Agency. Dostupné online: https://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-guidebook-2019.

Emitovaná znečisťujúca látka	Benzín	Diesel
propan (g/km)	0,028	0,000
1,3-butadien (g/km)	0,014	0,000
benzen (g/km)	0,182	0,126
toluen (g/km)	0,728	0,028
styren (g/km)	0,070	0,028
formaldehyd (g/km)	0,042	0,812
acetaldehyd (g/km)	0,028	0,392
benzoapyren (µg/km)	766,626	844,634

Z údajov v tabuľke vyššie je zrejmé, že uvedené príspevky nie sú signifikantné a možno ich považovať za akceptovateľné pre dotknuté územie.

Z pohľadu **bodových zdrojov** emisií, budovy nebudú disponovať napojením na zemný plyn. Z uvedeného vyplýva, že budovy budú pre vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody využívať elektrinu z verejnej distribučnej siete, alternatívne z obnoviteľných zdrojov t. j. fotovoltickými panelmi. Do úvahy v tomto kontexte pripadá použitie spaľovacích zariadení na biomasu a teda jedinými potenciálnymi bodovými zdrojmi emisií (komínmi) budú práve takéto zariadenia spaľujúce drevo, drevnú štiepku, brikety, pelety a pod. Pre navrhovanú činnosť nie je možné predikovať koľko z daného počtu objektov (chát) zvolí takýto systém zabezpečenia energie, nakoľko sa jedná o individuálne rozhodnutie budúcich majiteľov pozemkov. Do úvahy v tejto súvislosti pripadajú ešte krbové kachle, ktoré okrem vykurovania tvoria estetickú funkciu. Vo všetkých menovaných prípadoch sa jedná o malé zdroje znečisťovania ovzdušia.
Emisie z týchto zariadení je náročné predikovať, jednak závisia od výkonnostných parametrov zariadení (príkonu) a tiež vo výraznej miere od kvality spaľovaného paliva. V zmysle dokumentu „Spracovanie návrhu emisných faktorov pre spaľovacie zariadenia pre MŽP SR“[2], ktoré vypracovala oprávnená meracia skupina Národná energetická spoločnosť a. s. na základe svojich skúseností s meraniami zdrojov znečisťovania ovzdušia v reálnych podmienkach bola zostavená nasledovná tabuľka emisných faktorov pre tuhé obnoviteľné palivá:

[2] https://www.minzp.sk/ovzdusie/ochrana-ovzdusia/dokumenty/vseobecne-emisne-faktory-spalovacie-zariadenia/

Tab. Emisné faktory a emisné závislosti z hmotnostných koncentrácií vybraných ZL pre tuhé obnoviteľné palivá

Prevažujúce palivo	*Kúrenisko*	*Zariadenie na dodatočné znižovanie emisií ZL*	*Príkon [MW]*	*Emisné závislosti Emisné faktory [kg/t]-pre tuhé a kvapalné palivá, [kg/10⁶m³]-pre plynné palivá*							
				TZL	*TZL (< 10²⁾µm) [-]*	*TZL (< 2,5³⁾ µm) /-/*	*SO_2*	*NO_x*	*CO*	*NMVOC*	*TOC*
Tuhá biomasa (kusové drevo)	Prehorievacie		≥0,005 ÷ < 0,05	2,18	0,998	0,995	13,7*Sp	1,15	40,99	10,63	11,21
			≥0,05 ÷ < 0,3	1,79	0,998	0,995	13,7*Sp	1,18	37,15	8,81	9,29
	Odhorievacie		≥0,005 ÷ < 0,05	2,31	0,998	0,993	13,7*Sp	1,22	36,19	7,53	7,94
			≥0,05 ÷ < 0,3	2,05	0,998	0,993	13,7*Sp	1,27	30,90	5,95	6,28
	Splyňovacie		≥0,005 ÷ < 0,05	0,96	0,998	0,991	13,7*Sp	0,61	17,93	2,73	2,88
			≥0,05 ÷ < 0,3	0,90	0,998	0,991	13,7*Sp	0,58	14,09	1,95	2,06
Tuhá biomasa (drevná štiepka, drevný odpad z výroby)	Pevný rošt		≥0,3 ÷ < 1	0,59	0,998	0,991	13,7*Sp	1,30	4,76	0,10	0,10
			≥1 ÷ < 5	0,72	0,998	0,991	13,7*Sp	1,13	2,74	0,12	0,13
	Pohyblivý rošt		≥0,3 ÷ < 1	0,59	0,950	0,900	13,7*Sp	1,30	4,76	0,10	0,10
			≥1 ÷ < 5	0,72	0,950	0,900	13,7*Sp	1,13	2,74	0,12	0,13
			≥5	0,39	0,950	0,900	13,7*Sp	1,32	0,58	0,02	0,02
	Fluidné		≥5	0,11	0,950	0,900	13,7*Sp	1,13	1,30	0,02	0,02
Drevné pelety	Automatické		≥0,005 ÷ < 0,3	1,14	0,998	0,988	13,7*Sp	0,90	2,22	0,03	0,03
			≥0,3 ÷ < 5	0,43	0,998	0,988	13,7*Sp	0,93	1,95	0,03	0,03
Slama	Automatické		≥0,3 ÷ < 5	1,51	0,950	0,900	14,5*Sp	2,15	3,14	0,09	0,09

Pozn.: 2) Pomer tuhých častíc ≤ 10 µm k celkovému obsahu TZL
3) Pomer tuhých častíc ≤ 2,5 µm k celkovému obsahu TZL

Na základe uvedeného možno objektívne konštatovať, že realizáciou navrhovanej činnosti v predmetnom území nevzniknú významné zdroje znečisťovania ovzdušia, ktoré by mali signifikantný vplyv na kvalitu ovzdušia.

B.II.1.1 Vymedzenie stacionárneho zdroja

Navrhovaná činnosť „Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál“ svojím základným charakterom nepredstavuje zdroj znečisťovania ovzdušia. Počas prevádzky budú hlavnými zdrojmi emisií najmä mobilné zdroje, t. j. osobné motorové vozidlá návštevníkov a užívateľov areálu.

Potenciálnymi stacionárnymi zdrojmi môžu byť jednotlivé lokálne spaľovacie zariadenia umiestnené v budúcich rekreačných objektoch, napr. krbové kachle, piecky alebo malé kotly spaľujúce kusové drevo, drevené pelety, brikety alebo inú vhodnú biomasu. Ich realizácia však nie je pevnou súčasťou predkladaného technického riešenia a bude závisieť od individuálneho rozhodnutia budúcich vlastníkov jednotlivých rekreačných objektov.

Z pohľadu zdrojov znečisťovania ovzdušia sa pre účely hodnotenia uvažuje **konzervatívny najnepriaznivejší stav**, pri ktorom bude každý z 30 navrhovaných rekreačných objektov vybavený jedným lokálnym spaľovacím zariadením na tuhé palivo, napr. krbovými kachľami na kusové drevo.

Ako reprezentatívny príklad možno uvažovať s bežnými krbovými kachľami s **menovitým tepelným príkonom približne 8 kW (0,008 MW)** na jeden rekreačný objekt. Pri 30 rekreačných objektoch by teda bolo v najnepriaznivejšom stave v areáli prevádzkovaných 30 samostatných spaľovacích zariadení.

Každé spaľovacie zariadenie bude umiestnené v samostatnom rekreačnom objekte, bude mať vlastný odvod spalín a bude prevádzkované nezávisle od ostatných zariadení. Z hľadiska emisií pôjde predovšetkým o

produkciu tuhých znečisťujúcich látok, CO, NOx a organických látok vznikajúcich pri spaľovaní drevnej biomasy. Reálne využívanie všetkých 30 zariadení súčasne a pri ich menovitom výkone je vzhľadom na sezónny a rekreačný charakter objektov málo pravdepodobné; uvedený stav preto predstavuje konzervatívny najnepriaznivejší scenár hodnotenia.

B.II.1.2 Kategorizácia stacionárneho zdroja

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. pôjde o spaľovacie zariadenia zaradené do kategórie **1.1 – Palivovo-energetický priemysel – 1.1 Technologické celky obsahujúce spaľovacie zariadenia**. Prahová kapacita pre stredný zdroj je stanovená na súhrnný menovitý tepelný príkon **0,3 MW a viac**, pričom zariadenia pod touto hranicou sa zaraďujú ako malé zdroje.

Pri uvažovanom menovitom tepelnom príkone **0,008 MW na jedno zariadenie** bude každé z 30 spaľovacích zariadení výrazne pod hranicou 0,3 MW a bude predstavovať **malé spaľovacie zariadenie, resp. malý zdroj znečisťovania ovzdušia**.

Pre takéto malé zdroje znečisťovania ovzdušia sa neurčujú emisné limity. Rovnako takéto zdroje nepodliehajú povoľovaciemu procesu podľa zákona č. 146/2023 Z. z. o ovzduší v zmysle §27 ods. (2) písm. b) malý zdroj, ktorý je spaľovacím zariadením, s celkovým menovitým tepelným príkonom do 0,1 MW, ak ide o samostatný zdroj určený na vykurovanie domácností.

Realizačný variant č. 2

Realizačný variant č. 2 je totožný s realizačným variantom č. 1.

Zhodnotenie a nulový variant	Ovzdušie
Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k výraznému znečisťovaniu ovzdušia v riešenom území. K čiastočnému zhoršeniu kvality ovzdušia dôjde vplyvom dopravy ako mobilného a plošného zdroja emisií. Väčšina vplyvov na ovzdušie je asociovaná s realizačnými prácami, ktorú majú len dočasný a teda časovo obmedzený charakter. V prípade nerealizovania projektu nedôjde k uvedeným vplyvom na ovzdušie.	

B.II.2 Odpadové vody – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd (v m^3/rok), miesto vypúšťania [recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd (spoločná, vlastná, kapacita, účinnosť)], zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania

Realizačný variant č. 1

Splaškové odpadové vody

Vzhľadom na skutočnosť, že v súčasnosti nie je možné napojenie riešeného územia na verejnú splaškovú kanalizáciu, odvádzanie splaškových odpadových vôd z jednotlivých objektov rekreačných chát bude riešené individuálne. Každý objekt musí mať zabezpečené odvádzanie splaškových odpadových vôd prostredníctvom nepriepustnej bezodtokovej žumpy, prípadne malej čistiarne odpadových vôd alebo koreňovej čistiarne, v súlade s platnou legislatívou. Bezodtokové žumpy musia byť vodotesné, certifikované a prevádzkované tak, aby nedochádzalo k ohrozeniu povrchových ani podzemných vôd. Odvoz obsahu žúmp musí byť zabezpečený pravidelne oprávnenou osobou mimo riešeného územia. Umiestnenie, realizácia a prevádzka zariadení na odvádzanie a čistenie splaškových odpadových vôd musia byť riešené

v súlade so zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách (Vodný zákon), vyhláškou č. 532/2002 Z. z. o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a príslušnými technickými normami.

Vody zrážkové
Odvedenie zrážkových vôd bude voľne na terén. Štandardne sa v rámci stavebného povoľovacieho procesu k uvedenému predkladá hydrogeologický posudok, ktorý overí vhodnosť územie pre odvádzanie zrážkových vôd do vsaku.

Technologické odpadové vody
Technologické odpadové vody sa nebudú produkovať navrhovanou činnosťou.

Realizačný variant č. 2
Realizačný variant č. 2 je totožný s realizačným variantom č. 1.

Zhodnotenie a nulový variant	**Odpadové vody**
Splaškové odpadové vody budú riešené individuálne, keďže nie je možné napojenie na verejnú kanalizáciu; každý objekt bude mať nepriepustnú bezodtokovú žumpu alebo malú/koreňovú ČOV podľa platnej legislatívy, pričom odvoz obsahu žúmp zabezpečí oprávnená osoba mimo územia. Zrážkové vody budú odvádzané voľne na terén a technologické odpadové vody sa nebudú produkovať.	

B.II.3 Odpady – celkové množstvo (t/rok), druh a kategória odpadu, miesto vzniku odpadu, spôsob nakladania s odpadmi

Realizačný variant č. 1
S odpadmi sa bude nakladať v súlade s platnými legislatívnymi predpismi pre odpadové hospodárstvo SR (zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nadväzujúce vyhlášky MŽP SR).

Počas výstavby navrhovanej činnosti
Počas výstavby vzniká odpad (Tab. 6) zaradený podľa vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z. ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov. Nakladanie s odpadmi vzniknutým pri výstavbe zabezpečí dodávateľ stavby.

Tab. 6 Predpokladané druhy odpadov vznikajúcich pri výstavbe

Kód odpadu	*Názov odpadu*	*Kategória*	*Predpokladané množstvo*	*Spôsob nakladania*
15 01 01	Obaly z papiera a lepenky	O	cca 0,3 – 1,0 t/obdobie výstavby	Triedenie na stavenisku, odovzdanie oprávnenej osobe na zhodnotenie.
15 01 02	Obaly z plastov	O	cca 0,2 – 0,7 t/obdobie výstavby	Oddelené zhromažďovanie, odovzdanie oprávnenej osobe na zhodnotenie.
15 01 03	Obaly z dreva	O	cca 0,5 – 2,0 t/obdobie výstavby	Prednostne opätovné použitie, prípadne odovzdanie

Kód odpadu	*Názov odpadu*	*Kategória*	*Predpokladané množstvo*	*Spôsob nakladania*
				oprávnenej osobe na zhodnotenie.
15 01 04	Obaly z kovu	O	cca 0,05 – 0,20 t/obdobie výstavby	Triedenie a odovzdanie oprávnenej osobe na zhodnotenie.
15 02 02	Absorbenty, filtračné materiály, handry na čistenie a ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	N	do 0,05 t/obdobie výstavby	Vznik len pri úkapoch alebo havarijnom znečistení; odovzdanie oprávnenej osobe na zneškodnenie.
17 01 01	Betón	O	cca 0,5 – 3,0 t/obdobie výstavby	Triedenie, prednostne materiálové zhodnotenie alebo odovzdanie oprávnenej osobe na zneškodnenie.
17 01 02	Tehly	O	cca 0,2 – 2,0 t/obdobie výstavby	Oddelené zhromažďovanie, zhodnotenie ako stavebný odpad.
17 01 07	Zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	O	cca 0,5 – 5,0 t/obdobie výstavby	Odovzdanie oprávnenej osobe, prednostne zhodnotenie.
17 02 01	Drevo	O	cca 0,5 – 3,0 t/obdobie výstavby	Opätovné použitie alebo odovzdanie oprávnenej osobe na materiálové alebo energetické zhodnotenie.
17 02 02	Sklo	O	cca 0,05 – 0,30 t/obdobie výstavby	Triedenie, odovzdanie oprávnenej osobe na zhodnotenie.
17 02 03	Plasty	O	cca 0,1 – 0,5 t/obdobie výstavby	Triedenie, odovzdanie oprávnenej osobe na zhodnotenie.
17 04 05	Železo a oceľ	O	cca 0,1 – 1,0 t/obdobie výstavby	Oddelené skladovanie, odovzdanie oprávnenej osobe na zhodnotenie.
17 04 07	Zmiešané kovy	O	cca 0,05 – 0,5 t/obdobie výstavby	Odovzdanie oprávnenej osobe na materiálové zhodnotenie alebo zneškodnenie.
17 04 11	Káble iné ako uvedené v 17 04 10	O	cca 0,01 – 0,10 t/obdobie výstavby	Oddelené zhromažďovanie a odovzdanie oprávnenej osobe na zhodnotenie.
17 05 04	Zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03	O	podľa rozsahu zemných prác	Prednostne využitie v areáli na spätné zásypy a terénne úpravy.
17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O	podľa rozsahu zemných prác	Dočasné uloženie, kontrola kvality, následné využitie v areáli.

Kód odpadu	*Názov odpadu*	*Kategória*	*Predpokladané množstvo*	*Spôsob nakladania*
17 06 04	Izolačné materiály iné ako uvedené v 17 06 01 a 17 06 03	O	cca 0,05 – 0,30 t/obdobie výstavby	Oddelené zhromažďovanie, odovzdanie oprávnenej osobe na zhodnotenie, príp. zneškodnenie.
17 08 02	Stavebné materiály na báze sadry iné ako uvedené v 17 08 01	O	cca 0,05 – 0,50 t/obdobie výstavby	Oddelené skladovanie, odovzdanie oprávnenej osobe na zneškodnenie.
17 09 04	Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	O	cca 0,5 – 3,0 t/obdobie výstavby	Minimalizovať triedením pri zdroji, zvyšok odovzdať oprávnenej osobe na zneškodnenie.
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	cca 0,3 – 1,0 t/obdobie výstavby	Zber do určenej nádoby, odvoz v súlade so systémom obce alebo oprávnenou osobou.

Producentmi odpadov budú dodávatelia stavebných prác. Spôsob nakladania s odpadmi bude riešený zmluvne (podmienky narábania s odpadmi na stavbe a spôsob ich zneškodnenia budú súčasťou zmluvy o dielo) – v zmysle vyššie uvedených zákonných noriem a VZN o nakladaní s odpadmi. Dodávatelia prác budú viesť evidenciu odpadov vzniknutých pri ich činnosti na stavbe a ku kolaudácii doložia doklad o ich zhodnotení/zneškodnení. Celkový objem výkopovej zeminy bude po dočasnom uložení (na určenom mieste podľa rozsahu hodnotenia určeným Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky č. 11227/2026-11.1/mm, 30454/2026 a 30455/2026-N zo dňa 21. mája 2026, Obr. 5 a Obr. 6) a prípadnom technologickom presušení následne využitý pre úpravu terénu a realizáciu okolitého priestoru v rámci riešeného areálu. Výkopová zemina nebude odvážaná mimo staveniska. Výkopová zemina bude kontrolovaná na prítomnosť nebezpečných látok. V prípade výskytu nebezpečných odpadov počas výstavby si stavebník v predstihu zmluvne zabezpečí oprávnený subjekt, ktorý ich zneškodní v súlade so zák. č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zároveň požiada Okresný úrad v Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie o vydanie súhlasu na nakladanie s nebezpečnými odpadmi. Zhotoviteľ stavby uzatvorí pred zahájením prác s oprávnenou organizáciou zmluvu na zneškodňovanie odpadov.

Počas užívania navrhovanej činnosti

Po dobudovaní bude areál slúžiť ako rekreačná oblasť pre dočasné obývanie. S tým bude súvisieť aj charakter a druhy vznikajúcich odpadov. Po realizácii objektu je predpoklad vzniku odpadov, zaradených v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, do kategórie ostatných odpadov (O) a nebezpečných odpadov (N). Predpokladané druhy odpadov sú uvedené v tabuľke nižšie (Tab. 7).

Tab. 7 Predpokladané množstvo odpadov vznikajúcich počas prevádzky

Kód odpadu	*Názov odpadu*	*Kategória*	*Predpokladané množstvo za rok*	*Spôsob nakladania*
15 01 01	Obaly z papiera a lepenky	O	cca 0,5 – 1,5 t/rok	Triedený zber, odvoz v rámci obecného systému.
15 01 02	Obaly z plastov	O	cca 0,5 – 1,5 t/rok	Triedený zber, odvoz v rámci obecného systému.
15 01 04	Obaly z kovu	O	cca 0,05 – 0,20 t/rok	Oddelený zber, odovzdanie oprávnenej osobe alebo na zberné miesto.
15 01 07	Obaly zo skla	O	cca 0,3 – 1,0 t/rok	Triedený zber, odvoz v rámci obecného systému.
20 01 01	Papier a lepenka	O	cca 0,2 – 0,8 t/rok	Triedený zber, odvoz v rámci obecného systému.
20 01 02	Sklo	O	cca 0,2 – 0,8 t/rok	Triedený zber, odvoz v rámci obecného systému.
20 01 08	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	O	cca 0,5 – 1,5 t/rok	Oddelený zber podľa možností obecného systému, prípadne odovzdanie oprávnenej osobe.
20 01 33	Batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02 alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie	N	do 0,02 t/rok	Nezhromažďovať so zmesovým odpadom; odovzdať do spätného zberu alebo oprávnenej osobe.
20 01 34	Batérie a akumulátory iné ako uvedené v 20 01 33	O	do 0,02 t/rok	Odovzdanie na zberné miesto.
20 01 35	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti	N	do 0,05 t/rok	Oddelený zber, spätný zber elektroodpadu alebo odovzdanie oprávnenej osobe.
20 01 36	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	O	cca 0,02 – 0,10 t/rok	Oddelený zber, spätný zber elektroodpadu.
20 01 39	Plasty	O	cca 0,2 – 0,8 t/rok	Triedený zber, odvoz v rámci obecného systému.
20 01 40	Kovy	O	cca 0,02 – 0,10 t/rok	Oddelený zber, odovzdanie oprávnenej osobe alebo na zberné miesto.
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad zo zelene	O	cca 1,0 – 3,0 t/rok	Kompostovanie alebo odovzdanie v rámci systému zberu biologicky rozložiteľného odpadu.
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	cca 5,0 – 10,0 t/rok	Zber do určených nádob, pravidelný odvoz v rámci obecného systému.

Kód odpadu	*Názov odpadu*	*Kategória*	*Predpokladané množstvo za rok*	*Spôsob nakladania*
20 03 07	Objemný odpad	O	cca 0,2 – 1,0 t/rok	Odovzdanie na zberný dvor alebo oprávnenej osobe podľa systému obce.

Množstvo odpadu

Vzhľadom na charakter plánovaných objektov, ich užívaním, resp. prevádzkou navrhovanej činnosti, bude produkovaný najmä zmesový komunálny odpad, triedené zložky komunálnych odpadov: papier a lepenka, sklo a plasty (PET fľaše) a biologicky rozložiteľný kuchynský odpad. Pri prevádzke objektov rekreačného areálu sa vytvoria všetky predpoklady na realizáciu triedenia odpadu do kontajnerov s odvozom podľa odvozného plánu podniku, ktorý zabezpečuje odvoz odpadu v dotknutom sídle. Predpokladané množstvá odpadov vznikajúcich z prevádzky navrhovanej činnosti sú uvedené v Tab. 6 a Tab. 7. Riešenie nakladania s odpadmi počas prevádzky navrhovanej činnosti bude riešené v zmysle platnej legislatívy v oblasti odpadového hospodárstva (t.j. Zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení č. 322/2017 Z.z. a 379/2018 Z.z.; ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov.

Realizačný variant č. 2

Realizačný variant č. 2 je totožný s realizačným variantom č. 1.

Zhodnotenie a nulový variant	**Odpady**
S odpadmi sa bude nakladať v súlade s platnou legislatívou SR. Počas výstavby budú odpadmi disponovať a za ich zber, triedenie, evidenciu a zneškodnenie zodpovedať dodávatelia stavebných prác na základe zmluvných podmienok. Výkopová zemina sa po dočasnom uložení využije v areáli na terénne úpravy, nebude sa odvážať mimo staveniska a bude kontrolovaná na prítomnosť nebezpečných látok; prípadné nebezpečné odpady budú riešené cez oprávnený subjekt a príslušné súhlasy orgánu štátnej správy. Počas užívania areálu budú vznikať najmä komunálne odpady (zmesový a triedené zložky ako papier, sklo, plasty) a biologicky rozložiteľný kuchynský odpad, pričom sa predpokladá zabezpečenie triedenia do určených nádob a pravidelný odvoz podľa systému v obci. Pri nulovom variante nevzniknú stavebné ani prevádzkové odpady.	

B.II.4 Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

Realizačný variant č. 1

Počas výstavby navrhovanej činnosti

Počas výstavby možno očakávať zvýšenie hluku spôsobené pohybom stavebných mechanizmov v priestore staveniska. Tento vplyv však bude obmedzený na priestor stavby a časovo obmedzený na dobu výstavby, predovšetkým v čase terénnych úprav a výstavby technickej infraštruktúry. Rozsah hladín hluku je určený výkonom daného stroja a jeho zaťažením. Nárast hlukovej hladiny pri nasadení viacerých strojov nemá lineárny aditívny charakter. Tento hluk sa nedá odcloniť protihlukovými opatreniami vzhľadom na premenlivosť polohy nasadenia strojov a dá sa riadiť len dĺžka jeho pôsobenia v rámci pracovného dňa.
V zmysle vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. sa pri stavebnej činnosti v pracovných dňoch od 7:00 do 21:00 h a v sobotu od 8:00 do 13:00 h hluk v blízkom okolí posudzuje hodnotiacou hladinou pri použití korekcie

– 10 dB. V tomto prípade by ekvivalentná denná hluková záťaž od stavebných mechanizmov v uvedenom časovom intervale nemala presiahnuť hladinu hluku 60 dB.
V prípade výstavby, podobne ako sme uviedli z hľadiska emisií do ovzdušia, nie je predpoklad, že by výstavba a tým generovaný hluk všetkých 30 objektov chát/rekreačných objektov prebiehali simultánne.
Areál sa nachádza v území so štatútom Chráneného vtáčieho územia Poiplie (SKCHVU021), ktoré je súčasťou sústavy NATURA 2000. Z tohto dôvodu platia prísnejšie požiadavky na umiestnenie a architektonickú formu stavieb s cieľom:

- chrániť hniezdiská a migračné trasy vtáctva,
- zamedziť negatívnemu vplyvu stavieb na biotopy a krajinný ráz,
- minimalizovať hlukové a svetelné rušenie.

Každá stavba v tomto území musí byť posúdená z hľadiska vplyvov na životné prostredie, vrátane záväzného stanoviska orgánu ochrany prírody. Výstavba je podmienená preukázaním, že nedôjde k zhoršeniu stavu predmetov ochrany.
Obmedzenie stavebnej činnosti počas hniezdneho obdobia vtáctva (marec – august), ak to stanoví orgán ochrany prírody.

Na troch parcelách na cípe jazera v rámci navrhovaného rekreačno-oddychového areálu sa vytvorí tichá zóna, ktorá bude slúžiť na ochranu a podporu hniezdenia pre druhy viazané na mokrade a vodné biotopy. Tento priestor bude starostlivo navrhnutý tak, aby minimalizoval rušenie zo strany návštevníkov a zabezpečil pokojné prostredie pre voľne žijúce živočíchy, ako aj pre druhy vtákov, ktoré sa vyskytujú v tejto oblasti.
V rámci tejto zóny sa plánuje výstavba umelého valu (steny), ktorý bude špeciálne navrhnutý na hniezdenie bučiačika močiarneho (*Ixobrychus minutus*), čo je chránený druh vtáka. Tento druh je citlivý na rušenie, preto vytvorenie tichej zóny a stavba umelého valu pomôže zabezpečiť vhodné podmienky pre jeho rozmnožovanie a ochranu pred vonkajšími vplyvmi, ako je pohyb návštevníkov areálu. Val bude poskytovať potrebnú ochranu pred predátormi a zároveň vytvorí bezpečné miesto na hniezdenie tohto ohrozeného druhu.

Technické a organizačné opatrenia na reguláciu hlukovej záťaže:

- stavebné práce vykonávať výlučne v dennom čase, prednostne v pracovných dňoch,
- vylúčiť alebo výrazne obmedziť vykonávanie hlučných stavebných prác počas skorých ranných, večerných a nočných hodín, ako aj počas dní pracovného pokoja, ak to nebude nevyhnutné z technických alebo bezpečnostných dôvodov,
- v prípade požiadavky orgánu ochrany prírody prispôsobiť harmonogram výstavby hniezdnemu obdobiu vtáctva, najmä v období marec až august, a hlučné práce v tomto období obmedziť alebo organizovať tak, aby nedochádzalo k rušeniu chránených druhov,
- používať stavebné mechanizmy a dopravné prostriedky v dobrom technickom stave, s funkčnými tlmičmi hluku a bez nadmerných vibrácií,
- minimalizovať súbežné nasadenie viacerých hlučných mechanizmov na jednom mieste, najmä pri prácach v blízkosti vodnej plochy, tichej zóny a okrajových častí areálu,
- organizovať pohyb stavebnej dopravy po určenej trase a obmedziť prejazdy mechanizmov v rámci areálu,

- obmedziť zbytočný voľnobeh motorov stavebných strojov, nákladných vozidiel a mechanizmov počas prestojov,
- dočasné skládky materiálov, manipulačné plochy a miesta nakládky situovať tak, aby boli v čo najväčšej možnej miere vzdialené od tichej zóny, vodnej plochy a citlivých okrajových častí územia,
- pri stavebných činnostiach v blízkosti tichej zóny uplatniť zvýšený dohľad nad dodržiavaním režimu výstavby a v prípade potreby práce vykonávať po kratších pracovných úsekoch s prestávkami,
- pred začatím výstavby oboznámiť zhotoviteľa a pracovníkov stavby s tým, že areál sa nachádza v CHVÚ Poiplie, kde je potrebné minimalizovať hlukové a svetelné rušenie.

Počas užívania navrhovanej činnosti

Hluk počas užívania objektov bude spôsobený prevažne automobilovou dopravou, ktorú v najnepriaznivejšom stave diskutujeme v príslušnej kapitole. Navrhovaná činnosť počíta so 70 parkovacími miestami. 2 parkovacie miesta budú k dispozícii pre každú chatku/rekreačný objekt + 10 v prípade areálového parkovania. Celková vnútorná štruktúra umiestnených aktivít v danej etape predpokladá iba občasný vjazd nákladných zásobovacích vozidiel (do 6 t) v rámci komunálnej obsluhy územia (odvoz odpadu, sťahovanie a pod.). Zdrojom hluku môžu byť do istej miery technické vybavenia objektov napr. klimatizácie, čerpadlá a pod., tieto sú však vyrábané tak, aby nespôsobovali nadmernú hlukovú záťaž.

V prevádzkovom režime areálu sa očakáva zvýšená prítomnosť návštevníkov, čo môže viesť k miernemu zvýšeniu hluku v okolí, najmä v obdobiach väčšej návštevnosti, ako sú víkendy alebo letná sezóna. Hluk bude pochádzať najmä z rekreačných aktivít, ako sú hudba alebo športové činnosti. Aby sa minimalizovali negatívne vplyvy na životné prostredie, bude potrebné implementovať regulácie a opatrenia na kontrolu hluku. Tieto opatrenia budú zahŕňať riadenie času hlučných aktivít, predovšetkým počas večerných hodín, aby sa obmedzil hluk, keď je citlivosť na hluk vyššia. V areáli sa vytvorí tichá zóna v blízkosti jazera a miest určených na oddych, čím sa zabezpečí pokojné prostredie pre návštevníkov hľadajúcich ticho. Okrem toho sa zvolí strategické umiestnenie a veľkosť rekreačných objektov a parkovísk tak, aby sa minimalizoval hluk medzi jednotlivými časťami areálu, pričom sa bude dbať aj na technické opatrenia, ako je použitie tichších zariadení a správna údržba prístupových ciest, čo zníži hluk spôsobený dopravou. Pri dodržaní týchto opatrení bude negatívny vplyv na životné prostredie a kvalitu života minimalizovaný.

<u>Technické a organizačné opatrenia na reguláciu hlukovej záťaže:</u>

- vypracovať a uplatňovať prevádzkový poriadok areálu, v ktorom budú jasne stanovené pravidlá správania návštevníkov z hľadiska obmedzenia hluku,
- v prevádzkovom poriadku stanoviť časový režim nočného pokoja, najmä v období od 22:00 do 06:00 hod., počas ktorého nebudú prípustné hlučné vonkajšie aktivity, hlasná reprodukovaná hudba techniky ani iné činnosti rušiace okolie,
- výrazne obmedziť používanie exteriérovej reprodukovanej hudby a ozvučovacej techniky mimo uzavretých objektov,
- spoločenské a športové aktivity organizovať mimo priestorov susediacich s tichou zónou,
- informovať vlastníkov a užívateľov rekreačných objektov, že areál sa nachádza v CHVÚ Poiplie a jeho užívanie musí rešpektovať potrebu minimalizácie hlukového a svetelného rušenia,

- v tichej zóne a jej okolí obmedziť pohyb osôb len na nevyhnutný rozsah, prípadne ju viditeľne označiť informačnými tabuľami s upozornením na potrebu ochrany vtáctva,
- zakázať používanie motorových člnov, vodných skútrov a iných hlučných prostriedkov v areáli a na vodnej ploche,
- zakázať používanie pyrotechniky, výbušných zábavných prostriedkov a obdobných zdrojov impulzného hluku v celom areáli,
- zabezpečiť pravidelnú údržbu štrkovej komunikácie a odstavných plôch, najmä odstraňovanie výtlkov, nerovností a uvoľneného kameniva, ktoré môžu zvyšovať hluk pri prejazde vozidiel,
- pri výbere technických zariadení uprednostňovať zariadenia s nízkou akustickou emisiou a zabezpečiť ich pravidelnú údržbu,
- v areáli neumiestňovať trvalé zdroje hluku, ktoré nesúvisia s bežnou rekreačnou funkciou územia,
- počas zvýšenej návštevnosti, najmä počas víkendov a letnej sezóny, zabezpečiť zvýšenú kontrolu dodržiavania prevádzkového poriadku, najmä v okolí vodnej plochy a tichej zóny.

Vibrácie

Počas výstavby možno očakávať zvýšenie vibrácií spôsobené stavebnou činnosťou. Tento vplyv však bude obmedzený na priestor stavby a časovo obmedzený na dobu výstavby. Podľa investorom predložených materiálov a praktickej skúsenosti by nemalo dochádzať k vibráciám odlišujúcim sa od bežných hodnôt.

Realizačný variant č. 1

Z hľadiska hlukovej záťaže počas výstavby sa realizačný variant č. 2 významne nelíši od realizačného variantu č. 1. Rozsah stavebných prác, používané stavebné mechanizmy, doprava súvisiaca s výstavbou, ako aj predpokladané časové obdobie výstavby zostávajú porovnateľné. Rovnako zostávajú zachované navrhované technické a organizačné opatrenia na minimalizáciu hlukovej záťaže počas výstavby.

Rozdiel oproti variantu č. 1 predstavuje predovšetkým spôsob využívania priestoru v okolí jazera. Vo variante č. 2 budú parcely KN-C č. 917/40, 917/41 a 917/42, ako aj litorál a vodná plocha parcely KN-C č. 917/7, vyčlenené ako **zóna ochrany biodiverzity bez priameho antropického využívania**. V predmetnom priestore preto nebude umožnený bežný pohyb a pobyt návštevníkov ani vykonávanie rekreačných aktivít. Súčasťou riešenia zostane aj realizácia umelého valu (steny) navrhnutého na podporu hniezdenia bučiačika močiarneho (*Ixobrychus minutus*).

Počas užívania navrhovanej činnosti možno preto vo variante č. 2 očakávať lokálne nižšiu hlukovú záťaž v území litorálu a priľahlej časti vodnej plochy, keďže tieto plochy nebudú využívané návštevníkmi areálu. Hluk z dopravy, prevádzky rekreačných objektov a technických zariadení však zostane z hľadiska celého areálu obdobný ako vo variante č. 1, keďže počet rekreačných objektov, parkovacích miest ani základný spôsob prevádzky areálu sa nemenia.

Z hľadiska celkovej hlukovej záťaže navrhovaného rekreačno-oddychového areálu je rozdiel medzi realizačným variantom č. 1 a realizačným variantom č. 2 **zanedbateľný**. Lokálne zníženie hluku vo variante č. 2 v priestore zóny ochrany biodiverzity nebude mať vzhľadom na charakter a rozsah ostatných zdrojov hluku v areáli významný vplyv na celkovú akustickú situáciu. Na druhej strane by uprednostnenie realizačného variantu č. 2 viedlo k výraznému obmedzeniu funkčného využitia areálu a k zníženiu jeho atraktivity a úžitkovej hodnoty pre návštevníkov. Takéto obmedzenie by pritom z hľadiska predpokladanej hlukovej záťaže neprinieslo primeraný environmentálny prínos, keďže rozdiel medzi jednotlivými

realizačnými variantmi nie je z pohľadu akustických vplyvov zásadný. Realizácia variantu č. 2 by tak predstavovala neprimerané obmedzenie rekreačnej funkcie areálu vo vzťahu k relatívne malému prínosu v oblasti znižovania hlukovej záťaže. Z tohto dôvodu možno oba varianty z hľadiska hluku a vibrácií považovať za prakticky rovnocenné.

Zhodnotenie a nulový variant	**Hluk a vibrácie**
Počas výstavby možno očakávať dočasné zvýšenie hluku najmä v dôsledku pohybu a činnosti stavebných mechanizmov pri terénnych úpravách a budovaní technickej infraštruktúry; vplyv bude priestorovo viazaný na stavenisko a časovo obmedzený na obdobie výstavby, pričom hluk je možné riadiť najmä organizáciou prác a dĺžkou pôsobenia počas pracovného dňa a nepredpokladá sa súbežná výstavba všetkých objektov naraz. Pri stavebnej činnosti v povolených časoch sa hluk v okolí posudzuje podľa príslušných limitov, pričom ekvivalentná denná hluková záťaž od mechanizmov by nemala prekročiť stanovenú hodnotu. Územie sa nachádza v Chránenom vtáčom území Poiplie (NATURA 2000), preto sa uplatnia prísnejšie požiadavky na minimalizáciu hlukového a svetelného rušenia, vrátane posúdenia vplyvov a dodržania prípadných obmedzení stavebnej činnosti počas hniezdneho obdobia, ak to určí orgán ochrany prírody. Počas užívania bude hluk pochádzať najmä z osobnej automobilovej dopravy rezidentov a v menšej miere z občasných prejazdov komunálnej obsluhy (napr. odvoz odpadu, sťahovanie), pričom technické zariadenia rekreačných obektov sa predpokladajú v štandardoch tak, aby nespôsobovali nadmernú hlukovú záťaž. Počas výstavby možno očakávať aj dočasné vibrácie zo stavebných prác, avšak podľa podkladov a bežnej praxe sa nepredpokladajú vibrácie odlišné od obvyklých hodnôt; počas užívania sa významné vibrácie nepredpokladajú. Z hľadiska celkovej hlukovej záťaže navrhovaného rekreačno-oddychového areálu je rozdiel medzi realizačným variantom č. 1 a realizačným variantom č. 2 zanedbateľný. Lokálne zníženie hluku vo variante č. 2 v priestore zóny ochrany biodiverzity nebude mať vzhľadom na charakter a rozsah ostatných zdrojov hluku v areáli významný vplyv na celkovú akustickú situáciu. Z tohto dôvodu možno oba varianty z hľadiska hluku a vibrácií považovať za prakticky rovnocenné. V nulovom variante sa výstavba ani užívanie neuskutočnia, a preto nedôjde k dočasnému zvýšeniu hluku a vibrácií zo stavebných prác ani k následnej prevádzkovej hlukovej záťaži z dopravy a súvisiacich činností	

B.II.5 Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita)

V rámci navrhovanej činnosti nebudú používané alebo inštalované zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom intenzívneho elektromagnetického alebo rádioaktívneho žiarenia.

Zhodnotenie a nulový variant	**Žiarenie a iné fyzikálne polia**
Vzhľadom na popísaný stav neaktuálne.	

B.II.6 Zápach a iné výstupy (zdroj, intenzita)

V rámci navrhovanej činnosti nie sú resp. nebudú používané alebo inštalované zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom zápachu.

Zhodnotenie a nulový variant	**Teplo a zápach**
V rámci navrhovanej činnosti nie sú resp. nebudú používané alebo inštalované zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom zápachu, intenzívneho elektromagnetického alebo rádioaktívneho žiarenia.	

B.II.7 Doplňujúce údaje

Nie sú.

C KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Pre účely predkladaného zámeru sa pod pojmom „posudzované územie“ rozumie plocha, na ktorej bude navrhovaná činnosť umiestnená, pod pojmom „užšie okolie posudzovaného územia“ – t.j. oblasť k.ú. Panické Dravce. Pojem „širšie okolie posudzovaného územia“ – t.j. oblasť okresu Lučenec.

C.II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia

C.II.1 Geomorfologické pomery – typ reliéfu, sklon, členitosť

Geomorfologické pomery širšieho okolia posudzovaného územia sú veľmi pestré, z hľadiska geomorfologických pomerov patrí do alpskohimalájskej sústavy, do podsústavy Karpaty, k provincii Západné Karpaty, subprovincii Vnútorné Západné Karpaty. Územie širšieho okolia posudzovaného územia zasahuje z juhovýchodu Matransko-slanská oblasť, centrálnu časť pokrýva Lučensko-košická zníženina, v severovýchodnej časti je to oblasť Slovenské rudohorie a na západe oblasť Slovenské stredohorie. Z Matransko-slanskej oblasti je to celok Cerová vrchovina (podcelky Bučenská vrchovina, Fiľakovská brázda, Hajnáčska vrchovina a Mučínska vrchovina). Z oblasti Lučensko-košická zníženina je to celok Juhoslovenská kotlina (podcelok Lučenská kotlina). Z oblasti Slovenské rudohorie sú to celky Revúcka vrchovina (podcelok Cinobanské predhorie), Stolické vrchy (podcelok Málinské vrchy) a Veporské vrchy (podcelok Sihlianska planina). Z oblasti Slovenské stredohorie je to celok Ostrôžky.

C.II.2 Geologické pomery – geologická charakteristika územia, inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, stav znečistenia horninového prostredia

C.II.2.1 Geologická charakteristika územia

Širšie okolie posudzovaného územia sa vyznačuje pomerne pestrou geologickou stavbou. Podstatne plošné zastúpenie majú neogénne sedimenty Juhoslovenskej kotliny, ktoré sú na severovýchode od veporika oddelené gemerikom. Západnú časť územia tvoria neovulkanity pliocénneho veku (Ostrôžky).

Tektonika

Podľa tektonickej schémy slovenskej časti Západných Karpát (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) sa na širšom okolí posudzovaného územia nachádzajú nasledovné tektonické štruktúry:

- kryštalinikum veporika,
- sedimentárny obal veporika,
- gemerikum,
- neogénne sedimentárne panvy,
- neogénne vulkanity.

Veporikum je zložené z kryštalinického podkladu a obalových sekvencií mladopaleozoického až mezozoického veku. Kryštalinikum veporika je tvorené predovšetkým viacerými často špecifickými varietami granitoidných hornín a kryštalickými bridlicami rôzneho stupňa premeny (migmatity, ruly, svory, fylity). Geologická a tektonická stavba kryštalinika je značne komplikovaná. Spôsobuje to predovšetkým nezanedbateľný podiel hercýnskej tektoniky a jeho následné výrazné alpínske prepracovanie (www.mineralykarpat.sk). Veporikum v záujmovom území zastupuje Slovenské rudohorie, tvorené hlavne biotickými granodioritmy až tonalitmi. Obalové sekvencie veporika (sedimentárny obal veporika) je možné rozdeliť na dva odlišné vývojové obdobia: obalová sekvencia južného veporika (federátska sekvencia) a obalová sekvencia severného veporika (sekvencia Veľkého Boku). V širšom okolí posudzovaného územia je prítomná federátska sekvencia, ide o komplikovaný systém tektonických šupín. Nachádzajú sa v nej vrchnopaleozoické klastické horniny a nad nimi klasický sled triasových kremencov a verfénskych bridlíc a pokračujúci karbonátovou sedimentáciou. Jej integrálnou súčasťou sú však aj horniny vrchného karbónu a permu (revúcka skupina), ktoré sú však často tektonicky osamostatnené (www.mineralykarpat.sk). Veporikum je v južnej časti Revúckej vrchoviny širšieho okolia posudzovaného územia prekryté severným gemerikom. Gemerikum ako najvrchnejšia tektonická superjednotka Centrálnych Západných Karpát, je tvorená prevažne paleozoickými, menej mezozoickými horninami, na ktoré sa viaže podstatná časť rudného bohatstva Slovenska. Na rozdiel od tatrika a veporika je budované hlavne nízko metamorfovanými (premenenými) horninami prevažne staropaleozoického veku. Hercýnska metamorfóza v gemeriku nedosiahla tak výrazný stupeň premeny ako v tatriku a veporiku a miera premeny hornín (najnižší stupeň metamorfózy) postihla horniny gemerika aj v alpínskom období. Členenie je založené predovšetkým na kontrastnosti horninovej náplne a jej veku. Na základe nových poznatkov a z hľadiska odlišného charakteru obalových sekvencií bolo v poslednom období zaužívané rozdelenie gemerika na severné a južné gemerikum. V širšom okolí posudzovaného územia Lučenec na severné gemerikum nasadá sedimentárny obal tvorený ochtinskou skupinou, ktorú tvoria metazlepence, metapieskovce, fylity, lokálne metabazalty, metadolerity a serpentinity. Neogénne panvy vznikali v závere horotvorných procesov vytvárajúcich dnešný orogén Západných Karpát. Panvy a kotliny sú výraznými morfotektonickými štruktúrami Západných Karpát. Kotliny vytvárajú plošne menej rozsiahle a štruktúrne jednoduchšie sedimentárne akumulácie neogénu často zovreté medzi pohoriami. Do širšieho okolia posudzovaného územia zasahuje Lučenecká kotlina, malá časť Ipeľskej kotliny a Cerová vrchovina. Cerová vrchovina je v predmetnom území budovaná spodnomiocénnym fiľakovským súvrstvím, prezentovaným sivými rozpadavými a pevnými pieskovcami, prachovcami, zlepencami a ryodacitovými tufmi. Nadložné bukovinské súvrstvie má podobné litofaciálne zloženie, avšak v riečnom vývoji. Obidve súvrstvia tvoria egenburg Cerovej vrchoviny. Otnang je zastúpený šalgótariánskym súvrstvím, tvoreným sivými pieskami s uhoľnými slojmi a jazernými ílovcami. Súvrstvie vo forme denudačných reliktov vystupuje aj v JZ časti Lučenskej kotliny. Vrcholy Cerovej vrchoviny sú budované andezitovými intruzívnymi telesami šiatorského komplexu (stredný miocén), ako aj bazaltami, aglomerátmi a tufmi, tzv. cerovej bazaltovej formácie (pliocén – pleistocén). Výplň Lučenskej kotliny tvorí lučenské súvrstvie egerského veku, ktoré zároveň podstieľa Cerovú vrchovinu. Reprezentujú ho bazálne hrubé klastiká, vápence, zlepence a mohutne vyvinuté prachovce s morskou faunou. Podložie lučenského súvrstvia tvoria ílovce, prachovce, klastiká a rozpadavé pieskovce černoluckého (kampan) a čížskeho (kišcel) súvrstvia. Nadložie lučenského súvrstvia tvorí ďalej, okrem už spomenutého šalgótariánskeho súvrstvia, modrokamenské súvrstvie karpatu, reprezentované morskými pieskami a sivými prachovcami. Kvartérny pokryv je rozšírený na celej Juhoslovenskej kotline a v okolí vodných tokov. V Ipeľskej kotline a Lučenskej kotline sú vyvinuté najmä fluviálne sedimenty terás a nív a proluviálne sedimenty terasových

kužeľov. Eolické, eolicko-deluviálne sedimenty (spraše, sprašové hliny) a piesky tvoria pokryv terás. Rozšírené sú aj proluviálne hlinité až piesčité štrky a úlomky hornín v nízkych náplavových kužeľoch bez pokryvu.

Základné geochemické typy hornín
Na území okresu je vyčlenených 7 základných geochemických typov hornín (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002):

- ílovce, pieskovce,
- granitoidy,
- andezity a intermediárne subvulkanické intruzíva,
- bazalty až bazaltoidné andezity,
- alkalické bazalty a bazanity,
- vápence, dolomity,
- metapsamity, metapelity, prevažne kyslé metavulkanity a metavulkanoklastiká a intermediárne až bázické metavulkanity a metavulkanoklastiká s polohami slabo-metamorfovaných vápencov, dolomitov a magnezitov.

C.II.2.2 Geodynamické javy

Geodynamické javy sa definujú ako geologické procesy i výsledné zmeny štruktúry a reliéfu horninového prostredia, ktoré týmito procesmi vznikajú. Predmetné územie na základe mapového podkladu Atlas máp stability svahov Slovenskej republiky (Atlas máp stability svahov Slovenskej republiky M 1:50 000 [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2006. Dostupné na internete: http://apl.geology.sk/atlassd/) sa rozprestiera v rajóne stabilných území, resp. územia s veľmi nízkym stupňom náchylnosti ku vzniku svahových deformácií (v morfologicky priaznivých územiach s nedostatočnou preskúmanosťou sa sporadická existencia svahových deformácií ako aj lokálny vznik nových svahových deformácií menších rozmerov nedajú vylúčiť).

Seizmicita
Seizmické ohrozenie vyjadruje pravdepodobnosť neprekročenia seizmického pohybu počas denného časového intervalu na zvolenej záujmovej lokalite. Územia zaraďujeme na báze izolínie maximálnej možnej intenzity zemetrasenia. Určuje nám potenciálny výskyt zemetrasenia určitej intenzity. Seizmické ohrozenie sa vyjadruje v hodnotách makroseizmickej intenzity (°MSK 64). Juhovýchodná časť širšieho okolia posudzoaného územia je pokrytá pásmom 5 – 6. stupňa medzinárodnej stupnice MSK-64 (Medvedevova-Sponheuerova-Kárníkova stupnica) s najnižším rizikom seizmického ohrozenia. Vyššie riziko seizmickej ohrozenosti na úrovni 6. stupňa medzinárodnej stupnice MSK-64 prechádza stredom okresu vo VZ smere. V severnej časti okresu je územie s najvyšším rizikom seizmického ohrozenia (6 – 7. stupeň) medzinárodnej stupnice MSK-64.

Svahové deformácie
Svahové deformácie sa prejavujú narušením stability hornín na svahu, čím vznikajú rôzne typy gravitačných deformácii. Geologická stavba Slovenska vytvára vhodne podmienky pre svahové pohyby a vznik celého radu konkrétnych deformácii svahov, ako sú blokové deformácie, zosuvy, zemné prúdy, a i. Zosuvné riziko

v niektorých regiónoch Slovenska v súčasnosti narastá aj v dôsledku intenzívnejšieho smerovania stavebnej činnosti z rovinných a mierne uklonených území do svahovitých a viac exponovaných oblasti. Tento trend je zrejmý najmä v obciach hornatých oblastí Slovenska. Spôsobuje ho nedostatok vhodných stavebných pozemkov v rovinných územiach, ale často aj cielené umiestnenie stavieb na svahy v dôsledku atraktivity prostredia (www.geology.sk). Najrozšírenejším typom sú zosuvy, pri ktorých dochádza na svahu ku gravitačným pohybom horninového pokryvu po šmykových plochách. V širšom okolí posudzovaného územia sa svahové deformácie vyskytujú len ojedinele.

Územie ohrozené lavínami

Lavínou označujeme náhly pohyb snehových más s objemom viac ako 100 m^3 s dĺžkou viac ako 50 m z odtrhového, cez transportné až po akumulačné pásmo. Pre vznik lavín sú dôležité hlavne tri skupiny faktorov: geomorfologické, meteorologické a zloženie snehovej pokrývky. Na posudzovanom území sa nevyskytujú lavinózne svahy.

C.II.2.3 Inžiniersko-geologická charakteristika

Podľa členenia Slovenska z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) sa na širšom okolí posudzovaného územia vyskytujú 3 základné mapované rajóny:

Rajóny predkvarterných hornín:

- rajón metamorfovaných hornín vcelku,
- rajón magmatických intruzívnych hornín,
- rajón efuzívnych hornín,
- rajón vulkanoklastických hornín,
- rajón vulkanických hornín vcelku,
- rajón pieskovcovo-zlepencových hornín,
- rajón flyšoidných hornín,
- rajón vápencovo-dolomitických hornín,
- rajón jemnozrných sedimentov,
- rajón striedajúcich sa súdržných a nesúdržných sedimentov.

Rajóny kvartérnych sedimentov:

- rajón deluviálnych sedimentov,
- rajón údolných riečnych náplavov.

Kombinované rajóny:

- rajón sprašových sedimentov na riečnych terasách.

C.II.3 Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd

Pôdny typ a subtyp

Charakteristika pôdnych typov, ktoré sú základnou identifikačnou jednotkou morfogenetickej i agronomickej kategorizácie pôd, bola spracovaná podľa údajov z databázy BPEJ a lesných pôd SR. Kategorizácia a identifikácia pôdneho typu sa určuje na základe sledu diagnostických horizontov, prípadne variet horizontov (dominantných vizuálnych morfogenetických znakov). U niektorých typov sa určuje aj

kombináciou diagnostického horizontu a pôdotvorného substrátu. Na širšom okolí posudzovaného územia boli identifikované nasledujúce pôdne typy (Societas Pedologica Slovaca, 2014):

- Antrozem - pôdy s antrozemným A-horizontom vzniknutým z premiestnených antropogénnych materiálov rôzneho pôvodu, v hrúbke > 35 cm,
- Čiernica - pôdy s molickým čiernicovým A-horizontom a glejovým G-horizontom,
- Fluvizem - pôdy s ochrickým A-horizontom z holocénnych fluviálnych sedimentov,
- Glej - pôdy s glejovým redukčným G-horizontom do 50 cm od povrchu,
- Hnedozem - pôdy s luvickým B-horizontom pod ochrickým alebo umbrickým A-horizontom,
- Kambizem - pôdy s kambickým B-horizontom, pod ochrickým alebo umbrickým A-horizontom,
- Kultizem - pôdy s kultizemným melioračným A-horizontom > 35 cm, alebo aj so zvyškom pôvodného diagnostického horizontu hrúbky > 10 cm,
- Litozem - veľmi plytké pôdy s hĺbkou len do 10 cm na alebo z pevných silikátových až karbonátových hornín, bez ďalších diagnostických horizontov, s výnimkou ochrického A-horizontu, alebo organického O-horizontu,
- Luvizem - pôdy s eluviálnym luvickým E-horizontom a luvickým B-horizontom, pod ochrickým Ahorizontom,
- Pararendzina - pôdy s molickým, niekedy až ochrickým A-horizontom zo zvetralín spevne spevnených karbonátovo - silikátových hornín, so skeletnatosťou obvykle pod 30 %,
- Pseudoglej - pôdy s mramorovaným B-horizontom, bez vyvinutého luvického B-horizontu, pod ochrickým A-horizontom bez/alebo s eluviálnym hydromorfným E-horizontom,
- Ranker - pôdy s rôznym silikátovým A-horizontom zo skeletnatých zvetralín pevných a spevnených silikátových hornín,
- Regozem - mladé plytké pôdy s ochrickým A0 – horizontom bez ďalších diagnostických horizontov,
- Rendzina - pôdy s molickým A-horizontom zo zvetralín pevných karbonátových hornín, so skeletnatosťou obvykle nad 30 %.

Prevládajúcimi pôdnymi typmi na širšom okolí posudzovaného územia sú kambizeme a hnedozeme. Pozdĺž riek sa ťahajú pásy nivných pôd fluvizemí a glejových pôd. V Slovenskom rudohorí a stredohorí prevažujú hnedé lesné pôdy kambizeme. Pôdny kryt v Cerovej vrchovine tvoria pararendziny, hnedozeme a ilimerizované pôdy luvizeme.

V pôdnom pokryve širšieho okolia posudzovaného územia prevláda typ hnedých pôd - kambizem. Ide o veľmi heterogénny nevyrovnaný pôdny typ, so zastúpením viacerých subtypov. Najväčšie zastúpenie má kambizem modálna. Sú to stredné hlboké až hlboké pôdy s výskytom na svahoch do 12°. Druhým plošne najrozšírenejším typom pôd sú hnedozeme, ktoré sú typické svojim trojhorizontovým A-B-C pôdnym profilom. Vyvinuli sa prevažne na sprašiach a iných kvartérnych a neogénnych sedimentoch. Najväčšie zastúpenie má hnedozem modálna a pseudoglejová. Hnedozeme majú stredný až vysoký pozitívny ekologický potenciál, relatívne dobre tvoria biomasu (najmä keď sú hnojené). V suchých obdobiach sú náchylné na veternú eróziu a počas prívalových zrážok môžu byť poškodzované aj vodnou eróziou. Pretože podzemná voda je u nich obyčajne hlboko nie sú príliš "nebezpečné" z hľadiska znečistenia vodných zdrojov vyplavovaním látok z pôdneho profilu. Pozdĺž tokov ma pomerne veľké zastúpenie iniciálna (nivná) skupina pôd fluvizeme. Pôda, ktorá je, alebo donedávna bola ovplyvňovaná záplavami a výrazným kolísaním hladiny podzemnej vody. Má svetlý humusový horizont. Z klimatického hľadiska ide o azonálnu

pôdu, lebo sa viaže na alúviá a náplavové kužele všetkých riečnych tokov. Využíva sa ako orná pôda, na zeleninárstvo, lúky, prípadne porast tvoria aj lužné lesy.

Pôdny druh (zrnitosť)

Charakteristika pôdnej zrnitosti a znej vyplývajúce rozdelenie pôdnych druhov je založené na identifikácii percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií jemnozeme, skeletu, a organických látok. Podrobnejšia klasifikácia pôd prihliada na charakter a veľkosť zrnitostných častíc, zastúpenie jednotlivých frakcií jemnozeme ako aj na obsah v nej zastúpených organických a minerálnych látok. Pre model výpočtu stanovenia pôdnych druhov na základe obsahu zrnitostných frakcií bola ako podklad použitá Novákova klasifikácia zrnitosti zemín a z nej vyplývajúca schéma textúrneho trojuholníka. Hraničné hodnoty percentuálneho obsahu piesku, prachu a ílu pre jednotlivé pôdne druhy poskytli vstupné hodnoty na klasifikáciu pôdnych typov do 12 kategórií. V širšom okolí posudzovaného územia je plošne zastúpených 10 pôdnych druhov. Prevažujú stredne ťažké pôdy a to najmä prachovito-hlinitá a hlinitá. Tieto dva druhy sa vyskytujú na viac ako 93 % celkovej plochy okresu.

Tab. 8 Pôdne druhy a ich zastúpenie na celkovej ploche širšieho okolia posudzovaného územia

Názov pôdneho druhu	*Kód pôdneho druhu*	*Typ zrnitostnej skupiny*	*Plošné zastúpenie v %*
hlinitopiesčitá	hp	ľahká pôda	0,01
piesčito-hlinitá	sp	stredne ťažká pôda	1,98
hlinitá	sh	stredne ťažká pôda	30,88
prachovito-hlinitá	ssh	stredne ťažká pôda	62,32
prachovitá	ss	stredne ťažká pôda	0,18
piesčito-ílovito-hlinitá	spi	stredne ťažká pôda	0,32
ílovito-hlinitá	si	stredne ťažká pôda	1,94
prachovito-ílovito-hlinitá	ssi	stredne ťažká pôda	2,04
prachovito-ílovitá	ts	ťažká pôda	0,24
ílovitá	ti	ťažká pôda	0,08

Skeletnatosť pôdy

Charakteristika pôdy vyjadrená cez percentuálny obsah skeletu v povrchovom horizonte pôdnej jednotky, prípadne v kombinácii s percentuálnym obsahom skeletu v podpovrchovom horizonte (lesné pôdy). Je významnou charakteristikou z hľadiska priameho vplyvu na zrnitosť pôdy a tiež pôdny subtyp, kde býva často krát rozhodujúcim faktorom pri jeho určení. Samotný skelet predstavuje súhrn úlomkov minerálov a hornín väčších ako 2 mm. Obsah častíc väčších ako 2 mm zmenšuje objem pôdneho profilu, v ktorom môže byť zadržiavaná alebo vedená voda. Je výrazným diferenčným činiteľom, ktorý ovplyvňuje všetky hydrofyzikálne vlastnosti pôdy. Podobné závislosti platia aj pre ostatné hydrofyzikálne charakteristiky pôdy. Skelet sa člení na štrk (2 – 50 mm), kameň (50 – 250 mm) a balvany (nad 250 mm). Na základe obsahu skeletu sme pôdy zaradili do týchto kategórií:

- pôdy bez skeletu (obsah skeletu v povrchovom horizonte do 5 % obj.),
- slabo skeletnaté pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 5 – 25 % obj.),
- stredne skeletnaté pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 – 50 % obj.),
- silne skeletnaté pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte nad 50 % obj.).

Súvislá mapa skeletnatosti pôdy pre celé územie SR neexistuje. Takouto mapou sú pokryté len poľnohospodárske pôdy, na ktorých sú zachytené zodpovedajúce hodnoty v rámci pedologických sond. Mapy lesných pôd takéto údaje obsahujú nielen pre povrchový, ale aj pre podpovrchový horizont, avšak odlišná kategorizácia s odlišným množstvom tried je nezlučiteľná s poľnohospodárskymi pôdami. Pri riešení sme využili poznatky o zákonitostiach priestorovej distribúcie pôd, na základe čoho sme vypracovali schému pre odhad obsahu skeletu v pôde pre oblasti bez údajov a modifikáciu hodnôt pre oblasti s údajmi. Pri spracovaní vrstvy obsahu skeletu v pôde sme vychádzali z mapy pôdny typov (subtypov) a pôdnych druhov a ako hlavné diferenciačné kritérium pre obsah skeletu v pôde sme uvažovali nasledovné charakteristiky krajinného komplexu: pôdotvorný substrát (geologicko-substrátový komplex), morfograficko-polohový typ reliéfu, hĺbku a sklon pôdy (Malík a kol., 2007). Podstatná väčšina územia sa nachádza v rozpätí 5 – 25 % čo zodpovedá charakteru kotlinového reliéfu. Tieto slabo skeletnaté pôdy pokrývajú v širšom okolí posudzovaného územia celú Juhoslovenskú kotlinu a Cerovú vrchovinu. Stredne skeletnaté pôdy zaberajú severnú časť záujmového územia (Slovenské rudohorie a stredohorie).

Hĺbka pôdy

Hĺbka pôdy je fyzikálnou veličinou, ktorá dodnes nemá stanovenú rozhodujúcu metodiku na určenie jej spodného rozhrania. Vo všeobecnosti platí definícia o hĺbke pôdy ako o hĺbke celého pôdneho profilu t.j. od povrchu pôdy až k zvetrávajúcej materskej hornine alebo k hladine podzemnej vody. Ide o tzv. absolútnu hĺbku pôdy, ktorej rozsah môže značne variovať od pár centimetrov až po niekoľko desiatok metrov. Okrem nej sa v pedológii rozlišuje aj genetická a fyziologická hĺbka pôdy. Pod genetickou rozumieme hĺbku pôdy, po ktorú sa prejavili pôdotvorné procesy. Je to teda hĺbka po horizont C (resp. D). U fyziologickej hĺbky sa zameriavame na hrúbku priestupnej vrstvy pôd a substrátu, vyjadrujúcu hĺbku sypkého zeminného materiálu, ktorým môže prenikať zrážková voda a rastlinné korene, ide o tzv. „ekologickú, fyziologickú hĺbku pôdy“ (Šály, 1998).

Časť územia je tvorená stredne hlbokými pôdami, ktoré sa vyskytujú na stredne skeletnatých pôdach. Pôdy v Ipeľskej a Lučeneckej kotline radíme k hlbokým pôdam (viac ako 60 cm), ktoré sú plošne dominantné a naviazané na slabo skeletnaté pôdy.

C.II.4 Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)

Širšie okolie posudzovaného územia leží v južnej časti stredného Slovenska, kde prevažuje kontinentálnejšie podnebie. Podľa Atlasu krajiny SR (2002) spadá celé územie do mierneho podnebného pásma – atlanticko-kontinentálnej oblasti. Vzhľadom na geografickú polohu so značnou disekciou reliéfu je klíma širšieho okolia posudzovaného územia dosť rôznorodá. Južná časť okresu ma pomerne priaznivú klímu, kým severná sa vyznačuje drsnejším podnebím. Veľká časť územia patrí do teplej klimatickej oblasti (T), vyššie položené časti Slovenského rudohoria a stredohoria v severnej časti okresu do mierne teplej (M). Vrcholové časti Sihlianskej planiny patria do chladnej klimatickej oblasti (C) (Klimatický atlas Slovenska, 2015). Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje v intervale od 5 (na severe) až 10 ºC (na juhu). Priemerný úhrn zrážok sa pohybuje v intervale 550 až 900 mm. S pribúdajúcou nadmorskou výškou rastie aj úhrn zrážok. Množstvo a charakter zrážok sa v priebehu roka mení. Najväčšie úhrny zrážok sú v letných mesiacoch od mája do septembra, hlavne vo vysoko položených oblastiach územia dosahujú najvyššie

hodnoty (Klimatický atlas Slovenska, 2015). Trvanie snehovej pokrývky sa v najnižších polohách vyskytuje menej ako 45 dní, v najvyššie položených častiach okresu až 90 dní (Klimatický atlas Slovenska, 2015). Charakteristika jednotlivých klimatických prvkov je spracovaná na základe priemerných dlhodobých údajov najbližších pozorovacích staníc SHMÚ, pričom v charakteristike výskytu a režimu jednotlivých prvkov zohľadňujeme dôležité klimatotvorné faktory vplývajúce na priestorovú diferenciáciu klimatických prvkov na území okresu (výšková zonálnosť, orografická poloha a pod.)

C.II.5 Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Od roku 2000 je vývoj hlavných znečisťujúcich látok sledovaný prostredníctvom databázy Národného emisného inventarizačného systému (NEIS), ktorá sa spracováva za jednotlivé okresy na príslušných úradoch životného prostredia. Ako možno vidieť v nasledujúcej tabuľke (Tab. 9), vývoj emisií zo stacionárnych zdrojov (veľké a stredné zdroje znečistenia) je priaznivý, nakoľko množstvá viacerých základných znečisťujúcich látok majú v sledovanom období klesajúci charakter (NEIS, 2025).

Tab. 9 Emisie zo stacionárnych zdrojov znečistenia v okrese Lučenec (NEIS) (dostupné online: https://neisrep.shmu.sk/).

Rok	Emisie [t/rok]				
	TZL	SO_2	NO_X	CO	TOC
2020	29,072	5,982	39,862	22,241	111,395
2021	26,305	6,398	39,147	22,376	104,107
2022	17,584	6,005	34,360	19,613	91,582
2023	16,612	5,328	36,502	22,417	77,848
2024	16,601	1,006	43,087	23,024	85,821

*Pozn. TZL – tuhé znečisťujúce látky, SO_2 – oxid siričitý, NO_X – oxidy dusíka, CO – oxid uhoľnatý, TOC – celkový organický uhlík.

Na znečisťovaní ovzdušia sa v najväčšej miere podieľa priemyselná výroba, vysoká intenzita cestnej dopravy a výroba a rozvoj elektriny, plynu a vody. V širšom okolí posudzovaného územia sa nachádza 287 evidovaných zdrojov znečisťovania ovzdušia, z toho 25 radíme k veľkým zdrojom. Zoznam veľkých znečisťovateľov v okrese za rok 2018 je v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 10 Zoznam najväčších znečisťovateľov ovzdušia v okrese Lučenec

Názov prevádzkovateľa	*Obec zdroja*	*Názov zdroja*
Adient Slovakia s.r.o.	Lučenec	Výroba výrobkov z PUR peny pre automobilový priemysel
AGRORIS, s. r.o.	Dóra	chov ošípaných
AGROTOM s.r.o.	Stará Halič	Farma ošípaných - výkrm
		Farma ošípaných - prasnice
Babičkin dvor, a.s.	Divín	chov nosníc
Družstvo Agrospol, družstvo	Lučenec	Farma ošípaných Boľkovce - výkrm
		Farma ošípaných VVO - výkrm
		Farma ošípaných - Boľkovce - prasnice
		Farma ošípaných VVO - prasnice
		Bioplynová stanica Boľkovce - Kogeneračné jednotky

Názov prevádzkovateľa	*Obec zdroja*	*Názov zdroja*
EKOLTECH spol. s r.o.	Fiľakovo	Technológia spracovania dreva
Filagro spol. s r.o.	Fiľakovo	Hospodárstvo Monosa - HD
IPEĽSKÉ TEHELNE a.s.	Lučenec	Tehliarska výroba, tunelová pec - závod Lučenec
Johnson Controls Lučenec, s.r.o.	Lučenec	Výroba výrobkov z PUR peny pre automobilový priemysel
JP foam manufacturing s.r.o.	Lučenec	Výroba výrobkov z PUR peny pre automobilový priemysel, sedačky - linka RT1 - RTO spaľovanie
Lovinit, a.s. v konkurze	Lovinobaňa	Výroba magnezitu a ost. báz. z
LUSTROJ s.r.o.	Halič	Výroba interiérových krbov
MECOM GROUP s.r.o.	Lučenec	Porážka
MILKO s.r.o.	Divín	chov nosníc
NOVOKER a.s. (teraz TIMMA, s.r.o., Námestie A. Hlinku, 3/816, Žilina)	Lučenec	Technológia výroby keramiky
NUMOREX, s.r.o.	Lučenec	Striekacia kabína - hala V1
PD Lovinobaňa	Lovinobaňa	Stredisko ŽV Lovinobaňa
Stredoslovenská energetika - Project Development, s.r.o.	Panické Dravce	DANTE - Špičková elektráreň Panické Dravce - Veľká nad Ipľom
THORMA Výroba, k.s.	Fiľakovo	Nanášanie náterov na povrchy, lakovanie s projektovanou spotrebou org. rozpúšť. viac 5 t

Na širšom okolí posudzovaného územia by sme mohli vymedziť aj malé zdroje znečistenia, hlavne tam, kde obce nie sú plynofikované. Z celkového počtu 55 obcí je plynofikovaných 38, 17 obcí plynofikáciu nemá (SPP, 2018). K znečisteniu ovzdušia v širšom okolí posudzovaného územia negatívne prispieva aj automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastá. K najfrekventovanejším cestám patria cesty I. triedy - I/16, I/71 a I/75. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

C.II.6 Hydrologické pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, pásma hygienickej ochrany, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd

C.II.6.1 Podzemné vody

V čiastkovom povodí Ipeľ boli vymedzené 4 útvary podzemných vôd. Z toho 1 útvar podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch, 2 útvary podzemných vôd v predkvartérnych horninách a 1 útvar geotermálnych vôd.

Tab. 11 Útvary podzemných vôd na širšom okolí posudzovaného územia

Kód útvaru	*Názov útvaru*	*Povodie*	*Dominantné zastúpenie kolektora*	*Priepustnosť*
Útvary podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch				
SK100080P	Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Ipľa	Ipeľ	aluviálne a terasové štrky, piesčité štrky, piesky	pórová
Útvary podzemných vôd v predkvartérnych sedimentoch				
SK2003100P	Medzizrnové podzemné vody Lučeneckej kotliny a západnej časti Cerovej vrchoviny	Ipeľ	sladkovodné íly, piesky, štrky s pyroklastikami, miestami pieskovce a zlepence	pórová
SK200260FP	Puklinové a medzizrnové podzemné vody južnej časti stredoslovenských neovulkanitov	Ipeľ	sladkovodné tufitické íly, piesky, pieskovce a zlepence, tufy, tufity, aglomeráty, andezity, ryolity, bazalty	pórová, puklinová, puklinovo-pórová
Útvary geotermálnych vôd				
SK300260FK	Hornostrhársko-trenčská prepadlina	Hron	karbonáty	puklinovo-krasová

Podľa mapy Hlavných hydrogeologických regiónov (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002), v ktorej je definovaný aj typ priepustnosti, širšie okolie posudzovaného územia radíme k týmto hydrogeologickým regionom s príslušným typom priepustnosti:

- kvartér Ipľa – medzizrnová,
- neovulkanity Krupinskej planiny, Ostrôžok a Pôtorskej pahorkatiny – puklinová,
- neogén Lučeneckej kotliny - medzizrnová,
- neogén západnej časti Cerovej vrchoviny – puklinová,
- kryštalinikum Revúckej vrchoviny a Stolických vrchov v povodí Ipľa – puklinová.

C.II.6.2 Povrchové vody

Širšie okolie posudzovaného územia patrí k úmoriu Čierneho mora, zbernej oblasti Dunaj, k povodiu rieky Ipeľ. Riečna sieť v okrese je rozvetvená a pomerne hustá. Hydrologickou osou okresu je rieka Ipeľ s pravostrannými prítokomi Krivánsky potok a Mašková, s ľavostranným prítokom Suchá. Rieka Ipeľ na malom úseku (cca 8,5 km) tvorí hranicu s Maďarskou republikou. K ďalším významným tokom v okrese patrí Tuhársky potok (pravostranný prítok Krívánského potoka) a Belina (ľavostranný prítok rieky Suchá). Ipeľ je treťou najdlhšou riekou Slovenka. Ide o ľavostranný prítok Dunaja, ktorý pramení vo Veporských vrchoch naďaleko Lomu nad Rimavicou (okres Brezno) vo výške okolo 1 050 m n. m. Celková dĺžka rieky je 232,5 km, z toho 140 km tvorí hranicu s Maďarskom. Prietok vody je nestály, priemerný prietok v ústi je 21 $m^3.s^{-1}$. Z hydrologického hľadiska územie okresu patrí do oblasti povodia Dunaja, do čiastkového povodia Ipeľ (číslo hydrologického povodia 4-24). Väčšia východná časť záujmového územia spadá do povodia Ipeľ pod Babský a Krivánsky potok (číslo hydrologického poradia 4-24-01), menšia západná časť okresu do povodia Ipeľ od Babského a Krivánskeho potoka pod Krtíš (číslo hydrologického poradia 4-24-02). Nasledujúce údaje sa čerpali z Hydrologickej ročenky –povrchové vody 2015, vydanej SHMÚ v r. 2016. Hydrologické ročenky povrchových vôd predstavujú sumár údajov a informácii získaných monitorovaním kvantity povrchových vôd na slovenských tokoch za obdobie jedného kalendárneho roku.

Tab. 12 Priemerné ročné a extrémne prietoky vo vodomerných staniciach v širšom okolí posudzovaného územia

Vodomer. stanica	*Tok*	*Riečny km*	*Qm 2015 $m^3.s^{-1}$*	*Qmax 2015 $m^3.s^{-1}$*	*Qmax $m^3.s^{-1}$*	*Qmin 2015 $m^3.s^{-1}$*	*Qmin $m^3.s^{-1}$*
Prša	Suchá	3,10	0,742	15,180	(1987 – 2014) 40,270	0,051	(1987 – 2014) 0,020
Holiša	Ipeľ	157,20	2,395	34,020	(1931 – 2014) 129,000	0,536	(1931 – 2014) 0,010
Lučenec	Tuhársky potok	1,60	0,285	3,878	(1994 – 2014) 31,200	0,025	(1994 – 2014) 0,001
Mýtna nad VN	Krivánsky potok	27,70	0,322	4,055	(1994 – 2014) 18,540	0,033	(1994 – 2014) 0,001
Mýtna pod VN	Krivánsky potok	27,00	0,131	4,356	(1994 – 2014) 14,010	0,030	(1994 – 2014) 0,009
Divín	Budínsky potok	4,00	0,088	1,880	(1969 – 2014) 8,250	0,002	(1969 – 2014) 0,000
Divín/Z VN Mýtna	Nešpecifikované	0,10	0,205	1,115	(1995 – 2014) 5,002	0,002	(1995 – 2014) 0,000
Ružiná pod VN	Budínsky potok	1,70	0,419	3,930	(1988 – 2014) 8,934	0,181	(1988 – 2014) 0,010
Lučenec	Krivánsky potok	5,40	1,000	10,960	(1931 – 2014) 103,000	0,174	(1931 – 2014) 0,040
Kalonda	Ipeľ	148,65	4,265	47,450	(2007 – 2014) 86,000	0,985	(2007 – 2014) 0,220

Vodné toky v širšom okolí posudzovaného územia môžeme zaradiť do vrchovinno – nížinnej oblasti s dažďovo – snehovým režimom odtoku. Najvyššie vodné stavy sú začiatkom jari v mesiacoch február, marec a apríl, najnižšie vodné stavy sú koncom leta a na začiatku jesene v mesiaci september. Priemerný ročný špecifický odtok v časovom období 1931-1980 sa v okrese pohyboval v intervale od 0 do 10 $l.s^{-1}.km^{-2}$. S klesajúcou nadmorskou výškou klesá aj priemerná ročná hodnota špecifického odtoku. Minimálny špecificky odtok 364 denný v časovom období rokov 1931 – 1980 sa pohyboval v intervale od 0,0 do 0,5 $l.s^{-1}.km^{-2}$ a maximálny špecificky odtok v intervale s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov v časovom období rokov 1931 – 1980 od 0,4 do 1,0 $l.s^{-1}.km^{-2}$ (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002). Pre nedostatok vodných zdrojov sa na zavlažovacie účely v poľnohospodárstve vybudovali vodné nádrže v Lučenci, Tomášovciach, Ružinej, Mýtnej, Veľkých Dravciach a Ľuboreči, ktoré slúžia aj na rekreačné účely. K najväčším a najznámejším patrí VN Ružiná. Je to priehradná nádrž, ktorú začali stavať v roku 1969 a ukončili v roku 1973. Vodná plocha nádrže od telesa hrádze po koniec vzdutia na prítokoch pri obci Ružiná je 170 ha. Patrí medzi najteplejšie priehrady na Slovensku. Využíva sa na športovo-rekreačné účely.

C.II.6.3 Minerálne a geotermálne vody

Geotermálne vody

Geotermálne vody sú prírodné podzemné vody, ktorých teplota po výstupe na zemský povrch je vyššia ako priemerná ročná teplota vzduchu v danej lokalite. Podľa Vodného plánu Slovenska bolo v SR vymedzených 26 útvarov podzemných geotermálnych vôd (geotermálnych štruktúr). Tieto oblasti sú zároveň

perspektívnymi geotermálnymi oblasťami. Do širšieho okolia posudzovaného územia zasahuje útvar SK 300260 FK (karbonáty Hornostrhársko-trenčskej prepadliny).

Minerálne vody

Zákon NR SR č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozlišuje minerálnu vodu na:

- minerálnu vodu,
- prírodnú liečivu vodu,
- prírodný liečivý zdroj,
- prírodnú minerálnu vodu,
- prírodný minerálny zdroj.

Tab. 13 Minerálne pramene v širšom okolí posudzovaného územia

Názov	*Register*	*Lokalita*	*Typ*
Prameň Šťavica	LC - 1	Boľkovce	studňa
Stará Šťavica	LC - 7	Fiľakovo	studňa
Prameň Adam	LC - 9	Fiľakovo	prameň
Vrt na Komenského ulici	LC - 24	Lučenec	vrt
Vrt na ulici Zdeňka Nejedlého	LC - 25	Lučenec	vrt
Dolný Medokýš	LC - 26	Madačka	prameň
Pod kríkom	LC - 29	Madačka	prameň
Horný medokýš	LC - 30	Madačka	prameň
Vrt pri záhradníctve	LC - 35	Nitra pod Ipľom	vrt
Vrt pri štátnych majetkoch	LC - 48	Šíd	vrt
Obecná štavica	LC - 49	Šíd	studňa
Šťavica Torey	LC - 50	Šíd	prameň
Domová studňa č. d. 16	LC - 52	Šíd	studňa
Domová studňa č. d. 13	LC - 53	Šíd	studňa
Domová studňa č. d. 12	LC - 54	Šíd	studňa
Prameň u Cigáňov	LC - 55	Šíd	prameň
Prameň Telep I	LC - 56	Šíd	studňa
Prameň pri obecnej šťavici	LC - 73	Šíd	vrt
Vrt HGL - 1	LC - 75	Lučenec	vrt

Medzi rarity okresu patria aj tri artézske pramene v katastri mesta Lučenec:

- voda prírodná, slabo mineralizovaná, hydrouhličitanovo-chloridová, sodná, fluorová, studená, hypotonická, hĺbkou vrtu 319 m (realizovaný v r. 1896),
- voda prírodná, slabo mineralizovaná, hydrouhličitanovo-chloridová, sodná, fluorová, studená, hypotonická, hĺbkou vrtu 364,5 m (realizovaný v r. 1899), s výdatnosťou 0,4 l.s-1 ,
- voda prírodná, slabo mineralizovaná, hydrouhličitanovo-chloridová, sodná, fluorová, studená, hypotonická, (Vrt HGL 1).

C.II.7 Fauna a flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, charakteristika biotopov, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov

C.II.7.1 Flóra

Reálna lesná vegetácia

Aktuálny stav lesnej vegetácie širšieho okolia posudzovaného územia je výsledkom prírodného potenciálu a dlhodobého ovplyvňovania prirodzenej vegetácie človekom. Prehľad aktuálnej lesnej vegetácie sa nachádza v nasledovnom texte členený podľa jednotlivých jednotiek prirodzenej vegetácie a ich súčasného stavu.

Lužné lesy podhorské a horské (zväz *Alnenion incanae* Pawlowski et al. 1928, podzväz *Alnenion glutinoso-incanae* Oberd. 1953)

Polohy, v ktorých sa tieto spoločenstvá vyskytovali boli priaznivé pre poľnohospodárske využitie (orná pôda, lúky), osídlenie a situovanie dopravných koridorov a preto boli v záujmovom území mnohé z nich prakticky zlikvidované. Vo väčšine zostávajúcich prípadov sa zredukovali na sprievodné brehové porasty vodných tokov. Iba veľmi výnimočne si toky zachovali širšie nivy pokryté rozsiahlejšími lesmi. Najzachovalejšie ukážky dnes nájdeme v katastroch obcí Ružiná (Ladanský potok), Točnica (Močiarsky potok) a Šiatorská Bukovina (Belina a jej ľavostranný prítok). Ich súčasná výmera je niečo viac ako 23 ha, čo predstavuje 0,07 % z výmery lesných porastov na LPF. Ich skutočná výmera je iste vyššia nakoľko pomerne často dochádza k postupnej obnove tohto biotopu v nivách potokov po ukončení poľnohospodárskeho obhospodarovania týchto plôch. Mapovaním boli zistené takého plochy najmä v alúviách potokov - Krivánsky potok a niektoré jeho prítoky (k. ú. Mýtna, Lovinobaňa, Podrečany a Tomášovce), Tuhársky potok (k. ú. Tuhár a Stará Halič), potok Mašková a Poddielsky potok (k. ú. Lupoč, Lehôtka a Mašková) a Lubореč (k. ú. Lubореč). V minulosti vypĺňali tieto typy lesných spoločenstiev nivy horných úsekov potokov v orografických celkoch Ostrôžky, Revúcka vrchovina, Cerová vrchovina a zriedkavejšie aj v okrajových častiach Lučeneckej kotliny, kde na ne nadväzovali dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy. Jelšiny rastúce na miestach so stagnujúcou vodou patria do inej jednotky (Ls7.4 – Slatinné jelšové lesy).

Jelšové lesy slatinné (zväz *Alnion glutinosae* Malcuit 1929)

V dávnej minulosti sa v maloplošnej forme vyskytovali v terénnych zníženinách s celoročne stagnujúcou vodou alebo na miestach, ktoré boli pravidelne a dlhodobo zaplavované. Zanikli odvodnením alebo zasypaním a do súčasnosti je známa iba jedna plošne rozsiahlejšia ukážka tohto typu spoločenstva v riešenom území, ktorá je územne chránená v PR Ružínske jelšiny. Pri vytvorení alebo obnove vhodných podmienok môže tento typ lesa pomerne rýchlo regenerovať alebo sa vytvoriť, vo vtokových častiach vodných nádrží alebo na neobhospodarovaných slatinných lúkach (formuje sa napr. v PR Príbrežie Ružinej). Vzhľadom na extrémnosť stanovišťa, na ktorom sa vyskytujú (trvalo alebo dlhodobo podmáčané/zaplavené pôdy) sa zachovávajú relatívne prirodzené drevinové zloženie.

Dubovo-hrabové lesy karpatské (zväz *Carpinion* Issler 1931, podzväz *Carici pilosae-Carpinenion* J. et M. Michalko)
Rozsiahle plochy tohto typu biotopu boli premenené na poľnohospodársku pôdu alebo boli zastavané. Plochy čo ostali lesmi boli v minulosti a sú aj v súčasnosti intenzívne lesohospodársky využívané, čo sa prejavilo zmenou pomeru zastúpenia hlavných drevín tvoriacich toto spoločenstvo a to duba (dubov) a hrabu, na vlhších a chladnejších miestach aj buka, znížením zastúpenia vtrúsených drevín, lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor poľný (*Acer campestre*), niektoré druhy rodu *Quercus*, dreviny prípravného lesa – breza previsnutá (*Betula pendula*), topoľ osikový (*Populus tremula*) a vŕba rakyta (*Salix caprea*). Biotop je výrazne ohrozený prienikom agátu bieleho a v poslednom období aj pajaseňa žliazkatého (*Ailanthus altissima*). Hospodárením bola výrazne zmenená aj štruktúra týchto lesov. Napriek tomu je toto lesné spoločenstvo najrozšírenejším typom lesa v riešenom území, ktorého výskyt sa sústreďuje najmä do orografického celku Ostrôžky a Revúcka vrchovina, na menších plochách aj v susedných orografických celkoch (Veporské vrchy, Cerová vrchovina a Lučenecká kotlina). Drevinovo zachovalejšie ukážky týchto typov lesov môžeme dnes vzácne nájsť v k. ú. Kotmanová, Lovinobaňa, Točnica, Ľuboreč, Mašková, Lentvora, Šiatorská Bukovinka a Čakanovce. Aj tieto však majú výrazne zmenenú štruktúru. Podľa dát bolo do tejto jednotky zaradených cca 6 588 ha lesov, čo predstavuje niečo málo viac ako 20 % z výmery lesov v okrese Lučenec.

Dubovo-hrabové lesy panónske (zväz *Carpinion* Issler 1931, podzväz *Querco robori-Carpinenion* J. et M. Michalko 1985)
Rozsiahle plochy tohto typu biotopu boli premenené na poľnohospodársku pôdu alebo boli zastavané. Plochy čo ostali lesmi boli v minulosti a sú aj v súčasnosti intenzívne lesohospodársky využívané, čo sa prejavilo zmenou pomeru zastúpenia hlavných drevín tvoriacich toto spoločenstvo a to duba (dubov) a hrabu, znížením zastúpenia vtrúsených drevín, lipa malolistá (*Tilia cordata*), jarabina brekyňová (*Sorbus torminalis*), jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*), javor poľný (*Acer campestre*), javor tatársky (*Acer tataricum*), niektoré druhy rodu *Quercus*, dreviny prípravného lesa. Biotop je výrazne ohrozený prienikom agátu bieleho a v poslednom období aj pajaseňa žliazkatého (*Ailanthus altissima*). Hospodárením bola výrazne zmenená aj štruktúra týchto lesov. V riešenom území sa zachovali iba vzácne (cca 550 ha) hlavne v Lučeneckej kotline a Cerovej vrchovine a okrajových údolných častiach Revúckej vrchoviny a Ostrôžok a to v katastroch obcí Šiatorská Bukovinka, Čakanovce, Rapovce, Trenč, Mašková, Ľuboreč a Ábelová. Aj tieto však majú výrazne zmenenú štruktúru.

Dubové subxerotermofilné a borovicové xerofilné lesy (zväz *Quercion pubescenti-petraeae* Br.-Bl. 1932)
V minulosti boli a aj v súčasnosti sú tieto lesné spoločenstvá v okrese Lučenec veľmi vzácne s podielom iba 0,31 % z výmery LPF (cca 101 ha). V porovnaní s ďalšími typmi dubín bola jeho plošná redukcia ďaleko najmenšia, po kyslomilných dubinách, čomu vďačí najmä jeho viazanosť na extrémnejšie tvary reliéfu, nízka bonita pôd a výrazne ochranný charakter porastov. Okrem pastvy nebolo vhodné na iné poľnohospodárske využitie. Nakoľko prirodzený zápoj drevín v tomto type lesa býva pomerne nízky v podraste stromovej etáže sa nachádzalo dostatok potravy pre hospodárske zvieratá čo nevyvolávalo potrebu plošného odstraňovania drevín. Najzachovalejšie ukážky týchto teplomilných submediteránnych dubových lesov nájdeme v orografických celkov Ostrôžky (k. ú. Ábelová, Polichno, Ľuboreč a Pravica) a Cerová vrchovina (k. ú. Šiatorská Bukovinka, Radzovce), v ostatných orografických celkoch sa nevyskytujú alebo sú tu mimoriadne vzácne (napr. Lučenecká kotlina).

Dubovo-cerové lesy (zväz *Quercion cofertae cerris* Horvat 1954)
V súčasnosti ide o tretie najrozšírenejšie lesné spoločenstvo v okrese Lučenec s výmerou takmer 6 058 ha (18,44% z LPF). Aj tento typ lesného spoločenstva sa vyskytuje na plochách, ktoré s vhodné na poľnohospodárske využívanie a zástavbu, čo sa prejavilo jeho výraznou plošnou redukciou. Intenzívne využívanie a obhospodarovanie dubovo-cerových lesov spôsobili výrazné zmeny v štruktúre týchto lesov ako aj ich drevinovom zložení (ústup niektorých druhov dubov – *Quercus delechampii*, *Q. pedunculiflora*, *Q. polycarpa*, javora tatárskeho (*Acer tataricum*) či jarabiny brekyne (*Sorbus torminalis*)). Ťažisko výskytu majú v Lučeneckej a Ipeľskej kotline a Cerovej vrchovine, zasahujú však aj na južný okraj orografického celku Revúcka vrchovina a Ostrôžky. Najzachovalejšie ukážky týchto teplomilných dubovo-cerových lesov nájdeme v katastroch obcí Mašková, Halič, Veľká nad Ipľom, Trenč, Holiša, Ratka, Lipovany, Čakanovce, Radzovce, Šíd, Šávoľ... Výraznou hrozbou je intenzívny prienik inváznego agátu bieleho a v poslednom období aj pajaseňa žliazkatého (*Ailanthus altissima*) do týchto druhovo pomerne bohatých spoločenstiev.

Dubové kyslomilné lesy (zväz *Genisto germanicae-Quercion* Neuhäusl et Neuhäuslová-Novotná 1967, zväz *Quercion petraeae* Zólyomi et Jakucs ex Jakucs 1960)
Ich výskyt sa viaže na extrémnejšie až extrémne reliéfové tvary (ostré hrebienky, vystupujúce skaly, sutiny..) a extrémne chudobný horninový (kremence) aj pôdny substrát. V riešenom území sa vyskytujú iba výnimočne v orografických celkoch Revúcka vrchovina, Veporské vrchy a výnimočne aj v Ostrôžkach na ploche necelých 288 ha aj to v nie celkom typickej forme. Ich štruktúra a drevinové zloženie bola narušená ťažbou dreva, v porastoch chýbajú stromy blízko fyzického veku. Ide o druhovo veľmi chudobné spoločenstvá výrazne ochranného rázu.

Lipovo-javorové lesy (zväz *Tilio-Acerenion* Klika 1955)
Tieto lokality zostali až dodnes lesom, pretože nie sú vhodné na poľnohospodárske využívanie, ale prevažne bolo pozmenené ich drevinové zloženie a štruktúra. Len výnimočne vytvára toto spoločenstvo súvislejšie plochy, často tvorí len úzke alebo maloplošné enklávy uprostred iných typov lesov (skalnaté dolinky, sutiny pod skalami, sutiny). Maloplošné výskyty zanikli/zanikajú najmä preto, že plochy by si vyžadovali špecifický manažment, na čo nie sú obhospodarovatelia lesov nastavení. Rozsiahlejšie plochy nájdeme iba v Ostrôžkach a to severne od Ábelovej, v širšej oblasti Budinej, severozápadne od Tuhára, južne od Ružinej, severozápadne od Prahy a v Cerovej vrchovine a to južne od Šuríc, juhozápadne od Čamoviec, juhovýchodne od Radzoviec, východne od Šiatorskej Bukovinky. Celkovo zaberajú sutinové lesy necelých 214 ha čo predstavuje iba 0,65 % z výmery LPF. Ich výmera však môže byť aj výraznejšie vyššia nakoľko pri vykonanom type analýzy nie je možné zachytiť maloplošnejšie výskyty tohto typu spoločenstva.

Bukové kvetnaté lesy podhorské a bukové a jedľové lesy kvetnaté (zväz *Fagion Luquet* 1926, podzväz *Eu-Fagenion* Oberd. 1957)
Druhý najrozšírenejší typ lesa v okrese Lučenec s podielom 18,6 % (6 120 ha) z výmery lesných porastov. Vyskytujú sa v orografických celkoch Veporské vrchy, Ostrôžky, Cerová a Revúcka vrchovina, kde zaberajú súvislé plochy. V severnej polovici okresu sú dominantným typom biotopu. Na takmer všetkých plochách výskytu došlo vplyvom hospodárenia v lesoch k čiastočnej zmene drevinového zloženia (ústup jedle, javorov, bresta, jaseňa, zvýšenie zastúpenia smreka a smrekovca) a výraznej zmene štruktúry. Rozsiahle súvislé zachovalejšie ukážky tohto typu lesných spoločenstiev v riešenom území nájdeme v katastroch obcí Trebeľovce, Šiatorská Bukovina, Radzovce, Šurice, Čamovce, Ábelová, Lentvora, Lupoč,

Tuhár, Podrečany, Stará Halič, Divín, Mýtna, Dobroč. Časť plôch, ktoré v minulosti tieto biotopy zaberali bola premenená na poľnohospodárske pozemky (hlavne lúky) alebo bola zastavaná. Diverzita týchto lesov je mierne nadpriemerná.

Bukové kyslomilné lesy podhorské a horské (zväz *Luzulo-Fagion* Lohmeyer et R.Tx. in R.Tx. 1954)
Tento typ lesa - kyslomilné bučiny sa vyskytujú iba v orografických celkoch Veporské vrchy, Ostrôžky a Revúcka vrchovina, kde zaberajú väčšie plochy uprostred iných typov lesov. Výnimočne na špecifických stanovištiach sa maloplošne vyskytujú aj v Cerovej vrchovine. Celková výmera – takmer 2 180 ha – radí tento typ lesného spoločenstva v riešenom území medzi bežnejšie. Pomerne často boli do tohto typu biotopov vnášané nepôvodné ihličnaté dreviny, najmä smreka a smrekovec, naopak ustúpila jedľa a výrazne bola zmenená štruktúra týchto porastov. Takto boli pozmenené najmä kyslomilné bučiny v severných častiach okresu. Zachovalejšie ukážky môžeme nájsť napr. na hranici katastrálnych území Lovinobaňa a Ružiná, v katastroch Mýtnej, Divina, Kotmanovej, Tuháru.

Bukové lesy vápnomilné (zväz *Fagion* Luquet 1926, podzväz *Cephalanthero-Fagenion* R.Tx. in R.Tx. et Oberd. 1958)
Výskyt vápnomilných bukových lesov je koncentrovaný do malej oblasti Tuhárskeho krasu na hraniciach katastrov obcí Tuhár a Ružiná, výnimočne sa v netypickej forme vyskytujú aj v oblasti bazaltov medzi obcami Polichno, Lentvora a Ábelová. Ich plocha je 147 ha, čo predstavuje iba 0,45 % z výmery lesných porastov riešeného územia. Hospodárením bolo čiastočne zmenené ich drevinové zloženie a výrazne ich porastová štruktúra. Časť plôch, ktoré v minulosti tieto biotopy zaberali bola premenená na poľnohospodárske pozemky (hlavne lúky) alebo bola zastavaná.

Čiastočne alebo úplne zmenené lesy
Dlhodobým využívaním a ovplyvňovaním lesov človekom boli niektoré zmenené natoľko, že ich nie je možné zaradiť do niektorého z prirodzených lesných spoločenstiev. Najvýraznejšou zmenou je zmena drevinového zloženia v prospech buď stanovištne nepôvodných drevín alebo umelým preferovaním/dominanciou niektorej z drevín stanovištne pôvodnej. Ich výmera v okrese dosahuje 10 578 ha (32,2 % z výmery lesov). Najväčší podiel majú porasty s výraznejšou (viac ako 5 resp. 10 %) prítomnosťou agátu (5 337 ha), nasledujú porasty s prevahou smreka (1 629 ha), porasty s prevahou nepôvodných drevín spolu (smrek, borovica, smrekovec, borovica čierna, ostatné ihličnany, dub červený, agát, 908 ha) a prevahou borovice (431 ha), menšie porasty s prevahou smrekovca, šľachteného topoľa, introdukovaných listnatých či ihličnatých drevín. Pomerne veľkú výmeru (2 243 ha) zaberajú lesy, ktoré majú pestré drevinové zloženie avšak ich zaradenia do niektorého z lesných spoločenstiev nebolo možné. Dominujú v nich dreviny ako hrab, breza, osika s prímesou ďalších drevín (smrek, borovica, duby, buk, javory, jaseň, brest, vŕba, jelše). Výskyt čiastočne alebo úplne zmenených lesov je rozptýlený po celom riešenom území a vo všetkých orografických celkoch. V severnej časti sa koncentrujú najmä porasty s prevahu smreka (orografické celky Veporské vrchy a Ostrôžky), kým porasty s výraznejšou prítomnosťou agátu sa vyskytujú predovšetkým na juhu okresu v orografických celkoch Cerová vrchovina, Lučenecká a Rimavská kotlina, ale agát už výraznejšie prenikol aj na okraje porastov v Revúckej vrchovine, Ostrôžkach a Veporských vrchoch.
Lesnatosť riešeného územia presahuje 45 % s výrazne pozitívnym vývojom v posledných desaťročiach, keď mimo LPF bolo vymapovaných cca 4 557 ha lesných porastov.

Aktuálna nelesná vegetácia

Za nelesné biotopy možno označiť také, na ktorých sa nenachádza zapojený porast drevín, sú teda bezlesé. Z hľadiska ich vzniku a aj vývoja ich môžeme rozdeliť na dva typy. Prvým sú prirodzené nelesné biotopy. Sú to také, ktorých vznik a existencia nie je podmienená ľudskými aktivitami. V stredoeurópskej krajine boli v rôznej miere zastúpené už pred príchodom človeka. V porovnaní s lesnými biotopmi boli rozšírené v omnoho menšej miere. V prírodných podmienkach juhu stredného Slovenska, kde patrí aj širšie okolie posudzovaného územia, do úvahy pripadajú iba niektoré mokrade a vodné plochy a v minimálnej miere skalné útvary. Druhým typom sú sekundárne, poloprirodzené nelesné biotopy. Tie sú v dnešnej krajine zastúpené nepomerne väčšou mierou a predstavujú ich v prvom rade kosné lúky a pasienky. Stáročným využívaním tradičným obhospodarovaním týchto plôch sa tu vyvinula typická vegetácia s veľkým bohatstvom rastlinných druhov. Na tieto biotopy je svojim výskytom viazané veľké množstvo rastlín, významné je zastúpenie druhov čeľade *Orchidaceae*. Najväčšie plošné rozšírenie tieto biotopy zaznamenali už počas stredoveku až do druhej polovice 18. storočia, kedy došlo k veľkoplošnému odlesneniu krajiny za účelom získania pasienkov, lúk ale aj ornej pôdy. Po priemyselnej revolúcii začal nielen plošný úbytok nelesných poloprirodzených biotopov, ale najmä v druhej polovici uplynulého storočia došlo i k ich kvalitatívnym zmenám. V porovnaní so severnejšími oblasťami Slovenska, kde došlo k plošne rozsiahlej rekultivácii a intenzifikácii lúk, v nížinách a poľnohospodársky vhodných oblastiach boli prakticky všetky premenené na polia. Malé zvyšky, zväčša na poľnohospodársky nevyužiteľných pôdach (slaniská, mokrade, piesky) prípadne inak nevyhovujúcich ako vzdialenosť od obcí alebo príliš strmé svahy ostali opustené a postupne tu dochádza k strate ich pôvodne vysokej biodiverzity. Ak neboli tieto miesta hneď zalesnené najčastejšie agátom, nelesné biotopy v takomto prípade zanikli procesom sekundárnej sukcesie – postupnou expanziou tráv a následne zarastaním drevinami. Medzi nelesné biotopy podľa katalógu biotopov (Stanová, Valachovič 2002) zaraďujeme aj vodné biotopy (rieky, vodné plochy a ich brehy), ktoré najmä v prípadoch brehových porastov riek tvoria prechod medzi lesnými a nelesnými biotopmi. V súčasnosti sú väčšie súvislé plochy poloprírodnej nelesnej vegetácie v okrese Lučenec rozmiestnené nerovnomerne, sústredené sú viac do severnej, hornatejšej časti územia. Za primárne spoločenstvá môžeme v súčasnosti v území do istej miery považovať iba periodicky obnažované brehy a dná vodných tokov a nádrží a vegetáciu na skalnatých stanovištiach. Významným zásahom, ktorý v minulosti postihol prevažnú časť okresu boli veľkoplošné meliorácie a rekultivácie, pri ktorých došlo k významnej zmene krajinného rázu. V ich dôsledku boli prírodné a poloprírodné biotopy premenené na poľnohospodárske kultúry a vznikli rozsiahle pôdne bloky využívané ako polia. V nelesnej vegetácii dominujú poľnohospodársky využívané plochy, predovšetkým samotná obrábaná pôda. Najmä v Lučeneckej kotline a prakticky vo všetkých poľnohospodársky intenzívne využívaných častiach okresu vrátane vyššie položených dolín Ostrôžok ostalo len veľmi málo pôvodných lúčnych porastov. Ak ostali, ide zväčša o mokrade, ktoré sa nepodarilo odvodniť alebo o strmé svahy, najmä v pohorí Ostrôžky, v okolí Ábelovej alebo Lentvory. Viac či menej zachované zvyšky primárnej aj sekundárnej nelesnej vegetácie tvorí niekoľko biotopov. Ojedinele sa v okrese nachádzajú biotopy európskeho významu Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou a Pionierske spoločenstvá plytkých silikátových pôd. Viazané sú zväčša na ojedinelé obnažené vyvreliny. Z teplo a suchomilných biotopov ostali vzácne zachované plochy s biotopom Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte a Subpanónske travinno-bylinné porasty. V nich rastú viaceré, i vzácne druhy rodu *Stipa*, ďalej anexový druh poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*) a mnoho iných teplomilných druhov. Na lokalitách sa vo viacerých prípadoch spoločne vyskytuje biotop Xerotermné kroviny. V okrese Lučenec ostali v nive Ipľa na niekoľkých lokalitách zachované vlhké lúky, najväčšou lokalitou je Dálovský močiar.

Ich zvyšky nachádzame na miestach, ktoré sa napriek rozsiahlym melioráciám v minulosti nepodarilo celkom odvodniť a neboli vhodné na poľnohospodárske využitie. V súčasnosti vďaka absencii akéhokoľvek manažmentu resp. využívania postupne zarástli trstinou, porastmi vysokých ostríc alebo inváznymi druhmi rastlín. Druhovo chudobné porasty sú navyše pod tlakom eutrofizácie spôsobenou splachom hnojív z okolitých polí. Eutrofizácia sa týka takmer všetkých miest v nížinách aj pahorkatinách okresu Lučenec. Ostatné lúky a pasienky, tak ako už bolo povedané vyššie, v prevažnej väčšine zanikli. Zvyšky nachádzame v pahorkatine a vyšších polohách, v samotnej Juhoslovenskej kotline dnes už prakticky neexistujú žiadne suchomilnejšie lúčne porasty a tie ostávajúce predstavujú väčšie či menšie plochy obklopené blokmi poľnohospodárskej pôdy. Ich vegetačný kryt je do veľkej miery tvorený zmesou ruderálnych, expanzívnych a inváznych, často nepôvodných druhov. Prevažne vo vyšších polohách okresu sa miestami dosiaľ nachádzajú biotop európskeho významu Nížinné a podhorské kosné lúky a biotop národného významu Mezofilné pasienky a spásané lúky. V alúviu Ipľa sa dosiaľ miestami zachovali zvyšky biotopov Psiarkové aluviálne lúky a Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi*. Veľmi vzácne v mozaike s biotopom európskeho významu Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach a biotopom národného významu Porasty vysokých ostríc. Lužné lesy a vodné spoločenstvá na území okresu sú viazané najmä na vodné toky. Predovšetkým na Ipeľ a jeho prítoky. Z vodných biotopov sa miestami zachoval biotop európskeho významu Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*. Okrem prirodzených vodných tokov viaceré typy sekundárnych vodných biotopov obsadzujú brehy kanálov, najmä biotop národného významu Spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou. Na prevažne sekundárne stanovištia brehov vodných kanálov a plôch je viazaný aj brehový biotop národného významu Bylinné brehové porasty tečúcich vôd, viac na prirodzené stanovištia je viazaný biotop európskeho významu Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek. Do brehových porastov všetkých tokov v súčasnosti masovo prenikajú invázne druhy, napr. netýkavka žlazkatá (*Impatiens glandulifera*), pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), astra kopijovolistá (*Aster lanceolatus*) a zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*). V mnohých (väčšine) prípadov tvoria dominantnú časť vegetácie. V území okresu na viacerých miestach nachádzame ovocné sady a vinohrady. Častou zložkou sprievodnej zelene komunikácií najmä nižších tried v okrese sú stromoradia z ovocných drevín. Zastúpené sú i stromoradia z iných druhov alebo porasty krov zarastajúce nekosené plochy pri cestách. Ojedinele sú v poľnohospodárskej krajine zastúpené malé skupiny alebo solitérne dreviny, ktoré tu môžu plniť dôležitú ekologickú funkciu. Častejšie sú líniové porasty drevín a krovín. Na opustených plochách, zboreniskách a skládkach odpadov, ale často aj na okrajoch poľných ciest, poľných hnojiskách a na v dôsledku hospodárskych aktivít narušených alebo eutrofizovaných plochách sa šíri ruderálna vegetácia a invázne neofyty. Časté sú napr. palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), pichliač roľný (*Cirsium arvense*), krkoška voňava (*Chaerophyllum aromaticum*), trsť obyčajná (*Tanacetum vulgare*), pŕhľava dvojdomá (*Urtica dioica*), astra kopijovolistá (*Aster lanceolatus*), zlatobyľ obravská (*Solidago gigantea*), pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*) a iné.

Skaly a pionierske porasty

Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou (Sk2 – 8220) – druhovo chudobný biotop európskeho významu je svojim výskytom viazaný jednak na vysokohorské polohy, ale vyskytuje sa aj v nižších pohoriach. Vegetácia je dosiaľ málo preskúmaná, na biotop je viazaných viacero vzácnych druhov rastlín. V okrese Lučenec biotop nachádzame vzácne na obnažených vyvrelinách, napríklad na Pohanskom hrade, Belinských skalách, na Šomoške a inde.

Nespevnené silikátové sutiny v kolínnom stupni (Sk5 – 8150) – biotop európskeho významu tvoria porasty osídľujúce prirodzené alebo prírode blízke silikátové sutiny. Na výslnných stanovištiach sa tvoria jednoduché spoločenstvá zložené najmä zo sukulentov a terofytov, ktoré v suchom lete spravidla odumierajú. Na zatienených a severných stanovištiach sa do porastov zapájajú aj papraďorasty, vysokú pokryvnosť majú machorasty a lišajníky. V okrese Lučenec je biotop zastúpený vzácne, napr. na Šomoške.
Nesprístupnené jaskynné útvary (Sk8 – 8310) – biotop európskeho významu zahŕňa jaskyne (bez vegetácie), ale aj ich vchody a skalné previsy s vytvorenou veľmi svojráznou vegetáciou s viacerými vzácnymi druhmi rastlín. Na území okresu Lučenec je biotop veľmi vzácny. Viacero krasových jaskýň je známych v oblasti Tuhárskeho krasu. Známe sú pseudokrasové jaskyne, napríklad Stĺpová jaskyňa alebo Šurický úkryt v bazaltoch na Pohanskom hrade.
Pionierske spoločenstvá plytkých silikátových pôd (Pi4 – 8230) – biotop európskeho významu tvoria pionierske travinno-bylinné spoločenstvá s prevahou drobných sukulentných rastlín, jarných a jesenných terofytov a nízkych tráv. Významným znakom je bohaté poschodie machorastov a nižšie zastúpenie vyšších rastlín. Biotop obsadzuje skaly a skalnaté svahy s veľmi plytkými, vysychavými pôdami na silikátoch na ťažko prístupných miestach, kde sa nedostanú ani bylinožravce. Spoločenstvá sa môžu vytvoriť aj na sekundárnych biotopoch, ako sú kameňolomy. V okrese Lučenec sa nachádza ojedinele na obnažených vyvrelinách, napríklad v masíve Šomošky, tu na prevažne sekundárnom stanovišti.
Pionierske porasty zväzu *Alysso-Sedion albi* na plytkých karbonátových a bázických substrátoch (Pi5 – 6110*) – prioritný biotop európskeho významu tvoria pionierske, riedko zapojené a nízke porasty s prevahou efemérnych terofytov, drobných trvaliek, geofytov a sukulentných rastlín, spravidla klíčiacich vo vankúšoch machorastov. Osídľujú najplytkejšie pôdy a často prechádzajú aj na skalky. Prevládajúcim typom substrátu sú vápence. V okrese Lučenec je biotop vzácny.

Vodné biotopy
Oligotrofné až mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried *Littorelletea uniflorae* a/alebo *IsoëtoNanojuncetea* (Vo1 – 3130) – Veľmi vzácny biotop, ktorý predstavuje štruktúrne a druhovo veľmi chudobné rastlinné spoločenstvá plytkých, stojatých alebo mierne tečúcich vôd. Predpokladom vzniku porastov je striedanie litorálnej a limóznej ekofázy pri poklese vodnej hladiny. V okrese Lučenec ho veľmi vzácne nachádzame iba na sekundárnych stanovištiach (napr. VN Ružiná) a preto nejde v pravom slova zmysle o tento biotop.
Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* (Vo2 – 3150) – vzácny biotop, ktorý tvoria porasty ponorených a na hladine plávajúcich vodných rastlín. Tie sa buď voľne vznášajú na vode, alebo sú zakorenené v subhydrických podmienkach. Vegetácia osídľuje eutrofné a mezotrofné prírodné a poloprírodné stojaté, periodicky prietočné, prípadne pomaly tečúce vody. V okrese Lučenec je veľmi vzácny, výskyt je potvrdený napríklad v lokalite Dálovský Močiar.
Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion* (Vo4 – 3260) – Druhy viazané na biotop vyžadujú relatívne rýchle prúdenie vody a jej vysokú priehľadnosť, vysoký a konštantný obsah kyslíka. Veľká ekologická plasticita rastlinných druhov sa môže prejaviť v zmene štruktúry porastov počas vegetačnej sezóny. V okrese Lučenec tento biotop vyskytuje veľmi vzácne na niektorých potokoch, napríklad na Tuhárskom potoku, kde ho reprezentuje asociácia Potamogetum nodosi.
Mezo- až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou a plávajúco a/alebo ponorenou vegetáciou (Vo6) – biotop obsadzuje vodné nádrže antropogénneho pôvodu, intenzívne obhospodarované

rybníky, nádrže alebo zaplavené materiálové jamy, pieskovne a štrkoviská. Z cievnatých rastlín sú najčastejšie zastúpené formácie ponorených rastlín a na hladine plávajúce porasty druhov rodu Lemna. V okrese Lučenec nachádzame vo viacerých umelých nádržiach.

Spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou (Vo8) – biotop tvoria bylinné spoločenstvá trvaliek a dvojročných, prevažne obojživelných druhov rastlín. Počas klíčenia je v prvých fázach vegetácia zaplavená, neskôr hladina voda poklesne. Biotop nachádzame v mŕtvych ramenách, terénnych depresiách, ale aj v sekundárnych stanovištiach, ako sú v lete vypúšťané rybníky alebo kanále. Na biotop nie je viazaný výskyt vzácnych druhov, zo zaujímavejších je častý výskyt okresa okolíkatá (*Butomus umbellatus*) alebo šípovka vodná (*Sagittaria sagittifolia*). V okrese Lučenec sa vyskytuje vzácne roztrúsene, najmä v širších kanáloch s kolísajúcou vodnou hladinou.

Ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov (Vo9) – biotop tvoria spoločenstvá výlučne antropogénnych stanovíšť, ako sú okraje obrábaných polí a depresie uprostred poľnohospodárskych kultúr. Pôdy sú hlinito-ílovité až ílovité, ťažké a nepriepustné, bohaté na dusík a periodicky podmáčané. V lete vplyvom rýchleho výparu vody môžu byť mierne zasolené. Vegetácia patrí do zväzu *Nanocyperion flavescentis* a vyskytuje sa tu viacero vzácnejších druhov rastlín. V území okresu Lučenec napríklad s roztrúseným výskytom vrbica yzopolistá (*Lythrum hyssopifolia*).

Nelesné brehové porasty

Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek (Br7 – 6430) – biotop európskeho významu tvoria vysokobylinné spoločenstvá na brehoch vodných tokov. Fyziognomicky sú veľmi nejednotné, typické je väčšie zastúpenie väčšieho počtu lian a lianel. Porasty sa vyvíjajú na opakovane záplavami narušovaných a živinami dobre zásobených brehových stanovištiach. V súčasnosti vzácny biotop, jeho porasty boli vo veľkej miere nahradené monodominantnými porastmi neofytov ako astra kopijovitolistá (*Aster lanceolatus*), zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*) a podobne, ktoré môžu dosahovať pokryvnosť až 100 %. Bylinné lemové spoločenstvá nachádzame už len ojedinele, napríklad pri Ipli pri obci Holiša. porasty s úplnou absenciou neofytov dnes už prakticky neexistujú.

Bylinné brehové porasty tečúcich vôd (Br8) – biotop je tvorený spoločenstvami s monodominanciou tráv rodov *Glyceria*, *Leersia* a *Catabrosa*. Sprievodné druhy sú prevažne hygrofyty s plazivými a zakoreňujúcimi podzemkami. Porasty vyžadujú trvalo zamokrené stanovištia na hlinitých aj piesčitých pôdach s obsahom organických častíc. Predpokladom vývoja je preplavovanie substrátu a stály prísun živín. Často sú kontakte s vegetáciou biotopu Vo8. V súčasnosti sa biotop nachádza popri melioračných kanáloch.

Krovinové a kríčkové biotopy

Porasty borievky obyčajnej (Kr2 – 5130) – biotop predstavujú rozvoľnené až po takmer zapojené porasty borievky v lúčnych spoločenstvách. Borievka zarastá najčastejšie extenzívne spásané, svahovité plochy, často na vápencoch, ale aj na inom geologickom podloží (flyš, andezit) a na presychavých stanovištiach. Najvyššiu biodiverzitu majú extenzívne pasené porasty, alebo porasty tesne po ukončení pasenia, kde borievka dosahuje pokryvnosť do 30 %. V ďalšom vývoji bez obhospodarovania biotop pomerne rýchlo zaniká, najprv zarastením borievkou ktorú následne prerastú iné dreviny. V okrese Lučenec nachádzame tento biotop iba veľmi vzácne v okolí Tuhára južne od kóty Kujanka.

Xerotermné kroviny (Kr6 – 40A0*) – prioritný biotop európskeho významu je budovaný teplomilnými, prirodzenými, hustými krovinami malolistých trniek, hlohov a ruží. V ich podraste sú početne zastúpené svetlo a teplomilné byliny, viaceré majú u nás severnú hranicu rozšírenia. Biotop uprednostňuje výhrevné a

strmé svahy na výhrevných, skeletnatých substrátoch (vápence, dolomity, andezity a ryolity), s južnou expozíciou a plytkou pôdou, ktoré neboli vhodné na poľnohospodárske využitie. V okrese Lučenec je biotop vzácny, na okrajoch lesostepí.

Trnkové a lieskové kroviny (Kr7) – vzhľad biotopu charakterizujú dominantné kroviny a v bylinnom podraste sú zastúpené mezofilné, polotieňomilné až nitrofilné druhy. Vyvíja sa najčastejšie na svahoch, porasty sú podkladu je indiferentné. Často indikuje opustené pasienky a v takýchto prípadoch ide o relatívne krátkoveký biotop, pretože kry liesok a trniek sú následne prerastené vyššími drevinami a sukcesia smeruje k lesu. V okrese Lučenec je biotop vyvinutý najmä v severnej časti okresu, v pohorí Ostrôžky.

Vŕbové kroviny stojatých vôd (Kr8) – biotop národného významu tvoria uzavreté porasty krovitých vŕb bochníkovitého tvaru (vŕba popolavá (*Salix cinerea*), vŕba ušatá (*Salix aurita*)), ktoré dorastajú do výšky 2 – 5 (7) m. Významným ekologickým faktorom je stagnujúca voda. Ak v porastoch nestagnuje, vyskytujú sa v podraste hygrofilné až mezické druhy. Druhové zloženie závisí od vlhkostných a pôdnych pomerov, na základe ktorých vznikajú kroviny s odlišným podrastom, časté sú vysoké ostrice. V biotope sa až na výnimky nevyskytujú žiadne vzácne a ohrozené druhy rastlín. V okrese Lučenec nachádzame biotop zriedkavo, napríklad v alúviu Ipľa medzi Malými Dálovcami a Veľkou nad Ipľom.

Teplo a suchomilné travinno-bylinné porasty

Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte (Tr1 – 6210) - Biotop sa v niektorých oblastiach Slovenska vyskytoval aj prirodzene, ide teda čiastočne o prirodzené nelesné spoločenstvá, častejšie ale ide o sekundárne spoločenstvá vzniknuté vyklčovaním a vypálením pôvodných lesov a udržiavaný predovšetkým pastvou. V tomto biotope sa rozlišuje viacero typov, ktoré sa odlišujú geologickým podložím a spôsobom využívania. Ide o travinno-bylinné spoločenstvá s dominanciou teplomilných druhov tráv, ostríc a bylín. Typický je v jarných mesiacoch výskyt viacerých efemérnych jarných terofytov. Biotop je v podmienkach okresu Lučenec veľmi vzácny, obmedzený na niekoľko málo lokalít, napríklad v okolí Tuháru.

Subpanónske travinno-bylinné porasty (Tr2 – 6240*) – prioritný biotop európskeho významu tvoria travinno-bylinné porasty s dominanciou trsnatých hemikryptofytov a druhov s plazivými podzemkami. Vegetácia osídľuje plytké pôdy, na miernych vápencových a dolomitových svahoch ale tiež na mladotreťohorných vyvrelinách. Primárne sa nachádzajú na strmých, skalnatých svahoch a skalných výstupoch, sekundárne sa činnosťou človeka rozšírili aj na mierne svahy. V minulosti bol biotop využívaný ako pasienky. V území okresu Lučenec sa vyskytuje vzácne, napríklad južne od Lentvory, v širšom okolí kóty Lysec alebo Soví hrad.

Teplomilné lemy (Tr6) – porasty tohto biotopu národného významu preferujú polotienisté, ale výhrevné miesta na svahoch najčastejšie s južnou expozíciou. Vyskytujú sa na vápencoch, dolomitoch, bázických vyvrelinách a najčastejšie na spraši ach. Vznikli po čiastočnom odlesnení, vyskytujú sa na ekotónových stanovištiach okrajov teplomilných dubín, na lesných svetlinách a lemujú komplexy krovín na lúkach a pasienkoch v kontakte s lesom. Tvoria mozaiku s travinno-bylinnými porastami, viaceré druhy prenikajú aj hlbšie smerom do lesných porastov. V okrese Lučenec má tento biotop niekoľko lokalít, vo viacerých prípadoch ale ide len o sukcesné štádium pri zarastaní bývalých pasienkov na strmých, na juh exponovaných svahoch.

Mezofilné lemy (Tr7) – porasty tohto biotopu obsadzujú polozatienené, stredne vlhké miesta na svahoch a v blízkosti lesných porastov, na podložie nemajú vyhranené nároky. Vegetačný kryt tvoria druhy lúk, krovín

ale aj lesov a sú pomerne druhovo bohaté. V okrese Lučenec je dokumentovaný častejšie z Ostrôžok, napríklad v okolí Tuhára a inde.

Lúky a pasienky

Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1 – 6510) – biotop európskeho významu predstavujú jedno až dvojkosné, často prihnojované hospodárske lúky s dominanciou vysokosteblových, hospodársky zaujímavých druhov tráv a širokolistých bylín. Biotop sa vyskytuje v širokom spektre ekologických podmienok, od vlhších a chladnejších až po suchšie a teplejšie, čo je dané nadmorskou výškou a aj oblasťou Slovenska, v ktorej sa nachádza. S týmto súvisí aj pomerne značná variabilita druhovo bohatej vegetácie, ktorú navyše ovplyvňuje aj spôsob hospodárenia. Biotop sa vyskytuje na slabo kyslých až neutrálnych, stredne hlbokých až hlbokých pôdach s vysokým obsahom živín od nížin až do horského stupňa. Zachované kosené lúky majú vysokú biodiverzitu s vysokým počtom vzácnych a chránených rastlinných druhov, nezriedka sa vo veľmi početných populáciách vyskytujú viaceré druhy čeľade vstavačovitých. Ešte pred niekoľkými desaťročiami išlo o najrozšírenejší sekundárny nelesný biotop európskeho významu na území Slovenska. V druhej polovici 20-teho storočia boli rozsiahle plochy, najmä v poľnohospodársky využívaných oblastiach intenzifikované a nedajú sa preto dnes zaradiť do tohto biotopu. Toto sa v plnej miere týka aj juhu stredného Slovenska, kde patrí i územie okresu Lučenec. Ak neboli lúky premenené na poľnohospodársku pôdu, ostali opustené a dnes sú zarastené náletovými drevinami, najmä agátom a expanzívnymi a inváznymi druhmi rastlín. V súčasnosti tu tento biotop nachádzame vzácne. Najčastejšie v hornatejšej severozápadnej časti okresu v okolí obcí Ábelová, Lentvora, ale aj inde. Veľmi vzácne aj v Lučeneckej kotline, napríklad na Dálovskom močiari.

Mezofilné pasienky a spásané lúky (Lk3) - v rámci značnej variability závisiacej od ekologických podmienok v tomto biotope národného významu rozoznávame niekoľko typov. Intenzívne spásané, často oplôtkovým spôsobom, krátkosteblové pasienky na hlbších pôdach dobre zásobených živinami na nerekultivovaných plochách. Extenzívne, nízkosteblové kvetnaté pasienky. Obidva typy sa vyskytujú od (nížin) pahorkatín do horského stupňa, v druhom prípade sú pred pasením raz kosené. V súčasnosti sa tento biotop v okrese Lučenec nachádza len vzácne. Ak sa pasie, zväčša na rekultivovaných a intenzifikovaných pasienkoch.

Bezkolencové lúky (Lk4 – 6140) – ide o druhovo pestré travinno-bylinné porasty. Biotop obsadzuje minerálne a slatinné pôdy, od kyslých až po bázické substráty, čo sa odráža v druhovom zložení. Typické je výrazné kolísanie hladiny podzemnej vody počas roka bez povrchových záplav a s prechodným preschnutím v letných mesiacoch. Bezkolencové lúky vyžadujú kosenie raz ročne a úplnú absenciu hnojenia. Aj v rámci Slovenska ide o veľmi vzácny biotop, ktorý je v okrese Lučenec zastúpený veľmi vzácne. Čiastočne degradované bezkolencové lúky s viacerými typickými druhmi rastlín ako ostrica Hartmanova (*Carex hartmanii*) alebo kosatec sibírsky (*Iris sibirica*) sú v okolí Polichna.

Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (Lk5 – 6430) – biotop európskeho významu tvoria vysokobylinné lúky s prevahou širokolistých bylín na celoročne vlhkých až mokrých stanovištiach v alúviách vodných tokov a v terénnych depresiách. V jarných mesiacoch môžu byť krátkodobo zaplavované. Druhové zloženie je veľmi variabilné a závisí od ekologických podmienok na konkrétnom stanovišti. Výrazné aspektotvorné druhy najmä v čase kvitnutia sú túžobník brestový (*Filipendula ulmaria*), pakost močiarny (*Geranium palustre*) a čerkáč obyčajný (*Lysimachia vulgaris*). V okrese Lučenec bol v minulosti bežný, v súčasnosti je vzácny, vyskytuje sa vo zvyškoch aluviálnych lúk Ipľa, udávaný z Dálovského močiara.

Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí (Lk6) – biotop národného významu nachádzame v alúviách vodných tokov alebo v okolí prameníšk, tiež v kontakte so slatinnými rašeliniskami. Vegetácia je značne variabilná a závisí od vodného režimu, obsahu báz, fyzikálnych vlastností pôdy, klímy a aj spôsobu obhospodarovania, v minulosti bývali (dnes už iba veľmi vzácne) raz až dva razy ročne kosené. Najčastejšie sa tento biotop nachádza v pahorkatinách a podhorskom stupni, často v mozaike s inými typmi lúk. V okrese Lučenec iba veľmi vzácne, napríklad v okolí Ábelovej a Tuhára.
Psiarkové aluviálne lúky (Lk7) – biotop národného významu tvorí vegetácia dvoj až trojkosných, vlhkých lúk v krátkodobo zaplavovaných alúviách menší riek a v podmáčaných depresiách. Porasty sú druhovo pomerne chudobné, charakteristické spoločným výskytom vlhkomilných a suchomilných druhov. Veľmi citlivo reagujú na zmeny vodného režimu, čo sa prejavuje vo veľkej premenlivosti druhového zloženia v rámci jednej lokality ale aj v rámci jednotlivých rokov. Tento typ lúk je v súčasnosti, tak ako všetky ostatné typy lúk, veľmi vzácny. V okrese Lučenec to bol kedysi bežný typ lúk v širokej nive Ipľa, dnes ostal zachovaný len vo fragmentoch.
Zaplavované travinné spoločenstvá (Lk9) – biotop národného významu zahŕňa nízke až stredne vysoké, druhovo veľmi chudobné porasty. Malá druhová diverzita je dôsledok dominancie plazivých hemikryptofytov psinček poplazový (*Agrostis stolonifera*), psiarka plavá (*Alopecurus aequalis*), odemka vodná (*Catabrosa aquatica*), nátržník husí (*Potentilla anserina*) a iskerník plazivý (*Ranunculus repens*). Vytvárajú charakteristické kobercové trávniky na obnažovaných štrkových laviciach a brehoch riek, ale aj rybníkov a nádrží. Počas celého vegetačného obdobia je pôdny substrát dostatočne vlhký a opakovane zaplavovaný. Biotop sa vyvíja obvykle maloplošne, býva ovplyvňovaný ľudskými aktivitami, prípadne aj chovanou hydinou. V tomto biotope sa prakticky nevyskytujú žiadne vzácne alebo ohrozené druhy rastlín. V okrese Lučenec sa vyskytuje vzácne roztrúsene na brehoch niektorých nádrží a vzácne aj na brehoch riek. Často je pod tlakom expanzívnych alebo inváznych druhov rastlín (astra kopijovolistá (*Aster lanceolatus*), zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*)).
Vegetácia vysokých ostríc (Lk10) – biotop národného významu zahŕňa druhovo chudobné porasty s dominanciou vysokých ostríc silne ovplyvňované podzemnou aj povrchovou vodou. Biotop vyžaduje zaplavenie v jarných mesiacoch, naopak, neskôr v lete dochádza často k presychaniu povrchovej vrstvy pôdy. Vlastnosti pôdy sú značne variabilné a aj na základe tejto variability poznáme dva základné podtypy tohto biotopu, pričom v podmienkach okresu Lučenec ide o typ Lk10b, s veľmi rozkolísaným vodným režimom, na humóznych, eutrofných a niekedy mierne zasolených pôdach. V súčasnosti sa vyskytuje zriedkavo roztrúsene v celom území.
Trstinové spoločenstvá mokradí (*Phragmition*) (Lk11) – biotop tvoria veľkoplošné porasty vysokých trstín formované predovšetkým dominantnými druhmi. Vyvíjajú sa v eutrofných až mezotrofných mokradiach v zazemnených riečnych ramenách a terénnych zníženinách, na brehoch vodných nádrží a pomaly tečúcich tokoch. Zonácia homogénnych porastov na stanovištiach odráža predovšetkým dĺžku a výšku záplav. Biotop je dôležitý pre faunu, najmä vodné vtáky a obojživelníky. V okrese Lučenec sa vyskytuje vzácne roztrúsene, v blízkosti vodných nádrží alebo silne podmáčaných mokradiach.

Rašeliniská a slatiny

Slatiny s vysokým obsahom báz (Ra6 – 7130) - Biotop zahŕňa heliofilné rastlinné spoločenstvá kalcitrofných slatín, ktoré sú veľmi bohaté na živiny. Substrát je bohatý na uhličitany a sírany, vyskytujú sa na výveroch prameňov podzemnej vody so slabo (až silne) bázickou alebo neutrálnou reakciou, časté je zrážanie zrniečok penovca (uhličitanu vápenatého) v substráte. Sú to druhovo bohaté (v prípade iniciálnych

spoločenstiev chudobnejšie) rastlinné spoločenstvá s dominanciou nízkych ostríc a veľmi dobre vyvinutým poschodím machorastov. Na biotop je viazaných veľké množstvo vzácnych a chránených rastlinných druhov, viaceré majú na Slovensku už iba niekoľko posledných lokalít. Slatiny s vysokým obsahom báz sa na území okresu Lučenec vzhľadom na prírodné podmienky veľmi vzácne, lokality so slatinnou vegetáciou sú doložené od Ábelovej a pri v okolí Tuhára. V kontakte s biotopom sa vzácne vyskytuje biotop národného významu Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí.

Osobitnú skupinu tvoria **synantropné biotopy** (X1,X2,X3,X4,X5,X7,X8,X9,X10) rúbanísk, nitrofilná vegetácia v sídlach aj mimo sídiel, úhory, intenzívne obrábaná poľnohospodárska pôda, rúbaniská a podobne. Jej zastúpenie v rámci okresu Lučenec je značné, z pohľadu záujmov ochrany prírody nemajú význam.

C.II.7.2 Fauna

Faktormi, ktoré determinujú charakter a druhové zloženie živočíchov v okrese Lučenec sú geomorfologické, geologické, hydrologické a klimatické podmienky stanovíšť. V rámci okresu môžeme vyčleniť viacej typov krajiny: podhorská až horská vyskytujúca sa najmä v severných oblastiach okresu (Veporské vrchy), ďalej pahorkatinovú v strednej časti okresu (Revúcka vrchovina, Ostrôžky), prevažne bezlesnú alebo s fragmentmi lesnej drevinovej vegetácie so značne pozmeneným drevinovým zložením, kde sa vyskytujú rôzne agrozoocenózy, kultúrozoocenózy a antropozoocenózy, ktoré miestami prechádzajú do kultúrnej stepi. V dolinách nájdeme spoločenstvá živočíchov naviazané na toky a ich nivy, kde sa vyskytujú hlavne druhy naviazané na trvalú alebo periodickú vodu napr. ichtyocenózy, hydrofilné avicenózy, akvatické a semiakvatické druhy živočíchov. Výrazným a plošne hojne zastúpeným segmentom krajiny sú lúky, pasienky a trávne úhory vyskytujúce sa hlavne vo Veporských vrchoch, Ostrôžkach, Cerovej vrchovine, Revúckej vrchovine a malej miere aj v Juhoslovanskej kotline. Na ne sú viazané zoocenózy otvorených stanovíšť početne zastúpené hlavne bezstavovcami zo skupín motýle (*Lepidoptrea*), rovnokrídlovce (*Odonata*), chrobáky (*Coleoptera*), blanokrídlovce (*Hymenoptera*) a pod.

Živočíchy lesov

Lesné porasty v okrese Lučenec sa nachádzajú v lesných vegetačných stupňoch dubový, bukovo – dubový, dubovo – bukový, bukový, jedľovo – bukový čo ovplyvňuje zloženie zástupcov lesnej fauny, pričom zastúpené sú euryvalentné ale aj špecializované, prípadne vzácne taxóny najmä zo skupiny bezstavovcov. Typickým predstaviteľom dubových resp. dubovo – bukových lesov je roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), ktorého nájdeme takmer vo všetkých starších polo prirodzených lesných porastoch okresu s výrazným zastúpením dubov. Na podobné stanovištia je viazaný fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*). Z ďalších druhov chrobákov možno spomenúť napr. druhy ako *Prosternom chrysocomum* (významný druh dubových lesov), *Reitterelater dubius, Lichenophanus varius, Colobicus hirtus* (indikátor zachovalosti dubín), *Gasterocercus depressirostris, Rhynchaenus pilosus, Platypus cylindrus* (typický druh pre pahorkatinové dubiny*), Amara familiaris, Brachynus explodens, Lebia cyanocephala, Catops nigricans, Choleva oblonga, Dorcus parallelipipedus, Odonteus armiger, Cetonia aurata, Valgus hemipterus, Cantharis annularis, Placonotus testaceus, Ceutorhynchus obstrictus, Curculio glandium, Curculio venosus a Scolytus intricatus*. Na staré bukové a jedľovo-bukové porasty sú viazané napr. kováčiky *Ampedus praeustus, Stenagostus rhombeus, Ctenicera heyeri, Lacon lepidopterus*, krasone *Melanophila knoteki, Eurythyrea austriaca, Chrysobothris chrysostigma*, fuzáče *Acanthocinus reticulatus, Pogonocherus ovatus, Rosalia alpina*, vzácny plocháč

Cucujus haematodes, bystruška *Carabus irregularis*, nosáčik *Ceutorhynchus pectoralis*, roháčik jedľový (*Ceruchus chrysomelinus*), roháčik bukový (*Sinodendron cylindricum*), *Xylita livida, Xylophilus corticalis* a ďalšie. Z mycetofágnych druhov sú významnejšie *Ipidia binotata, Tetratoma ancora, Bolitophagus interruptus* a *Orchesia blandula*. V rozkladajúcom sa opadankovom detrite tu žijú napr. *Dasycerus sulcatus Trimium carpathicum* a *Stephostethus sinuatocollis*. Predovšetkým na vŕbach v okolí vodných tokov žijú fuzáč pižmový (*Aromia moschata*), vrzúnik vŕbový (*Lamia textor*), podobne ako oveľa vzácnejší vrzúnik (*Saperda similis*) a fuzáč (*Xylotrechus pantherinus*). Z obojživelníkov sa v lesných ekosystémoch najčastejšie vyskytuje v severnej časti okresu skokan hnedý (*Rana temporaria*), ktorý preferuje vlhké miesta, prameniská, nivy potokov, rôzne periodické vodné plochy a pod., v strednej a južnej časti okresu dominuje skokan štíhly (*Rana dalmatina*). V lesnom prostredí nájdeme aj kunku žltobruchú (*Bombina variegata*), ktorá je typická pre neperiodické vodné plôšky (napr. mláky, koľaje v lesných cestách, zatopené depresie) podobne ako mlok karpatský (*Lissotriton montandoni*). V nižších častiach okresu najmä v Juhoslovanskej kotline a Cerovej vrchovine môžeme stretnúť kunku červenobruchú (*Bombina bombina*). V zmiešaných lesoch nájdeme salamandru škvrnitú (*Salamandra salamandra*), ktorá sa vyskytuje vo vyšších polohách okresu, najmä v bukovo – jedľovom lesnom vegetačnom stupni. Relatívne bežným druhom obojživelníka je ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), ktorá sa vyskytuje na podobných stanovištiach ako skokana hnedého. Z plazov je v nižších a stredných polohách typický silvikolný druh slepúch lámavý (*Angius fragilis*), v nivách potokov a riek zas užovka obojková (*Natrix natrix*) a na presvetlených miestach v najvyšších polohách okresu vretenica severná (*Vipera berus*). Teplejšie lesy a lesostepi obľubuje užovka stromová (*Zamenis longissimus*), ktorá však preniká aj na zarastajúce lúky a do zastavaných území, kde jej obľúbeným miestom sú rumoviská, zrúcaniny, hospodárske budovy. Zo žiab takéto stanovištia obľubuje rosnička zelená (*Hyla arborea*). Typickými predstaviteľmi lesného prostredia sú rôzne spoločenstvá vtákov. K bežným druhom patria tesár čierny (*Dryocopus martius*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*), ďateľ malý (*Dendrocopos minor*), vzácnejšie sa vyskytujú ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*) a žlna sivá (*Picus canus*). V lesnom prostredí hniezdi bocian čierny (*Ciconia nigra*), ktorého hniezda nájdeme aj v najjužnejších častiach riešeného územia v Cerovej vrchovine pri hraniciach s Maďarskou republikou (BAČKOR in litt.). Typickým hniezdnym prostredím tohto druhu sú však predovšetkým menej dostupné lokality stredných a vyšších polôh Revúckej vrchoviny a Veporských vrchov. Okraje lesov blízko otvorených plôch pasienkov, lesných lúk, či rúbanísk, obľubuje lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*). V rôznych typoch lesov, na vlhkých miestach, v rôznych nadmorských výškach, hniezdi sluka lesná (*Scolopax rusticola*). Pomerne bežným druhom, obývajúcim rôzne typy lesov predovšetkým v nižších nadmorských výškach je muchár sivý (*Muscicapa striata*). Z ekosozologicky významnejších druhov je potrené spomenúť dravé vtáky. Vzácnym, ale pravidelne sa vyskytujúcim druhom je orol krikľavý (*Aquila pomarina*), ktorý hniezdi vo Veporských vrchoch, Ostrôžkach a Revúckej vrchovine. Podobnú distribúciu v rámci okresu má aj včelár lesný (*Pernis apivorus*). Bežnými druhmi sú tu jastrab lesný (*Accipiter gentilis*), jastrab krahulec (*Accipiter nisus*), sokol lastovičiar (*Falco subbuteo*) a najmä myšiak lesný (*Buteo buteo*), ktorý hniezdi roztrúsene v celom okrese. Cez zimné obdobie sa v okrese vyskytujú jedince myšiaka severského (*Buteo lagopus*). Najbežnejším zo sokolovitých dravcov je sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), ktorý hniezdi na rôznych typoch stanovíšť napr. v poľnohospodárskej krajine v kotline, v urbánnom prostredí a zriedkavejšie aj v lesných komplexoch. Z lesných kurovitých vtákov sa v okrese už pravdepodobne nevyskytuje najväčší zástupca hrabavcov hlucháň hôrny (*Tetrao urogallus*), z bežnejších druhov sa v zmiešaných a ihličnatých lesoch vyskytuje jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*), ktorého často nájdeme aj v jednovekých smrekových porastoch. Najhojnejší je v lesoch, ktoré vznikli prirodzenou sukcesiou a sú tvorené zmesou drevín (breza,

smrek, borovica, vŕba, topoľ osika...). K bežným druhom patria široko rozšírené druhy spevavcov ako sýkorky (*Parus major, Cyanistes caeruleus, Poecile montanus, Poecile palustris*), mlynárka dlhochvostá (*Aegithalos caudatus*), drozdy (*Turdus merula, Turdus pilaris, Turdus philomelos*, zriedkavejšie *Turdus viscivorus*), červienka obyčajná (*Erithacus rubecula*), kolibiariky (*Phylloscopus collybita, Phylloscopus trochilus, Phylloscopus sibilatrix*), brhlík lesný (*Sitta europaea*), pinka lesná (*Fringilla coelebs*), oriešok obyčajný (*Troglodytes troglodytes*), hýľ obyčajný (*Pyrrhula pyrrhula*), kôrovník dlhoprstý (*Certhia familiaris*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), vrchárka modrá (*Prunella modularis*), zelienka obyčajná (*Chloris chloris*), holub hrivnák (*Columba palumbus*), ľabtuška hôrna (*Anthus trivialis*) a kukučka obyčajná (*Cuculus canorus*). Najmä v ihličnatých lesoch na severe okresu sa vyskytujú králiky (*Regulus regulus*), vzácnejšie *Regulus ignicapilla*), krivonos smrekový (*Loxia curvirostra*), sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*), sýkorka uhliarka (*Periparus ater*). Na listnaté a zmiešané lesy je viazaný výskyt holuba plúžika (*Columba oenas*), muchárika červenohrdlého (*Ficedula parva*), muchárika bielokrkého (*Ficedula albicollis*) a žltochvosta lesného (*Phoenicurus phoenicurus*). Zachovalé prameniská a horné úseky potokov obývajú trasochvost horský (*Motacilla cinerea*) a trasochvost biely (*Motacilla alba*). Prirodzené a polo-prirodzené lesné porasty sú tiež vhodným stanovišťom pre vtáky nokturnálnou aktivitou – sovy. Pomerne bežná je sova lesná (*Strix aluco*), ktorá sa prispôsobila aj iným stanovištiam (napr. jaskyne, urbánne prostredie) a evidujeme tu tiež sovu dlhochvostú (*Strix uralensis*) a to aj v južnej časti okresu (Cerová vrchovina). V okrese Lučenec bola zaznamenaná v zachovalých lesných porastoch napr. Tuhárska dolina, Polichno, Lupoč a Lovinobaňa (KERESTÚR 2017, Aves Symfony). Najčastejšie na bralách v ústiach dolín, ale aj v lomoch hniezdi výr skalný (*Bubo bubo*) napr. v lokalitách Tuhárska dolina alebo Budiná. V poľných lesíkoch, na okraji pohorí, ale aj v parkoch hniezdi myšiarka ušatá (*Asio otus).* V najvyšších polohách v severných častiach okresu vzácne hniezdia aj kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*) a kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*). Z drobných zemných cicavcov sa v lesnom prostredí vyskytuje hlavne hrdziak lesný (*Myodes glareolus*), piskory (*Sorex araneus, Sorex minutus, Sorex alpinus* – sever okresu), ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), vo vlhšom prostredí na severe okresu aj dulovnica väčšia (*Neomys fodiens*) (KRIŠTOFÍK & DANKO 2012). Ochranársku pozornosť si zasluhujú plchy ako plch sivý (*Glis glis*), plch lesný (*Dryomys nitedula* – otázny výskyt) alebo pĺšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*) naviazaný hlavne na prechodné formácie medzi krovinami a lesom. Lesné prostredie využívajú rôzne druhy netopierov hlavne ako úkryt, ale aj miesto získavania potravy. Medzi vzácnejšie druhy, ktoré sa vyskytujú v zachovalých lesných porastov s dostatkom vhodných dutín, hlavne v bukovom a jedľovo-bukovom stupni patrí netopier veľkouchý (*Myostis bechsteini*) a uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*). Medzi typických stratégov, ktorý lovia v lesnom prostredí patrí večernica malá (*Pipistellus pipistrellus*). V tomto prostredí nájdeme aj netopiera fúzatého (*Myotis mystacinus*) alebo raniaka stromového (*Nyctalus leisleri*) a niektoré ďalšie druhy (KRIŠTOFÍK & DANKO 2012). Okres Lučenec resp. jeho severná časť leží na južnej hranici výskytu veľkých šeliem. Okrajove sem zasahujú teritória medveďa (*Ursus arctos*), rysa (*Lynx lynx*) a vlka (*Canis lupus*), ktorých výskyt je viazaný hlavne na stredné a vyššie polohy pohorí. Z párnokopytníkov sa bežne vyskytujú druhy ako jeleň lesný (*Cervus elaphus*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*), sviňa divá (*Sus scrofa*) a nepôvodný muflón (*Ovis musimon*) a daniel (*Dama dama*). Prakticky na celom území okresu najmä v zalesnených častiach sa vyskytuje líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), jazvec lesný (*Meles meles*), kuna lesná (*Martes martes*) a vzácnejšie aj mačka divá (*Felis silvestris*), lasica obyčajná (*Mustela nivalis*) či hranostaj čiernochvostý (*Mustela erminea*). Tie pri získavaní potravy využívajú otvorenú krajinu a niektoré prenikajú aj do zastavaných území. K bežným lesným druhom patrí veverica obyčajná (*Sciurus vulgaris*).

Bol tu zaznamenávaný výskyt nepôvodného druhu psíka medvedíkovitého (*Nyctereutes procyonoides*), ktorý na šírenie využíva hlavne nivy riek.

Živočíchy otvorených stanovíšť, lúk a pasienkov

Medzi typické druhy otvorených stanovíšť patria rovnokrídlovce (*Ortoptera*) ako kobylôčka sivastá (*Platycleis albopunctata*), kobylka hryzavá (*Decticus verrucivorus*), kobylka bielopása (*Leptophyes albovittata*), kobylôčka zelenkastá (*Metrioptera bicolor*), kobylka zelená (*Tettigonia viridissima*) alebo svrček poľný (*Gryllus campestris*). Takéto lokality v okrese nájdeme najmä v extraviláne obcí v Ostrôžkach (Budinná, Ábelová, Tuhár a iné), Revúckej vrchovine (Gregorova Vieska, Ružiná, Lovinobaňa, Podrečany) alebo na obhospodarovaných lúkach stredných polôh Veporských vrchov (Dobroč, Kotmanová). Z bežných motýľov na zachovalých a prirodzených stanovištiach nájdeme druhy ako mlynárik hrachorový (*Leptidea sinapsis*), žltáčik podkovkový (*Colias alfacariensis*), perlovec najmenší (*Boloria dia*), očkáň ovsíkový (*Minois dryas*) a vidlochvost feniklový (*Papilio machaon*), ktoré sa vyskytujú v širokom spektre stanovíšť od prirodzených až po sekundárne, vrátane urbánnych (lúky, sady a záhrady). Na poľnohospodárskych kultúrach môžeme nájsť druhy ako žltáčik vikový (*Colias phicomone*), žltáčik lucernový (*Colias erate*), bielopásovec hrachorový (*Neptis sappho*), očkáň ovsíkový (*Minois dryas*), modráčik lucernový (*Cupido decoloratus*) a modráčik vikový (*Polyommatus coridon*). Okraje a ekotonové pásma, ruderálna vegetácia alebo aj extenzívne obhospodarované lúčne spoločenstvách sú životným prostredím druhov babôčka bodliaková (*Vanessa cardui*), hnedáčik nevädzový (*Melitaea phoebe*), hnedáčik divozelový (*Melitaea trivia*), hnedáčik skorocelový (*Melitaea athalia*) a očkáň pýrový (*Pararge aegeria*). Vlhké a podmáčané (slatinné, nivné) alebo mezofilné lúky sú stanovištami týchto druhov ako perlovec mokraďový (*Boloria eunomia*), očkáň mätonohový (*Lopinga achine*), stepné a teplé stanovištia osídľujú druhy motýľov ako napríklad modráčik čiernoškvrnný (*Maculinea arion*) a modráčik stepný (*Polyommatus eroides*). Takéto lokality môžeme nájsť v okrese najmä na výslnných južných až juhozápadne orientovaných svahoch, na primárnych alebo sekundárnych xerotermoch alebo lesostepiach. Z plazov sú typickými predstaviteľmi otvorených hlavne teplejších lúčnych stanovíšť jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), zriedkavejšie užovka hladká (*Coronella austriaca*) a na lesostepiach vzácne aj jašterica zelená (*Lacerta viridis*) a výnimočne (Lentvora, Pravica V. FRANC in verb.) aj krátkonožka štíhla (*Ablepharus kitaibelii*). Z lesov sem preniká užovka stromová (*Zamenis longissimus*). Charakteristickými druhmi nižších polôh otvorenej krajiny (extenzívne využívané lúky, úhory, malobloková orná pôda, orná pôda) sú napr. straka obyčajná (*Pica pica*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), vrana popolavá (*Corvus cornix*), stehlík konôpka (*Linaria cannabina*), stehlík obyčajný (*Carduelis carduelis*), kanárik poľný (*Serinus serinus*), vrabec poľný (*Passer montanus*). Významnými druhmi nižších polôh otvorenej krajiny (extenzívne využívané lúky) sú chrapkáč poľný (*Crex crex*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), dudok chochlatý (*Upupa epopps*), žlna zelená (*Picus viridis*), krutohlav hnedý (*Jynx toquilla*), pipíška chochlatá (*Galerida cristata*), strnádka lúčna (*Miliaria calandra*), škovránok stromový (*Lullula arborea*) a dnes už iba veľmi vzácne aj strakoš kolesár (*Lanius minor*). Takéto lokality nájdeme na podhorí Cerovej a Revúckej vrchoviny (napr. Rapovce, Béter, Halič, Budinná, Trenč). Chrapkáč sa vyskytuje pravidelne v lúčnych spoločenstvách nad VN Ružiná (napr. Budiná, Ábelová, Polichno, Trenč, Béter, Panické Dravce a iné, MOJŽIŠ & KERESTÚR 2018, Aves Symfony). Jarabica poľná (*Perdix perdix*), o ktorej nie sú z okresu Lučenec relevantné záznamy (Aves Symfony), je pravdepodobne na pokraji vyhynutia a jej populácia vykazuje výrazne klesajúci trend v rámci celého Slovenska (DANKO et al. 2002). Medzi bežné druhy

okresu Lučenec patrí bažant poľovný (*Phasianus colchicus*), ktorého populácie sa vyskytujú v celej oblasti okrem vyšších polôh. Na lúkach a pasienkoch vo vyššom sukcesnom štádiu s dostatkom krovín a stromov nájdeme hlavne druhy hniezdiace alebo sa ukrývajúce drevinnej vegetácii ako napr. strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), príhľaviar červenskastý (*Saxicola rubetra*), príhľaviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola*), penice (*Sylvia communis, S. curruca, S. borin, S.atricapilla*, vzácne aj *S. nissoria*), sedmohlások obyčajný (*Hippolais icterina*), škorec obyčajný (*Sturnus vulgaris*). Otvorené stanovištia vyhľadávajú ako lovné teritórium dravé vtáky. Z bežných druhov je to sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), jastrab lesný (*Accipiter gentilis*), jastrab krahulec (*Accipiter nisus*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), zo vzácnejších druhov sú to orol krikľavý (*Aquila pomarina*), sokol lastovičiar (*Falco subbuteo*) a nehniezdiace jedince orla skalného (*Aquila chrysaetos*). Výskyt orla kráľovského v hniezdnom období bol zaznamenaný v Pincinej (BALOG 2017, Aves Symfony) a mimohniezdny výskyt v Štiatorskej Bukovinke (KERESTÚR 2015, Aves Symfony). Sovy v tomto prostredí zastupuje hlavne myšiarka ušatá (*Asio otus*), zriedkavejšie aj sova lesná (*Strix aluco*) a výnimočne v teplejších oblastiach aj kuvik obyčajný (*Athene noctua*) a plamienka driemavá (*Tyto alba*), hniezdiace hlavne v poľnohospodárskych objektoch. Oba druhy sú ohrozené zmenou využívania krajiny a poľnohospodárskych objektov a ich hniezdiská pomaly zanikajú na celom území Slovenska. Hniezdna populácia kuvika obyčajného (*Athene noctua*) veľmi výrazne klesla aj v okrese Lučenec, súčasnosti hniezdi v Rapovciach, Holiši, Mikušovciach a Veľkej Vsi (MOJŽIŠ 2013). Menšie lesíky v otvorenej kraje využívajú na hniezdenie niektoré druhy dravcov a sov ako napríklad jastraby, sova obyčajná či myšiak hôrny. Na lov využívajú otvorenú poľnohospodársku krajinu aj viaceré druhy, ktoré nachádzajú vhodné hniezdne podmienky v zastavaných územiach miest a obcí: lastovička obyčajná (*Hirundo rustica*), belorítka obyčajná (*Delichon urbicum*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), hravran čierny (*Corvus frugilegus*), kavka tmavá (*Coloeus monedula*). Z otvorenej krajiny pochádzajú ďalšie faunistické zaujímavé údaje napr.: kulík zlatý (*Pluvialis apricaria*) - zimovanie, (KERESTÚR 2019 Aves Symfony, Trebeľovce), sokol kobec (*Falco columbarius*), zimovanie, (KERESTÚR 2019 Aves Symfony, Stará Halič). Z drobných zemných cicavcov sa v okrese bežne vyskytujú druhy otvorenej krajiny ako napr. ryšavky - ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), ryšavka krovinná (*Apodemus sylvaticus*), ryšavka malooká (*Apodemus uralensis*) a ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), krt obyčajný (*Talpa europaea*), piskor obyčajný (*Sorex araneus*), veľmi vzácne aj chrček roľný (*Cricetus cricetus*). Zo vzácnejších druhov v okrese dožívajú populácie sysľa (*Spermophilus citellus*), ktorý sa v minulosti vyskytoval pomerne hojne najmä v južnejších častiach okresu Lučenec (KRIŠTOFÍK & DANKO 2012). Na suchých xerotermných stanovištiach sa vzácne vyskytuje bielozúbka krpatá (*Crocidura suaveolens*) a bielozúbka bielobruchá (*Crocidura leucodon*). Relatívne bežným obyvateľom poľnohospodárskej krajiny je zajac poľný (*Lepus europaeus*), naproti tomu nepôvodný králik divý (*Oryctolagus cuniculus*) v okrese už pravdepodobne vyhynul. Otvorená krajina je domovom ježa bledého (*Erinaceus europaeus*), ktorý často preniká do intravilánov obcí a miest. Na lov alebo získavanie potravy využívajú otvorenú krajinu aj niektoré druhy šeliem (*Canis lupus, Ursus arctos*), niektoré druhy ju aj trvalo osídľujú (*Vulpes vulpes, Meles, meles, Mustela nivalis, Mustela erminea, Mustela putorius*). K bežným druhom párnokopytníkov v riešenom území patria tohto prostredia jeleň lesný (*Cervus elaphus*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*) a sviňa divá (*Sus scrofa*).

Živočíchy vodných tokov, nádrží a mokradí

Najväčším vodným tokom v okrese Lučenec je rieka Ipeľ so svojimi prítokmi. Rieka pramení v susedom okrese Detva vo Veporských vrchoch. Pod mestom Lučenec sa do Ipľa vlieva Krivánsky potok. Väčšina

prírodných a poloprírodných biotopov v nive rieky Ipľa a jej prítokov bola premenená alebo zničená ľudskou činnosťou - napriamením vodných tokov, zasypaním odstavených ramien, odvodnením, meliorániami, výrubom sprievodných porastov a atď. Z hľadiska krajinnej diverzity pôsobia vodné toky ako „migračné cesty“, ale súčasne aj bariérové prvky pre mnohé druhy živočíchov. Ďalšími významnejšími vodnými tokmi v okrese Lučenec sú Budínsky potok, Tuhársky potok, Studený potok, Suchá, Belina, Krivánsky potok, Mučínsky potok a potok Luboreč. Najväčšou nádržou v okrese je VN Ružiná, ktorá leží v Revúckej vrchovine. Medzi ďalšie významné vodné nádrže patria: VN Mýtna, VN Tomášovce, VN Ľuboreč, VN Veľké Dravce, VN Ožďany a VN Ľadovo. Mokrade, ktoré si zaslúžia pozornosť, najmä pre svoju biologicko-ekologickú hodnotu, sú sústredené najmä v nive Ipľa ako Dálovský močiar, močiare pri Nitre nad Ipľom, Holiši, Lazoch, Panických Dravcoch a Veľkej nad Ipľom. V nive Krivánskeho potoka sa zachovali rozsiahlejšie pôvodné stanovištia v lokalitách pri severnej hranici okresu, nad sútokom s potokom Teplica – Ružinské jelšiny a pod mestom Lučenec - močiar Béter. Na vegetácii v okolí zachovalých tokov sa vyskytujú chrobáky napr. stehnáč (*Oedemera monticola*) alebo kováčiky (*Denticollis interpositus*, *Ctenicera virens* a *Ctenicera heyeri*). Iné typy mokradí (slatiny, nivy potokov a riek) tiež hostia spektrum zaujímavých a vzácnych druhov ako sú napr. *Eubria palustris*, na krvavci žijúceho nosánika (*Auletobius sanguisorbae*) alebo liskavku (*Plateumaris sericea*). Typickým druhom podhorských brehových porastov, ale aj slatín s valeriánou je hnedáčik čermeľový (*Melitaea diamina*). Na mezofilných lúkach môžeme pozorovať perlovca dvanásťškvrného (*Boloria selene*), medzi typických hygrofilných motýľov, ktoré sa vyskytujú v riešenom území patria aj ohniváčik štiavový (*Lycaena hippothoe*) a mlynárik Reálov (*Leptidea reali*). Na stojaté vody sú naviazané významné bioindikačné druhy bezstavovcov – vážky. V nivných spoločenstvách rieky Ipľa (DÁVID 2017) v jeho hornom a strednom toku môžeme predpokladať výskyt týchto druhov: *Chalcolestes viridis, Lestes barbarus, Lestes dryas, Lestes sponsa*, hadovka lesná (*Calopterix splendens*), *Calopterix virgo*, šidielko ploskonohé (*Platycnemis pennipes*), šidielko ozdobné (*Coenagrion ornatum*), šidielko obyčajné (*Coenagrion puella*), Enallagma cyathigerum, šidielko červenooké (*Erythromma najas*), šidielko väčšie (*Ischnura elegans*), Ryrrhosoma nymphula, šidlo trstinové (*Aeshna affinis*), šidlo modré (*Aeshna cyanea*), šidlo obrovské (*Anax imperator*), klinovka žltonohá (*Gomphus flavipes*), klinovka obyčajná (*Gomphus vulgatissimus*), klinovka hadia (*Ophiogomphus cecilia*), *Somatochlora meridionalis*, vážka ploská (*Libellula depressa*), *Libellula fulva*, *Orthetrum albistylum* a *Orthetrum brunneum*. V hladnejších a čistých podhorských vodných tokoch môžeme nájsť raka riečneho (*Astacus astacus*), ktorého pomerne početná populácia sa vyskytuje v Krivánskom a Tuhárskom potoku (KUKUČKOVÁ 2012). Vo VN Ľuboreč sa vyskytuje početná populácia lastúrnika škľabky rybničnej (*Anodonta cygnea*) (BAČKOR in litt). Výskyt obojživelníkov je viazaný predovšetkým na neznečistené vodné toky a periodické alebo stále stojaté vody. V okrese sú zastúpené všetky bežné druhy obojživelníkov. V na celom území sa roztrúsene vyskytujú ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), skokan štíhly (*Rana dalmatina*), v podhorských oblastiach nájdeme mloka bodkovaného (*Lissotriton vulgaris*), kunku žltobruchú (*Bombina variegata*) (KIZEK in litt), v nížinách a pahorkatinách vzácnejšie aj kunku červenobruchú (*Bombina bombina*), mloka hrebenatého (*Triturus cristatus*). Ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), skokan štíhly (*Rana dalmatina*) sa každoročne masívne rozmnožuje vo VN Ružiná, VN Mýtna a VN Tomášovce, v niektorých lokalitách zriedkavejšie aj skokan zelený (*Pelophylax kl. esculenta*) a skokan rapotavý (*Rana ridibunda*). Bežná je užovka obyčajná (*Natrix natrix*), v okrese sa vyskytuje aj semiakvatický druh užovka fŕkaná (*Natrix tesselata*). V južných častiach môžeme v zachovalých a extenzívne obhospodarovaných poľnohospodárskych kultúrach v hlavne rieky Ipeľ a jej prítokov nájsť hrabavku škvrnitú (*Pelobates fuscus*). Ichtyofauna okresu Lučenec je pomerne

rôznorodá, ale na mnohých tečúcich vodných tokoch je pozmenená a časť pôvodných riečnych druhov rýb z mnohých tokov, resp. ich úsekov už vymizla v dôsledku úprav vodných tokov a ich znečistenia v minulosti. V severnej časti okresu dominujú reofilné ichtyocenózy, ktoré sú charakteristické najmä druhmi z čeľade lososovitých (Krivánsky, Tuhársky potok) - pstruh potočný (*Salmo trutta morpha fario/Salmo labrax morpha fario*), nepôvodný pstruh dúhový (*Oncorhynchus mykiss*). V týchto polohách sa vyskytuje aj hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*). V stredných polohách nájdeme druhy zo skupín *Salmo – Cottus – Thymallus*, ktoré sa vyskytujú v zachovalejších podhorských tokoch (napr. stredný tok Krivánskeho potoka). Silný ústup zaznamenal lipeň tymianový (*Thymallus thymallus*) a kaprovité reofilné druhy mrena severná (*Barbus barbus*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), jalec maloústy (*Leuciscus leuciscus*) nosáľ sťahovavý (*Vimba vimba*) a podustva severná (*Chondrostoma nasus*). V stredných tokoch sa k spoločenstvám rýb pridáva aj čerebľa pestrá (*Phoxinus phoxinus*). Vodné nádrže v okrese plnia primárnu funkciu ako nádrže na akumuláciu úžitkovej vody poprípade ako nádrže na rekreačné využívanie (VN Ružiná, Tomášovce, Ľadoveň, Luboreč) a terciálne ako rybársky obhospodarované revíry. V týchto vodách sa prevažne vyskytujú nížinné druhy ako kapor rybničný (*Cyprinus carpio*), karas striebristý (*Carassius auratus*), lieň sliznatý (*Tinca tinca*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), úhor riečny (*Anguilla anguilla*), karas striebristý (*Carassius auratus*), zubáč veľkoústy (*Stizostedion lucioperca*), štuka severná (*Esox lucius*), sumec veľký (*Silurus glanis*), ostriež zelenkavý (*Perca fluviatilis*), červenica ostrobruchá (*Scardinius erythrophthalmus*), belička európska (*Alburnus alburnus*), pleskáč vysoký (*Abramis brama*), pleskáč tuponosý (*Abramis sapa*) a plotica červenooká (*Rutilus rutilus*). Podobné druhové zloženie majú aj štrkoviská a prevažná časť týchto druhov sa vyskytuje aj v Ipli. Z nepôvodných bylinožravých druhov introdukovaných z východnej Ázie sú bežne do stojatých vôd vypúšťané amur biely (*Ctenopharyngodon idella*) a tolstolobik biely (*Hypophthalmichthys molitrix*). Vodná nádrž Ružiná patrí medzi významné lokality výskytu vodného vtáctva na strednom Slovensku. Priamo na vodnú plochu resp. jej blízke okolie je naviazaných cez 80 druhov vodných vtákov, z ktorých 22 druhov tu aj pravidelne hniezdi (KERESTÚR et al. 2011). Medzi dominantné hniezdiče môžeme zaradiť druhy: kačica divá (*Anas platyrhynchos*), lyska čierna (*Fulica atra*) a potápka chochlatá (*Podiceps cristatus*). Zo vzácnejších a zaujímavých druhov tu boli zaznamenané: hus siatinná (*Anser fabalis*), hus divá (*Anser anser),* hus bieločelá (*Anser albifrons*), kačica chripľavka (*Anas strepera*), kačica hvizdárka (*Anas penelope*), kačica lyžičiarka (*Anas clypeata*), kačica chrapačka (*Anas querquedula*), chochlačka vrkočatá (*Aythya fuligula*), chochlačka morská (*Aythya marila*), turpan čierny (*Melanitta nigra*), potápač malý (*Mergellus albellus*), potáplica stredná (*Gavia arctica*), potápka červenokrká (*Podiceps grisegena*), potápka čiernokrká (*Podiceps nigricollis*), bučiačik močiarny (*Ixobrychus minutus*), kršiak rybár (*Pandion haliaetus*), orliak morský (*Haliaeetus albicilla*), kaňa sivá (*Circus cyaneus*), chriašteľ vodný (*Rallus aquaticus*), kulík riečny (*Charadrius dubius*), močiarnička tichá (*Lymnocryptes minimus*), hvizdák veľký (*Numenius arquata*), kalužiak sivý (*Tringa nebularia*), rod Calidris, brehárik ploskozobý (*Limicola falcinellus*), bojovník bahenný (*Philomachus pugnax*), kúdeľníčka lužná (*Remiz pendulinus*) a fúzatka trstinová (*Panurus biarmicus*). Aj rieka Ipeľ a jej niva patria medzi významné lokality výskytu na vodné prostredia viazaných druhov vtákov v okrese Lučenec. Doposiaľ tu bolo zistených 232 druhov vtákov naviazaných na rôzne typy stanovíšť (VÁCLAV et al. 2011). Medzi významnejšie hniezdiace druhy patria bučiačik močiarny (*Ixobrychus minutus*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), chriašť bodkovaný (*Porzana porzana*), chriašť malý (*Porzana parva*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), brehuľa hnedá (*Riparia riparia*), medzi ostatné vzácnejšie druhy patria kačica chrapačka (*Anas querquedula*), chochlačka sivá (*Aythya ferina*), cíbik chochlatý (*Vanellus vanellus*), močiarnica mekotavá (*Gallinago gallinago*), močiarnica tichá (*Gallinago media*),

močiarnička tichá (*Lymnocryptes minimus*), kalužiak červenonohý (*Tringa totanus*), trasochvost žltý (*Motacilla flava*) a kúdeľníčka lužná (*Remiz pendulinus*). Významnou lokalitou vodných vtákov v okrese Lučenec je aj močiar Béter (k. ú. Lučenec), kde medzi najpočetnejšie hniezdiče patrili trsteniarik pásikový (*Acrocephalus schoenobaenus*), lyska čierna (*Fulica atra*), trsteniarik spevavý (*Acrocephalus palustris*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*) a strnádka trstinová (*Emberiza schoeniclus*), zo vzácnejších druhov to boli pravidelne, ale aj nepravidelne migrujúce druhy ako bučiak veľký (*Botaurus stellaris*), kačica ostrochvostá (*Anas acuta*), kačica chripľavka (*Anas strepera*), chriašť bodkovaný (*Porzana porzana*), žeriav popoalvý (*Grus grus*), kulík piesočný (*Charadrius hiaticula*), kalužiak tmavý (*Tringa erythropus*), kalôužiak štíhly (*Tringa stagnatilis*), močiarnica tichá (*Galinago media*), brehár čiernochvostý (*Limosa limosa*), močiarnička tichá (*Lymnocryptes minimus*), čorík čierny (*Chlidonias niger*), čorík bahenný (*Chlidonias hybridus*) a slávik modrák (*Luscinia svecica cyanecula*) (KERESTÚR & MOJŽIŠ 2008). Medzi typické druhy vodného vtáctva, ktoré sú naviazané na stojaté vodné ekosystémy riešeného územia patria: trsteniariky (*Acrocephalus palustris, A. scirpaceus, A. arundinaceus, A. schoenobaenus*), lysku čiernu (*Fulica atra*), sliepočku vodnú (*Gallinula chloropus*), potápku chochlatú (*Podiceps cristatus*), kačicu divú (*Anas platyrhynchos*), strnádku trsťovú (*Emberiza schoeniclus*), kalužiačika malého (*Actitis hypoleucos*), na tečúce vody sú viazané najmä rybárik riečny (*Alcedo atthis*), trasochvost biely (*Motacilla alba*), trasochvost horský (*Motacilla cinerea*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*) a bocian čierny (*Ciconia nigra*). Na lužné lesy, zaplavované kroviny a vysokobylinné mokrade je viazaných výskyt svrčiakov (*Locustella fluviatilis, L. naevia, L. luscinioides*), slávika veľkého (*Luscinia megarhynchos*), vlhy hájovej (*Oriolus oriolus*) a kúdeľníčky lužnej (*Remiz pendulinus*). Medzi semiakvatických cicavcov patria niektoré druhy drobných zemných cicavcov, hlavne z radu hmyzožravce. Typickým predstaviteľom tejto skupiny je dulovnica väčšia (*Neomys fodiens*) (KRIŠTOFÍK & DANKO 2012), ktorá sa vyskytuje v podhorských potokoch hlavne na severe okresu, ďalej dulovnica menšia (*Neomys anomalus*), hraboš močiarny (*Microtus agrestis*), hrabošík podzemný (*Microtus subterraneus*), hryzec vodný (*Arvicola amfibius*), piskory (*Sorex minutus, Sorex araneus*), myška drobná (*Micromys minutus*) ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*) (BALÁŽ & AMBROS 2005, 2007). Vydra riečna sa trvale vyskytuje hlavne v rieke Ipeľ a jej prítokov, v niektorých ďalších vodných tokoch s trvalým prietokom resp. na niektorých vodných nádržiach(URBAN et al. 2011). Predpokladáme výskyt nepôvodného druhu ondatra pižmová (*Ondatra zibethica*), najmä na vodných nádržiach alebo pomaly tečúcich riekach a potokoch, kde KRIŠTOFÍK & DANKO (2012) udávajú historické údaje s jej výskytom od roku 1965. Z netopierov je topicky naviazaný na vodné prostredie hlavne pomaly tečúcich resp. stojatých vôd netopier vodný (*Myotis daubentonii*), kde loví potravu (napr. rieka Ipeľ, väčšina vodných nádrží). Z ostatných druhov môžeme pri vodách vidieť raniaka hrdzavého (*Nyctalus noctula*), večernicu malú (*Pipistrellus pipistrellus*) alebo večernicu parkovú (*Pipistrellus nathusii*).

Živočíchy skál, brál a podobných stanovíšť

Jedná sa predovšetkým o izolované, ale aj rozmerovo väčšie skalné útvary vo vulkanitoch (napr. bazalty), ktoré sa vyskytujú predovšetkým v Cerovej vrchovine (Soví hrad, Belinske skaly alebo vrch Monica). Menšie andezitové skalné útvary nájdeme aj v pohorí Ostrôžky (Bralce, Budínska skala a Lysec). Rozpadané plytké skalné hrebienky, kamenice, zvyšky po osídlení nájdeme pomerne často v lesných a lesostepných porastoch v katastroch obcí Abélová, Lentvorora, Luboreč a Lupoč. V okrese Lučenec ŠOP SR eviduje hniezdny výskyt sokola sťahovavého (*Falco peregrinus*), ktorý je typickým hniezdičom na skalných stenách. V okrese sú evidované aj mimohniezdne výskyty alebo zimovanie (napr. na lokalitách Béter, Gregorova Vieska, Panické Dravce, KERESTÚR & MOJŽIŠ 2017, Aves Symfony). Ďalším druhom

hniezdením viazaný na skalné prostredie je bežnejší sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), ktorý sa vyskytuje na väčšine vhodných lokality s väčšou výškou steny. Zo spevavcov je ako nidifikant naviazaný na skalné stanovištia krkavec čierny (*Corvus corax*) a vyhľadáva ich aj žltochvost domový (*Phoenicurus phoenicurus*). Skaly na hniezdenie využíva aj výr skalný (*Bubo bubo*), ako úkryt ich využívajú aj iné sovy (napr. sova obyčajná (*Strix aluco*)). Z plazov sa na týchto stanovištiach vyskytuje jašterica múrová (*Podarcis muralis*). Sekundárne sa podobné stanovištia vytvárajú v opustených lomoch, ktoré sú v okrese Lučenec pomerne časté (Bulhary, Belina, Šiatorská Bukovinka a iné).

Živočíchy jaskýň

V okrese Lučenec je evidovaných viacero jaskýň vo všetkých geomorfologických celkoch. Jaskyne vytvorené v bazaltoch sa nachádzajú v Cerovej vrchovine (Belinská jaskyňa, Dvojvchodová rozsadlina, jaskyňa kanelovaných črepov, jaskyňa na brale, jaskyňa v Belinskej rozsadline, jaskyňa v Belinskej sutine, Malá severná jaskyňa, Obručianska rozsadlina, Severná priepasť a Šurický úkryt). Len v jednej bazaltovej jaskyni je zaznamenaný výskyt netopierov a to v Stĺpovej jaskyňa (k. ú. Šurice). Jaskyňu vytvorenú v tufoch nájdeme pri Mučíne (Mučínska jaskyňa, Cerová vrchovina). V Juhoslovanskej kotline leží jaskyňa pri Trenči, vytvorená v andezitoch. Pomerne veľa jaskynných útvarom nájdeme v pohorí Ostrôžky, kde jaskyne vznikali ako rozsadlinové v andezitoch. Medzi takého jaskyne patria: Balvanová jaskyňa, Budinská jaskyňa, Jánošíkova skrýša, jaskyňa pod Bralcami, jaskyňa pod Dubinou, jaskyňa v Budinskej skale, Lupočská nora, Nízka puklina pod Bralcami, Pastiersky úkryt, Pepeho diera, Petruska, Sutinová omrvinka, Voňačka a Vysoká puklina pod Bralcami. Typické krasové jaskyne sa vyskytujú najmä v Revúckej vrchovine (Cinobanské predhorie), kde nájdeme menšie jaskynné útvary: Divínska hradná jaskyňa, Divínska vináreň, Dutina v komore, Mara medvedia, Morháčova jaskyňa, Priepasť za kaštieľom a Ružinská diera. Keďže sa jedná prevažne o malé a krátke jaskyne neevidujeme v nich početnejšie a významnejšie lokality zimujúcich netopierov (SON in litt.), nakoľko klimatické podmienky vo vnútri jaskyne nie sú zimovanie vhodné. Netopiere boli zaznamenané len v Stĺpovej jaskyni a to ako letné zoskupenie podkovára malého (*Rhinolophus hipposideros*) v počte cca 25 jedincov (UHRIN et al. 2008). V tejto jaskyni bol potvrdený (odchytom pred jaskyňou) cez letné obdobie výskyt netopiera vodného (*Myotis daubentonii*), netopiera riasnatého (*Myotis nattereri*), netopiera nymfinho (*Myotis alcathoe*), netopiera veľkouchého (*Myotis bechsteinii*), uchaňe čiernej (*Barbastella barbastellus*), ucháča svetlého (*Plecotus auritus*) a raniaka hrdzavého (*Nyctalus noctula*). Stĺpová jaskyňa predstavuje významné miesto z pohľadu výskytu netopierov najmä cez letné obdobie. Z bezstavovcov sú bežným druhom jaskýň nočné motýle ako mora pivničná (*Scoliopteryx libatrix*), piadivka jaskynná (*Triphosa dubitata*), babôčka žihľavová (*Aglais urticae*) z pavúkov meta temnostná (*Meta menardi*) a metelina jaskynná (*Mettelina merianae*).

Živočíchy ľudských sídel a iných urbánnych priestorov

Do týchto oblastí prenikajú živočíchy z okolitých stanovíšť, a preto aj druhové zloženie častokrát zodpovedá okolitému prostrediu resp. trofickej a topickej ponuke daného prostredia. Z bezstavovcov tu väčšinou nájdemeeuryektné druhy, ktoré sa vyskytujú na podobných stanovištiach ako v okolitej krajine. Vzhľadom na prevažne nízku ekosozologickú hodnotu sa urbanofilným bezstavovcov nebudeme podrobnejšie venovať. Urbánnemu prostrediu sa prispôsobili niektoré druhy vtákov s rôznym stupňom synantroizácie, ktorá závisí od topických a trofických podmienok stanovíšť. Medzi typických nidifikantov mestských parkov, záhrad, cintorínov sadov a ďalších typov urbánnej zelene patria červienka obyčajná (*Erithacus rubecula*), drozd čvikotavý (*Turdus pilaris*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus*

philomelos), kolibkárik čipčavý (*Phylloscopus collybita*), kolibkárik spevavý (*Phylloscopus trochillus*), muchárik sivý (*Muscicapa striata*), sýkorka bielolíca (*Parus major*), sýkorka belasá (*Parus caeruleus*), straka čiernozobá (*Pica pica*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), škorec lesklý (*Sturnus vulgaris*), penice (*Sylvia atricapilla, S. curruca, S. communis*), pinka lesná (*Fringilla coelebs*), stehlík pestrý (*Carduelis carduelis*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), vzácne aj krutohlav hnedý (*Jynx torquilla*), vrchárka modrá (*Prunella modullaris*), trasochvost biely (*Motacila alba*), brhlík lesný (*Sitta europaea*), kanárik poľný (*Serinus serinus*), stehlíky (*Cardelius chloris, C. cardelius, C. cannabina*). Medzi obligátnych synantropných vtákov patrí bocian biely (*Ciconia ciconia*), ktorý v okrese Lučenec hniezdi pravidelne a vo veľkej hustote. Podľa evidencie (FULÍN pers comm.) sa tu nachádza cez 30 aktívnych hniezd v týchto obciach: Fiľakovo, Fiľakovské Kováče, Holiša, Lovinobaňa, Lučenec, Mikušovce (4 hniezda), Nitra nad Ipľom, Panické Dravce, Prša, Radzovce, Rapovce (4 hniezda), Ratka, Stará Halič, Šávoľ (2 hniezda), Šíd, Točnica, Tomášovce, Trebeľovce (3 hniezda), Trenč (2 hniezda),Veľká nad Ipľom (2 hniezda), Veľká nad Ipľom a Veľké Dravce. Celkový počet aktívnych hniezdísk ako aj ich počet v jednotlivých obciach fluktuuje. V panelových domoch nachádza vhodné podmienky dažďovník tmavý (*Apus apus*), ktorý hniezdi v atikových vetracích otvoroch. V meste Lučenec sa nachádza populácia s cca 30 hniezdiacimi pármi (GÚGH 2012) na sídliskách Rúbanisko 1 a 2 a Fiľakovská cesta. Čoraz vzácnejšie sa v meste a na dedinách môžeme stretnúť s kŕdľami vrabca domového (*Passer domesticus*), hniezdami lastovičky domovej (*Hirundo rustica*), naopak populácie žltochvosta domového (Phoenicurus ochruros), belorítky domovej (*Delichon urbica*) a hrdličky záhradnej (*Streptopelia decaocto*) sú pomerne stabilné. V meste Lučenec hniezdia minimálne dva páry sokola myšiara (*Falco tinnunculus*) (BAČKOR in litt). V niektorých intravilánoch vzácne hniezdi pipíška chochlatá (*Galerida cristata*). Typickým synantropným druhom netopiera je raniak hrdzavý (*Nyctalus notula*), ktorý sa vyskytuje v početnej populácii v celom intraviláne mesta Lučenec v otvorených vetracích atikových otvoroch alebo iných vhodných stavebných konštrukciách (BAČKOR in litt). Ďalšími druhmi netopierov, ktoré môžeme nájsť v rôznych dilatačných špárach panelov, prvkami oplechovania, pod parapetnými doskami je večernica malá (*Pipistrellus pipistrellus*) alebo večernica Leachova (*Pipistrellus pygmaeus*). V urbánnom prostredí Lučenca, bola zaznamenaná aj večernica pozdá (*Eptesicus serotinus*), večernica a večernica Saviho (*Hypsugo savii*) (CEĽUCH et al. 2016). Ako letný úkryt hlavne pre reprodukčné kolónie netopierov resp. samice s mláďatami sú vhodné podkrovné priestory kostolov, sakrálnych a iných vhodných budov. V rámci okresu Lučenec sa významná kolónia netopiera veľkého (*Myotis myotis*) v počte okolo 200 jedincov nachádza vo zvoničke v obci Lupoč, v obci Radzovce sa nachádza kolónia tohto druhu s 30 jedincami (SON in litt). Ďalšie kolónie nájdeme v obci Biskupice, Fiľakovské Kováče, Pleš tvorené večernicou pozdnou (*Eptesicus serotinus*) s desiatkami jedincov. Údaje o letných kolóniách absentujú z pohoria Ostrôžky a Juhoslovenskej kotliny. Zo vzácnejších cicavcov sa na vodných tokoch, vrátane ich úsekov pretekajúcich intravilánmi, pomerne bežne vyskytuje vydra riečna (*Lutra lutra*), ktorá tu má svoje lovné teritóriá (URBAN et al. 2011). Bežne sa v mestskom prostredí vyskytujú líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), kuna skalná (*Martes foina*), jež bledý (*Erinaceus roumanicus*), tchor obyčajný (*Putorius putorius*), totálne synantropizovanými druhmi sú potkan hnedý (*Rattus norvegicus*) a myš domová (*Mus musculus*). Ojedinele do intravilánu obcí v podhorských oblastiach Revúckej vrchoviny a Ostrôžok vrchov dostanú aj veľké kopytníky jeleň lesný (*Cervus elaphus*), srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), diviak lesný (*Sus scrofa*), na juhu okresu aj daniel (*Dama dama*).

C.II.7.3 Biotopy

V širšom okolí posudzovaného územia sa nachádzajú biotopy uvedené v Tab. 14 a Tab. 15 a bližšie sú opísané v kap. C.II.7.1 a C.II.7.2.

Tab. 14 Zoznam lesných biotopov v širšom okolí posudzovaného územia

Kód SK	*Názov biotopu*	*Kód NATURA*
Ls1.3	Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy	91E0*
Ls2.1	Dubovo-hrabové lesy karpatské	-
Ls2.2	Dubovo-hrabové lesy panónske	9160*
Ls3.1	Teplomilné submediteránne dubové lesy	91H0*
Ls3.4	Dubovo-cerové lesy	91M0
Ls3.5.1	Sucho a kyslomilné dubové lesy – časť A	-
Ls3.5.2	Sucho a kyslomilné dubové lesy – časť B	91I0*
Ls4	Lipovo-javorové sutinové lesy	9180*
Ls5.1	Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy	9130
Ls5.2	Kyslomilné bukové lesy	9110
Ls5.4	Vápnomilné bukové lesy	9150
Ls7.4	Slatinné jelšové lesy	-

Tab. 15 Zoznam nelesných biotopov v širšom okolí posudzovaného územia

Kód SK	*Biotop*	*Kód NATURA*
Sk2	Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou	8220
Sk5	Nespevnené silikátové sutiny v kolínnom stupni	8150
Sk8	Nesprístupnené jaskynné útvary	8310
Pi4	Pionierske spoločenstvá plytkých silikátových pôd	8230
Pi5	Pionierske porasty zväzu *Alysso-Sedion albi* na plytkých karbonátových a bázických substrátoch	6110*
Vo1	Oligotrofné až mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried *Littorelletea uniflorae* alebo *Isoëto-Nanojuncetea*	3130
Vo2	Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharion*	3150
Vo4	Nižinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion*	3260
Vo6	Mezo- až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou a plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou	-
Vo8	Spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou	-
Vo9	Ruderizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov	-
Br7	Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek	6430
Br8	Bylinné brehové porasty tečúcich vôd	-
Kr2	Porasty borievky obyčajnej	5130
Kr6	Xerotermné kroviny	40A0*
Kr7	Trnkové a lieskové kroviny	-
Kr8	Vŕbové kroviny stojatých vôd	-

Kód SK	*Biotop*	*Kód NATURA*
Tr1	Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte	6210
Tr2	Subpanónske travinno-bylinné porasty	6240*
Tr3	Panónske travinno-bylinné porasty na spraši	6250*
Tr6	Teplomilné lemy	-
Tr7	Mezofilné lemy	-
Lk1	Nížinné a podhorské kosné lúky	6510
Lk3	Mezofilné pasienky a spásané lúky	-
Lk4	Bezkolencové lúky	6410
Lk5	Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach	6430
Lk6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí	-
Lk7	Psiarkové aluviálne lúky	-
Lk9	Zaplavované travinné spoločenstvá	-
Lk10	Vegetácia vysokých ostríc	-
Lk11	Trstinové spoločenstvá mokradí (*Phragmition*)	-
Ra6	Slatiny s vysokým obsahom báz	7210*

C.II.8 Krajina – štruktúra krajiny, krajinný obraz, scenéria, stabilita, ochrana

C.II.8.1 Krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra odráža aktuálny stav využitia zeme v záujmovom území. Vyjadruje vzájomnú kombináciu súboru prvkov prírodného, poloprírodného (človekom pozmenené prvky krajinnej štruktúry) i umelého (človekom vytvorené prvky krajinnej štruktúry) charakteru. SKŠ je tvorená prvkami, ktoré pokrývajú zemský povrch, vzájomne sa neprekrývajú a na druhej strane v rámci mapy SKŠ by nemali byť biele plochy, nakoľko každý prvok zemského povrchu je pokrytý nejakým prvkom. Na základe zastúpenia a plošnej rozlohy jednotlivých prvkov súčasnej krajinnej štruktúry možno hodnotiť súčasný stav antropizácie územia (ľudského ovplyvnenia územia), či ide o územie prirodzené s vysokou krajinnoekologickou hodnotou, alebo naopak o územie antropicky silne pozmenené s nízkou krajinnoekologickou hodnotou. V dôsledku rozvoja hospodárskych aktivít sa prirodzené ekosystémy záujmového územia postupne strácali a menili, lesy boli premenené na poľnohospodársky využívanú pôdu, v zostávajúcich lesoch sa výrazne zmenila štruktúra lesa a jeho drevinové zloženie a v krajine začali postupne pribúdať umelé prvky (sídelná zástavba, infraštruktúra).

Podľa zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) a vyhlášky ÚGKK SR č. Z. z. sú plochy, ktoré pokrývajú celý zemský povrch, označované ako druhy pozemkov a charakterizuje ich spôsob využívania. Pozemky sa v katastri členia do 10 druhov. V širšom okolí posudzovaného územia sa vyskytujú okrem chmeľníc všetky druhy pozemkov. Najviac je zastúpená poľnohospodárska pôda (najmä orná pôda a TTP), potom lesné pozemky a zastavaná plocha. Celkový charakter a rozloženie prvkov súčasnej krajinnej štruktúry závisí predovšetkým od reliéfu, vývoja osídlenia, historického využívania krajiny, charakteru pôd, čo vytvorilo charakteristickú štruktúru krajiny. V širšom okolí posudzovaného územia je možné vyčleniť dva výrazne odlišné typy krajiny. Časti okresu ležiace v orografických celkoch Ostrôžky, Revúcka vrchovina, Veporské vrchy, Cerovej vrchoviny (s výnimkou okolia Fiľakova) a západnej časti Lučeneckej kotliny charakterizuje vysoká

lesnatosť, nízky stupeň zornenia a vysoký podiel trvalých trávnych porastov. Úplne iný charakter má krajina na prevažnej časti Lučeneckej kotliny s nízkou lesnatosťou a absolútnou dominanciou veľkoblokovej ornej pôdy v štruktúre poľnohospodárskych pozemkov. Osídlenie je sústredené do 57 sídel (55 vidieckych obcí a 2 mestá) hlavne do Lučeneckej kotliny a širších údolí prítokov Ipľa (Kriváň, Belina), pre oblasť Ostrôžok a Veporských vrchov je typické laznícke osídlenie s niekoľkými väčšími obcami. Na osídlenie vidieckeho typu nadväzuje prevažne intenzívne obrábaná poľnohospodárska krajina s rozvinutou technickou infraštruktúrou. Významnou rekreačnou lokalitou je VN Ružiná, na niektorých miestach sú vybudované rekreačné zariadenia lokálneho významu, oveľa väčší význam má vidiecky turizmus. V okrese je niekoľko ťažobných priestorov, v posledných rokoch sa výrazne zintenzívnila ťažba štrkopieskov na niekoľkých miestach v nive Ipľa. Poľnohospodárska pôda zaberá 41 657 ha (50,45 %), lesná pôda 34 094 ha (41,30 %), zastavané je 4,64 % plochy okresu.

Tab. 16 Zastúpenie druhov pozemkov v širšom okolí posudzovaného územia

Druh pozemku	*Orná pôda*	*Vinice*	*Záhrady*	*Ovocné sady*	*Trvalé trávne porasty*	*Lesy*	*Vodné plochy*	*Zastavané plochy*	*Ostatné*	*Celkom*
Výmera v ha	20 666	375	1 205	472	18 940	34 094	1 032	3 830	1 911	82 556
%	25,03	0,45	1,46	0,57	22,94	41,30	1,25	4,64	2,35	100

C.II.8.2 Krajinný obraz a scenéria

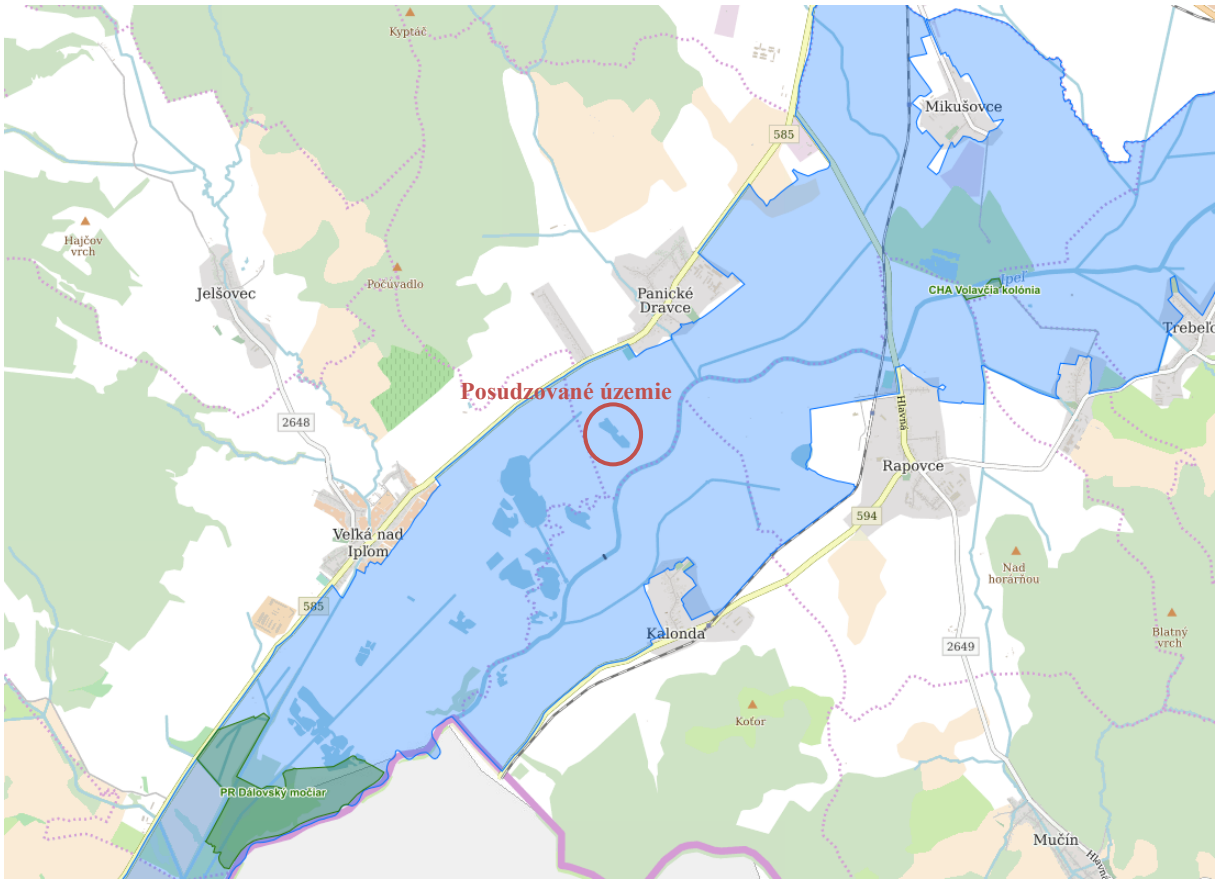
Krajinná scenéria (KS) ako špecifický vzhľad krajiny, súvisiaci s „náladou“ a aktuálnym počasím, časťou dňa, ročnými obdobiami, charakteristickými geo-klimatickými pomermi alebo ako krajinný priestor (scéna), ktorý vytvára krajinnú kulisu priestoru a je spájaný s konkrétnou výhľadovou lokalitou, odkiaľ môžeme krajinu vnímať. Centrálnu časť územia okresu Lučenec tvorí časť Juhoslovenskej kotliny – ohraničená zo severu pohorím Ostrôžky, Veporskými a Stolickými vrchmi a v južnej časti zasahuje Cerová vrchovina. Vďaka ohraničenosti z vnútra údolia je možné krajinnú scenériu pozorovať na krátke vzdialenosti, resp. len zo špecifických vyhliadkových bodov (najvyššie kóty reliéfu). Priestorovo determinované miesta v lesnom type krajiny – v krajine na severozápade územia – sú vďaka dolinám uzavreté pre ďaleké pohľady z vnútra údolí je možné krajinu pozorovať na krátke vzdialenosti, resp. len zo špecifických vyhliadkových bodov. Širšie okolie posudzovaného územia poskytuje vďaka výškovému usporiadaniu zvlnených reliéfov obmedzenú vizuálnu exponovanosť krajinných priestorov. V území okresu je možné krajinnú scenériu vnímať z úbočí a najvyšších výškových kót reliéfov, ktoré obklopujú okres. Tieto pohľady sú blízke, ďaleké pohľady sa otvárajú až z najvyšších kót južnej časti územia Cerovej vrchoviny, alebo pohoria Ostrôžky. Je možné teda konštatovať, dve roviny – vizuálne vnímateľnú krajinnú scenériu, ktorá sa viaže na južne a severne výškovo členité reliéfy, ktoré umožňujú diaľkové pohľady, z ktorých je možné pozorovať otvorenú krajinnú scenériu. A druhá rovina vizuálne exponovaný priestor sa viaže na kotlinové usporiadanie krajiny, z ktorých sa naskytujú blízke jedinečné krajinné scenérie.

C.II.9 Chránené územia podľa osobitných predpisov a ich ochranné pásma [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], chránené stromy

C.II.9.1 Územná ochrana prírody

Územnou ochranou prírody sa v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny v legislatívne vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany. Posudzovaná lokalita a ani bližšie okolie sa nenachádza v žiadnom chránenom území ani jeho ochrannom pásme. V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny tu **platí I. stupeň ochrany**.
Na základe mapového prehliadača Národného Geoportálu (Dostupné na internete: geoportal.gov.sk) sa v blízkosti, resp. v užšom okolí posudzovaného územia nevyskytujú maloplošné ani veľkoplošné chránené územia. Najbližšie maloplošné chránené územia sú:

- **PR Dálovský močiar (EČ 1056)** (cca 3,25 km juhozápadne) o výmere 82,45 ha. Územie bolo vyhlásené v roku 1999 a jeho vyhlásenie bolo novelizované Vyhláškou KÚŽP v Banskej Bystrici č. 6/2012 z 26. apríla 2012 - účinnou od 1. 6. 2012. Účelom vyhlásenia prírodnej rezervácie je ochrana biotopov európskeho významu: Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* (3150), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430) a Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), biotopov národného významu, druhov európskeho významu a druhov národného významu. PR je zaradená v 2., 4. a 5. stupni ochrany a patrí pod ŠOP SR, Správu CHKO Cerová vrchovina. Leží v katastri Veľká nad Ipľom.
- **CHA Volavčia kolónia (EČ 783)** (cca 3,25 km severovýchodne) o výmere 2,23 ha. Územie bolo vyhlásené v roku 1992 Rozhodnutím OÚŽP v Lučenci č. ŽP-172/1992-U z 15. 6. 1992. CHA je vyhlásený na ochranu hniezdnej kolónie volavky popolavej (*Ardea cinerea Linnaeus*) pri Rapovciach, jedinej v povodí Ipľa, v ktorom boli úpravami toku narušené prirodzené možnosti hniezdenia volavky. Svojím rozsahom a počtom aktívnych hniezd je jedinečná na strednom Slovensku. CHA je zaradená v 4. stupni ochrany a patrí pod ŠOP SR, Správu CHKO Cerová vrchovina. Leží v katastri Mikušovce.

Obr. 7 Maloplošné a veľkoplošné chránené územia a CHVÚ Poiplie (geoportal.gov.sk)

C.II.9.2 NATURA 2000

NATURA 2000, predstavuje sústavu chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok.

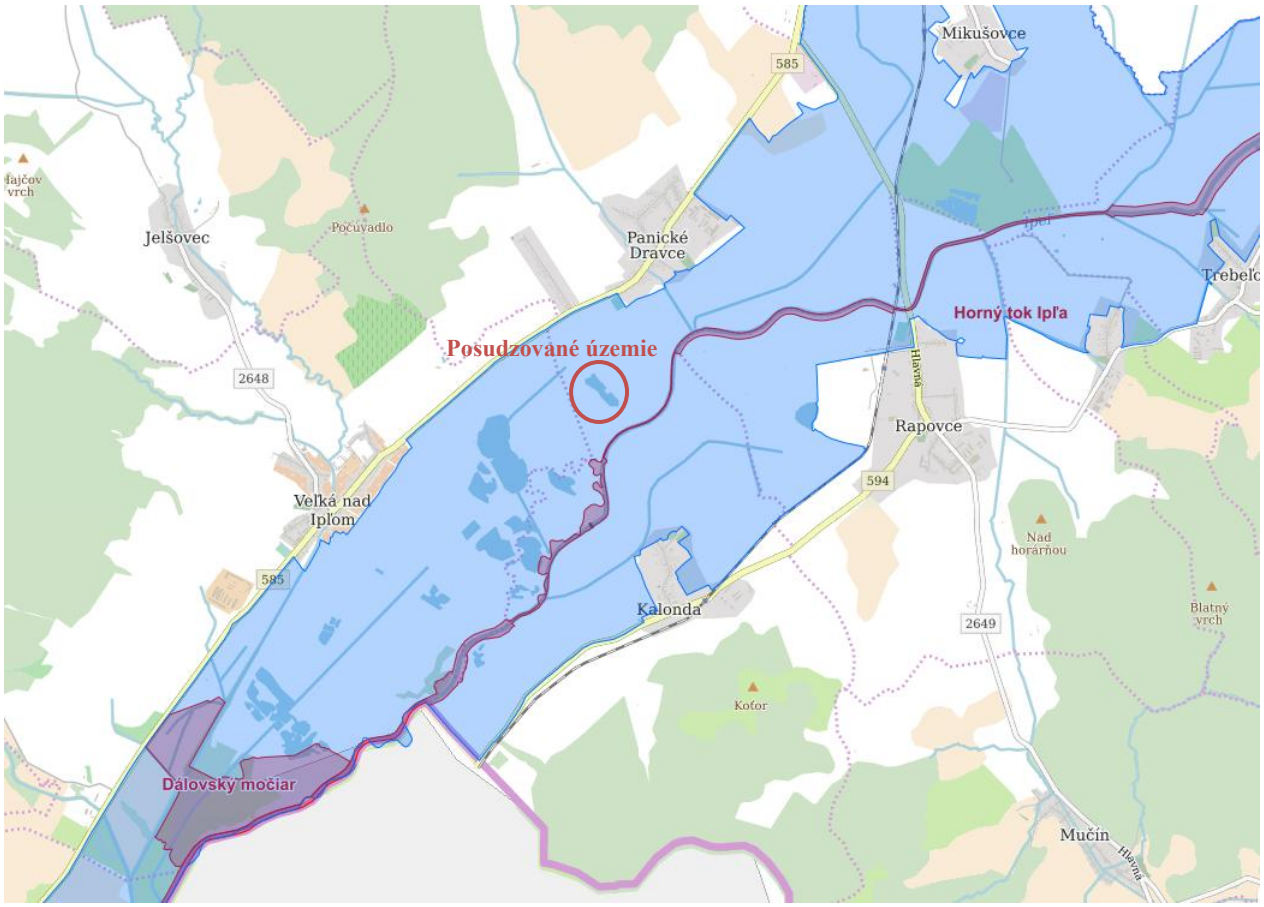
Dotknuté územie sa nachádza v chránenom vtáčom území SKCHVU021 Poiplie (Obr. 15), kde platí 1. stupeň územnej ochrany a obmedzenia vyplývajúce z vyhlášky č. 20/2008 Z. z. SKCHVU021 Poiplie bolo vyhlásené Vyhláškou MŽP SR uverejnenou v Zbierke zákonov č. 20/2008 zo 7. 1. 2008 na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana bieleho (*Ciconia ciconia*), strakoša kolesára (*Lanius minor*), chriašteľa malého (*Porzana parva*), chriašteľa bodkovaného (*Porzana porzana*), rybárika riečneho (*Alcedo atthis*), ďatľa hnedkavého (*Dendrocopos syriacus*), včelárika zlatého (*Merops apiaster*), výrika lesného (*Otus scops*), penice jarabej (*Sylvia nisoria*), pipíšky chochlatej (*Galerida cristata*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), príhľaviara čiernohlavého (*Saxicola rubicola*), brehule hnedej (*Riparia riparia*), kane močiarnej (*Circus aeruginosus*), bučiačika močiarneho (*Ixobrychus minutus*) a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Chránené vtáčie územie má výmeru 8 062,9 ha. Územie CHVÚ zasahuje do územnej pôsobnosti Správy CHKO Cerová vrchovina a CHKO Štiavnické vrchy. Chránené vtáčie územie nachádzajúce sa v okrese Lučenec je v správe ŠOP - CHKO Cerová vrchovina. Nachádza sa v okrese Levice

(v katastrálnych územiach Šahy, Tešmák), v okrese Veľký Krtíš (v katastrálnych územiach Balog nad Ipľom, Bušince, Čeláre, Dolinka, Chrastince, Ipeľské Predmostie, Kiarov, Koláre, Kosihy nad Ipľom, Kováčovce, Malá Čalomija, Muľa, Slovenské Ďarmoty, Veľká Čalomija, Veľká Ves nad Ipľom, Vrbovka, Záhorce) a v okrese Lučenec (v katastrálnych územiach Fiľakovské Kováče, Holiša, Kalonda, Mikušovce, Muľka, Nitra nad Ipľom, Panické Dravce, Rapovce, Trebeľovce, Trenč, Veľká nad Ipľom).

Najbližšie územia európskeho významu sú:

- **SKUEV0365 Dálovský močiar** – Územie o rozlohe 82,45 ha situované v k. ú. Veľká nad Ipľom. Správcom územia je ŠOP SR, Správa CHKO Cerová vrchovina. Stupeň ochrany 2., 4. a 5. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: • 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky • 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka červenobruchá (Bombina bombina), vydra riečna (Lutra lutra), roháč obyčajný (Lucanus cervus).
- **SKUEV0816 Horný tok Ipľa a súčasne Vodohospodársky významný tok Ipeľ** – Územie o rozlohe 119,774 ha situované v k. ú. Boľkovce, Holiša, Kalonda, Mikušovce, Nitra nad Ipľom, Panické Dravce, Rapovce, Trebeľovce, Trenč a Veľká nad Ipľom. Správcom územia je ŠOP SR, Správa CHKO Cerová vrchovina. Stupeň ochrany 2. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: mrena karpatská (Barbus meridionalis), pĺž podunajský (Cobitis taenia), hrúz Vladykov (Gobio albipinnatus), hrúz Kesslerov (Gobio kessleri), vydra riečna (Lutra lutra), lopatka dúhová (Rhodeus sericeus amarus), pĺž zlatistý (Sabanejewia aurata).

Navrhovaná činnosť sa nachádza v genofondovej lokalite GL3 Ipeľ, ktorá je významným územím zahŕňajúcim vodný tok Ipeľ, mokrade, lúky, štrkoviská a brehové porasty. Toto územie je súčasťou NATURA 2000 a zahŕňa biotopy európskeho a národného významu, ako aj výskyt vzácnych a ohrozených druhov rastlín a živočíchov, vrátane *Iris sibirica, Lucanus cervus, Ciconia ciconia* a *Lutra lutra*.

Obr. 8 Územia európskeho významu

C.II.9.3 Chránené stromy

V užšom okolí umiestnenia navrhovanej činnosti nie sú lokalizované žiadne chránené stromy.

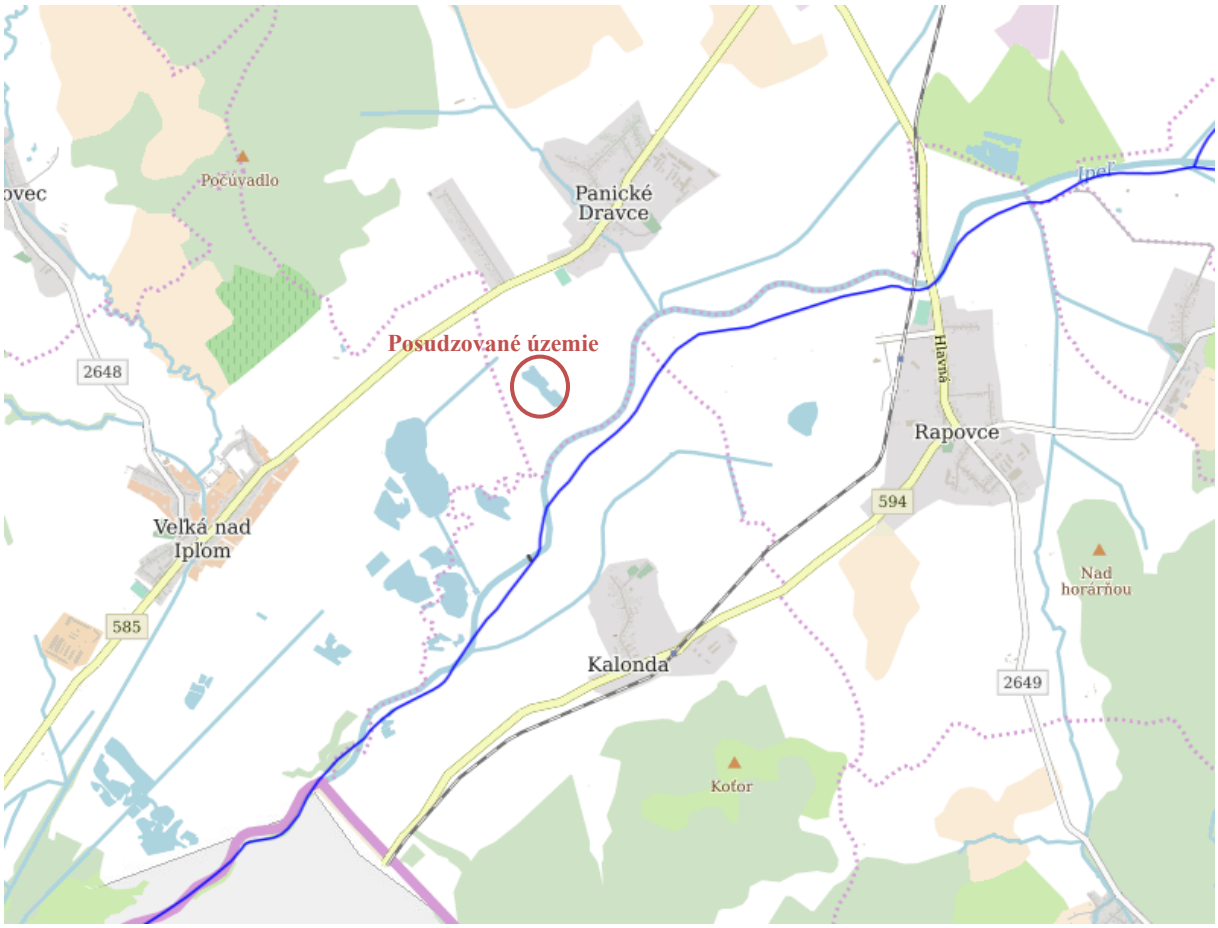
C.II.9.4 Ramsarský dohovor

Dohovor o mokradiach, majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (známy aj ako Ramsarský dohovor) bol podpísaný 02. 02. 1971 v iránskom meste Ramsar. Platnosť nadobudol 21. 12. 1975. Základne princípy dohovoru boli transponovane do právneho poriadku Slovenskej republiky zákonom NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Ramsarské lokality sú mokrade medzinárodného významu. Na Slovensku je 14 mokraďových lokalít zapísaných v Zozname mokradí medzinárodného významu.
V širšom okolí posudzovaného územia sa nenachádzajú Ramsarské lokality.
V užšom okolí posudzovaného územia sa nachádza jedna mokraď lokálneho významu Mŕtve rameno Ipľa -Rapovce-Panické Dravce.

C.II.9.5 Chránené vodohospodárske oblasti

V SR je vyhlásených 10 CHVO, ktoré sú vymedzené v zmysle § 31 zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení zákona NR SR č. 384/2009 Z. z. Ich zoznam je uvedený v nariadení vlády SR č. 46/1978

Zb. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove v znení neskorších predpisov a v nariadení vlády SR č. 13/1987 o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd. Do širšieho okolia posudzovaného územia nezasahuje žiadna CHVO.
V SR je vyhlásených 586 vodohospodársky významných vodných tokov. Ich zoznam je uvedený vo vyhláške MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov. Vodohospodársky významný tok Ipeľ a súčasne UEV Horný tok Ipľa sa nachádza približne 175 m južne od riešeného územia

Obr. 9 Vodohospodársky významný tok Ipeľ (geoportal.gov.sk)

C.II.10 Územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)

Koncepcia územného systému ekologickej stability bola prijatá na Slovensku v roku 1991 (Uznesenie vlády SR č. 394 zo dňa 23. júla 1991). Problematika ÚSES sa následne implementovala do legislatívnych predpisov v SR. Územný systém ekologickej stability (ÚSES) vznikol ako potreba riešiť celoplošné zabezpečenie ekologickej stability krajiny na Slovensku, prepojenie prírodných území a ochranu biotopov a reprezentatívnych druhov v ich prirodzenom prostredí.
Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny je dokumentácia ÚSES dokumentáciou ochrany prírody a krajiny a vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom.

Zákon definuje ÚSES nasledovne: ÚSES je taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Biocentrá

V blízkosti sa nachádza regionálne biocentrum **RBc1 Poiplie** (cca 170 m južne)

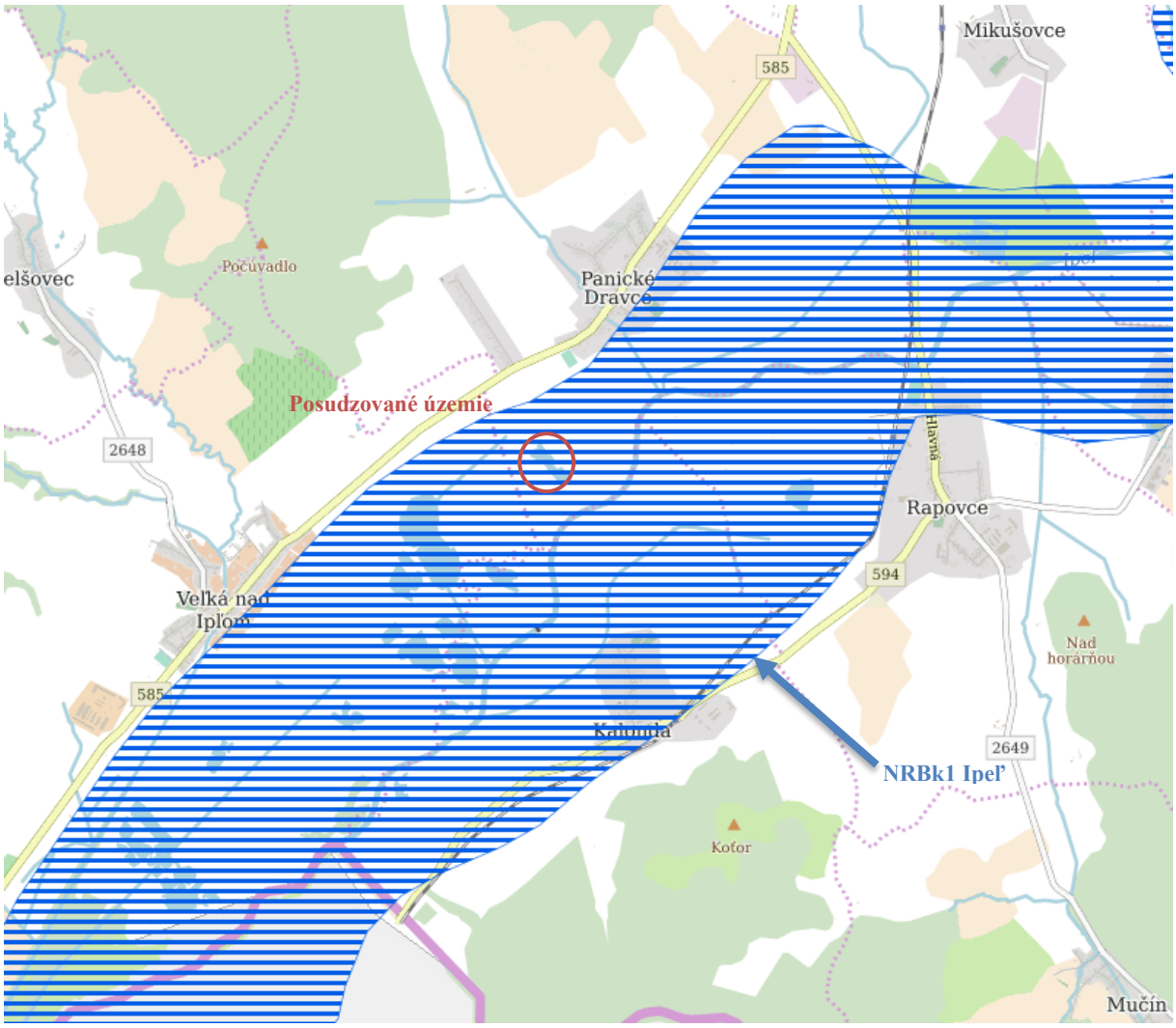
Výmera: 708 ha Lokalizácia: k. ú. Pinciná, Boľkovce, Nitra nad Ipľom, Holiša, Rapovce, Trebeľovce, Mikušovce, Panické Dravce, Kalonda, Veľká nad Ipľom, Trenč, presahuje do okresu Poltár, Veľký Krtíš a Levice Krátka charakteristika a opis biocentra Územie predstavuje výrazne pomenený zvyšok rozsiahleho mokraďového ekosystému povodia Ipľa na juhu stredného Slovenska, ktorý nadväzuje na rozsiahlejšie mokrade v Maďarsku. Ide o rozsiahlu aluviálnu nivu s upraveným tokom rieky Ipeľ, sprevádzaným pobrežnou vegetáciou prirodzeného druhového zloženia. V alúviu sa miestami zachovali močiare, mokré lúky, otvorené vodné plochy (štrkoviská), zvyšky ramien Ipľa a kosné lúky a pasienky mezofilného charakteru. Najmä na ne je viazaný výskyt zriedkavých a ohrozených druhov flóry a fauny.

Biokoridory

V blízkosti sa nachádza nadregionálný biokoridor **NRBk1 Ipeľ**.

Dĺžka/šírka/výmera: cca 30 000 m/ od 20 do 1000 m Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Pinciná, Boľkovce, Nitra nad Ipľom, Holiša, Trebeľovce, Mikušovce, Rapovce, Panické Dravce, Kalonda, Veľká nad Ipľom, Trenč, Muľa Krátka charakteristika a opis biokoridora: Nadregionálny hydricko – terestericky biokoridor nachádzajúci sa v Juhoslovanskej kotline, ktorý spája vnútro karpatské pohoria (Veporské vrchy, Stolické vrchy, Revúcku vrchovinu a Poľana) a priľahlé kotliny s Panónskym biogeografickým regiónom. Predstavuje významné miesto výskytu viacerých ohrozených a vzácnych druhov organizmov, ktoré sa vyskytujú v širokom spektre biotopov ako napr. Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* (Vo2 – 3150), Makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (*Ranunculion aquatilis*) (Vo7), Spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou (Vo8), Ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov (Vo9), rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodium rubri* p.p. a *Bidention* p.p. (Br5), Vŕbové kroviny stojatých vôd (Kr8), Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1 – 6510), Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (Lk5 – 6430), Aluviálne lúky zväzu *Cnidion*, fragmenty (Lk8), Psiarkové aluviálne lúky (Lk7), Zaplavované travinné spoločenstvá (Lk9), Vegetácia vysokých ostríc (Lk10), Trstinové spoločenstvá mokradí (*Phragmition*) (Lk11). Koridor patrí medzi významné migračné, potravné a hniezdne lokality mnohých, predovšetkým na vodné prostredie viazaných druhov vtákov.

Podľa GNÚSES navrhovaná činnosť zasahuje do NRBk1 Ipeľ. Riešené územie (bývalé štrkovisko) sa nachádza v územnej príslušnosti k. ú. Panické Dravce a v bezprostrednej väzbe na koridor, pričom vodohospodársky významný tok Ipeľ je situovaný cca 175 m južne.

Obr. 10 Nadregionálny biokoridor NRBk1 Ipeľ (geoportal.gov.sk)

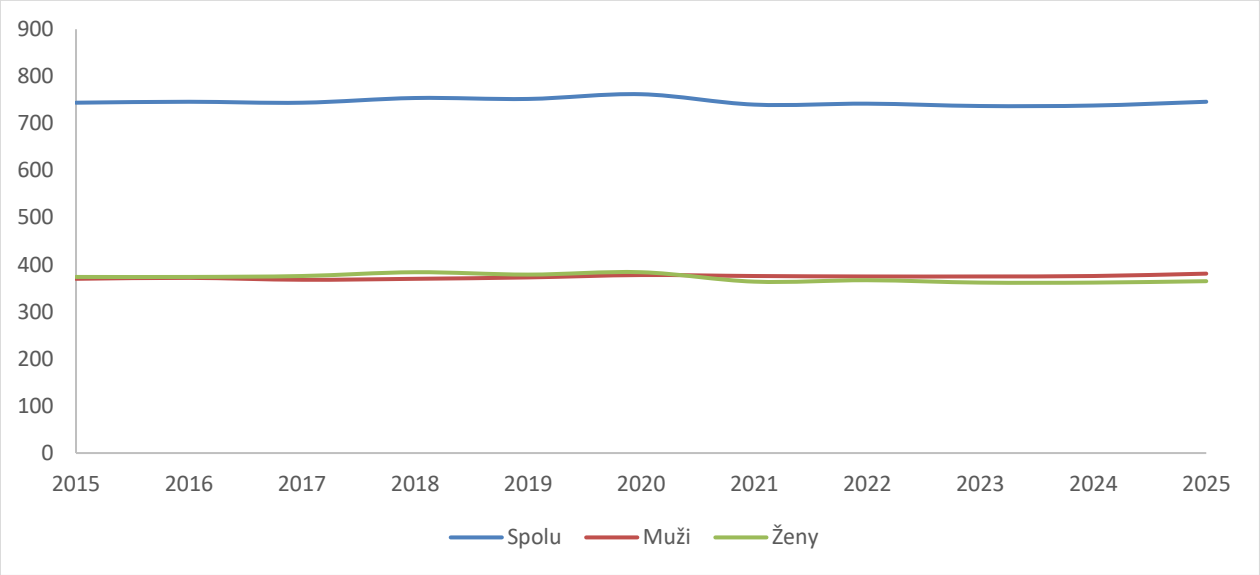
C.II.11 Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

C.II.11.1 Demografické údaje

Demografický vývoj patrí medzi základné ukazovatele vývoja obce. Dynamika pohybu a meniacej sa štruktúry populácie je odrazom pôsobenia vonkajších a vnútorných podmienok a ponúka podnety na rozvojové vízie, ako aj opatrenia do budúcnosti, a preto je potrebné venovať tejto oblasti adekvátnu pozornosť.

Posudzované územie sa nachádza v katastri obce Panické Dravce. Údaje prezentované v nasledujúcom texte pochádzajú z databázy DATAcube (Dostupné na internete: http://datacube.statistics.sk/).

Obec Panické Dravce sa nachádza v okrese Lučenec v Banskobystrickom kraji a má 746 obyvateľov, z toho 365 žien a 381 mužov (k 31.12.2025). Hustota obyvateľstva sa pohybuje na úrovni 66,54 obyvateľov na km^2 (k 31.12.2025). Z celkovej populácie okresu Lučenec (68 259 k dátumu 31.12.2025) tvorí obec Panické Dravce 1,1 %.

Obr. 11 Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2015 – 2025 obce Panické Dravce (stav trvale bývajúceho obyvateľstva na konci obdobia)

– **Pohyb obyvateľstva**

Prirodzený prírastok vyjadruje rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých. Pri zhodnotení celkového vývoju počtu obyvateľov je však nutné zvažovať aj počty prisťahovaných a vysťahovaných na/z trvalého pobytu v obci (Tab. 17).

Tab. 17 Prehľad pohybu obyvateľstva obce Panické Dravce v rokoch 2015 - 2025

Rok	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Počet sobášov	1	6	6	2	4	1	9	1	1	6	2
Počet rozvodov	1	1	1	0	1	2	3	4	2	1	1
Počet živonarodených	8	10	5	2	7	7	9	7	6	9	6
Počet zomretých	7	9	7	11	13	6	11	10	12	10	8
Počet prisťahovaných	13	11	8	18	13	20	14	22	17	12	15

Rok	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Počet odsťahovaných	6	11	11	7	10	11	14	9	13	9	14

- **Štruktúra obyvateľstva**

Na základe pohlavia

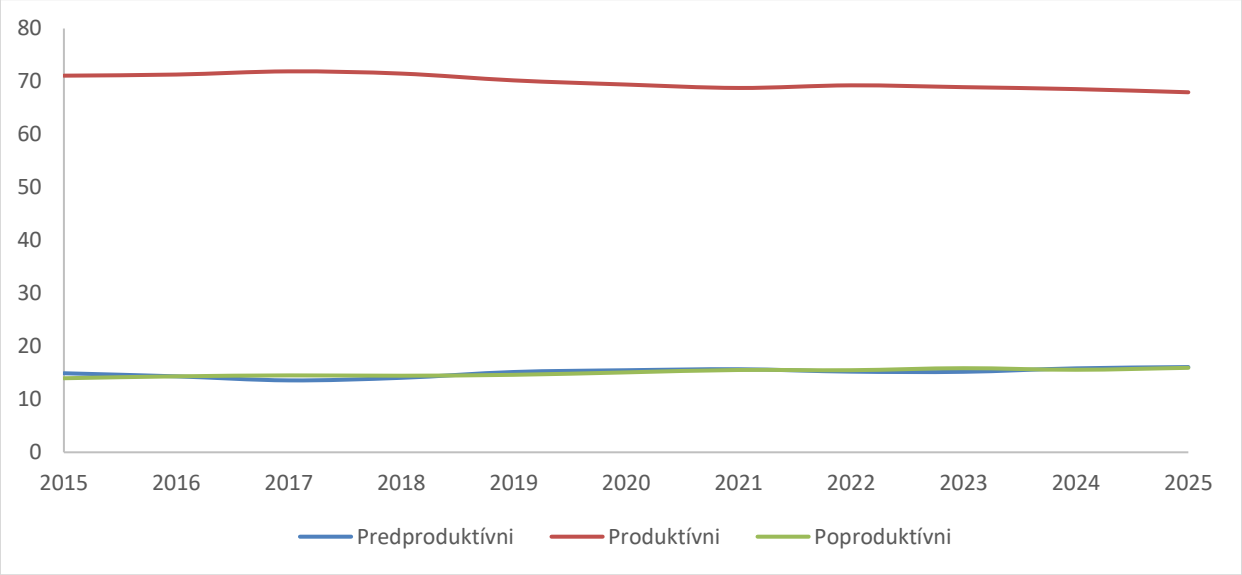
Z pohľadu zastúpení jednotlivých pohlaví, v obci Chorvátsky Grob dominovali ženy v porovnaní s mužmi. (Obr. 11).

Na základe veku

Veková štruktúra obyvateľstva poukazuje na postupné starnutie obyvateľstva, čo dokumentuje najmä zvyšujúci sa podiel osôb v rámci poproduktívneho veku, ako aj nárast indexu starnutia populácie a zvyšovanie sa priemerného veku obyvateľov obce.
V roku 2013 bol index starnutia 93,69 %, v roku 2025 index starnutia predstavoval 99,17 %. V kontexte zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce je potrebné sústrediť sa na podporu mladých rodín a ich zotrvanie v obci, čím by sa zlepšila veková skladba obyvateľstva v rámci budúcich období.
Pomery medzi predproduktívnou, produktívnou a poproduktívnou skupinou obyvateľstva vypovedajú o miere perspektívnosti sídelnej populácie. Zo štruktúry obyvateľstva obce Panické Dravce podľa základných vekových skupín je relatívne stabilné percento produktívnej, predproduktívnej aj poproduktívnej skupiny.

Tab. 18 Štruktúra obyvateľstva obce Panické Dravce na základe veku

Rok	Percento obyvateľstva obce Panické Dravce		
	Predproduktívni	Produktívni	Poproduktívni
2015	14,92	71,1	13,98
2016	14,34	71,31	14,34
2017	13,58	71,91	14,52
2018	14,06	71,49	14,46
2019	15,16	70,21	14,63
2020	15,49	69,42	15,09
2021	15,68	68,78	15,54
2022	15,23	69,27	15,5
2023	15,2	68,93	15,88
2024	15,85	68,56	15,58
2025	16,09	67,96	15,95

Obr. 12 Štruktúra obyvateľstva obce Panické Dravce na základe veku

C.II.11.2 Sídla

História obce Panické Dravce

Novohradská obec Panické Dravce leží v juhozápadnej časti Lučenskej kotliny na pravobrežnej terase Ipľa 5 km od okresného mesta Lučenec pri Kohárskom potoku. Cez obec prechádza cesta 585 smerom do Veľkého Krtíša. Katastrálne územie je kopcovité zo západnej strany, väčšinou poľnohospodársky obrábané, takmer jednu pätinu tvoria lesy. Z juhozápadu susedí s obcou Veľká nad Ipľom, zo západu s obcou Jelšovec a Halič, zo severu s mestom Lučenec, zo severovýchodu s obcou Mikušovce a z juhozápadu s obcami Rapovce a Kalonda. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1246 pod názvom pod názvom Draus, V ďalších zmienkach sa spomína ako Darocz v roku 1488, v roku 1573 ako Panydarocz alebo Pani Darocz. Obec bola majetkom rôznych zemianskych rodov ako ako Daróczyovci, Madáchovci, Básthyovci. Za vojen začiatkom 17. storočia spustla, obnovená bola okolo roku 1680 ako osada a začiatkom 18. storočia sa vyvinula opäť v obec. Obyvatelia obce sa zaoberali poľnohospodárstvom a vinohradníctvom. V roku 1773 ju nachádzame pod názvom Dravcze. V roku 1920 mala obec názov Pani Darovce, 1927 Panitské Dravce a od roku 1948 sa nazýva Panické Dravce, maďarsky Panyidaróc. V 10. - 11. storočí boli obľúbenými poľovnými oblasťami kráľov zvolenské lesy. Vedľa ciest smerujúcich na Zvolen sa vytvárali služnovské obce s rozdielnymi spoločenskými povinnosťami a právami. Ich hlavnou povinnosťou bolo zaopatriť kráľovský sprievod. Obce kráľovských poľovníkov boli pomenované "Daróz". Odtiaľ pochádza aj názov obce. Poľovníci odvádzali kráľovskú daň odovzdaním koží. Medzi najstaršie pamiatky obce patrí rímskokatolícky kostol s pôvodným patrocíniom sv. Ondreja, neskôr Najsvätejšej Trojice z roku 1910 v historickom slohu na starých základoch. Zvony sú z roku 1771 a 1807. Ďalšou pamiatkou sú kaplnka a kríž pred kostolom a pomník padlých hrdinov I. a II. svetovej vojnky v parku pred kultúrnym domom.

Súčasný stav obce Panické Dravce

Obec Panické Dravce je vidieckym sídlom nachádzajúcim sa v južnej časti Slovenska, v Banskobystrickom kraji, v okrese Lučenec. Územne patrí do regiónu Novohrad a z hľadiska geografickej polohy leží v

juhozápadnej časti Lučeneckej kotliny, na pravobrežnej terase rieky Ipeľ. Obec sa nachádza v blízkosti okresného mesta Lučenec, čo jej zabezpečuje dobrú dostupnosť k širšej občianskej vybavenosti, pracovným príležitostiam, službám a dopravným väzbám regionálneho významu.

C.II.11.3 Poľnohospodárska výroba

Areály poľnohospodárskej veľkovýroby boli vybudované takmer v každej obci širšieho okolia posudzovaného územia. V prevažnej miere sú tieto areály využívané aj v súčasnosti na poľnohospodársku výrobu alebo na drobnú priemyselnú výrobu a to v katastroch obcí Šiatorská Bukovinka, Čakanovce, Šurice, Šíd, Radzovce, Belina, Lipovany, Pleš, Ratka, Mučín, Fiľakovo, Rapovce, Trebeľovce, Prša, Buzitka, Nitra nad Ipľom, Holiša, Nové Hony, Pinciná, Boľkovce, Lučenec, Mikušovce, Panické Dravce, Veľká nad Ipľom, Ľuboreč, Halič, Lehôtka, Stará Halič, Gregorova Vieska, Podrečany, Tomášovce, Vidiná, Točnica, Lovinobaňa, Ružiná, Divín, Mýtna, Budiná, Praha, Ábelová, Polichno a Kotmanová. Pomerne veľká časť z nich je však zaniknutá a zdevastovaná, také areály boli zaznamenané v obciach Ábelová, Mýtna, Dobroč, Lovinobaňa, Podrečany, Lupoč, Mašková, Panické Dravce, Stará Halič, Veľká nad Ipľom, Kalonda, Boľkovce, Buzitka, Šávoľ, Prša, Trebeľovce, Belina, Biskupice, Šurice, Čamovce, Čakanovce a Fiľakovo.

C.II.11.4 Priemysel a stavebníctvo

Väčšie priemyselné areály v širšom okolí posudzovaného územia sú sústredené do okolia Lučenca, Fiľakova a Lovinobane. Menšie výrobné a priemyselné prevádzky sa nachádzajú v mnohých obciach. K najväčším priemyselným podnikom v riešenom území patria CBA Slovakia, a.s., Lučenec, Ekoltech, s.r.o., Lučenec, PRP, s.r.o., Tomášovce, THORMA Slovakia, s.r.o. Fiľakovo, Dometic Slovakia, s.r.o. Fiľakovo, Festap, s.r.o. Fiľakovo. V Lovinobani je rozsiahly areál bývalého podniku na spracovanie magnezitu (SMZ n.p.,/SLOVMAG, a.s./Lovinit, a.s.). V súčasnosti sa na území okresu Lučenec nachádza viacero otvorených lomov (dobývacích priestorov) a to Bulhary, Čamovce, Gregorova Vieska, Ružiná, Stará Halič, Šiatorská Bukovinka, Tomášovce, Tuhár, Vidiná, Mýtna a iné. V posledných rokoch sa zintenzívnila ťažba štrkopieskov na niekoľkých miestach nivy Ipľa (Holiša, Veľká nad Ipľom, Rapovce, Lazy, Mikušovce).

C.II.11.5 Infraštruktúra a základná vybavenosť obce

Doprava

Cestná infraštruktúra

Z významnejších dopravných koridorov možno spomenúť najmä cesty prvej triedy I/16 (Zvolen – Košice), I/71 (Lučenec – hranica SR/MR) a I/75 (Lučenec – Sládkovičovo), ktoré v rôznych úsekoch prechádzajú okresom Lučenec. Dopĺňajú ich cesty druhej triedy II/571 (Fiľakovo – Kráľ), II/585 (Lučenec – Pôtor), II/594 (Lučenec – hranica SR/MR) a II/595 (Tomášovce – Kokava nad Rimavicou). Na hlavnú komunikačnú sieť širšieho okolia posudzovaného územia nadväzujú cesty tretej triedy, ktoré slúžia na napojenie jednotlivých obcí na nadradenú cestnú sieť, resp. na prepojenie jednotlivých obcí a účelové komunikácie slúžiace a ako spojnica jednotlivých častí obce. Cestná sieť je doplnená poľnými a lesnými cestami. V súčasnosti je postavený úsek rýchlostnej cesty R2 od hranice okresov Detva (k.ú Pokriváň) a Lučenec (k.ú. Mýtna) až po Tomášovce.

Železničná doprava

V širšom okolí posudzovaného územia leží časť železničnej cesty Zvolen – Košice (Píla – Šurice), Lučenec - Veľký Krtíš (Lučenec – hranica SR/MR), Lučenec – Utekáč (Lučenec – Vidiná) a cesta Fiľakovo – Somoskőújfalu (Fiľakovo – hranica SR/MR).

Verejná hromadná doprava

Hromadnú dopravu zabezpečujú pravidelné autobusové spoje SAD.

Letecká doprava

V širšom okolí posudzovaného územia sa nachádza letisko Boľkovce v k. ú. Lučenec, letisko Prša a letisko Tomášovce.

Elektrifikácia a plynofikácia

Zásobovanie obce elektrickou energiou zabezpečuje Stredoslovenská energetika a.s. Žilina cez trafostanice rovnomerne rozmiestnené v obci. Vedenie elektrickej energie je vzdušné.
Obec je plynofikovaná.

Telekomunikácie, pošta a miestny rozhlas

Slovenské telekomunikácie majú vybudovanú telefónnu sieť vrátane výmeny analógovej ústredne za digitálnu. Každý objekt v obci má možnosť pripojenia na pevnú telefónnu sieť, čo má v súčasnosti veľký význam najmä z hľadiska rozvoja informačných technológií a prístupnosti do siete Internetu. Rozvoj telefonizácie v obci intenzívne podporujú aj mobilní operátori Slovak Telecom, Orange a Télefonica (O2).

Zásobovanie vodou a kanalizácia

Obec má dobudovanú kompletnú kanalizačnú infraštruktúru.
Obývaná časť obce je zásobovaná pitnou vodou z vlastných studní, ktoré vykazujú nevyhovujúcu kvalitu vody. Z tohto dôvodu je potreba vybudovania obecného vodovodu veľmi dôležitá.

Odpadové hospodárstvo

V obci je zavedený jednotný systém nakladania s odpadmi. Odpad je vyvážaný na skládku Lučenec. V obci sa separuje:

- Papier – zber v obci – Brantner Gemer s.r.o
- Plasty –zber do vreci – Brantner Gemer s.r.o
- Sklo – kontajnery v obci – Brantner Gemer s.r.o
- Textil – dvakrát ročne – Ján Botto, Dolná Mičiná B.Bystrica
- Elektroodpad – 2x ročne – Brantner Gemer s.r.o
- Kovy - zabezpečuje obec

Školstvo

Obec nemá základné alebo stredné školské zariadenia a deti dochádzajú do Lučenca. V súčasnosti sa v obci nachádza len materská škola.

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

V súčasnosti v obci Panické Dravce nie je žiaden objekt sociálnej starostlivosti. Jeho absenciu kompenzujú okolité sídla, konkrétne zariadenie v meste Lučenec. Obec v súčasnosti nemá predpoklady pre vybudovanie plôch a objektov zabezpečujúcich potreby sociálnej infraštruktúry. Zatiaľ tieto potreby môže obec kompenzovať iba zavedením systému sociálnej pomoci jednotlivcom, s využitím charitatívnej pomoci a alebo zavedením terénnych služieb (napríklad opatrovateľskej služby) priamo v domácnostiach. Zdravotná starostlivosť je v obci nie je priamo dostupná. Za odbornou zdravotnou ambulanciou a pohotovostnou službou dochádzajú občania do mesta Lučenec.

Šport a kultúra

Súčasťou života obce sú tiež športové aktivity občanov. V obci sa nachádza futbalové ihrisko, ktoré sa intenzívne využíva. Pôsobí tu futbalový klub TJ Sokol, ktorý má prihlásené mužstvo dospelých do futbalovej súťaže ObfZ-Lučenec.

Vzhľadom k počtu obyvateľov je počet kultúrnych a spoločenských podujatí v obci primeraný. Prírodný potenciál rozvoja vidieckeho turizmu v obci Panické Dravce je na vysokej úrovni.

Cestovný ruch

K najvýznamnejším rekreačným lokalitám v širšom okolí posudzovaného územia patrí VN Ružiná s blízkym okolím, termálne kúpalisko v Rapovciach, hrad Šomoška, hrad Fiľakovo, kde sa rozvíjajú najmä pobytový a poznávací turizmus. Menšie rekreačné areály zahŕňajú lokality rekreačných chalúp či väčších rekreačných objektov. V rámci zastavaného územia obcí sem patria najmä futbalové štadióny a iné športoviská. Narastá rekreačné využívanie niektorých štrkovísk a vodných nádrží, čo však môže spôsobiť strety pri ochrane významnejších hniezdísk vodných vtákov najmä v CHVÚ Poiplie a PR Príbrežie Ružinej.

C.II.12 Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti

V obci sa neeviduje kultúrno-historická pamiatka pamiatkového fondu, najvýznamnejšou pamiatkou je však kostol obce z roku 1903, fresky v kostole sú z r. 1910.

C.II.13 Archeologické náleziská

Najstaršie archeologické nálezy pre širšie okolie posudzovaného územia sú už z obdobia praveku, kedy v okolí k. ú. obce Vidiná boli objavené pracovné nástroje z doby kamennej vyrobené z chalcedónu. Z obdobia okolo 4. tisícročia p. n. l. pochádza medený sekeromlat nájdený v Lučenci. Bolo to aj viacero ďalších nálezov z doby bronzovej ako sú: bronzové meče alebo konský postroj. Pôvodne celé územie patrilo k divínskemu panstvu a prebiehal najväčší rozvoj hlavne okolia obce Divín. Celý okres sa rozvíjal veľmi pomaly nakoľko sa nachádza mimo hlavných tranzitných ciest. Najväčší rozvoj okresu začína až od druhej polovice 19. storočia kedy tu vzniká viacero priemyselných podnikov najmä: garbiareň, smaltovne, tehelne alebo výrobne poľnohospodárskych strojov, čo malo pozitívny vplyv aj na rozvoj poľnohospodárstva v okolí. Významným centrom sa stáva najmä po roku 1871 kedy tu bola vybudovaná železnica, ktorá spájala Ostravu s Budapešťou. V užšom okolí posudzovaného územia sa odkryli nálezy doby kamennej (paleolit) a žiarové pohrebisko pilinskej kultúry z doby bronzovej. Priamo na posudzovanom území nie sú evidované archeologické nálezy.

C.II.14 Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Na riešenom území sa paleontologické náleziská ani významné geologické lokality nenachádzajú. Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

C.II.15 Charakteristika existujúcich zdrojov znečistenia životného prostredia (napr. hluk, vibrácie, žiarenie) a ich vplyv na životné prostredie

C.II.15.1 Znečistenie ovzdušia

Od roku 2000 je vývoj hlavných znečisťujúcich látok sledovaný prostredníctvom databázy Národného emisného inventarizačného systému (NEIS), ktorá sa spracováva za jednotlivé okresy na príslušných úradoch životného prostredia. Ako možno vidieť v nasledujúcej tabuľke (Tab. 19), vývoj emisií zo stacionárnych zdrojov (veľké a stredné zdroje znečistenia) je priaznivý, nakoľko množstvá viacerých základných znečisťujúcich látok majú v sledovanom období klesajúci charakter (NEIS, 2025).

Tab. 19 Emisie zo stacionárnych zdrojov znečistenia v okrese Lučenec (NEIS) (dostupné online: https://neisrep.shmu.sk/).

Rok	Emisie [t/rok]				
	TZL	SO_2	NO_X	CO	TOC
2020	29,072	5,982	39,862	22,241	111,395
2021	26,305	6,398	39,147	22,376	104,107
2022	17,584	6,005	34,360	19,613	91,582
2023	16,612	5,328	36,502	22,417	77,848
2024	16,601	1,006	43,087	23,024	85,821

*Pozn. TZL – tuhé znečisťujúce látky, SO_2 – oxid siričitý, NO_X – oxidy dusíka, CO – oxid uhoľnatý, TOC – celkový organický uhlík.

Na znečisťovaní ovzdušia sa v najväčšej miere podieľa priemyselná výroba, vysoká intenzita cestnej dopravy a výroba a rozvoj elektriny, plynu a vody. V širšom okolí posudzovaného územia sa nachádza 287 evidovaných zdrojov znečisťovania ovzdušia, z toho 25 radíme k veľkým zdrojom. Zoznam veľkých znečisťovateľov v okrese za rok 2018 je v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 20 Zoznam najväčších znečisťovateľov ovzdušia v okrese Lučenec

Názov prevádzkovateľa	*Obec zdroja*	*Názov zdroja*
Adient Slovakia s.r.o.	Lučenec	Výroba výrobkov z PUR peny pre automobilový priemysel
AGRORIS, s. r.o.	Dóra	chov ošípaných
AGROTOM s.r.o.	Stará Halič	Farma ošípaných - výkrm
		Farma ošípaných - prasnice
Babičkin dvor, a.s.	Divín	chov nosníc
Družstvo Agrospol, družstvo	Lučenec	Farma ošípaných Boľkovce - výkrm
		Farma ošípaných VVO - výkrm
		Farma ošípaných - Boľkovce - prasnice
		Farma ošípaných VVO - prasnice
		Bioplynová stanica Boľkovce - Kogeneračné jednotky

Názov prevádzkovateľa	*Obec zdroja*	*Názov zdroja*
EKOLTECH spol. s r.o.	Fiľakovo	Technológia spracovania dreva
Filagro spol. s r.o.	Fiľakovo	Hospodárstvo Monosa - HD
IPEĽSKÉ TEHELNE a.s.	Lučenec	Tehliarska výroba, tunelová pec - závod Lučenec
Johnson Controls Lučenec, s.r.o.	Lučenec	Výroba výrobkov z PUR peny pre automobilový priemysel
JP foam manufacturing s.r.o.	Lučenec	Výroba výrobkov z PUR peny pre automobilový priemysel, sedačky - linka RT1 - RTO spaľovanie
Lovinit, a.s. v konkurze	Lovinobaňa	Výroba magnezitu a ost. báz. z
LUSTROJ s.r.o.	Halič	Výroba interiérových krbov
MECOM GROUP s.r.o.	Lučenec	Porážka
MILKO s.r.o.	Divín	chov nosníc
NOVOKER a.s. (teraz TIMMA, s.r.o., Námestie A. Hlinku, 3/816, Žilina)	Lučenec	Technológia výroby keramiky
NUMOREX, s.r.o.	Lučenec	Striekacia kabína - hala V1
PD Lovinobaňa	Lovinobaňa	Stredisko ŽV Lovinobaňa
Stredoslovenská energetika - Project Development, s.r.o.	Panické Dravce	DANTE - Špičková elektráreň Panické Dravce - Veľká nad Ipľom
THORMA Výroba, k.s.	Fiľakovo	Nanášanie náterov na povrchy, lakovanie s projektovanou spotrebou org. rozpúšť. viac 5 t

Na širšom okolí posudzovaného územia by sme mohli vymedziť aj malé zdroje znečistenia, hlavne tam, kde obce nie sú plynofikované. Z celkového počtu 55 obcí je plynofikovaných 38, 17 obcí plynofikáciu nemá (SPP, 2018). K znečisteniu ovzdušia v širšom okolí posudzovaného územia negatívne prispieva aj automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastá. K najfrekventovanejším cestám patria cesty I. triedy - I/16, I/71 a I/75. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

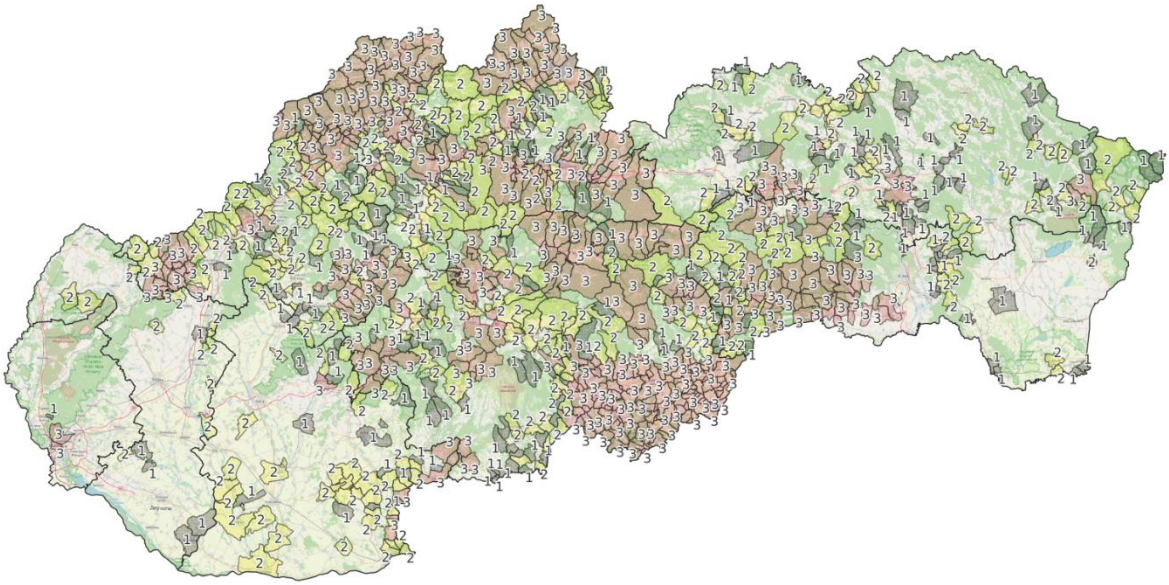
Jedným z kľúčových faktorov kvality životného prostredia je imisná záťaž. Dôležité je preto zohľadniť aktuálny stav kvality ovzdušia v záujmovom území. SHMÚ na základe hodnotenia kvality ovzdušia v zónach a aglomeráciách podľa § 8 ods. 3 zákona č. 146/2023 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov každoročne v Správe o kvalite ovzdušia vypracúva návrh – aktualizáciu vymedzenia oblastí riadenia kvality ovzdušia v Slovenskej republike.

Rozhodujúcu úlohu pri hodnotení kvality ovzdušia majú výsledky monitorovania. Už od roku 2021 sa pri návrhu oblastí riadenia kvality ovzdušia zohľadňujú aj výsledky matematického modelovania, keďže členitosť terénu zmenšuje oblasti reprezentatívnosti jednotlivých monitorovacích staníc a preto nie je možné pokryť celé územie Slovenska meraním.

Obciam sú na základe zhodnotenia podľa aktuálnej metodiky3 priradené rizikové stupne od 0 do 3, pričom rizikový stupeň 3 označuje najvyššie riziko zhoršenej kvality ovzdušia. Obciam, v ktorých vyšlo prekročenie limitnej hodnoty niektorej znečisťujúcej látky na základe modelovania s vysokým rozlíšením a

[3] Dušan Štefánik, Jana Krajčovičová: Metóda integrovaného posúdenia obcí vzhľadom na riziko nepriaznivej kvality ovzdušia, Slovenský Hydrometeorologický ústav, 2023.

obciam, v ktorých bolo zistené prekročenie limitnej hodnoty meraním, je automaticky priradený rizikový stupeň 3.
Zóny a aglomerácie, ktoré obsahujú aspoň jednu obec s rizikovým stupňom 3, vypracujú Program na zlepšenie kvality ovzdušia. V tomto zmysle zodpovedajú obce s rizikovým stupňom 3 oblastiam riadenia kvality ovzdušia (ORKO). Opatrenia na zníženie emisií však musia byť vykonané v takto vyčlenenej zóne vo všetkých obciach, ktorých rizikový stupeň je 2 alebo 3, v ideálnom prípade aj v obciach s rizikovým stupňom 1.
Rizikové obce určené metódou integrovaného posúdenia pre rok 2025 sú graficky znázornené na nasledujúcom obrázku:

Obr. 13 Rizikové obce určené metódou integrovaného posúdenia pre rok 2025 (Zdroj: SHMÚ)

Aktuálny zoznam rizikových obcí z hľadiska kvality ovzdušia je zverejnený na webovej stránke SHMÚ[4].
Na základe analýzy rizikových obcí uvedených na webovej stránke SHMÚ boli vyselektované informácie o obci Pánické Dravce, ktoré dokumentuje Tab. 21.

Tab. 21 Kvalita ovzdušia pre rok 2025 v dotknutej obci (Zdroj: SHMÚ)

Kraj	Okres	Obec	ORKO	Stupeň rizika	Hlavné zdroje znečisťovania ovzdušia
Banskobystrický	Lučenec	Pánické Dravce	ORKO	3	Lokálne kúreniská

Jedná sa teda o obec s rizikovou kvalitou ovzdušia zodpovedajúcu ORKO.

[4] https://www.shmu.sk/sk/?page=2919

C.II.15.2 Znečistenie povrchových vôd

Pri povrchových vodách sa hodnotí ekologický a chemický stav a kvalita vody. Do hodnotenia ekologického stavu patria nasledovné prvky kvality rozdelené do 3 skupín:

- biologické prvky kvality (BPK): bentické bezstavovce; fytobentos a makrofyty; fytoplanktón; ryby
- fyzikálno-chemické prvky kvality (FCHPK): všeobecné FCH ukazovatele; 26 škodlivých a obzvlášť škodlivých látok relevantných pre SR
- hydromorfologické prvky kvality (HMPK)

Výsledné hodnotenie sa určuje v piatich triedach kvality: veľmi dobrý (1), dobrý (2), priemerný (3), zlý (4), veľmi zlý (5). Pri chemickom stave sa hodnotia prioritné látky a nebezpečné látky. Výsledky hodnotenia sa kategorizujú v dvoch triedach: dosahuje (D) a nedosahuje (ND) dobrý chemický stav.

Ekologický stav/potenciál útvarov povrchovej vody

Základom hodnotenia ekologického stavu útvarov povrchových vôd sú biologické prvky kvality, ktoré majú v súlade so základným princípom a myšlienkou RSV prioritné postavenie. Pre významne zmenené vodné útvary a umelé vodné útvary sa podľa princípov RSV stanovoval ekologický potenciál.

Chemický stav útvarov povrchovej vody

Základom hodnotenia chemického stavu útvarov povrchových vôd sú špecifické znečisťujúce látky, ktoré sú definované ako znečistenie spôsobené prioritnými látkami. Pri ich hodnotení sa uplatňujú smernice EÚ. Hodnotenie chemického stavu vôd pozostávalo z posúdenia výskytu 41 prioritných látok vo vodných útvaroch povrchových vôd. Súlad výsledkov monitorovania s Environmentálnou normou kvality (ENK) predstavuje súlad s požiadavkami pre dobrý chemický stav. Podľa RSV „dobrý stav povrchovej vody“ znamená stav, ktorý dosahuje útvar povrchovej vody, ak je jeho ekologický a jeho chemický stav aspoň „dobrý“.

Tab. 22 Ekologický a chemický stav útvarov povrchových vôd v širšom okolí posudzovaného územia

Povodie	*Kód VÚ*	*Názov VÚ*	*Od rkm*	*Do rkm*	*Ekologický stav*	*Chemický stav*
Ipeľ	SKI0004	Ipeľ	172,40	0,00	3	D
Ipeľ	SKI0006	Suchá	22,80	12,20	4	D
Ipeľ	SKI0007	Suchá	12,20	0,00	5	D
Ipeľ	SKI0008	Krivánsky potok	40,50	16,00	3	D
Ipeľ	SKI0010	Krivánsky potok	16,00	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0038	Ľuboreč	25,70	15,60	3	D
Ipeľ	SKI0039	Ľuboreč	15,60	7,90	4	D
Ipeľ	SKI0041	Belina	19,00	0,00	3	D
Ipeľ	SKI0042	Maštinský potok	10,50	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0043	Bukovinský potok	4,40	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0046	Slatinka-1	17,20	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0051	Tuhársky potok	5,25	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0055	Budinský potok	11,40	3,80	4	D
Ipeľ	SKI0056	Šťavica	12,50	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0058	Dobročský potok	9,90	0,00	3	D
Ipeľ	SKI0062	Bzovský potok	2,70	0,00	4	D

Povodie	*Kód VÚ*	*Názov VÚ*	*Od rkm*	*Do rkm*	*Ekologický stav*	*Chemický stav*
Ipeľ	SKI0072	Madačka	17,20	5,25	3	D
Ipeľ	SKI0073	Madačka	5,25	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0087	Riečka	11,10	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0088	Veľký potok-2	12,50	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0091	Mašková	23,70	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0095	Kakatka	14,40	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0115	Čamovský potok	14,10	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0117	Mučínsky potok	11,25	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0118	Babský potok-1	15,70	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0120	Petrovský potok-1	6,20	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0121	Pavlov potok	3,80	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0123	Dalovský potok	6,30	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0124	Jelšovík	6,90	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0125	Monický potok	5,50	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0126	Točnica	10,05	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0127	Vrbinský potok	8,70	0,00	3	D
Ipeľ	SKI0132	Ľuboreč	7,00	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0133	Budinský potok	1,80	0,00	4	D
Ipeľ	SKI0135	Tuhársky potok	25,30	5,25	4	D
Ipeľ	SKI1002	VN Ľuboreč	7,90	7,00	3	D
Ipeľ	SKI1003	VN Ružiná	3,80	1,80	2	D

Ekologický stav útvarov povrchových vôd na území okresu je zlý. Dobrý ekologický stav dosahuje len VN Ružiná (SKI1003). Zlý ekologický stav dosahuje Krivánsky potok (SKI0010), Ľuboreč (SKI0039), Maštinský potok (SKI0042), Bukovinský potok (SKI0043), Slatinka-1 (SKI0046), Tuhársky potok (SKI0051), Budinský potok (SKI0055), Šťavica (SKI0056), Bzovský potok (SKI0062), Madačka (SKI0073), Riečka (SKI0087), Velický potok-2 (SKI0088), Mašková (SKI0091), Kakatka (SKI0095), Čamovský potok (SKI0115), Mučínsky potok (SKI0117), Babský potok-1 (SKI0118), Petrovský potok-1 (SKI0120), Pavlov potok (SKI0121), Dalovský potok (SKI0123), Jelšovík (SKI0124), Monický potok (SKI0125), Točnica (SKI0126), Ľuboreč (SKI0132), Budinský potok (SKI0133), Tuhársky potok (SKI0135). Veľmi zlý ekologický stav dosahuje Suchá (SKI0007). Všetky útvary povrchových vôd dosahujú dobrý chemický stav.

C.II.15.3 Znečistenie podzemných vôd

Vzhľadom na pestrosť litologického zloženia sú hydrogeologické pomery terciérnych sedimentov zložité. Časté faciálne zmeny spôsobujú premenlivosť hydrogeologických pomerov v horizontálnom i vertikálnom smere, čomu v nemalej miere dopomáha aj rozsegmentovanie terciérnej výplne na jednotlivé kryhy. V oblasti Lučenskej kotliny a Cerovej vrchoviny sa vyčleňuje niekoľko horizontov:

- horizont tvorený bazálnymi vrstvami čižského a lučenského súvrstvia (pieskovce, ojedinele zlepence) je overený vrtmi na území mesta Lučenec. Podzemné vody z tohto horizontu na báze sedimentárnej výplne sú Na-HCO_3 typu, so zvýšeným obsahom chloridov a celkovou mineralizáciou 3 500 – 4 500 mg.l^{-1},

- horizont tvorený pieskovcami fiľakovského súvrstvia v oblasti Cerovej vrchoviny. Na styku s ílovcami a v hlboko vrezaných údoliach ho odvodňujú pramene s výdatnosťou do 2 $l.s^{-1}$ (Čakanovce, Belina). Hydrogeologické vrty dávajú do 1 $l.s^{-1}$ a majú význam pre lokálne zásobovanie malých spotrebísk (Mučín, Čakanovce),
- horizont tvorený pieskami mladšieho egenburgu, otnangu a karpatu je overený vrtmi so špecifickou výdatnosťou 0,01 – 0,1 $l.s^{-1}$ (juhozápadná časť Lučenskej kotliny).
- horizont tvorený poltárskym súvrstvím overený vrtmi s výdatnosťou do 0,5 $l.s^{-1}$, ojedinele do 2,0 $l.s^{-1}$.

V kryštaliniku Stolických vrchov a Revúckej vrchoviny sú pre obeh podzemných vôd v granitoidných horninách významné otvorené a hlbšie siahajúce systémy puklín, predovšetkým v tektonicky porušených oblastiach. Väčšina prameňov viazaných na zónu zvetrávania a podpovrchového rozpojenia hornín dosahuje veľmi nízke výdatnosti medzi 0,01 – 0,10 $l.s^{-1}$. Na oblasti väčšej rozpukanosti granitoidov a tektonicky porušené oblasti sú viazané pramene s výdatnosťou 0,10 – 1,00$l.s^{-1}$, zriedkavejšie nad 2,0 $l.s^{-1}$. Pre granitoidné horniny je charakteristické odvodňovanie postupnými výtokmi podzemných vôd do eróznych rýh.

C.II.15.4 Kontaminácia pôd a pôdy ohrozené eróziou

Fyzikálna degradácia pôdy

V zmysle zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy degradáciou pôdy označujeme fyzikálne, chemické a biologické poškodenie a znehodnotenie poľnohospodárskej pôdy, ako je vodná erózia a veterná erózia, zhutnenie, acidifikácia, kontaminácia rizikovými látkami, škodlivými rastlinnými organizmami a živočíšnymi organizmami a mikroorganizmami. Medzi hlavné prejavy fyzikálnej degradácie pôdy patrí zhutnenie a erózia pôd.

Erózia pôdy

Erózia pôdy patri k sekundárnym stresovým faktorom, ktoré negatívne pôsobia na poľnohospodársky pôdny fond a poľnohospodársku výrobu a to ohrozením, resp. narušením prirodzeného vývoja bioty a narúšaním pôdneho krytu. Erózia má za následok aj urýchľovanie zanášania vodných nádrží, tokov a kanalizácie. V našich podmienkach sa na nej podieľa najmä vodná, v menšej miere aj veterná, riečna a orbová (antropogénna) erózia.

Potenciálna vodná erózia

Označuje eróziu, ku ktorej by došlo na povrchu pôdy vplyvom pôsobenia prírodných činiteľov za predpokladu, že by tento povrch nebol porastený žiadnou protierózne odolnou vegetačnou pokrývkou a neboli by na ňom vykonane žiadne protierózne opatrenia. Činiteľmi, ktoré majú vplyv na potenciálnu eróziu, sú najmä náchylnosť pôdy na eróziu (vplyv pôdotvorného substrátu - geologického podložia), sklon svahu, dĺžka svahu a klimatické činitele. Na vyjadrenie erózneho ohrozenia sa využil model stanovenia potenciálnej vodnej erózie RUSLE (Revidovaná univerzálna rovnica straty pôdy), kde najväčší rozdiel oproti USLE je vo využití morfometrického parametra špecifická prispievajúca plocha pri výpočte topografického faktora. Špecifická prispievajúca plocha vo väčšej miere vystihuje potenciál reliéfu k tvorbe sústredeného povrchového odtoku. Potenciálna erózia bola vyhodnotená len na poľnohospodárskom

pôdnom fonde, počítaná však bola aj mimo poľnohospodárskej pôdy. Hodnoty erózneho ohrozenia sme do jednotlivých kategórií zaradili nasledovne:

- žiadna až slabá miera erózie so stratou pôdy 0 – 4 $t.ha^{-1}.rok^{-1}$,
- stredná miera erózie so stratou pôdy 4 – 10 $t.ha^{-1}.rok^{-1}$,
- vysoká miera erózie so stratou pôdy 10 – 30 $t.ha^{-1}.rok^{-1}$,
- extrémna miera erózie so stratou pôdy > 30 $t.ha^{-1}.rok^{-1}$.

V širšom okolí posudzovaného územia je relatívne nízke erózne ohrozenie hlavne na menej členitom území Juhoslovenskej kotliny, časti Novohradské terasy a v Cerovej vrchovine, v častiach Fiľakovská a Šurická brázda. Naopak vysoká miera potenciálneho ohrozenia vodnou eróziu je v severnej časti okresu, na svahoch Ostrôžok, Veporských vrchov, Revúckej vrchoviny a Stolických vrchov, kde sa poľnohospodárska pôda nachádza v úzkych nivách vodných tokov a na relatívne strmých a dlhých svahoch, čo podmieňuje vznik vodnej erózie. Najviac ohrozené pôdy sú v obciach Ábelová, Budiná, Tuhár, Divín, Mýtna, Dobroč a Kotmanová. Naopak najmenej ohrozené sú pôdy v obciach Lučenec, Tomášovce, Boľkovce, Holiša, Prša a Nitra nad Ipľom. Reálne prejavy vodnej erózie v podobe svahov rozčlenených výmoľami možno pozorovať hlavne v Cerovej vrchovine, ale aj v pahorkatinnej oblasti a svahoch terás v Juhoslovenskej kotline.

Potenciálna veterná erózia

Veterná erózia je degradačným procesom, ktorý spôsobuje škody nielen na poľnohospodárskej pôde a výrobe, odnosom ornice, hnojív, osív a ničením poľnohospodárskych plodín, ale aj zanášaním komunikácií, vodných tokov, vytváraním návejov a znečisťovaním ovzdušia. Veterná erózia pôsobí rozrušovaním pôdneho povrchu mechanickou silou vetra (abrázia), odnášaním rozrušovaných častíc vetrom (deflácia) a ukladaním týchto častíc na inom mieste (akumulácia). Potenciálna veterná erózia bola vyjadrená pre poľnohospodárske pôdy metodikou podľa STN 75 4501 (2000). Potenciálnu veternú eróziu možno rozdeliť do nasledovných kategórií:

- žiadna až slabá miera erózie so stratou pôdy do 0,7 $t.ha^{-1}.rok^{-1}$,
- stredná miera erózie so stratou pôdy 0,7 – 22 $t.ha^{-1}.rok^{-1}$,
- vysoká miera erózie so stratou pôdy 22 – 75 $t.ha^{-1}.rok^{-1}$,
- extrémna miera erózie so stratou pôdy > 75 $t.ha^{-1}.rok^{-1}$.

V širšom okolí posudzovaného územia je potenciálne ohrozenie veternou eróziou na rozdiel od vodnej erózie nízke až žiadne. Zvýšená miera erózneho ohrozenia sa môže lokálne vyskytovať na ľahších pôdach a náveterných svahoch Juhoslovenskej kotliny. Miera erózneho ohrozenia sa môže zvyšovať vplyvom klimatických činiteľov ako je sucho, smer a rýchlosť vetra, ale aj pôsobením človeka najmä obnažením a narušením pôdneho horizontu napríklad po orbe, alebo ťažbe.

Zhutnenie pôdy (kompakcia)

Kompakcia je významný proces fyzikálnej degradácie pôdy, ktorý ovplyvňuje produkčnú funkciu pôdy, ale aj jej náchylnosť na iné degradačné procesy pôdy a krajiny (erózia pôdy, záplavy). Náchylnosť pôdy na zhutnenie môže byť podmienená primárne alebo sekundárne. Primárne zhutnenie je podmienené genetickými vlastnosťami pôdy. Trpia ním všetky ťažké pôdy (ílovitohlinité, ílovité, íly), ako aj pôdy s mramorovanými a iluviálnymi luvickými horizontmi (pseudogleje, luvizeme). Sekundárne (technogénne) zhutnenie je spôsobené činnosťou človeka, a to priamo - vplyvom tlaku kolies poľnohospodárskych mechanizmov, alebo nepriamo – znižovaním odolnosti pôd voči zhutneniu nesprávnym hospodárením

(nedostatočným organickým hnojením, nevhodným sortimentom hnojív, nedodržiavaním biologicky vyvážených osevných postupov, spôsobov a podmienok obhospodarovania, a pod.).
Podľa údajov NPPC je až takmer 55 % poľnohospodárskej pôdy širšieho okolia posudzovaného územia náchylnej na zhutnenie, pričom kompakciou rôzneho stupňa sú ohrozené predovšetkým pôdy v kotlinovej časti okresu. Primárnou kompakciou sú ohrozené hlavne oblasti nív väčších tokov so zrnitostne ťažšími fluvizemami.

Chemická degradácia pôdy

Vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy pochádzajúcich z prírodných a antropických zdrojov, dochádza ku chemickej degradácii pôd. Určitá koncentrácia týchto látok pôsobí škodlivo na pôdy a vyvoláva zmeny jej vlastnosti, negatívne ovplyvňuje jej produkčný potenciál, znižuje hodnotu dopestovaných plodín a taktiež môže negatívne vplývať na vodu, atmosféru a na zdravie ľudí a zvierat. K najzávažnejšej degradácii pôdy patrí kontaminácia pôd ťažkými kovmi a organickými polutantami, acidifikácia, alkalizácia a salinizácia pôdy. Monitoring pôd zabezpečuje Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôd. Sústreďuje sa na monitoring tých prvkov, ktoré sú rizikové z hľadiska bioty ako i zdravia človeka. Limitné hodnoty rizikových prvkov v poľnohospodárskej pôde pre prvky As, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, Se, Zn, F sú uvedené v prílohe č. 2 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Monitorovacia sieť v záujmovom území je pomerne riedka, takže hodnotenie doplnené na základe publikácií Granec, Šurina, 1999 a Atlas krajiny SR, 2002 v ktorých boli vytvorené priestorové priemety kontaminácie pôd jednotlivými rizikovými prvkami a pôdy boli zatriedené do nasledovných kategórií:

- 0 – nekontaminované pôdy,
- A, A1 – rizikové pôdy,
- B – kontaminované pôdy,
- C – silne kontaminované pôdy.

Na základe analýzy možno konštatovať, že pôdy širšieho okolia posudzovaného územia nie sú výrazne kontaminované cudzorodými látkami. Centrálna kotlinová časť okresu leží v zóne nekontaminované pôdy s obsahom všetkých hodnotených rizikových látok pod limitom A (pre celkový obsah prvku), resp. A1 (pre obsah prvku 2M HNO_3, resp. 2M HCl). Pôdy v severnej horskej časti okresu sú zaradené do kategórie A, A1, teda pôdy rizikové, s možným negatívnym vplyvom na životné prostredie, čo znamená, že obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit A, A1, až po limit B. Vyšší obsah kontaminujúcich látok v pôde môže byť spôsobený prirodzene zvýšeným obsahom prvkov vplyvom geochemických anomálií (oblasť Javoria a Ostrôžok, prejavuje sa zvýšenými hodnotami Pb, Co a čiastočne aj Zn), vplyvom regionálnych zdrojov znečistenia, a nakoniec vplyvom emisií z dopravy. Kontaminované až silne kontaminované pôdy sa v okrese nenachádzajú.

C.II.15.5 Znečistenie horninového prostredia

Environmentálne záťaže

Environmentálna záťaž (EZ) je v zmysle aktuálneho znenia zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) zadefinovaná ako znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu s výnimkou

environmentálnej škody. Ide o široké spektrum území kontaminovaných priemyselnou, vojenskou, banskou, dopravnou a poľnohospodárskou činnosťou, ale aj nesprávnym nakladaním s odpadom.
Informačný systém zabezpečuje zhromažďovanie údajov a poskytovanie informácií o environmentálnych záťažiach a je súčasťou informačného systému verejnej správy. Informačný systém zriaďuje, prevádzkuje a údaje z neho s výnimkou údajov o pravdepodobných environmentálnych záťažiach sprístupňuje MŽP SR podľa osobitného predpisu. Register environmentálnych záťaží pozostáva z nasledujúcich častí:

- časť A obsahuje evidenciu pravdepodobných environmentálnych záťaží,
- časť B obsahuje evidenciu environmentálnych záťaží,
- časť C obsahuje evidenciu sanovaných a rekultivovaných lokalít.

V užšom okolí posudzovaného územia sa nachádza jedna EZ:

- LC (007) Panické Dravce - bývalá kompresorová stanica , Register A, SK/EZ/LC/372

C.II.15.6 Radónové riziko

Radónové riziko predstavuje prirodzenú rádioaktivitu hornín, ktorá je podmienená prítomnosťou prvkov K, U a Th, ktoré emitujú gama žiarenie a podmieňujú vonkajšie ožiarenie. V závislosti na objemovej aktivite radónu v pôdnom vzduchu a priepustnosti pôdy možno územie Slovenskej republiky rozdeliť do troch skupín podľa výšky radónového rizika s nasledovným pomerom: 53 % nízke, 46,7 % stredné a len 0,3 % SR s vysokým radónovým rizikom. Pri hodnotení radónového rizika v záujmovom území sme vychádzali z údajov ŠGÚDŠ Geofyzikálne mapy - Mapy prírodnej rádioaktivity.
V širšom okolí posudzovaného územia je približne rovnako zastúpený nízky aj stredný stupeň radónového rizika. Nízky stupeň prevláda v južnej a západnej časti okresu a stredný stupeň v východnej a severnej časti okresu.

C.II.15.7 Hluk a hlukové znečistenie

V množine stresových faktorov má významné miesto hluk, ktorý zhoršuje kvalitu životného prostredia a nepriaznivo vplýva nielen na faunu a flóru, ale aj na zdravie človeka. Ochrana pred hlukom, o jeho posudzovaní a kontrole vo vonkajšom prostredi zachytáva v našej legislatíve zakon NR SR č. 2/2005 Z. z. o posudzovani a kontrole hluku vo vonkajšom prostredi v zneni neskoršich predpisov a od 16. 8. 2007 vo vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa stanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Vyhláška zhodnocuje intenzitu hluku samostatne vo vonkajšom prostredí, pre cestnú dopravu, pre železničné dráhy, leteckú dopravu a hluk z iných zdrojov ako z dopravy.
Automobilová doprava predstavuje líniový stresový faktor, ktorý vplýva na okolitú krajinu, predovšetkým pozdĺž dopravných koridorov, negatívne zaťažuje prostredie emisiami, hlukom a vibráciami. Podľa interných zdrojov Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci najzávažnejším zdrojom hluku sú prípady, keď cesty I. a II. triedy prechádzajú v blízkosti obytnej zástavby. K takýmto cestám v okrese patrí cesta I/16, I/71, I/75 a II/585. Podľa posledného sčítania dopravy v roku 2015 (SSC, 2015) je najväčšia intenzita v okrese Lučenec na cestách I. triedy, konkrétne na ceste I/16, vedúca v trase Zvolen - Lučenec - Rožňava - Košice, cesta I/71, ktorá vedie z Lučenca cez Fiľakovo do Maďarska a cesta I/75, ktorá spája Lučenec a Sladkovičovo.

Pri železničnej doprave je intenzita hluku závislá na počte, druhu a skladbe vlakov a parametroch trasy. Intenzita hluku je najvýraznejšia na tratiach prechádzajúcimi cez sídelne útvary a na železničných staniciach. Širším okolím posudzovaného územia prechádza neelektrifikovaná trať č.160 Zvolen - Košice, ktorou ročne prejde 14 557 nákladných vlakov a 23 266 osobných vlakov. Ďalšou traťou v okrese je neelektrifikovaná trať č.161 Lučenec - Veľký Krtíš, ktorá z dôvodu nevyťaženosti bola osobná doprava v úseku Bušince – Veľký Krtíš zastavená od 31. mája 1992. Touto traťou ročne prejde cca 60 nákladných vlakov a 2 osobných vlakov (ŽSR, 2017). V území sa nachádzajú aj viaceré stacionárne zdroje hluku ako areály výroby, priemyselné a poľnohospodárske prevádzky, ktoré zaťažujú obyvateľov, ktorí sa ich v blízkosti pohybujú alebo bývajú. Najviac hluk nepriaznivo vplýva na zamestnancov, ktorí v týchto prevádzkach pracujú. Občasnými zdrojmi hluku môžu byť aj športové, kultúrne a rekreačné areály. Na základe materiálov RÚVZ v Lučenci však neboli zistené závažné stacionárne zdroje hluku v okrese.

C.II.15.8 Súčasný zdravotný stav obyvateľstva

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov – ekonomickej a sociálnej situácie, výživových návykov, životného štýlu, úrovne zdravotníckej starostlivosti, ako aj životného prostredia. Vplyv znečisteného prostredia na zdravie ľudí je doteraz len málo preskúmaný, odzrkadľuje sa však najmä v nasledovných ukazovateľoch zdravotného stavu obyvateľstva:

- stredná dĺžka života pri narodení,
- celková úmrtnosť (mortalita),
- dojčenská a novorodenecká (perinatálna) úmrtnosť,
- počet rizikových tehotenstiev a počet narodených s vrodenými vývojovými vadami,
- štruktúra príčin smrti,
- počet alergických, fajčiarskych, kardiovaskulárnych a onkologických ochorení,
- stav hygienickej situácie,
- šírenie toxikománie, alkoholizmu a fajčenia,
- stav pracovnej neschopnosti a invalidity,
- choroby z povolania a profesionálne otravy.

Na zdravie človeka vplýva, okrem bezprostredného životného prostredia aj celý rad faktorov subjektívnej povahy, ako sú medziľudské vzťahy, stravovacie návyky, fajčenie, alkoholizmus, celkový spôsob života, sociálna úroveň a ďalšie významné vplyvy vrátane užívania drog a liečiv. Významný vplyv má tiež zníženie pohybu, nedostatok biologicky významných zložiek vo výžive, ale aj dedičné príčiny a iné. Zvyšuje sa tým predpoklad výskytu najmä civilizačných ochorení. Najvyššia úmrtnosť je na choroby obehovej sústavy, nádorové ochorenia, choroby dýchacej sústavy, poranenia, otravy a choroby tráviacej sústavy.

Z hľadiska príčin úmrtí dominuje v okrese Lučenec úmrtie na choroby obehovej sústavy. Medzi ďalšie významné príčiny úmrtia patria nádorové ochorenia, ochorenia dýchacej sústavy a choroby tráviacej sústavy (Tab. 23).

Tab. 23 Najčastejšie príčiny smrti v okrese Lučenec v roku 2025

Príčina	Počet	Relatívne zastúpenie (%)
Choroby obehovej sústavy	429	55,35
Nádory	176	22,71

Príčina	Počet	Relatívne zastúpenie (%)
Choroby dýchacej sústavy	42	5,42
Choroby tráviacej sústavy	32	4,13
Vonkajšie príčiny smrti	27	3,48
Choroby močovej a pohlavnej sústavy	12	1,55
Iné	57	7,35

C.II.16 Komplexné zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Environmentálna regionalizácia SR na základe komplexného zhodnotenia stavu ovzdušia, podzemnej a povrchovej vody, pôdy, horninového prostredia, bioty a ďalších faktorov vymedzila 5 stupňov kvality životného prostredia - prostredie vysokej kvality, prostredie vyhovujúce, prostredie mierne narušené, prostredie narušené a prostredie silne narušené. Za ohrozené oblasti územia SR z hľadiska ŽP podľa environmentálnej regionalizácie označujeme tie územia, na ktoré sa viaže súčasne 4. a 5. stupeň kvality životného prostredia.

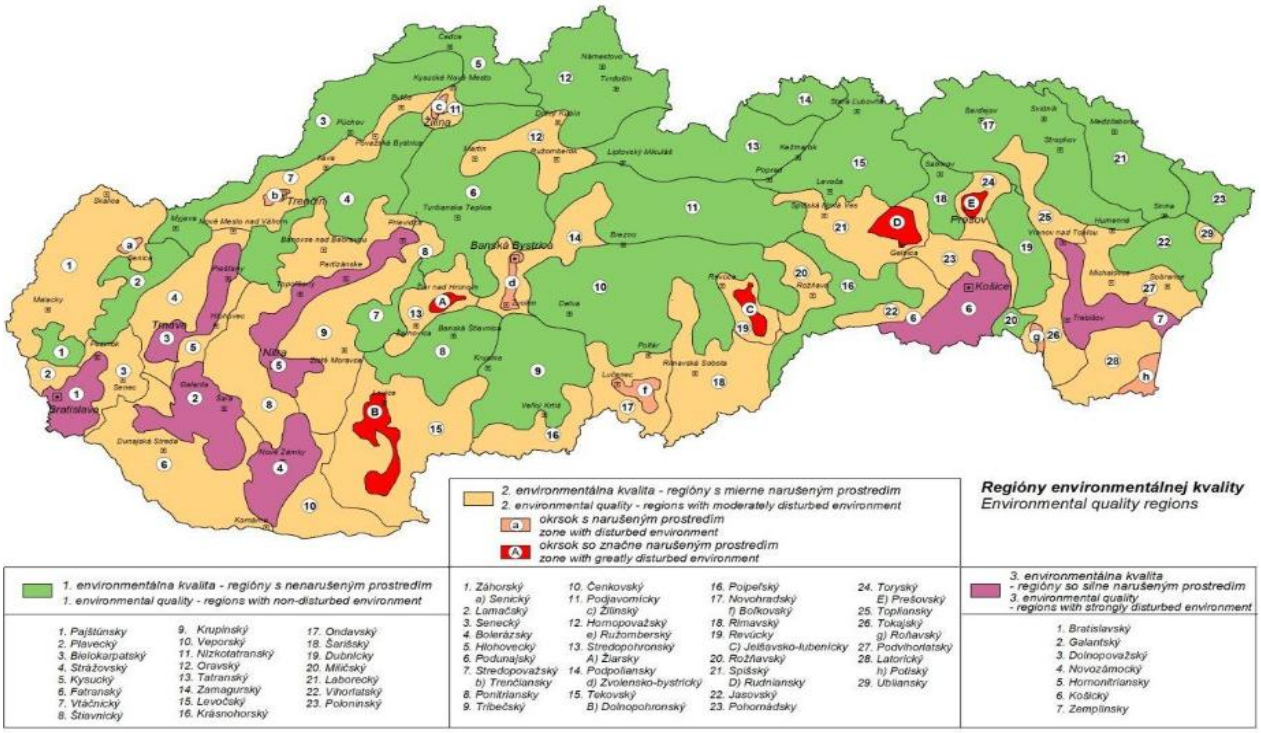
Hodnotené územie je súčasťou regiónu **2. environmentálnej kvality - regióny s mierne narušeným prostredím** - č. 3 Senecký región (BOHUŠ, P., KLINDA, J., A KOL., 2015: Regióny environmentálnej kvality. In *Environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky*), resp. predstavuje **prostredie narušené** (BOHUŠ, P., KLINDA, J., A KOL., 2014: Stupeň environmentálnej kvality územia. In *Environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky*).

C.II.17 Celková kvalita životného prostredia – syntéza pozitívnych a negatívnych faktorov (napr. zraniteľnosť horninového prostredia, citlivosť reliéfu, citlivosť povrchových a podzemných vôd, citlivosť pôd, citlivosť ovzdušia, citlivosť fauny a flóry a ich biotopov, citlivosť faktorov pohody a kvality života človeka)

Kvalita životného prostredia v posudzovanej oblasti je podľa environmentálnej regionalizácie Slovenska hodnotená faktorom 2:

Regióny s mierne narušeným prostredím - predstavujú územia prechodného typu a sú z aspektu kvality životného prostredia veľmi heterogénne. V antropogénne predisponovaných oblastiach je v celku bežné aj prostredie narušené alebo silne narušené preto vznikla potreba vymedziť ucelené okrsky s narušeným prostredím (Obr. 14):

- okrsok s narušeným prostredím
- okrsok so značne narušeným prostredím

Obr. 14 Regióny environmentálnej kvality SR

Zdroj: https://www.sazp.sk/zivotne-prostredie/starostlivost-o-zivotne-prostredie/environmentalna-regionalizacia-sr

C.II.18 Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

V prípade ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala stav dotknutého územia by zostal zachovaný, tak ako je tomu v súčasnom stave.

C.II.19 Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou

Obec Panické Dravce momentálne nemá vypracovanú územno-plánovaciu dokumentáciu.

Podľa záväzného stanoviska Banskobystrického samosprávneho kraja, oddelenia územného plánovania a životného prostredia č. 13081/2025/ODDUPZP-2 z dňa 24. 11. 2025 je navrhovaná činnosť v súlade so Záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov pri dodržaní nasledujúcich podmienok:

- VO VÄZBE NA REGULATÍV 1.7.2. zachovať ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov, vyžadujeme zachovanie jednotného architektonického rázu, t.j. murované domy Novohradskej oblasti.

C.III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

Hodnotenie vplyvov činnosti na životné prostredie vychádza z identifikácie ovplyvnenia jednotlivých zložiek životného prostredia v dôsledku pôsobenia vstupov a výstupov navrhovanej činnosti. Cieľom špecifikácie predpokladaných vplyvov na prvky prírodného, krajinného a socioekonomického prostredia je podchytenie tých vplyvov, ktoré by závažným spôsobom zmenili existujúcu kvalitu životného prostredia v negatívnom smere.

Pri komplexnom hodnotení jednotlivých vplyvov pre účely tejto správy o hodnotení využívame ohodnotenie významnosti a charakteru (pozitívny – negatívny) vplyvov podľa nasledovnej stupnice:

0 – prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv
-1 – málo významný nepriaznivý vplyv, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu
-2 – málo významný nepriaznivý vplyv, väčšieho kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu, ktorý môže byť zmiernený ochrannými opatreniami
-3 významný nepriaznivý vplyv malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu
-4 – významný nepriaznivý vplyv väčšieho kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu, ktorý môže byť zmiernený ochrannými opatreniami
-5 – veľmi významný nepriaznivý vplyv veľkého kvantitatívneho územného alebo časového rozsahu, alebo menšieho kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu, ale nezmierniteľný ochrannými opatreniami
+1 – málo významný priaznivý vplyv, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu
+2 – málo významný priaznivý vplyv, väčšieho kvantitatívneho rozsahu, dlhodobejšieho charakteru alebo s pôsobením na väčšom území
+3 – významný priaznivý vplyv malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu
+4 – významný priaznivý vplyv väčšieho kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu
+5 – veľmi významný priaznivý vplyv veľkého kvantitatívneho územného alebo časového rozsahu

Uvedené bodové hodnotenie je v nasledujúcich častiach aplikované na všetky navrhovateľom identifikované vplyvy pre jednotlivé varianty navrhovanej činnosti. V záverečnej časti tejto kapitoly, v časti „Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi“ je následne súhrnné zhrnutie a posúdenie s použitím tejto bodovej metódy hodnotenia.

C.III.1 Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce, iné vplyvy

Počas výstavby navrhovanej činnosti dôjde na určitej úrovni k ovplyvneniu faktorov životného prostredia zvýšenou hlučnosťou, prašnosťou a exhalátmi, najmä v etape realizačných prác.

Samotná navrhovaná činnosť leží v dostatočnej vzdialenosti od najbližších obydlí (cca. 450 m južne od Margočovej osady, cca. 600 m juhozápadne od obytných rodinných domov v katastri Panické Dravce, cca. 720 m východne od chatovej oblasti Štrkovisko a cca. 1 km severne od obce Kalonda). Odhadovaný počet dotknutého obyvateľstva v tomto priestore je približne 939.

Etapa výstavby technickej infraštruktúry a prístupových a obslužných ciest bude dočasná a teda všetky s týmto spojené potenciálne negatívne vplyvy budú na exponované obyvateľstvo pôsobiť len dočasne po dobu nevyhnutnú k realizácii diela. Obdobná situácia je v prípade výstavby samotných rekreačných chát a záhradných domčekov, tu je však náročné predikovať rozsah simultánne prebiehajúcej výstavby, nakoľko táto bude v réžii jednotlivých vlastníkov pozemkov, ktorí k uvedenému budú pristupovať individuálne s vlastným časovým harmonogramom. Všeobecne však možno konštatovať, že v súčasnosti výstavba štandardných rekreačných chát a záhradných domčekov sa vykonáva realizačnými firmami, priemerný čas výstavby je cca jeden rok. Ak sa však do stavby majitelia pustia svojpomocne, prípadne s pomocou partií majstrov, stavba trvá rok a pol až tri roky. Stavba rekreačných chát a záhradných domčekov a rýchlosť postupu závisí od viacerých okolností. Miera expozície obyvateľstva rizikovým faktorom z tejto činnosti je však signifikantne nižšia než pri bežných priemyselných alebo líniových stavbách.
Pri dodržaní všetkých zákonných podmienok nepredpokladáme, že by stavba navrhovanej činnosti, či už etapy prípravy územia alebo samotnej výstavby jednotlivých rekreačných chát a záhradných domčekov (30 ks) mohla mať významný negatívny dopad na zdravie obyvateľstva širšieho okolia. Vplyvy stavebnej dopravy sa prejavia iba miernym zaťažením prístupových komunikácií hlukom, vibráciami a exhalátmi. Ich trvanie bude dočasné a nepravidelné.
Zaistením dobrého technického stavu stavebných zariadení a mechanizmov, čistením prístupových ciest a vozidiel sa zníži riziko možnej kontaminácie horninového prostredia počas výstavby. Prípadný únik ropných látok, resp. iných znečisťujúcich látok pri výstavbe možno odstrániť bezodkladným použitím sorpčných prostriedkov. Tieto vplyvy sú dočasné a nevýznamné, na úrovni bežného rizika spojeného prakticky s akoukoľvek ľudskou činnosťou. Vzhľadom na uvedené skutočnosti hodnotíme nepriaznivé vplyvy v dôsledku výstavby navrhovaných objektov za málo významné negatívne.
Pozitívnym vplyvom na obyvateľstvo je socio-ekonomický aspekt t.j. vytvorenie príjemnej rekreačnej zástavby pre rodiny, resp. návštevníkov, ktorí vyhľadávajú rekreáciu a oddych a budú tieto objekty chát využívať ako dočasné ubytovacie zariadenie.
Z hľadiska negatívnych vplyvov počas užívania možno tieto pripísať najmä nárastu hluku a emisiám z dopravy, v rámci navrhovanej činnosti sme hodnotili vysoko nepravdepodobný najnepriaznivejší stav, všeobecne však v tejto súvislosti neočakávame žiadny významný negatívny vplyv na životné prostredie a ľudské zdravie. Emisie z prípadných bodových zdrojov budú do veľkej miery závisieť najmä od prístupu a zodpovednosti miestnych návštevníkov k spaľovacím procesom v malých spaľovacích zariadeniach typu piecok, krbových kachlí, kotlov na biomasu, v ktorých hrá primárnu úlohu kvalita vstupujúceho tuhého paliva. Vzhľadom na uvedené skutočnosti hodnotíme nepriaznivé vplyvy počas užívania za zanedbateľné.
V prípade nerealizovania činnosti (nulový variant) by nedošlo k výstavbe navrhovaných objektov a teda by takýto stav nemal žiadne negatívne vplyvy na životné prostredie, zdravie alebo pohodu obyvateľstva.

Vplyv hluku

Počas výstavby možno očakávať zvýšenie hluku spôsobené pohybom stavebných mechanizmov v priestore staveniska. Tento vplyv však bude obmedzený na priestor stavby a časovo obmedzený na dobu výstavby, predovšetkým v čase terénnych úprav a výstavby technickej infraštruktúry. Rozsah hladín hluku je určený výkonom daného stroja a jeho zaťažením. Nárast hlukovej hladiny pri nasadení viacerých strojov nemá lineárny aditívny charakter. Tento hluk sa nedá odcloniť protihlukovými opatreniami vzhľadom na premenlivosť polohy nasadenia strojov a dá sa riadiť len dĺžka jeho pôsobenia v rámci pracovného dňa.

V prevádzkovom režime areálu sa očakáva zvýšená prítomnosť návštevníkov, čo môže viesť k miernemu zvýšeniu hluku v okolí, najmä v obdobiach väčšej návštevnosti, ako sú víkendy alebo letná sezóna. Hluk bude pochádzať najmä z rekreačných aktivít, hudby alebo športových činností. Aby sa minimalizovali negatívne vplyvy na životné prostredie, bude potrebné implementovať regulácie a opatrenia na kontrolu hluku. Tieto opatrenia budú zahŕňať riadenie času hlučných aktivít, predovšetkým počas večerných hodín, aby sa obmedzil hluk, keď je citlivosť na hluk vyššia. Zodpovedný za dodržiavanie opatrení bude prevádzkovateľ Novoreal s.r.o. a ním poverená osoba. Zvolí sa strategické umiestnenie a veľkosť rekreačných objektov a parkovísk tak, aby sa minimalizoval hluk medzi jednotlivými časťami areálu, pričom sa bude dbať aj na technické opatrenia, ako je použitie tichších zariadení a správna údržba prístupových ciest, čo zníži hluk spôsobený dopravou. Pri dodržaní týchto opatrení bude negatívny vplyv na obyvateľstvo a kvalitu života minimalizovaný.

Vplyv zápachu

V súvislosti s navrhovanou činnosti existuje potenciál pre ovplyvnenie obyvateľstva zápachom výhradne exhalátmi spaľovacích motorov nasadenej mechanizácie, emisiami z piecok a prepravných vozidiel stavebných materiálov. Tento vplyv však nepovažujeme za signifikantný a pre okolité obyvateľstvo nebude zásadne odlišný od súčasného stavu, v ktorom je ho možné hodnotiť ako prakticky nevýznamný (0).

Vplyv emisií

Na okolité obyvateľstvo budú v súvislosti s predkladanou navrhovanou činnosťou vplývať predovšetkým emisie znečisťujúcich látok pochádzajúcich zo spaľovacích motorov nasadených vozidiel a mechanizácie podieľajúcich sa na realizácii výstavby. V tejto súvislosti pôjde o emisie NO_X a CO, prípadne SO_2, TOC (celkový organický uhlík) resp. VOC (prchavé organické látky). Najúčinnejším opatrením je v tejto oblasti používanie výhradne vozidiel spĺňajúcich adekvátny technický stav preverený predovšetkým technickou a emisnou kontrolou v zmysle platných predpisov a noriem. Vozidlá a mechanizmy sa budú pohybovať po otvorenom vonkajšom priestore, kde dochádza k okamžitému „narieďovaniu“ emitovaných emisií z výfukov s okolitým vzduchom a teda výsledná koncentrácia, ktorej môžu byť obyvatelia exponovaní je s ohľadom na túto skutočnosť a dostačujúcu odstupovú vzdialenosť (min. 0,5 km) prakticky zanedbateľná.
V súvislosti so stavebnými prácami je potrebné uvažovať emisie tuhých znečisťujúcich látok t. j. prašnosti najmä pri manipulácii s prašnými materiálmi alebo v období sucha, kedy je potrebné prijať adekvátne opatrenia na elimináciu tohto stavu, napr. skrápanie z pohľadu šírenia prašnosti rizikových plôch vodou, pravidelné čistenie vozidiel a nasadenej mechanizácie a pod. Počas stavebnej činnosti sa tiež očakáva predpoklad zvýšenej sekundárnej prašnosti v dôsledku tzv. resuspenzie prachových častíc pri prejazdoch vozidiel po vozovke. Po skončení stavebných prác, bude kvalita ovzdušia opäť vrátená do súčasného stavu.
Počas prevádzky rekreačného areálu možno zároveň uvažovať aj s lokálnymi emisiami vznikajúcimi pri spaľovaní biomasy, resp. palivového dreva v menších pieckach alebo lokálnych vykurovacích zariadeniach využívaných návštevníkmi. Pri tomto type spaľovania vznikajú najmä emisie tuhých znečisťujúcich látok, oxidu uhoľnatého, oxidov dusíka, prchavých organických látok a v menšej miere aj ďalších produktov nedokonalého spaľovania. Ich množstvo bude závisieť predovšetkým od množstva spotrebovaného paliva, jeho vlhkosti a kvality, spôsobu spaľovania a technického stavu použitých zariadení. Vzhľadom na predpokladaný malý rozsah, nepravidelný a sezónny charakter využívania týchto zdrojov, ako aj ich umiestnenie v otvorenom priestore s dobrými rozptylovými podmienkami a dostatočnou vzdialenosťou od

najbližšej obytnej zástavby, sa nepredpokladá vznik významného negatívneho vplyvu na kvalitu ovzdušia ani na zd obyvateľstvo.

Socioekonomické vplyvy

Z hľadiska socioekonomických vplyvov sa predpokladá najmä pozitívny prínos v podobe rozšírenia ponuky rekreačného zázemia v tichom prírodnom prostredí, zvýšenia atraktivity územia pre návštevníkov (sezónna rekreácia, krátkodobé pobyty) a sekundárneho multiplikačného efektu pre miestnu ekonomiku (dopyt po stavebných prácach počas výstavby, následne po údržbe, službách a lokálnej spotrebe). Predaj/prenájom parciel a prevádzka areálu môžu priniesť ekonomické benefity investorom a nepriamo aj obci (miestne poplatky, služby, zvýšený dopyt po komunálnych službách pri súčasnom nastavení triedenia a odvozu odpadu). Potenciálne negatívne vplyvy na obyvateľstvo môžu súvisieť so sezónnym nárastom dopravy a pohybu osôb v území a s možnými rušivými vplyvmi (hluk, svetelné rušenie), ktoré sa však predpokladá minimalizovať režimovými a technickými opatreniami (tlmené, časovo riadené osvetlenie/senzory, požiadavky ochrany vtáctva v CHVÚ Poiplie, obmedzenia činností a architektonické regulatívy). Vzhľadom na umiestnenie mimo intravilánu a charakter individuálnej rekreácie sa neočakávajú významné negatívne sociálne dopady na kvalitu života trvalo bývajúcich obyvateľov, pri dodržaní pravidiel prevádzky.

Porovnanie realizačných variantov

Obidva realizačné varianty sú v tomto prípade rovnaké až na socioekonomické vplyvy. Z hľadiska socioekonomických vplyvov možno konštatovať, že realizačný variant č. 2 má v porovnaní s realizačným variantom č. 1 nižší priamy socioekonomický prínos, keďže časť územia, konkrétne parcely KN-C 917/40, 917/41 a 917/42, ako aj litorál a vodná plocha parcely KN-C 917/7, by neboli využívané na rekreačné účely, ale ponechané ako zóna ochrany biodiverzity bez priameho antropického vplyvu (za priamy antropický vplyv považujeme konzervatívne akékoľvek ľudské aktivity aj vrátane rekreačných činností). Tým by sa zásadne znížil rozsah rekreačne využiteľných plôch dostupných na oddych a rekreáciu, najmä v atraktívnom priestore pri vodnej ploche, ako aj potenciál ekonomického zhodnotenia územia formou predaja alebo prenájmu parciel.

Tab. 24 Komplexné posúdenie významnosti vplyvov na obyvateľstvo

Vplyv	Hodnotenie								
	Nulový variant			Realizačný variant 1			Realizačný variant 2		
	-	0	+	-	0	+	-	0	+
Vplyv hluku		0			0			0	
Vplyv dopravy		0		1			1		
Vplyv zápachu		0			0			0	
Vplyv emisií		0			0			0	
Socioekonomické vplyvy		0				4			2

Legenda:

0 prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv

-1 málo významný nepriaznivý vplyv, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu

+2 málo významný priaznivý vplyv, väčšieho kvantitatívneho rozsahu, dlhodobejšieho charakteru alebo s pôsobením na väčšom území

+4 významný priaznivý vplyv väčšieho kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu,

C.III.2 Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Vplyv na horninové prostredie a reliéf

V prípade nerealizovania navrhovanej činnosti nedôjde k výstavbe navrhovaných objektov a teda nedôjde k nižšie popísaným vplyvom.

Z charakteru navrhovanej činnosti a z geologickej stavby dotknutého územia nevyplývajú také dopady, ktoré by závažným spôsobom ovplyvnili kvalitu a stav geologického prostredia. Zmena reliéfu dotknutého územia pri realizácii navrhovanej činnosti sa nepredpokladá. Dotknuté územie sa nachádza v priestore bývalého štrkoviska, kde bola ťažba už ukončená. V súvislosti s výstavbou navrhovanej činnosti sa neočakáva vznik geodynamických javov.

Výstavba navrhovanej činnosti (časť inžinierske siete a komunikácie) je navrhnutá tak, aby v maximálnej miere eliminovala možnosť kontaminácie horninového prostredia. Budú prijaté stavebné, organizačné a technicko-prevádzkové opatrenia, ktoré minimalizujú možnosť kontaminácie horninového prostredia v etape výstavby a prevádzky.

Pri výkopových prácach predpokladáme, že odkrytá zemina bude vystavená prípadnému riziku kontaminácie. Pri terénnych úpravách vzniknuté jamy budú zakryté, aby nedošlo k zvodneniu horninového prostredia. Potenciálnym negatívnym vplyvom na horninové prostredie môže byť v tomto prípade len náhodná havarijná situácia, ktorej však možno účinne predísť dôsledným dodržiavaním bezpečnostných a prevádzkových opatrení v zmysle platnej legislatívy. Výstavba bude realizovaná tak, aby bola v prípade havárie maximálne eliminovaná možnosť kontaminácie horninového prostredia.

Výkopové práce nespôsobia významné zmeny reliéfu územia. Deponovaná zemina, ktorá má v tomto projekte určený vyhradený priestor dočasného uloženia, bude použitá spätne na zásypy a prípadná zvyšná zemina sa v závislosti od jej kvality poskytne na úpravy terénu mimo dotknuté územie.

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že za štandardných okolností bude mať navrhovaná činnosť málo významný negatívny vplyv na životné prostredie hlavne vo vzťahu k záberu pôdy a potenciálu havarijných situácií pri poruchách vozidiel a nasadenej mechanizácie. Riziko ohrozenia horninového prostredia považujeme za minimálne pri dodržaní všetkých legislatívnych opatrení a podmienok pre daný typ výstavby v dotknutom území. Vplyvy na horninové prostredie počas výstavby hodnotíme ako dočasné, lokálne a málo významné, trvalé. Na základe vlastností horninové prostredia a charakteru navrhovanej činnosti, nepredpokladáme vplyvy, ktoré by závažným spôsobom ovplyvnili stav a kvalitu horninového prostredia.

Porovnanie realizačných variantov

Z hľadiska vplyvov na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery sa medzi posudzovanými realizačnými variantmi neočakávajú zásadné rozdiely.

Tab. 25 Komplexné posúdenie významnosti vplyvov na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Vplyv	Hodnotenie					
	Nulový variant			Realizačný variant 1 a 2		
	-	0	+	-	0	+
Vplyv na nerastné suroviny		0			0	
Narušenie stability svahov		0			0	

Vplyv	Hodnotenie					
	Nulový variant			Realizačný variant 1 a 2		
	-	0	+	-	0	+
Potenciál pre znečistenie horninového prostredia		0		1		
Narušenie geologického prostredia		0			0	

Vysvetlivky:

0 prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv

-1 málo významný nepriaznivý vplyv, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu

C.III.3 Vplyvy na klimatické pomery a zraniteľnosť navrhovanej činnosti voči zmene klímy

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k zmene využitia územia, ktoré bude pretvorené na zastavané a spevnené plochy v rámci rekreačno-oddychového areálu a súvisiacej dopravnej a technickej infraštruktúry. Prírodné povrchy majú vyššie albedo a lepšie odrážajú slnečné žiarenie, zatiaľ čo strešné krytiny absorbujú viac tepla. Súčasne sa týmto zmení pôvodná schopnosť územia prirodzene zadržiavať a vsakovať zrážkovú vodu. Strata vegetačného krytu, ktorý zabezpečoval odparovanie a zadržiavanie vody, môže viesť k lokálnemu zvýšeniu povrchovej teploty a zníženiu vlhkosti vzduchu v bezprostrednom okolí, čo predstavuje typický efekt tzv. „tepelného ostrova“ v malom rozsahu (mikro tepelný ostrov). Tento jav sa však očakáva len v mieste novej výstavby a jeho rozsah bude len veľmi lokálne obmedzený a teda len málo citeľný miestnymi dočasnými rezidentmi alebo návštevníkmi. Lokálne zvýšenie povrchovej teploty sa bude prejavovať najmä počas slnečných letných dní. Ďalším javom je nočné uvoľňovanie akumulovaného tepla, ktoré môže spôsobiť zvýšenie minimálnych nočných teplôt avšak opäť len v minimálnom rozsahu.

Vegetácia prirodzene udržiava vyššiu vlhkosť prostredia prostredníctvom odparu vody z pôdy a evapotranspirácie rastlín. Nahradenie týchto plôch spevnenými povrchmi čiastočne zníži celkovú evapotranspiráciu dotknutého územia.

Zástavba chát/rekreačných objektov a infraštruktúry tiež naruší súčasné voľné prúdenie vzduchu nad otvorenými plochami, čo môže vo všeobecnosti viesť k:

- vytváraniu zón so zníženou cirkuláciou vzduchu (najmä medzi budovami),
- zvýšeniu pocitu „dusna“ počas teplých letných dní, keďže sa obmedzí prirodzené chladenie vetrom,
- miestami môže naopak vzniknúť efekt „veterného koridoru“, ak budovy usmernia vietor do úzkych medzier.

Plochy okolo stavieb musia zostať zelené a nebetónované, spevnené plochy sú prípustné len v nevyhnutnej miere (napr. chodníky z prírodného kameňa, ECO tvárnice). Vzhľadom na dostatočnú rozlohu jednotlivých plánovaných stavebných parciel a pri dodržaní primeraných odstupov medzi jednotlivými chatkami a ich osadením v zmysle platnej legislatívy stavebného zákona, možno tieto vplyvy považovať za nevýznamné.

Navrhovaná činnosť nebude mať žiadny vplyv na klimatické pomery, tiež nie je zraniteľná voči zmene klímy.

Porovnanie realizačných variantov

Z hľadiska mikroklimatických pomerov predstavuje riešenie realizačného variantu č. 2 mierne priaznivejší stav, keďže v predmetnej časti územia zostane zachovaný prirodzený charakter povrchov litorálu a

vegetačný kryt. V bezprostrednom okolí zóny biodiverzity možno preto očakávať priaznivejšie podmienky z hľadiska teploty a vlhkosti vzduchu v porovnaní s variantom č. 1.
Rozsah uvedeného rozdielu je však vzhľadom na celkovú výmeru navrhovaného rekreačno-oddychového areálu málo významný. Základný rozsah výstavby rekreačných objektov, komunikácií a technickej infraštruktúry sa nemení, a preto sa celkové ovplyvnenie mikroklimatických pomerov medzi oboma realizačnými variantmi významne nelíši.

Tab. 26 Komplexné posúdenie významnosti vplyvov klimatické pomery

Vplyv	Hodnotenie					
	Nulový variant			Realizačný variant 1 a 2		
	-	0	+	-	0	+
Miestna klíma; zmeny teploty vzduchu, jeho prúdenia		0			0	
Zraniteľnosť navrhovanej činnosti voči zmene klímy		0			0	

Vysvetlivky:
0 prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv

C.III.4 Vplyvy na ovzdušie

Stavebné práce budú vplývať na kvalitu ovzdušia v jeho bezprostrednom okolí a v tesnej blízkosti v podobe zvýšenia prašnosti a generovania emisií zo stavebných mechanizmov a nákladných automobilov. Ako sekundárny zdroj znečisťovania ovzdušia bude vystupovať priestor staveniska, pričom prašnosť prostredia bude závisieť od poveternostných podmienok a aktuálne vykonávaných činností. Tento vplyv bude obmedzený na dobu výstavby navrhovanej činnosti. Tieto vplyvy sú dočasné, časovo obmedzené.
Pri individuálnej výstavbe jednotlivých chát/rekreačných objektov bude zaťaženie ovzdušia rozložitejšie a závisieť od časového harmonogramu výstavby individuálnych vlastníkov stavebných pozemkov. Nepredpokladá sa však výstavba na 30 stavebných parcelách v rovnakom čase.
Počas užívania bude hlavným zdrojom znečisťovania ovzdušia nárast emisií spôsobený zvýšeným pohybom osobných vozidiel na novonavrhovanej vnútroareálovej komunikácii. Jedná sa o líniový zdroj emisií spojený s generovaním emisií najmä základných znečisťujúcich látok zo spaľovania motorových palív resp. tuhé znečisťujúce látky spojené s resuspenziou po vozovke, oterom pneumatík a brzdením. Priestor parkovacích státí pre vozidlá pred jednotlivými objektmi rekreačných chát, resp. parkovacie státia navrhnuté v rámci areálu pre návštevníkov, je považovaný za plošný zdroj emisií – prípadné úkapy prevádzkových kvapalín prchavého charakteru. Ich uvoľňovanie do ovzdušia tiež umocňuje teplo sálané z motora po príjazde vozidla. Tieto emisie sú však bežné a ich rozsah nie je signifikantný pre kvalitu komunálneho ovzdušia.
Z hľadiska vykurovania a prípravy teplej úžitkovej vody v rámci chát/rekreačných objektov bude potrebné využiť systémy na báze elektriny resp. obnoviteľných zdrojov a moderných technológií akými sú napr. tepelné čerpadlá. V rámci navrhovanej činnosti sa nerieši zásobovanie zemným plynom a teda nebude dochádzať k spaľovaniu fosílneho paliva. Vylúčiť však nemožno v niektorých objektoch (uvedené je samozrejme na rozhodnutí ich majiteľov) inštaláciu spaľovacích zariadení ako sú kachle, piecky, kotly napr. na drevo, štiepku, brikety, pelety a pod., ktoré sú malými zdrojmi znečisťovania ovzdušia a miera emisií z týchto zariadení je daná výkonom zariadenia a kvalitou spaľovaného paliva, napr. dostatočne presušenie dreva pred jeho spálením, nakoľko pri spaľovaní dreva s vysokou vlhkosťou sa musí najprv odpariť voda. Táto fáza odparovania spotrebuje energiu a spaľovanie pri nízkej teplote. To môže spôsobiť neúplné

spaľovanie a výrazne zvýšiť emisie skleníkových plynov, ako je oxid uhličitý (CO_2), oxid uhoľnatý (CO) a metán (CH_4). Tieto plyny prispievajú k znečisťovaniu ovzdušia a globálnemu otepľovaniu. Vlhkosť dreva môže mať vplyv aj na kvalitu spaľovania. Ak je drevo príliš vlhké, môže dôjsť k tvorbe väčšieho množstva sadzí, čiastočiek a ďalších znečisťujúcich látok. Tieto častice môžu mať negatívny vplyv na kvalitu ovzdušia a zdravie ľudí. Miera znečisťovania ovzdušia z týchto zdrojov bude teda závislá na preferenciách návštevníkov rekreačných objektov podľa zvoleného systému zabezpečenia energie a disciplínou pri používaní vhodných surovín pre spaľovací proces minimalizujúcich tvorbu emisií. V uvedenom kontexte je potrebné objektívne skonštatovať, že vplyv na ovzdušie bude málo významný nepriaznivý, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu.

Porovnanie realizačných variantov

Z hľadiska vplyvov na ovzdušie sa medzi posudzovanými realizačnými variantmi neočakávajú rozdiely.

Tab. 27 Komplexné posúdenie významnosti vplyvov na ovzdušie

Vplyv	Hodnotenie					
	Nulový variant			Realizačný variant 1 a 2		
	-	0	+	-	0	+
Vplyv na ovzdušie		0		-1		

Vysvetlivky:

0 prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv

-1 málo významný nepriaznivý vplyv, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu

C.III.5 Vplyvy na vodné pomery

V prípade nerealizovania navrhovanej činnosti nedôjde k výstavbe objektov a teda ani k nižšie uvedeným vplyvom na vodné pomery.

Počas výstavby budú vznikať odpadové vody z umývania stavebných mechanizmov, z betonážnych a asfaltérskych prác a splaškové vody z objektov sociálnych zariadení staveniska. Z hľadiska ohrozenia kvality vôd v období výstavby prichádzajú do úvahy nasledovné zdroje kontaminácie: úniky látok zo stavebných mechanizmov, vrátane potenciálnych havarijných únikov. Dodržiavaním prevádzkových a manipulačných predpisov možno eliminovať vznik takýchto havarijných stavov.

Navrhovaná činnosť svojou prevádzkou bude ovplyvňovať množstvo pitnej a odpadovej vody. Vzhľadom na skutočnosť, že v súčasnosti nie je možné napojenie riešeného územia na verejný vodovod, bude každý majiteľ chaty povinný zabezpečiť si vlastný zdroj vody formou vŕtanej studne. Pri realizácii studní je potrebné dodržiavať platnú legislatívu, ochranné odstupy od zdrojov znečistenia (žumpy, čističky a iné zariadenia) a technické normy, najmä STN 75 5115, ktorá stanovuje pravidlá pre bezpečné umiestnenie a prevádzku studní. Základným právnym rámcom je zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách, ktorý určuje ochranu podzemných vôd a zabezpečenie hygienickej nezávadnosti vody. Každá studňa musí byť realizovaná a prevádzkovaná tak, aby boli zachované ochranné pásma a bezpečné odstupy od možných zdrojov znečistenia a bola zaručená kvalita podzemnej vody.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa čiastočne zmenia odtokové podmienky v dotknutom území vplyvom zmeny infiltrácie dažďovej vody do pôdy, ktoré nastanú zastavanosťou územia. Odvedenie zrážkových vôd bude voľne na terén.

Máme za to, že počas užívania nebude produkované znečistenie, ktoré by mohlo ovplyvniť kvalitu povrchovej a podzemnej vody. Ochrana vôd je vo veľkej miere otázkou prevencie. Pri dodržaní všetkých legislatívnych predpisov v tejto oblasti nehrozí znečistenie podzemných a povrchových vôd.
Vzhľadom na skutočnosť, že v súčasnosti nie je možné napojenie riešeného územia na verejnú splaškovú kanalizáciu, odvádzanie splaškových odpadových vôd z jednotlivých objektov rekreačných chát bude riešené individuálne. Každý objekt musí mať zabezpečené odvádzanie splaškových odpadových vôd prostredníctvom nepriepustnej bezodtokovej žumpy, prípadne malej čistiarne odpadových vôd alebo koreňovej čistiarne, v súlade s platnou legislatívou. Bezodtokové žumpy musia byť vodotesné, certifikované a prevádzkované tak, aby nedochádzalo k ohrozeniu povrchových ani podzemných vôd. Odvoz obsahu žúmp musí byť zabezpečený pravidelne oprávnenou osobou mimo riešeného územia. Umiestnenie, realizácia a prevádzka zariadení na odvádzanie a čistenie splaškových odpadových vôd musia byť riešené v súlade so zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách (Vodný zákon), vyhláškou č. 532/2002 Z. z. o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a príslušnými technickými normami.
Vzhľadom na uvedené, možno potenciál ohrozenia alebo ovplyvnenia podzemných a povrchových vôd považovať za málo významný negatívny (-1) a nebude zásadným spôsobom odlišný od súčasného stavu.
Vo všetkých fázach realizácie zámeru, navrhovaná činnosť svojím charakterom a plnením požiadaviek relevantnej legislatívy, neovplyvní stav útvaru povrchovej vody a podzemnej vody vo vzťahu k plneniu environmentálnych cieľov v zmysle Rámcovej smernice o vode č. 2000/60 ES, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva. Navrhovaná činnosť nespôsobí negatívne vplyvy na hydromorfologické charakteristiky útvarov povrchovej vody alebo zmenu hladiny útvarov podzemných vôd. Navrhovaná činnosť významne neovplyvní hladinový režim podzemných vôd. Navrhovaná činnosť nebude viesť k dlhodobému zhoršeniu stavu útvarov povrchovej a podzemnej vody. Technická realizovateľnosť, ako aj navrhnuté opatrenia navrhovanej činnosti spĺňajú podmienky na obmedzenie nepriaznivého dopadu na stav vodného tvaru.

Porovnanie realizačných variantov
Vylúčením priameho antropického využívania litorálu a vodnej plochy sa zároveň mierne zníži riziko lokálneho znečistenia povrchovej vody súvisiaceho s pohybom a pobytom návštevníkov pri rekreačnom využívaní vodnej plochy a litorálu.
Zachovanie vegetácie v litorálnej zóne bude priaznivo pôsobiť aj z hľadiska prirodzeného zachytávania povrchového odtoku, sedimentov a prípadných znečisťujúcich látok pred ich vstupom do vodnej plochy.
Uvedené pozitívne rozdiely sa však týkajú len priestorovo obmedzenej časti areálu. Z pohľadu celkových vodných pomerov navrhovanej činnosti zostáva rozdiel medzi realizačným variantom č. 1 a realizačným variantom č. 2 **zanedbateľný**, keďže základné nároky na zásobovanie vodou, produkciu splaškových odpadových vôd, spôsob ich odvádzania a celkový rozsah zastavaných a spevnených plôch sa podstatne **nemenia**.

Tab. 28 Komplexné posúdenie významnosti vplyvov na vodné pomery

Vplyv	Hodnotenie					
	Nulový variant			Realizačný variant č. 1 a č. 2		
	-	0	+	-	0	+
Vplyvy na vodné pomery		0		1		

Vysvetlivky:

0 prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv

-1 málo významný nepriaznivý vplyv, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu

C.III.6 Vplyvy na pôdu

Z hľadiska pôdnych pomerov predstavuje rozhodujúci vplyv najmä trvalý a dočasný záber pôdy. Trvalý záber bude súvisieť predovšetkým s umiestnením rekreačných chatiek, prístupovej a obslužnej komunikácie, vjazdu, parkovacích miest a ďalších spevnených alebo upravených plôch. Dočasný záber pôdy bude viazaný na obdobie výstavby, najmä na pohyb stavebných mechanizmov, zriadenie pracovných a manipulačných plôch, dočasné uloženie stavebných materiálov, výkopovej zeminy a realizáciu samotných výkopových prác.

Plošná bilancia

Celková plocha riešeného územia

Plocha, ktorá tvorí parcely pre chaty – 30 parciel 13 965 m^2

- Parcely budú predávané, prenajímané pre výstavbu malej chatky

Zeleň, ihriská 4165 m^2

- Plochy, ktoré ostanú vo vlastníctve investora

Štrková obslužná cesta 4661 m^2

Štrková prístupová cesta (právoplatné stavebné povolenie 16.6.2011) 2098 m^2

Vjazd, ktorý má právoplatné povolenie (3.2.2011) 159 m^2

Parkovisko pre 10 áut 150 m^2

Existujúca vodná plocha, kt. vznikla ťažbou štrkopieskov 29615 m^2

Realizačný variant č. 1

Zóna ochrany biodiverzity 24 199 m^2

- Územie zelene 8 423 m^2
- Územie vodnej plochy 15 776 m^2

Realizačný variant č. 2

Zóna ochrany biodiverzity 38 869 m^2

- Územie zelene 11 052 m^2
- Územie vodnej plochy 27 817 m^2

Dotknuté pozemky sú prevažne evidované ako ostatná plocha. Len časť pozemkov súvisiacich najmä s prístupom je evidovaná ako trvalý trávnatý porast, resp. orná pôda. Bodová hodnota produkčného potenciálu pôdy je v dotknutom území uvádzaná hodnotou 56 pri BPEJ 0494003. Produkčný potenciál

poľnohospodárskych pôd je hodnotený na 100-bodovej stupnici, pričom vyššia bodová hodnota vyjadruje vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšia hodnota nižší produkčný potenciál. Hodnotenie pritom vychádza z integrovaného posúdenia vlastností bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktorov prostredia a údajov o produkcii poľnohospodárskych plodín. Hodnota 56 bodov sa nachádza v intervale 51 – 60 bodov, teda približne v strednej časti celého hodnotiaceho rozpätia.

Z hľadiska typologicko-produkčnej kategorizácie je predmetná pôda zaradená do kategórie OT1. Typologicko-produkčná kategorizácia rozdeľuje poľnohospodárske pôdy Slovenska do štyroch základných typov – O, OT, T a N – a celkovo do 14 subtypov racionálneho využívania pôdy. Kategória OT predstavuje tzv. striedavé polia, teda pôdy, pri ktorých sa z hľadiska ich vlastností predpokladá kombinované alebo alternatívne využívanie ako orná pôda a trvalý trávny porast. Konkrétne kategória OT1 je charakterizovaná ako „stredne produkčné polia a produkčné trávne porasty“. Ide o najprodukčnejšiu z troch kategórií striedavých polí OT1 až OT3.

Z hľadiska kvalitatívnej ochrany poľnohospodárskej pôdy je BPEJ 0494003 zaradená do 8. skupiny kvality. Systém rozdeľuje poľnohospodárske pôdy do deviatich skupín, pričom 1. skupina predstavuje najkvalitnejšie pôdy a 9. skupina najmenej kvalitné pôdy. Zaradenie do 8. skupiny preto znamená, že predmetná pôda patrí z pohľadu tohto systému medzi menej kvalitné poľnohospodárske pôdy.

Vzhľadom na charakter riešeného územia, jeho predchádzajúce využívanie ako štrkoviska a skutočnosť, že rozhodujúca časť plôch je evidovaná ako ostatná plocha, sa nepredpokladá záber poľnohospodárskej pôdy s vysokou produkčnou hodnotou. Navrhovaná činnosť si nevyžiada záber lesných pozemkov.

Počas výstavby môže dôjsť k lokálnemu narušeniu pôdneho krytu, zhutneniu povrchovej vrstvy pôdy v miestach pohybu mechanizmov, dočasnému zhoršeniu infiltračných vlastností pôdy, ako aj k premiešaniu zeminy pri výkopových a terénnych prácach. Tieto vplyvy budú priestorovo obmedzené na riešené územie a časovo viazané na obdobie výstavby. Výkopový materiál sa v maximálnej miere využije na spätné zásypy a terénne úpravy v rámci areálu, čím sa obmedzí potreba jeho odvozu mimo staveniska. V prípade vzniku prebytočnej zeminy bude potrebné s ňou nakladať v súlade s platnou legislatívou a podľa jej kvalitatívnych vlastností. Zemina určená na opätovné použitie nesmie byť kontaminovaná a jej dočasné uloženie musí byť riešené tak, aby nedochádzalo k jej rozplavovaniu, erózii alebo znečisteniu okolitého prostredia. Ďalším potenciálnym negatívnym vplyvom na pôdu počas výstavby môže byť najmä havarijný únik ropných látok, pohonných hmôt, mazív alebo iných prevádzkových kvapalín zo stavebných mechanizmov a dopravných prostriedkov. Riziko kontaminácie pôdy bude minimalizované používaním technicky vyhovujúcich stavebných strojov, zabezpečením vhodných sorpčných prostriedkov na stavenisku a okamžitým odstránením prípadne kontaminovanej zeminy. Manipulácia s pohonnými hmotami, olejmi, chemickými látkami alebo odpadmi musí prebiehať len na určených a zabezpečených miestach. Stavebné odpady budú zhromažďované v nádobách na to určených alebo na vyhradených plochách tak, aby nedochádzalo k ich rozptylu a sekundárnemu znečisťovaniu pôdy.

Počas prevádzky rekreačno-oddychového areálu sa nepredpokladajú významné priame negatívne vplyvy na pôdu. Prevádzka bude mať charakter individuálnej rekreácie bez priemyselnej alebo technologickej činnosti, ktorá by bola spojená s významným rizikom kontaminácie pôdy. Potenciálne riziká môžu súvisieť najmä s parkovaním vozidiel, drobnými úkapmi prevádzkových kvapalín, nesprávnym nakladaním s komunálnymi odpadmi, prípadne s poruchou alebo nesprávnou prevádzkou zariadení na zachytávanie a odvádzanie splaškových odpadových vôd.

Z hľadiska ochrany pôdy je významné aj obmedzenie zastavanosti jednotlivých pozemkov. Zastavanosť pozemku vrátane chaty, terasy, parkovacích plôch a chodníkov nemá presiahnuť 35 % plochy pozemku.

Toto obmedzenie prispieva k zachovaniu dostatočného podielu vegetačných a priepustných plôch a k zachovaniu prirodzenejších pôdnych funkcií. Plochy mimo nevyhnutne zastavaných a spevnených častí by mali zostať zatrávnené alebo doplnené vhodnou zeleňou, čím sa podporí stabilizácia pôdneho povrchu, zníži sa riziko erózie a zlepší sa začlenenie areálu do okolitého krajinného prostredia.
V nulovom variante by sa navrhovaná činnosť nerealizovala a územie by zostalo v súčasnom stave ako bývalé štrkovisko s existujúcimi vodnými plochami. Nedochádzalo by k novému záberu pôdy, k výkopovým prácam ani k lokálnemu zhutneniu pôdy v dôsledku stavebnej činnosti. Na druhej strane by územie zostalo bez plánovanej úpravy, manažmentu a usporiadania plôch.
Celkovo možno vplyvy navrhovanej činnosti na pôdu hodnotiť ako lokálne, prevažne málo významné nepriaznivé, pričom rozhodujúcim vplyvom bude trvalý záber časti plôch a zmena ich využitia. Vzhľadom na umiestnenie zámeru v priestore bývalého štrkoviska, prevahu pozemkov evidovaných ako ostatná plocha, obmedzenú zastavanosť pozemkov, navrhované použitie priepustných a mierne priepustných povrchov a možnosť uplatnenia bežných preventívnych opatrení sa nepredpokladá významné zhoršenie pôdnych pomerov v dotknutom území. Pri dodržaní technických, organizačných a prevádzkových opatrení bude riziko kontaminácie pôdy minimálne a vplyv navrhovanej činnosti na pôdu možno hodnotiť ako environmentálne akceptovateľný.

Porovnanie realizačných variantov
Vo variante č. 2 budú parcely KN-C č. 917/40, 917/41 a 917/42, ako aj litorál a vodná plocha parcely KN-C č. 917/7, ponechané ako zóna ochrany biodiverzity bez priameho antropického využívania. V porovnaní s variantom č. 1 tak dôjde k zachovaniu väčšej výmery plôch v prirodzenejšom stave a k obmedzeniu zásahov súvisiacich s pohybom osôb a rekreačným využívaním.
Prísnejší režim variantu č. 2 môže zároveň obmedziť praktický prístup správcu k litorálnym plochám potrebný na ich priebežnú údržbu. V predmetnom území môže byť z dlhodobého hľadiska potrebná regulácia nadmerného rozvoja pobrežnej vegetácie a zabezpečenie prístupu k vodnej ploche na vykonávanie bežných manažmentových zásahov súvisiacich so zachovaním jej prevádzkového a ekologického stavu. Úplné vylúčenie priameho antropického vplyvu preto môže znižovať flexibilitu pri zabezpečovaní potrebnej údržby územia.
Znížil by sa rozsah rekreačne využiteľných plôch dostupných na oddych a rekreáciu, najmä v atraktívnom priestore pri vodnej ploche, ako aj potenciál ekonomického zhodnotenia územia formou predaja alebo prenájmu parciel.
Nepriamym dôsledkom variantu č. 2 je taktiež výraznejšie obmedzenie možností budúceho využitia územia. Na susediacich pozemkoch sa podľa informácií investora nachádzajú zásoby štrkopieskov, pričom zaradenie celej vodnej plochy parcely KN-C č. 917/7 do režimu zóny ochrany biodiverzity bez priameho antropického vplyvu môže predstavovať dodatočné obmedzenie pri prípadnom budúcom povoľovaní ich využitia. Nejde pritom o priamy vplyv na pôdne pomery spôsobený prevádzkou rekreačného areálu, ale o rozdiel medzi variantmi z hľadiska budúcej využiteľnosti územia.

Tab. 29 Komplexné posúdenie významnosti vplyvov na pôdu

Vplyv	Hodnotenie					
	Nulový variant			Realizačný variant č. 1 a č. 2		
	-	0	+	-	0	+
Záber pôdy		0		1		
Potenciál kontaminácie pôd		0		1		
Erózia pôd		0			0	

Vysvetlivky:

0 prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv

-1 málo významný nepriaznivý vplyv, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu

C.III.7 Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Dotknuté územie sa nachádza v chránenom vtáčom území SKCHVU021 Poiplie, kde platí 1. stupeň územnej ochrany a obmedzenia vyplývajúce z vyhlášky č. 20/2008 Z. z. Podľa odborného stanoviska o tom, či projekt „Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál, k.ú. Panické Dravce, okres Lučenec“ nemá významný vplyv na sústavu chránených území NATURA 2000 – vyjadrenie č. OU-LC-OSZP-2025/009835-002 z 16.07.2025 na ploche KN-C č. p. 917/7 sa v súčasnosti nachádza štrkovisko s výmerou cca. 2,5 ha. Okraj štrkoviska je lemovaný úzkym pásom brehovej (litorálnej) vegetácie (najmä z rodov *Typha*, *Phragmites* a *Salix*). Rozsah jej plošnej distribúcie závisí od hĺbky vody, ale aj od spôsobu užívania územia a jej rozširovanie v budúcnosti je z dôvodu sekundárnej sukcesie na ploche pravdepodobné. V dotknutom území bol počas obhliadky lokality zaznamenaný výskyt bučiačika močiarneho (*Ixobrychus minutus*). Na ploche KN-C p. č. 917/17 až 917/29 sa v súčasnosti nachádza menšia vodná plocha, v suchších obdobiach aj s prezenciou biotopov obnažených brehov. V dotknutom území sa vyskytuje kulík riečny (*Charadrius dubius*). Na ploche KN-C p. č. 917/30 až 917/52 sa v súčasnosti nachádza antropicky významne zmenený biotop po ťažbe štrku. Vegetácia celého dotknutého územia je značne ovplyvnená predchádzajúcou banskou činnosťou a jej charakter zodpovedá stavu biotopu iniciálneho štádia sukcesie.

V dotknutom území sú biotopy nasledovných cieľových druhov vtákov CHVÚ: bučiačik močiarny (*Ixobrychus minutus*), potenciálne aj kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), brehuľa hnedá (*Riparia riparia*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*) a včelárik zlatý (*Merops apiaster*). Mimo vodných biotopov najmä pipíška chochlatá (*Galerida cristata*). Z iných druhov môže byť územie vo všeobecnosti významné najmä pre migrujúce a hniezdiace vodné vtáctvo (napr. potápkovité, volavkovité, kačicovité, kulíkovité, čajkovité a pre veľký rad spevavcov atď.), pre obojživelníky a pre celý rad druhov bezstavovcov.

Vplyvy navrhovanej činnosti na faunu a flóru budú viazané predovšetkým na fázu výstavby, počas ktorej môže dôjsť k dočasnému rušeniu živočíchov hlukom, pohybom mechanizmov a osôb, ako aj k lokálnemu odstráneniu existujúcej vegetácie v rozsahu nevyhnutnom pre realizáciu stavieb a vnútroareálovej prístupovej komunikácie. V prevádzkovej fáze sa predpokladá najmä mierne rušenie vtáctva a drobnej fauny v dôsledku sezónneho využívania areálu a zvýšeného pohybu osôb. Navrhovaná činnosť počíta s viacerými opatreniami na minimalizáciu týchto vplyvov, najmä zachovaním a doplnením zelene, vytvorením vegetačných pásov, obmedzením intenzity a času umelého osvetlenia (použitie tlmeného, smerovaného osvetlenia so senzormi), ako aj rešpektovaním podmienok ochrany prírody vyplývajúcich z polohy v CHVÚ. Na území CHVÚ sa vyskytuje aj genofondová lokalita GL3 Ipeľ.

Každá chata, ktorá tu bude vznikať musí dodržať podmienky NATURA 2000 a ochrany vtáctva. Každý projekt musí minimálne:

- Preukázať nezávadnosť pre biotopy vtákov – bez hluku, svetelného smogu
- Splniť požiadavky EIA/NATURA posudku podľa § 28–29 zákona č. 543/2002 Z.z., ďalšie zmluvné podmienky možno upraviť v programe starostlivosti (2018–2047) pre Poiplie .
- Získať záväzné stanovisko ŠOP SR na základe uvedeného posúdenia vplyvov.

Oplotenie situované ku štrkovej obslužnej ceste bude max výšky 1,2 m. Medzi pozemkami do výšky max. 1,5 m, tvorené prírodnými materiálmi alebo priehľadným pletivom. Osadzovanie oplotenia do vody nie je prípustné. Zastavanosť pozemku (vrátane zastavaných plôch na parkovanie, chodníkov, plochy zastavanej chatou alebo terasou) nebude môcť presiahnuť 35 % plochy pozemku. Ak bude potrebné pri stavbe chaty výrub stromov je potrebné ho riešiť povolením podľa zákona 543/2002 §47 ods. 4 pís. a. a súhlasom správcu areálu. Plochy pre odstavenie vozidiel musia byť na vyhradenom pozemku mimo verejných komunikácii. Materiál odstavných plôch je prípustný len priepustný alebo mierne priepustný (napr. eko dlažba, zatrávňovacia dlažba, štrky, a iné.).

Vodná plocha má ochranné pásmo v šírke 5 m od brehovej čiary, určené investorom, ktoré slúži ako nezastaviteľná plocha. V ochrannom pásme, ako aj na parcelách č. 914/5 a 917/7, je zakázané umiestňovanie stavieb a realizácia stavebných objektov akéhokoľvek druhu.

Na troch parcelách na cípe jazera v rámci navrhovaného rekreačno-oddychového areálu sa vytvorí tichá zóna, ktorá bude slúžiť na ochranu a podporu hniezdenia pre druhy viazané na mokrade a vodné biotopy. Tento priestor bude starostlivo navrhnutý tak, aby minimalizoval rušenie zo strany návštevníkov a zabezpečil pokojné prostredie pre voľne žijúce živočíchy, ako aj pre druhy vtákov, ktoré sa vyskytujú v tejto oblasti.

Plánovaná výsadba bola prekonzultovaná so ŠOP SR, Správou CHKO Cerová vrchovina (stanovisko zo dňa 29.06.2026 s evid. č. CHKO CV/167-006/2026), ktorá navrhuje nasledovnú druhovú skladbu:

1. jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*) s dominantným zastúpením

2. ostatné dreviny s možnosťou vytvorenia stromoradia:

- topoľ biely (*Populus alba*)
- topoľ čierny (*Populus nigra*)
- dub letný (*Quercus robur*)
- jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*)
- topoľ sivý (*Populus canescens*)
- topoľ osikový (*Populus tremula*)
- brest väzový (*Ulmus laevis*)

3. odporúčané druhové zloženie výsadby krovín:

- vŕba popolavá (*Salix cinerea*) – s dominantným zastúpením
- ostatné druhy - krušina jelšová (*Frangula alnus*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), čremcha obyčajná (*Padus avium*)

Pripomienky Správy CHKO Cerová vrchovina k vykonávaniu plánovanej výsadby:

- zabezpečiť sadenice vhodné pre dotknutú oblasť/región s príslušným certifikátom/licenciou, alebo zabezpečiť sadbový materiál na lokálnej úrovni (vŕby, príp. jelše)

- pri získavaní miestneho sadbového materiálu nenarušiť kontinuitu porastov a práce spojené so zberom sadbového materiálu odporúčame vykonať v období: od 1.9. – do 31.3. (v mimo hniezdnom období),
- v prípade výsadby topoľov (čierny, biely, osikový a sivý), dubov letných, jaseňov štíhlych a brestov väzových zabezpečiť sadenice so širokou korunou, ktoré môžu v budúcnosti vytvoriť vhodný hniezdny biotop pre cieľové druhy CHVÚ Poiplie. Uvedené druhy odporúčame vysádzať formou stromoradia, takým spôsobom, aby boli stromy od seba vzdialené aspoň 10m a medzi ne umiestniť nízkokmenné druhy ako vŕby, príp. kroviny, aby došlo k vytvoreniu viac etážového porastu. Stromoradie vytvárať na takom mieste, kde v budúcnosti nebude tvoriť ohrozenie miestnej infraštruktúry.
- odporúčame pri výsadbe stromov nad 2 m osadiť aj 3 koly k stromom a individuálnu ochranu - pletivo (proti poškodeniu drevín).

Pripomienky Správy CHKO Cerová vrchovina k priestorovému usporiadaniu výsadby vo vzťahu k vodnej ploche:

- Na parcele KN-C č. p. 917/7, v jej časti, v úseku dlhom 60 m pozdĺž brehu a v pásme širokom 10 m od okraja vodnej plochy odporúčame nevysádzať" dreviny. Na zostávajúcej časti parcely je potrebné dreviny vysádzať rovnomerne.

V rámci tejto zóny sa plánuje výstavba umelého valu (steny), ktorý bude špeciálne navrhnutý na hniezdenie bučiačika močiarneho (*Ixobrychus minutus*), čo je chránený druh vtáka. Tento druh je citlivý na rušenie, preto vytvorenie tichej zóny a stavba umelého valu pomôže zabezpečiť vhodné podmienky pre jeho rozmnožovanie a ochranu pred vonkajšími vplyvmi, ako je pohyb návštevníkov areálu. Val bude poskytovať potrebnú ochranu pred predátormi a zároveň vytvorí bezpečné miesto na hniezdenie tohto ohrozeného druhu.

Pripomienky Správy CHKO Cerová vrchovina k návrhu výsadby umelého valu na hiezdenie bučiačika močiarneho a iných druhov vtákov:

Na parcelách KN-C č. p. 917/40, 917/41 a 917/42 sa zhotoví umelý val zo štrkopiesku a zeminy s rozmermi približne 2 - 10 m × 40 – 60 m. Na jeho ploche sa zabezpečí hustá výsadba drevín vrátane krovín so stabilizačnom funkciu pre vytvorený val, s cieľom vytvoriť optickú bariéru od rekreačných chatiek. Podľa možností je na parcele KN-C č. p. 917/7, v jej vyznačenej časti, vhodné vytvoriť ostrovček alebo polostrov pre vtáctvo s rozmermi približne 5 – 10 m × 5-10 m bez výsadby vegetácie.

Výstavba rekreačno-oddychového areálu bude prebiehať mimo vegetačného obdobia, čím sa zabezpečí minimálny vplyv na rastlinné biotopy a živočíchy v oblasti. Tento prístup pomáha znižovať riziko poškodenia vegetácie a narušenia hniezdnych a migračných trás živočíchov, ktoré sú počas vegetačného obdobia najviac zraniteľné. Realizácia výstavby mimo vegetačného obdobia prispieva k ochrane miestnych ekosystémov a zachovaniu biodiverzity v okolí.

Pri dodržaní navrhnutých technických, organizačných a režimových opatrení sa neočakávajú významné negatívne vplyvy na faunu, flóru ani ich biotopy a realizácia navrhovanej činnosti nebude mať za následok zhoršenie priaznivého stavu chránených druhov ani biotopov v širšom území.

Biologický prieskum

Podľa biologického prieskumu (Textová príloha č. 1 – Biologický prieskum) samotná ohrozenosť (vzácnosť) prvku ekosystému je vyjadrená stupňom ohrozenosti, ktorý je definovaný celosvetovými štandardmi Medzinárodnou úniou na ochranu prírody – International Union for Conservation of Nature (IUCN), ktorá eviduje mieru ohrozenia každého potenciálneho ohrozeného druhu v tzv. Červených zoznamoch. Na Slovenskej úrovni sa brali do úvahy tieto zoznamy ako dokumenty ochrany prírody: a) Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska (BALÁŽ et al. 2001 – okrem vyšších rastlín), b) návrh Karpatského červeného zoznamu lesných biotopov a druhov a inváznych druhov (KADLEČÍK 2014), c) Červený zoznam rastlín Slovenska (ELIÁŠ et al. 2015) a d) nové červené knihy ohrozených a vzácnych druhov rastlín, húb a živočíchov Slovenska (pozri napr. URBAN et al. 2026, LEŠO et al. 2025), ktoré boli vypracované vedcami a odborníkmi zo Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky. Pri druhoch európskeho významu je ohrozenosť definovaná v ustanovení § 2 ods. 2 písm. y) a z) zákona o OPaK ako kritérium zaradenia druhu do kategórie druhu európskeho alebo národného významu. Pre definovanie biologickej hodnoty územia sa brali do úvahy len tieto zložky ekosystému: rastliny (nezahŕňa machy a lišajníky), živočíchy a biotopy. Hodnotili sa kvalitatívne ukazovatele (zachovalosť, ohrozenosť a pod.), nie početnosť jednotlivých druhov v populáciách. Biologická hodnota samotných prvkov – jedincov druhu(ov) je vyjadrená ich samotnou ochranou t.j. či daný druh alebo typ biotopu je zákonom chránený, t.j. či sa nachádza v prílohách vykonávacej vyhlášky zákona OPaK: Príloha č. 1. Zoznam biotopov európskeho významu a biotopov národného významu (časť A a časť B), ďalej Príloha č. 4. Zoznam chránených rastlín a Príloha č. 5. Zoznam chránených živočíchov.

Inventarizačný prieskum vegetácie

Determinácia a mapovanie rastlinných druhov resp. lesných a nelesných biotopov bola urobená podľa metodiky ŠOP SR (2014, 2013), ktorá predstavuje zjednodušený botanický inventarizačný zápis s použitím Tansleyho stupnice pokryvnosti vegetácie. Druhy rastlín boli determinované podľa kľúča DOSTÁL & ČERVENKA (1992). Nomenklatúra rastlinných taxónov je zjednotená podľa zoznamu nižších a vyšších rastlín Slovenska (MARHOLD & HINDÁK 1998) a slovenské názvy cievnatých rastlín podľa KLIMENT et al. (2025). V rámci kategorizácie biotopov Slovenska sa opieralo o nový katalóg biotopov (ŠUVADA 2023) resp. publikácie STANOVÁ & VALACHOVIČ (2002) a VICENÍKOVÁ & POLÁK (2003). Pri kategorizácii antropických biotopov sa opieralo o prácu RUŽIČKOVÁ et al. (1996). Prieskum vegetácie sa uskutočnil v mesiacoch apríl až júl 2026.

V rámci jednoduchého inventarizačného prieskumu vegetácie podľa metodiky ŠOP (2014, 2013) sa na dotknutej lokalite zaznamenalo päť typov biotopov zo skupín VOD – vody a močiare, KRO – kroviny a kríčkové biotopy a X – Ruderálne biotopy (pozri prílohu B prílohy biologického prieskumu). Dominantné zastúpenie má biotop VOD15 Vodné biotopy bez prítomnosti makrofytnej vegetácie resp. jeho subtyp VOD15a Človekom vytvorené alebo negatívne ovplyvnené vodné biotopy zväčša bez prítomnosti makrofytnej vegetácie (ŠUVADA 2023). Jedná sa o otvorené vodné plochy na dvoch lokalitách s prevažne kolmými brehmi, bez vyvinutého litorálneho pásma s úzkym pásom príbrežnej vegetácie s podobe kríkov, bylín a tráv. Zo skupiny vodných biotopov sa determinoval ešte biotop VOD10 Trstinové porasty mokradí, ktorý sa nachádza v severnej časti lokality a predstavuje bývalé odkalisko, ktoré slúžilo najmä na sedimentáciu technologickej vody pri ťažbe štrku. Priepustom je spojené s najväčšou vodnou plochou – hlavné štrkovisko v strede lokality. Po celom obvode sa vytvorilo pomerne plytké litorálne pásmo s pálkou širokolistou (*Typha latifolia*), ktorá poskytuje vhodné prostredie pre obojživelníky a vodné vtáctvo ako

potravný a hniezdny biotop. Ďalší typ biotopu patrí do skupiny krovín ak KRO12 Ostatná nelesná drevinová vegetácia. Na lokalite sa vyskytuje v malých plošných výmerách najmä v severnej časti pri ceste II. triedy č. 585 a pri melioračnom kanály, ktorý ústí do štrkoviska Veliká v lokalite Konopné pole juhozápadne od dotknutej lokality. Ostatné zistené typy biotopov patria medzi ruderálne a synantropné biotopy ako XX04 Teplomilná ruderálna vegetácia mimo sídel a XX06 Intenzívne obhospodarované polia, ktoré nepatria medzi zaujímavé biotopy z pohľadu ochrany prírody a krajiny a sú prevažne zastúpené vegetáciou, ktorá znáša intenzívnu disturbanciu. Všetky zistené typy biotopov VOD15 Vodné biotopy bez prítomnosti makrofytnej vegetácie, VOD10 Trstinové porasty mokradí, KRO12 Ostatná nelesná drevinová vegetácia, XX04 Teplomilná ruderálna vegetácia mimo sídel a XX06 Intenzívne obhospodarované polia nepatria medzi chránené biotopy tzn. nie sú uvedené v prílohe č. 1 Zoznam biotopov európskeho významu a biotopov národného významu Vyhlášky MŽP SR č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK. Na dotknutej lokalite **nebol zaznamenaný výskyt žiadneho vzácneho, ohrozeného alebo chráneného rastlinného druhu, ktorý sa nachádza v prílohe č. 4. Zoznam chránených rastlín, vyššie spomínanej vyhlášky**.

Tab. 30 Prehľad zistených biotopov na dotknutej lokalite

Kód biotopu[1]	Kód biotopu[2]	Kód NATURA	Názov biotopu	SH	§ 28, ods. 11)	Význam
VOd15	Vo6	–	Vodné biotopy bez prítomnosti makrofytnej vegetácie	–	–	–
VOd10	Lk11	–	Trstinové porasty mokradí	–	–	–
KR012	–	–	Ostatná nelesná drevinová vegetácia	–	–	–
XX04	X4	–	Teplomilná ruderálna vegetácia mimo sídel	–	–	–
XX06	X7	–	Intenzívne obhospodarované polia	–	–	–

Vysvetlivky: Kód biotopu – podľa katalógu biotopov (1 – ŠUVADA 2023, 2 - STANOVÁ & VALACHOVIČ 2002); Kód NATURA – kód biotopu pre európsky významné biotopy v sústave chránených území Natura 2000; SH – spoločenská hodnota biotopu v Eurách za 1 m2 ; § 28, ods. 11) – biotopy u ktorých je možný záber len z naliehavých dôvodov vyššieho verejného záujmu, * – prioritné typy biotopov.

Dominantným biotopom na lokalite je biotop VOD15 Vodné biotopy bez prítomnosti makrofytnej vegetácie resp. subtyp VOD15a Človekom vytvorené alebo negatívne ovplyvnené vodné biotopy zväčša bez prítomnosti makrofytnej vegetácie, ktorý sa vyskytuje na hlavnom štrkovisku resp. na menšom štrkovisku na západnej strane. Jedná sa pomerne o chudobné a dynamické rastlinné spoločenstvá, ktoré sa prispôsobili a obsadili umelo vytvorený priestor primárnou sukcesiou resp. prenikaním druhov z okolia (často krát ruderálne, inváznе a synantropné druhy rastlín). Z drevín sa na lokalite uplatňujú najmä hygrofilné dreviny ako vŕba trojtyčinková (*Salix triandra*) a topoľ osikový (*Populus tremula*). Keďže, štrkovisko má z 90% kolmé brehy na lokalite sa nevytvorilo pobrežné – litorálne pásmo, ktoré by vyhovovalo vybraným druhom rastlín. Na plytších miestach rastie pálka širokolistá (*Typha latifolia*). Ako už bolo naznačené vegetácia vodných makrofytov úplne absentuje resp. je zastúpená na lokalite jedným druhom červenavec (*Potamogeton spp*.). Ostatná vegetácia po breh resp. hranu je tvorená ruderálnou vegetáciou biotopu XX04 v podobe menších krovín a kríkov. Z pohľadu ochrany prírody a krajiny poskytuje tento biotop vhodné hniezdne, úkrytové a potravné podmienky pre vybrané druhy vodných vtákov. Navrhovaná činnosť zasahuje do biotopu v podobe terénnych úprav.

Zaujímavým biotopom je biotop VOD10 Trstinové porasty mokradí, ktorý sa vyskytuje v priestore bývalého odkaliska. Jedná sa o malú lokalitu s pomerne plytkým a dostatočne vyvinutým litorálnym pásmom, ktoré je poväčšine zarastené pálkou širokolistou (*Typha latifolia*). V rámci sekundárnej sukcesie sa zmladzuje topoľ osikový (*Populus tremula*). Pôdny substrát predstavujú usadeniny z premývania štrku. Z pohľadu ochrany prírody a krajiny poskytuje biotop vhodné hniezdne, úkrytové a potravné podmienky pre vybrané druhy vodných a semihydrofilných vtákov. Navrhovaná činnosť zasahuje do biotopu v podobe terénnych úprav.

Biotop KRO12 Ostatná nelesná drevinová vegetácia bola zastúpená prevažne náletovými druhmi kríkov ako slivka trnková (*Prunus spinosa*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), vtáčí zob (*Ligustrum vulgare*), miestami baza čierna (*Sambucus nigra*) a vytvárala ekotonové a prechodné pásmo medzi inými typmi biotopov. V dotknutej lokalite predstavuje plošne najmenšiu výmeru. Z pohľadu ochrany prírody a krajiny poskytuje biotop vhodné hniezdne, úkrytové a potravné biotopy pre vybrané druhy vtákov ekologicky naviazaných na kroviny. Navrhovaná činnosť nezasahuje do biotopu.

Druhým plošne výrazným biotopom je ruderálny biotop XX04 Teplomilná ruderálna vegetácia mimo sídel, pravdepodobne subtyp XX04d Teplomilné ruderálne porasty v prevahou dvojročných a vytrvalých druhov na vysychavých pôdach. Jedná sa o spoločenstvo, ktoré sa vyvinulo v rámci sekundárnej sukcesie na narušovaných stanovištiach, výsypkách, hrádzi v okolí štrkoviska resp. prístupovej komunikácie. Medzi typické druhy patrí mrkva obyčajná (*Daucus carota*) a bodiak tŕnitý (*Carduus acanthoides*) ale aj rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*) a lucerna ďatelinová (*Medicago lupulina*). Zo severnej časti je pravidelne narušované prístupovou komunikáciou a uplatňujú sa tu najmä druhy nízko bylinné a plazivé druhy odolávajúce zošlapávaniu a pravidelnému narušeniu. V tomto spoločenstve nájdeme aj invázny druh zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*). Vybraný zoznam rastlinných druhov: štetka siata (*Dipsacus sativus*), pŕhľava dvojdomá (*Urtica diodica*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), skorocel veľký (*Plantago major*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*), vratič obyčajný (*Tanacetum vulgare*), zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*), palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), lopúch obyčajný (*Arctium lappa*), pichliač roľný (*Cirsium arvense*), bodiak tŕnitý (*Carduus acanthoides*), púpava lekárska (*Taraxacum sec. ruderalia*), ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), ďatelina plazivá (*Trifolium repens*), mrlík biely (*Chenopodium album*), rimbaba chocholíkatá (*Tanacetum corymbosum*), podbeľ lekársky (*Tusilago farfara*), turica ostrá (*Erigeron acris*), ostružina černicová (*Rubus fruticosus*), hadinec obyčajný (*Echium vulgare*), pýr plazivý (*Elymus repens*), ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), nátržník strieborný (*Potentilla argentea*), nátržník husí (*Potentilla anserina*), zbehovec plazivý (*Ajuga reptans*) a komonica lekárska (*Melilotus officinalis*). Z pohľadu ochrany prírody a krajiny je biotop nezaujímavý. Navrhovaná činnosť zasahuje do biotopu v podobe terénnych úprav.

Posledným biotopom je ruderálny biotop XX06 Intenzívne obhospodarované polia, ktorý zasahuje do dotknutej lokality malou časťou na severozápade a juhovýchode. Jedná sa o poľnohospodársku pôdu – orná pôda, kde rastú poľnohospodárske plodiny. V roku 2026 to boli siate obilniny a repka olejná (*Brassica oleracea*). Z pohľadu ochrany prírody a krajiny je biotop nezaujímavý. Navrhovaná činnosť zasahuje do biotopu v podobe terénnych úprav.

Celý priestor dotknutej lokality, okrem vodných biotopov VOD15 Vodné biotopy bez prítomnosti makrofytnej vegetácie, VOD10 Trstinové porasty mokradí a KRO12 Ostatná nelesná drevinová vegetácia môžeme zaradiť medzi antropické (človekom podmienené) a v prevažnej miere zmenené biotopy. Podľa RUŽIČKOVEJ et al. (1996) sa tieto biotopy radia do skupiny Antropogénnych biotopov ako biotopy na

obrábaných poliach (A100000) resp. polia (A110000), poľný úhor (A112000) a Opustené ťažobné jamy (A430000), subtyp štrkovňa (A432000).

Inventarizačný prieskum živočíchov

Vzhľadom k tomu, že sa jedná o lokalitu, kde sa vyskytujú vodné aj terestrické ekosystémy inventarizačný prieskum živočíchov sa zameral najmä na stavovce tzn. obojživelníky, plazy, vtáky a cicavce. Vzhľadom k tomu, že sa jedná o umelú vodnú plochu vytvorenú človekom, prieskum rýb nebol uskutočnený nakoľko sa domnieva, že ryby budú tvoriť hlavne vysadené a nepôvodné druhy rýb. Prieskum obojživelníkov a plazov bol uskutočnený metódou priameho vizuálneho pozorovania resp. hľadania jednotlivých jedincov vo vhodných biotopoch (napr. potok, mláka, mokraď, skaly, výslnné miesta a pod.). Samotná determinácia obojživelníkov a plazov prebehla bez priamej manipulácie s jedincami podľa kľúčov ZAVADIL et al. (2011), ZWACH (1990, 2009) a OLIVA et al. (1968). Prieskum obojživelníkov a plazov sa uskutočnil v mesiacoch marec a jún 2026. Vtáky (prevažne spevavce) boli zaznamenávané vizuálne pomocou binokulárneho ďalekohľadu GPO passion HD 10x42 ale aj na základe akustických prejavov na základe modifikovanej metodiky bodového transketu resp. stacionárneho pozorovania (pozri napr. TRNKA & GRIM 2014, JANDA & ŘEPA 1986). Prieskum sa realizoval hlavne v neskorých večerných hodinách počas najvyššej aktivity vtákov (od 19,00 do západu slnka) za priaznivých poveternostných podmienok. V mesiacoch august 2025 až júl 2026. Slovenské názvoslovie vtákov korešponduje s prácou DANKO et al. (2002). Vtáky boli určované podľa kľúčov ŠTASTNÝ & KRIŠTÍN (2021) a SWENSSON et al. (2004). Prieskum z väčšej časti vykonával člen SOS Bird-Life Slovensko Dušan KERESTÚR. Dravé vtáky (*Accipitridae, Falconidae*) boli zaznamenávané stacionárne, kde sa trvale pozoroval priestor v rozsahu 360° po dobu najmenej 3 hodiny v popoludňajších hodinách (od 16,00 do západu slnka), kedy je predpoklad najväčšej letovej aktivity dravých vtákov. Dravé vtáky boli určované za letu podľa FORSMAN (2016). Podobne ako pri spevavcoch prieskum bol uskutočnený v mesiacoch august 2025 až júl 2026. Zaznamenávali sa všetky druhy vtákov a zameral sa len na určenie prezencie (tzn. či daný vtáčí druh má ekologickú väzbu na danú lokalitu v podobe hniezdenia, hľadania potravy alebo migrácie). Na zistenie prezencie alebo absencie cicavcov sa použila len jednoduchá modifikovaná metóda pešej vychádzky do predmetnej lokality, kde sa identifikovali hlavne pobytové znaky väčších druhov cicavcov (šelmy a párnokopytníky) na základe stôp, trusu a iných sekundárnych pobytových znakov (napr. srsť, ohryz vegetácie), pozri napr. ANONYMUS 2014, BOUCHNER 2003 a SLÁDEK & MOŠANSKÝ 1985. V rámci datafauny Slovenska patria skúmané lokality do kvadrátu: 7783 (STLOUKAL 2002).

Ryby

Na hlavnom štrkovisku bol podľa BOKOR (in verb 2026) vysadený kríženec karasa striebristého (*Carassius auratus*) a kapra rybničného (*Cyprinus carpio*) a tak isto nepôvodný druh Slovenskej ichytofauny sumček americký (*Ameiurus nebulosus*). Samozrejme nie je vylúčená prítomnosť aj iných pôvodných druhov rýb, ktoré sem mohli byť dovezené resp. donesené vodnými vtákmi alebo rybármi resp. inými osobami. Vysoko pravdepodobný je výskyt menších druhov „bielych rýb“ ako plotica červenooká (*Rutilus rutilus*), červenica ostrobruchá (*Scardinius erythrophthalmus*) alebo hrúzovec perlovaný (*Pseudorasbora parva*). Lokalita nie je uznaná za rybársky revír a nevykonáva sa tu právo rybárstva v zmysle rybárskych revírov mestskej organizácie SRZ Lučenec. Na dotknutej lokalite sa nevyskytujú žiadne chránené druhy rýb, ktoré sú zaradené do prílohy č. 5 vykonávacej vyhlášky zákona OPaK.

Tab. 31 Zoznam druhov rýb predpokladaný na dotknutej lokalite

Vedecké meno	Slovenský názov	5A	7	SH	red list1	red list2	red list3	red list4
Ameiurus nebulosus	sumček americký							
Carassius auratus	karas striebristý							
Cyprinus carpio	kapor rybničný							
Pseudorasbora parva	hrúzovec perlovaný							
Rutilus rutilus	plotica červenooká				DD	LC		
Scardinius erythrophthalmus	červenica ostrobruchá				LC			

Vysvetlivky: Vysvetlivky: 5A – Príloha č. 5 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK, A – Zoznam chránených živočíchov, chránené živočíchy, ktoré sa prirodzene vyskytujú na území Slovenskej republiky a ich spoločenská hodnota, 7 – Príloha č. 7 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK Zoznam vybraných druhov živočíchov a ich spoločenská hodnota, vybrané podmienky druhovej ochrany a podrobnosti o nich; Tučné písmo – druhy európskeho významu; * - prioritné druhy; CHU – druhy pre ktoré sa vyhlasujú chránené územia; SH – spoločenská hodnota v Euro; red list: 1 – BALÁŽ et al. (2001), 2 – KADLEČÍK (2014), 3 – DEMKO et al. (2014), 4 – LEŠO et al. (2025), URBAN et al. (2026)

Obojživelníky

Na dotknutej lokalite sa identifikovali dva druhy obojživelníkov ako ropucha obyčajná (*Bufo bufo*) a skokan zelený (*Pelophylax kl. esculenta*), ktoré sú ekologicky naviazané na vodné prostredie tzn. v danej lokalite sa aj rozmnožujú. Oba druhy sú zaradené v prílohe č. 5, vykonávacej vyhlášky zákona OPaK, tzn. sú zákonom chránené. Jedná sa o pomerne „bežné“ druhy obojživelníkov, ktoré sa vyskytujú v rozličných typoch stanovíšť, umelé nevynímajúc. Dominantným druhom je skokan zelený (*Pelophylax kl. esculenta*), ktorý sa vyskytuje vo všetkých vodných typoch biotopov na dotknutej lokalite, kde sa aj rozmnožuje. Jeho populácia má stovky jedincov. V zarastených a opustených navážkach bola spozorovaná ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), ktorá danú lokalitu tak isto využíva na úkryt ale aj rozmnožovanie. Jej populácia je odhadnutá na 1 – 2 kusy. Oba zistené druhy patria medzi bežné druhy obojživelníkov Slovenska a nevyžadujú si zvláštnu pozornosť.

Tab. 32 Zoznam druhov obojživelníkov zistených na dotknutej lokalite

Vedecké meno	Slovenský názov	5A	7	SH	red list1	red list2	red list3	red list4
Bufo bufo	ropucha bradavičnatá	§		300	CD	NT		
Pelophylax kl. esculenta	skokan zelený	§		300	NT	NT		

Vysvetlivky: Vysvetlivky: 5A – Príloha č. 5 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK, A – Zoznam chránených živočíchov, chránené živočíchy, ktoré sa prirodzene vyskytujú na území Slovenskej republiky a ich spoločenská hodnota, 7 – Príloha č. 7 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK Zoznam vybraných druhov živočíchov a ich spoločenská hodnota, vybrané podmienky druhovej ochrany a podrobnosti o nich; Tučné písmo – druhy európskeho významu; * - prioritné druhy; CHU – druhy pre ktoré sa vyhlasujú chránené územia; SH – spoločenská hodnota v Euro; red list: 1 – BALÁŽ et al. (2001), 2 – KADLEČÍK (2014), 3 – DEMKO et al. (2014), 4 – LEŠO et al. (2025), URBAN et al. (2026)

Plazy

Podobne ako pri obojživelníkoch tak aj pri plazoch sa zistili dva druhy. Jeden patrí k typickým semiakvatickým druhom, pravdepodobne prenikajúcim z povodia Ipľa ako užovka obojková (*Natrix natrix*), ktorá v predmetnej lokalite nachádza svoj potravný biotop (obojživelníky a menšie stavovce). Jej

početnosť je na úrovni 1 maximálne 2 jedincov. Druhým plazov je jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), ktorá sa vyskytuje na obnažených a teplých miestach ako sú výsypky, zbytky štrku, navezené depónie zeminy a pod. Početnosť je na úrovni 3 až 5 jedincov. Zistené druhy plazov sú zaradené v prílohe č. 5, vykonávacej vyhlášky zákona OPaK, tzn. sú zákonom chránené. Oba zistené druhy patria medzi bežné druhy plazov na Slovensku a nevyžadujú si zvláštnu pozornosť.

Tab. 33 Zoznam druhov plazov zistených na dotknutej lokalite

Vedecké meno	Slovenský názov	5A	7	SH	red list1	red list2	red list3	red list4
Lacerta agilis	jašterica obyčajná	§		300		NT		
Natrix natrix	užovka obojková	§ CHU		300	LC	LC		

Vysvetlivky: Vysvetlivky: 5A – Príloha č. 5 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK, A – Zoznam chránených živočíchov, chránené živočíchy, ktoré sa prirodzene vyskytujú na území Slovenskej republiky a ich spoločenská hodnota, 7 – Príloha č. 7 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK Zoznam vybraných druhov živočíchov a ich spoločenská hodnota, vybrané podmienky druhovej ochrany a podrobnosti o nich; Tučné písmo – druhy európskeho významu; * - prioritné druhy; CHU – druhy pre ktoré sa vyhlasujú chránené územia; SH – spoločenská hodnota v Euro; red list: 1 – BALÁŽ et al. (2001), 2 – KADLEČÍK (2014), 3 – DEMKO et al. (2014), 4 – LEŠO et al. (2025), URBAN et al. (2026)

Vtáky

Spolu bolo v dotknutej lokalite zistených 53 druhov vtákov, čo predstavuje približne 14,2 % z celkového počtu vtákov zaznamenaných na Slovensku (n=371 z toho 232 druhov hniezdi v SR). Z tohto počtu som vyhodnotil 29 druhov, ktoré v dotknutej lokalite resp. v blízkom okolí do 50 metrov pravdepodobne aj hniezdia. Hniezdenie bolo zistené pri jednom druhu európskeho významu ako kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), hľadanie potravy zistené pri jednom druhu európskeho významu resp. prelet medzi potravnými biotopmi ako žlna sivá (*Picus canus*). Ostatné zistené druhy vtákov patria v zmysle prílohy č. 5 vykonávacej vyhlášky zákona OPaK medzi druhy národného významu. Z predmetov ochrany chráneného vtáčieho územia SKCHVU021 Poliplie (ďalej len „CHVÚ Poiplie“) sa zistilo hniezdenie troch druhov na danej lokalite: brehuľa hnedá (*Riparia riparia*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), príhľaviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola* (*torquata*)). V minulosti na danej lokalite hniezdil aj bučiačik močiarny (*Ixobrychus minutus*) (KERESTÚR in verb). Medzi nepravidelné hniezdiče resp. predmety ochrany v dotknutej lokalite patrí brehuľa hnedá (*Riparia riparia*), ktorá hniezdi v malej kolónii na parcelách KN C č. 917/40, 917/41 a 917/42 v juhozápadnom cípe hlavného štrkoviska. V roku 2026 hniezdilo približne 2 – 3 páry. Druh patrí medzi fluktuantov a celková populácia v CHVÚ Poiplie sa pohybuje od 40 do 400 hniezdnych párov (KARASKA et al. 2015). Tak isto medzi nepravidelných hniezdičov na danej lokalite patrí kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), ktorá v roku 2026 zahniezdila na parcele KN C č. 917/17 v litorálnom pásme odkalovacej nádrže na južnej strane v úzkom páse pálky širokolistej (*Typha latifolia*) resp. pri medzihrádzovom priestore medzi odkaliskom a hlavným štrkoviskom. V roku 2026 bolo hniezdenie neúspešné z neznámych príčin. Podľa KARASKU et al. (2015) sa súčasný stav druhu pohybuje na úrovni 11 až 16 hniezdiacich párov a jej populácia je stabilná. Medzi pravidelného hniezdiča v danej lokalite patrí príhľaviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola* (*torquata*)), ktorý v roku 2026 hniezdil na hranici parcely KN C č. 917/7 a 914/5 v synatropnej vegetácii. Populácia druhu v CHVÚ Poiplie má klesajúci charakter a predstavuje približne 100 až 200 hniezdiacich párov (KARASKA et al. 2025). V roku 2026 nebol na lokalite zaznamenaný bučiačik močiarny (*Ixobrychus minutus*). Ostatné druhy zistených vtákov predstavujú mix rôznych spoločenstiev, ktoré sa ekologicky prispôsobili podmienkam danej lokality v kontexte

poľnohospodárskej krajiny a umelej vodnej plochy. Dominantnú skupinu tvoria vtáky otvorených stanovíšť, ktoré sa prelínajú s druhmi naviazanými na vodné prostredie. Vzhľadom k absencii väčších vhodných plôch na hniezdenie vodných vtákov v podobe litorálneho pásma s dostatkom vegetácie je diverzita týchto druhov pomerne malá. Medzi pravidelné hniezdiče patrí labuť veľká (*Cygnus olor*), trsteniarik obyčajný (*Acrocephalus palustris*), trsteniarik veľký (*Acrocephalus arundinaceus*), kulík riečny (*Charadrius dubius*), strnádka trstinová (*Emberiza schoeniclus*) a trasochvost biely (*Motacilla alba*). Zaujímavým údajom je hniezdenie kúdeľníčky lužnej (*Remiz pendulinus*) v minulosti (KERESTÚR in verb.). V predjarnom období resp. počas migrácie využívajú lokalitu a jej priľahlé okolie ako miesto odpočinku a hľadania potravy viaceré druhy vtákov napr. kalužiak perlavý (*Tringa ochropus*) a cíbik chochlatý (*Vanellus vanellus*), sliepočka vodná (*Gallinula chloropus*) alebo lyska čierna (*Fulica atra*). Ako už bolo viac krát spomenuté na hniezdenie nie sú vytvorené vhodné podmienky. Z druhej skupiny sú to prevažne vtáky otvorených stanovíšť ekologicky naviazané na intenzívne obhospodarovanú poľnohospodársku krajinu s dostatkom krovín alebo remízok ako stehlík konôpka (*Linaria* (*Carduelis*) *cannabina*), zelienka obyčajná (*Chloris* (*Carduelis*) *chloris*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*) vrabec poľný (*Passer montanus*), bažant obyčajný (*Phasianus colchicus*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*) a penica obyčajná (*Sylvia communis*) ale aj ďalšie bežné druhy vtákov.

Tab. 34 Zoznam druhov vtákov zistených na dotknutej lokalite

Vedecké meno	Slovenský názov	5A	7	SH	red list1	red list2	red list3	red list4	V
Accipiter nisus	jastrab krahulec	§		2000	LC		LC		POT
Acrocephalus arundinaceus	trsteniarik veľký	§		1000	NT		LC		NID
Acrocephalus palustris	trsteniarik obyčajný	§		500					NID
Acrocephalus scirpaceus	trsteniarik bahenný	§		500					NID
Acrocephalus schoenobaenus	trsteniarik malý	§		500			LC		NID
Alauda arvensis	škovránok poľný	§ CHU		500					NID
Anas platyrhynchos	kačica divá	§ CHU		500					POT
Anthus pratensis	ľabtuška lúčna	§		1000			LC	VU	NID
Ardea cinerea	volavka popolavá	§ CHU		1000	NT		LC		POT
Buteo buteo	myšiak hôrny	§		1000	LC		LC		POT
Linaria (Carduelis) cannabina	stehlík konôpka	§		300			LC		NID
Chloris (Carduelis) chloris	zelenka obyčajná	§		300			LC		NID
Circus aeruginosus	kaňa močiarna	§ CHU		2000	LC		LC		NID
Coccothraustes coccothraustes	glezg obyčajný	§		1000			LC		POT

Vedecké meno	Slovenský názov	5A	7	SH	red list1	red list2	red list3	red list4	V
Columba palumbus	holub hrivnák	§		1000			LC		POT
Corvus corax	krkavec čierny	§		500					POT
Corvus cornix	vrana popolavá	§		300			LC		POT
Cuculus canorus	kukučka obyčajná	§		500			LC		POT
Cygnus olor	labuť veľká	§ CHU		500			LC		NID
Delichon urbicum	belorítka obyčajná	§		500					POT
Emberiza calandra	strnádka lúčna	§		1000	NE		LC		NID
Emberiza citrinella	strnádka obyčajná	§		500			LC		NID
Emberiza schoeniclus	strnádka trstinová	§		500			LC		NID
Falco tinnunculus	sokol myšiar	§		1000	LC		LC		POT
Fulica atra	lyska čierna	§ CHU		500			LC		MIG
Gallinago gallinago	močiarnica mekotavá	§ CHU		2000	VU		EN	EN	MIG
Gallinula chloropus	sliepočka vodná	§ CHU		500			LC		MIG
Hirundo rustica	lastovička obyčajná	§		500					POT
Charadrius dubius	kulík riečny	§ CHU		500	LC		LC		NID
Luscinia megarhynchos	slávik obyčajný	§		500			LC		NID
Motacilla alba	trasochvost biely	§		500			LC		NID
Motacilla flava	trasochvost žltý	§		1000	LC		LC		NID
Oriolus oriolus	vlha obyčajná	§		1000			LC		POT
Parus major	sýkorka veľká	§		500			LC		NID
Passer montanus	vrabec poľný	§		500			LC		NID
Phasianus colchicus	bažant obyčajný						LC		NID
Phylloscopus collybita	kolibiarik čipčavý	§		200			LC		NID
Pica pica	straka obyčajná	§		300			LC		POT
Picus canus	žlna sivá	§ CHU		2000			LC		POT
Remiz pendulinus	kúdelníčka lužná	§		1000			LC	VU	?
Riparia riparia	brehuľa hnedá	§ CHU		1000			NT		NID
Saxicola rubicola (torquata)	prhľaviar čiernohlavý	§ CHU		500			LC		NID
Streptopelia decaocto	hrdlička záhradná	§		500			LC		POT
Sturnus vulgaris	škorec obyčajný	§		500			LC		POT
Sylvia atricapilla	penica čiernohlavá	§		500			LC		NID
Sylvia communis	penica obyčajná	§		500			LC		NID

Vedecké meno	Slovenský názov	5A	7	SH	red list1	red list2	red list3	red list4	V
Sylvia curruca	penica popolavá	§		500			LC		NID
Tringa ochropus	kalužiak perlavý	§ CHU		1000					MIG
Turdus iliacus	drozd červenkavý	§		500			NA		POT
Turdus merula	drozd čierny	§		500			LC		NID
Turdus philomelos	drozd plavý	§		500			LC		NID
Turdus pilaris	drozd čvíkota	§		500			LC		NID
Vanellus vanellus	cíbik chochlatý	§ CHU		2000	LC		VU	VU	MIG

Vysvetlivky: Vysvetlivky: 5A – Príloha č. 5 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK, A – Zoznam chránených živočíchov, chránené živočíchy, ktoré sa prirodzene vyskytujú na území Slovenskej republiky a ich spoločenská hodnota, 7 – Príloha č. 7 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK Zoznam vybraných druhov živočíchov a ich spoločenská hodnota, vybrané podmienky druhovej ochrany a podrobnosti o nich; Tučné písmo – druhy európskeho významu; * - prioritné druhy; CHU – druhy pre ktoré sa vyhlasujú chránené územia; SH – spoločenská hodnota v Euro; red list: 1 – BALÁŽ et al. (2001), 2 – KADLEČÍK (2014), 3 – DEMKO et al. (2014), 4 – LEŠO et al. (2025), URBAN et al. (2026); V – výskyt: POT – potrava, MIG – migrácia, NID – hniezdenie; Zvýraznený riadok – predmety ochrany CHVU Poiplie priamo dotknuté navrhovanou činnosťou

Navrhovaná činnosť môže mať priamy vplyv na vybrané druhy vtákov v podobe trvalého zničenia ich hniezdneho, potravného aj oddychového biotopu aj keď podľa odborného stanoviska OU ŽP v Lučenci č. OU-LC-OSZP-2025/009835-002 zo 16. júla 2025 nemá významný vplyv na sústavu chránených území NATURA 2000 resp. na jednotlivé predmety ochrany v CHVÚ Poiplie. Druh kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*) v roku 2026 zahniezdila na parcele KN C č. 917/17, ktorá v súčasnosti predstavuje odkalisko. Roku 2026 bolo jej hniezdenie neúspešné z neznámych dôvodov. Dá sa predpokladať, že mikro lokalita je pomerne malá (plošná výmera pálky je približne len niekoľko m^2) a nepredstavuje vhodné ekologické podmienky pre udržateľné a úspešné hniezdenie. Tak isto do veľkej miery zohráva úlohu predačný tlak, nakoľko do hniezdneho biotopu sa vie poľahky dostať prirodzený predátor. Navrhovanou činnosťou dôjde k priamemu zničeniu jej hniezdneho biotopu, ktorý nie je v optimálnom stave. Druh brehuľa hnedá (*Riparia riparia*) v roku 2026 hniezdili a vytvorili malú hniezdnu kolóniu v kolmom brehu na parcelách KN C č. 917/40, 917/41 a 917/42. Navrhovanou činnosťou nedôjde k priamemu zničeniu jej hniezdneho biotopu, nakoľko projekt počíta s vytvoreným prirodzenej vegetačnej bariéry v tomto území tak aby hniezdna kolónia ostala zachovaná. Pomerne bežným hniezdičom je aj labuť veľká (*Cygnus olor*), ktorá v roku 2026 zahniezdila na brehu hlavného štrkoviska v severovýchodnej časti. Navrhovanou činnosťou nedôjde k priamemu zničeniu jej hniezdneho biotopu.

Cicavce

V dotknutej lokalite resp. v jej širšom okolí sa na základe vizuálneho pozorovania a identifikáciou pobytových znakov (trus, stopy) identifikovalo spolu osem druhov cicavcov, patriacich do štyroch radov: párnokopytníky, dvojzubce, šelmy a hmyzožravce. Najpočetnejšiu skupinu tvorili párnokopytníky s druhmi srnec lesný (*Capreolus capreolus*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*), daniel škvrnitý (*Dama dama*) a diviak lesný (*Sus scrofa*). Druhy využívajú dotknutú lokalitu ako miesto odpočinku a resp. potravný biotop. Zo šeliem boli v dotknutej lokalite zistené dva druhy ako líška obyčajná (*Vulpes vulpes*) a kuna skalná (*Martes*

foina), ktoré dotknutú lokalitu využívajú ako miesto hľadania potravy. V severnej časti dotknutej lokality v okraji trvalých trávnych porastov som zaznamenal pobytové znaky v podobe vyhrabanej zeminy, ktorá patrila hmyzožravcovi krt obyčajný (*Talpa europea*). Dotknutá lokalita určite poskytuje vhodné ekologické podmienky aj pre výskyt iných druhov drobných zemných cicavcov z radu hlodavcov ako napr. rod ryšavka (*Apodemus spp.*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), ktoré sú ekologicky naviazané na poľnohospodársku krajinu. Na dotknutej lokalite sa nevyskytujú žiadne chránené druhy cicavcov, ktoré sú zaradené do prílohy č. 5 vykonávacej vyhlášky zákona OPaK resp. kuna skalná (*Martes foina*) patrí medzi chránené druhy živočíchov a je zaradená v prílohe č. 7, vykonávacej vyhlášky zákona OPaK. Podobne ako pri iných skupinách živočíchov spomenutých vyššie dotknutá lokalita nepredstavuje vhodné ekologické podmienky pre trvalý výskyt vzácnejších a ohrozenejších druhov cicavcov zo zrejmých dôvodov ako sú intenzívne poľnohospodárstvo a využívanie krajiny, veľmi pozmenená a ruderálna vegetácia, absencia vhodných biotopov a pod. Zo vzácnejších druhov cicavcov sa dá na lokalite predpokladať neperiodický výskyt vydry riečnej (*Lutra lutra*), ktorá môže navštevovať predmetnú lokalitu za účelom hľadania potravy (hlavné štrkovisko), keďže jej lovné teritórium sa nachádza aj v blízkej rieke Ipeľ (KRIŠTOFÍK & DANKO 2012).

Tab. 35 Zoznam druhov cicavcov zistených na dotknutej lokalite

Vedecké meno	Slovenský názov	5A	7	SH	red list1	red list2	red list3	red list4
Capreolus capreolus	srnec lesný				LC	NE		
Cervus elaphus	jeleň lesný				LC	NE		
Dama dama	daniel škvrnitý					NE		
Sus scrofa	diviak lesný					NE		
Martes foina	kuna skalná		§	100	DD	LC		
Vulpes vulpes	líška obyčajná							
Lepus europaeus	zajac poľný				LC	LC		
Talpa europea	krt obyčajný					LC		

Vysvetlivky: Vysvetlivky: 5A – Príloha č. 5 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK, A – Zoznam chránených živočíchov, chránené živočíchy, ktoré sa prirodzene vyskytujú na území Slovenskej republiky a ich spoločenská hodnota, 7 – Príloha č. 7 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK Zoznam vybraných druhov živočíchov a ich spoločenská hodnota, vybrané podmienky druhovej ochrany a podrobnosti o nich; Tučné písmo – druhy európskeho významu; * - prioritné druhy; CHU – druhy pre ktoré sa vyhlasujú chránené územia; SH – spoločenská hodnota v Euro; red list: 1 – BALÁŽ et al. (2001), 2 – KADLEČÍK (2014), 3 – DEMKO et al. (2014), 4 – LEŠO et al. (2025), URBAN et al. (2026)

Odporúčania a návrhy biologického prieskumu

Na základe zistených skutočností sa konštatuje, že lokalita z hľadiska výskytu vegetácie resp. biotopov nepatrí medzi lokality, ktoré by si zaslúžili ďalšiu pozornosť v kontexte ochrany prírody a krajiny nakoľko väčšina vegetácie je silne narušená a pozmenená. Z väčšej časti, viac ako 60% dotknutej lokality predstavujú biotopy XX04 Teplomilná ruderálna vegetácia mimo sídel a XX06 Intenzívne obhospodarované polia, ktoré predstavujú atropogénne typy, na ktoré nie sú ekologicky naviazané žiadne vzácne alebo ohrozené druhy rastlín alebo živočíchov.

Vzhľadom na prítomnosť umelých vodných plôch pozornosť si zaslúži najmä prítomnosť a hniezdenie vybraných vzácnejších druhov vtákov resp. vybraných predmetov ochrany CHVÚ Poiplie ako kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*) a brehuľa hnedá (*Riparia riparia*), keďže celá dotknutá lokalita sa nachádza

priamo v chránenom vtáčom území. V roku 2026 hniezdenie kane močiarnej bolo neúspešné. Navrhované zmierňujúce opatrenia sa pridŕžajú aj publikácie GÚGH et al. (2015).

Kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*) stav hniezdnych biotopov v CHVÚ Poilplie je v nepriaznivom stave (C), je potrebné zamerať sa na obnovu jej hniezdnych biotopov.

- na hniezdiskách zamedziť odvodňovaniu krajiny, najmä v blízkosti malých mokradí a močiarov v poľnohospodárskej krajine a zachovať prirodzené porasty trstiny (*Phragmites spp.*) a pálky (*Typha spp.*) a zväčšovať ich prirodzenú výmeru;
- v prípade kosenia trstiny a pálky zabezpečiť aby manažment prebehol v mimohniezdnom období formou mozaikovitého výberu tak aby 30% starých porastov ostalo zachovalých;
- pri terénnych úpravách umelých nádrží vytvárať vhodné podmienky v podobe plytkého litorálneho pásma.

Brehuľa hnedá (*Riparia riparia*) stav hniezdnych biotopov v CHVÚ Poilplie je v nepriaznivom stave (C), je potrebné zamerať sa na obnovu jej hniezdnych biotopov.

- zabezpečiť a vhodne technicky stabilizovať kolmé riečne resp. brehy vodných nádrží v minimálnou výškou aspoň 2 metre bez ďalších terénnych úprav;
- aktívnym manažmentom prispieť k odstraňovaniu náletových drevín a krovín, ktoré svojím rastom bránia príletu k hniezdiskám;
- v prípade navrhovanej činnosti ponechať parcely KN C č. 917/40, 917/41 a 917/42 v k.ú. Panické Dravce bez terénnych úprav a vytvoriť líniovú vegetačnú bariéru tak aby sa eliminoval vplyv navrhovanej činnosti na hniezdnu kolóniu.

<u>Záver biologického prieskumu</u>

Na dotknutej lokalite sa zaznamenalo päť typov biotopov ako VOD15 Vodné biotopy bez prítomnosti makrofytnej vegetácie, VOD10 Trstinové porasty mokradí, KRO12 Ostatná nelesná drevinová vegetácia, XX04 Teplomilná ruderálna vegetácia mimo sídel a XX06 Intenzívne obhospodarované. Žiadny z týchto biotopov nie je uvedený v prílohe č. 1. Vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. To znamená na lokalite navrhovanej činnosti neboli identifikované žiadne biotopy chránené zákonom. Tak isto sa na lokalite nezaznamenali žiadne chránené rastliny v zmysle § 34 vyššie citovaného zákona. Vo veľkej miere sa jedná o umelo vytvorené biotopy, ktoré prestavujú stanovištia najmä pre ruderálnu a synantropnú, miestami aj inváznu vegetáciu v sekundárnej sukcesii. V rámci inventarizácie živočíchov – stavovcov, je na lokalite predpokladaný výskyt 5 druhov rýb, zistený výskyt 2 druhov obojživelníkov a 2 druhov plazov, ďalej 53 druhov vtákov a 8 druhov cicavcov. Dotknutá lokalita predstavuje otvorenú intenzívne využívanú poľnohospodársku krajinu (pestovanie obilnín a repky olejnej) v blízkosti inundačného územia rieky Ipeľ. Úplne absentujú lesné ekosystémy resp. v malej miere je zastúpená nelesná drevinová vegetácia. Jadrom dotknutej lokality je vyťažené štrkovisko s otvorenou vodnou plochou a priľahlým odkaliskom. Lokalita predstavuje lokálne významný biotop pre hniezdenie, hľadanie potravy a odpočinok pre vybrané druhy vtákov resp. predmety ochrany chráneného vtáčieho územie SKCHVU021 Poiplie. Hniezdenie bolo zistené pri jednom druhu európskeho významu kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*) v roku 2026 neúspešné, ďalej hľadanie potravy zistené pri druhu európskeho významu žlna sivá (*Picus canus*). Ostatné zistené druhy vtákov patria v zmysle vyššie citovanej vyhlášky zákona OPaK medzi druhy národného významu. Navrhovanou činnosťou úplne zanikne odkalisko

a po severnej a západnej strane budú postavené individuálne rekreačné objekty v podobe chatiek. Hlavné štrkovisko zostane zachované viac menej v pôvodnej rozlohe. Je zrejmé, že čiastočne dôjde k obmedzeniu súčasných hniezdnych (nevhodných) a potravných biotopov pre vybrané druhy vtákov najmä pre kaňu močiarnu (*Circus aeruginosus*).

Porovnanie realizačných variantov

Z hľadiska ochrany fauny a jej biotopov možno variant č. 2 hodnotiť mierne priaznivejšie, keďže dôjde k vytvoreniu rozsiahlejšieho nerušeného priestoru pre druhy viazané na vodné a mokraďové biotopy. Obmedzením pohybu návštevníkov, rekreačných aktivít a ďalších priamych zásahov sa zníži riziko vyrušovania vtáctva, najmä bučiačika močiarneho (*Ixobrychus minutus*), kane močiarnej (*Circus aeruginosus*), rybárika riečneho (*Alcedo atthis*) a ďalších druhov využívajúcich vodnú plochu a litorálne porasty.

Na parcelách KN-C č. 917/40, 917/41 a 917/42 zostane zachovaná realizácia umelého valu zo štrkopiesku a zeminy s výsadbou drevín a krovín, ktorého funkciou bude vytvorenie optickej bariéry a pokojového priestoru pre vtáctvo. Tento prvok však nepredstavuje rozdiel medzi realizačnými variantmi.

Prísnejší režim variantu č. 2 však môže mať aj určité nepriaznivé dôsledky z hľadiska aktívneho manažmentu biotopov. Úplné vylúčenie priameho antropického vplyvu na celej vodnej ploche parcely KN-C č. 917/7 môže sťažiť alebo obmedziť pravidelnú údržbu litorálnej vegetácie (ktorá je potrebná aj na obnovu hniezdnych biotopov kane močiarnej v prípade pri terénnych úpravách umelých nádrží vytváraní vhodných podmienok v podobe plytkého litorálneho pásma). Pri absencii primeraného manažmentu možno v dôsledku prirodzenej sukcesie očakávať postupné rozširovanie pobrežných porastov, najmä trstiny, pálky a náletových drevín, čo môže v dlhodobom horizonte viesť k zmene charakteru jednotlivých biotopov.

Z pohľadu ochrany biodiverzity pritom nie je žiaduce automaticky považovať úplnú absenciu zásahov za priaznivejší stav. Zachovanie mozaiky otvorenej vodnej plochy, litorálnych porastov, obnažených brehov a ďalších sukcesných štádií môže byť významné pre rôzne skupiny živočíchov. Primeraný manažment vegetácie preto môže byť potrebný na zachovanie vhodného pomeru jednotlivých typov biotopov a na zabránenie jednostrannému zarastaniu vodnej plochy.

Obmedzenie prístupu správcu k vodnej ploche môže zároveň komplikovať vykonávanie zásahov potrebných na udržanie jej primeraného ekologického a prevádzkového stavu. V prípade nadmerného rozvoja rias, siníc alebo vodnej vegetácie môže dochádzať k zhoršovaniu kyslíkových pomerov vo vode, čo môže mať nepriaznivé dôsledky na ryby a ďalšie vodné organizmy. Z tohto pohľadu môže byť možnosť regulovaného manažmentového prístupu k vodnej ploche environmentálne vhodnejšia ako úplné vylúčenie akýchkoľvek antropických zásahov.

Celkovo možno variant č. 2 z hľadiska fauny, flóry a ich biotopov hodnotiť ako mierne priaznivejší z hľadiska redukcie priameho rušenia, avšak rozdiel oproti variantu č. 1 nie je zásadný. Variant č. 1 už vytvára rozsiahlu pokojovú zónu a obsahuje cielené opatrenia na podporu chránených druhov. Naopak, úplné vylúčenie antropického vplyvu vo variante č. 2 môže obmedziť potrebný manažment litorálnej vegetácie a vodnej plochy. Celkový rozdiel medzi variantmi preto možno hodnotiť ako **zanedbateľný**, pričom variant č. 1 poskytuje väčšiu flexibilitu pri aktívnom manažmente biotopov.

Tab. 36 Komplexné posúdenie významnosti vplyvov na flóru, faunu a ich biotopy

Vplyv	Hodnotenie					
	Nulový variant			Realizačný variant č. 1 a č. 2		
	-	0	+	-	0	+
Vplyv na flóru, faunu a ich biotopy		0		1		

Vysvetlivky:

0 prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv

-1 málo významný nepriaznivý vplyv, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu

C.III.8 Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz

Navrhovaná činnosť je situovaná v území bývalého štrkoviska, ktoré predstavuje antropogénne pozmenenú krajinu s narušenou pôvodnou krajinnou štruktúrou a bez významných estetických alebo kultúrno-historických hodnôt. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k zmene funkčného využitia územia z nevyužívanej plochy po ťažbe štrkopieskov na rekreačno-oddychový areál s individuálnymi objektmi rekreácie, vnútroareálovou komunikáciou, parkovacími plochami a sprievodnou zeleňou. Z hľadiska štruktúry krajiny pôjde o lokálnu zmenu, ktorá nenaruší základné vzťahy v širšom území ani existujúce väzby na okolité poľnohospodárske a prírodné plochy. Navrhované objekty majú malý pôdorysný rozsah, nízku výškovú hladinu a budú rozmiestnené rozptýlene, čo v kombinácii s navrhovanou výsadbou zelene prispeje k ich vizuálnemu začleneniu do krajiny.

Plánovaná výsadba bola prekonzultovaná so ŠOP SR, Správou CHKO Cerová vrchovina (stanovisko zo dňa 29.06.2026 s evid. č. CHKO CV/167-006/2026), ktorá navrhuje nasledovnú druhovú skladbu:

1. jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*) s dominantným zastúpením

2. ostatné dreviny s možnosťou vytvorenia stromoradia:

- topoľ biely (*Populus alba*)
- topoľ čierny (*Populus nigra*)
- dub letný (*Quercus robur*)
- jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*)
- topoľ sivý (*Populus canescens*)
- topoľ osikový (*Populus tremula*)
- brest väzový (*Ulmus laevis*)

3. odporúčané druhové zloženie výsadby krovín:

- vŕba popolavá (*Salix cinerea*) – s dominantným zastúpením
- ostatné druhy - krušina jelšová (*Frangula alnus*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), čremcha obyčajná (*Padus avium*)

Pripomienky Správy CHKO Cerová vrchovina k vykonávaniu plánovanej výsadby:

- zabezpečiť sadenice vhodné pre dotknutú oblasť/región s príslušným certifikátom/licenciou, alebo zabezpečiť sadbový materiál na lokálnej úrovni (vŕby, príp. jelše)
- pri získavaní miestneho sadbového materiálu nenarušiť kontinuitu porastov a práce spojené so zberom sadbového materiálu odporúčame vykonať v období: od 1.9. – do 31.3. (v mimo hniezdnom období),

- v prípade výsadby topoľov (čierny, biely, osikový a sivý), dubov letných, jaseňov štíhlych a brestov väzových zabezpečiť sadenice so širokou korunou, ktoré môžu v budúcnosti vytvoriť vhodný hniezdny biotop pre cieľové druhy CHVÚ Poiplie. Uvedené druhy odporúčame vysádzať formou stromoradia, takým spôsobom, aby boli stromy od seba vzdialené aspoň 10m a medzi ne umiestniť nízkokmenné druhy ako vŕby, príp. kroviny, aby došlo k vytvoreniu viac etážového porastu. Stromoradie vytvárať na takom mieste, kde v budúcnosti nebude tvoriť ohrozenie miestnej infraštruktúry.
- odporúčame pri výsadbe stromov nad 2 m osadiť aj 3 koly k stromom a individuálnu ochranu - pletivo (proti poškodeniu drevín).

Pripomienky Správy CHKO Cerová vrchovina k priestorovému usporiadaniu výsadby vo vzťahu k vodnej ploche:

- Na parcele KN-C č. p. 917/7, v jej časti (pozri obrázok), v úseku dlhom 60 m pozdĺž brehu a v pásme širokom 10 m od okraja vodnej plochy odporúčame nevysádzať" dreviny. Na zostávajúcej časti parcely je potrebné dreviny vysádzať rovnomerne.

Na troch parcelách na cípe jazera v rámci navrhovaného rekreačno-oddychového areálu sa vytvorí tichá zóna, ktorá bude slúžiť na ochranu a podporu hniezdenia pre druhy viazané na mokrade a vodné biotopy. Tento priestor bude starostlivo navrhnutý tak, aby minimalizoval rušenie zo strany návštevníkov a zabezpečil pokojné prostredie pre voľne žijúce živočíchy, ako aj pre druhy vtákov, ktoré sa vyskytujú v tejto oblasti.
V rámci tejto zóny sa plánuje výstavba umelého valu (steny), ktorý bude špeciálne navrhnutý na hniezdenie bučiačika močiarneho (*Ixobrychus minutus*), čo je chránený druh vtáka. Tento druh je citlivý na rušenie, preto vytvorenie tichej zóny a stavba umelého valu pomôže zabezpečiť vhodné podmienky pre jeho rozmnožovanie a ochranu pred vonkajšími vplyvmi, ako je pohyb návštevníkov areálu. Val bude poskytovať potrebnú ochranu pred predátormi a zároveň vytvorí bezpečné miesto na hniezdenie tohto ohrozeného druhu.

Pripomienky Správy CHKO Cerová vrchovina k návrhu výsadby umelého valu na hiezdenie bučiačika močiarneho a iných druhov vtákov:
Na parcelách KN-C č. p. 917/40, 917/41 a 917/42 sa zhotoví umelý val zo štrkopiesku a zeminy s rozmermi približne 2 - 10 m × 40 – 60 m. Na jeho ploche sa zabezpečí hustá výsadba drevín vrátane krovín so stabilizačnom funkciu pre vytvorený val, s cieľom vytvoriť optickú bariéru od rekreačných chatiek.

Chata môže byť maximálne jednopodlažná s obytným podkrovím. Tvar strechy stavby je bez vymedzenia. Maximálna výška hrebeňa strechy je 6m nad terénom štrkovej cesty. V rámci areálu nie je prípustné realizovať rekreačné stavby formou mobilných kontajnerových objektov, a to najme

- kovové lodné kontajnery,
- skladové kontajnery a plechové garáže, unimobunky,
- ako aj iné provizórne, vizuálne rušivé a architektonicky nekvalitné objekty, ktoré nezodpovedajú charakteru rekreačného územia a narúšajú krajinný ráz lokality.

Rekreačné objekty musia vykazovať primeranú architektonickú kvalitu, s dôrazom na estetickú a materiálovú integráciu do prírodného a vidieckeho prostredia. Prípustné sú najmä:

- zrubové stavby z prírodného dreva,
- drevené montované objekty s kvalitným remeselným spracovaním,
- murované stavby s využitím prvkov prírodných materiálov (napr. drevo na fasáde, obklady, štíty), Použité materiály a riešenia musia rešpektovať charakter územia a nesmú pôsobiť dočasne, rušivo vo vzťahu k okolitému prostrediu.

Z hľadiska krajinného obrazu sa predpokladá skôr stabilizácia a skvalitnenie územia oproti súčasnému stavu, keďže dôjde k usporiadaniu plôch, doplneniu vegetačných prvkov a eliminácii degradovaných častí. Vplyvy na krajinný obraz budú lokálne, prevažne mierne pozitívne, pričom pri dodržaní architektonických a krajinno-ekologických regulatívov sa neočakáva významné narušenie charakteru krajiny ani negatívne vizuálne pôsobenie v širších pohľadoch, práve naopak.

Porovnanie realizačných variantov

Z hľadiska krajinnej štruktúry bude vo variante č. 2 zachovaný väčší podiel územia s prírodným, resp. prírode blízkym charakterom. Vodná plocha a jej litorál budú vo väčšej miere priestorovo oddelené od rekreačnej funkcie areálu, čo môže mierne podporiť prírodný charakter tejto časti krajiny. Vizuálny rozdiel medzi oboma variantmi však nebude významný, keďže navrhovaná zástavba, jej výškové a architektonické regulatívy, rozsah výsadby a realizácia umelého valu zostávajú zachované.

Na druhej strane bude vo variante č. 2 výraznejšie obmedzená funkčná využiteľnosť krajiny. Celá vodná plocha parcely KN-C č. 917/7 nebude môcť byť priamo využívaná ako súčasť rekreačno-oddychovej funkcie areálu. Dôjde tak k výraznejšiemu oddeleniu rekreačných objektov od vodnej plochy a k oslabeniu ich priameho funkčného prepojenia s jazerom, ktoré predstavuje jeden zo základných krajinných a rekreačných prvkov predmetného územia. Z pohľadu budúcich užívateľov môže byť preto územie menej atraktívne.

Úplné ponechanie vodnej plochy a litorálu bez priameho antropického vplyvu môže zároveň obmedziť možnosti ich priebežného manažmentu. Vzhľadom na prirodzenú sukcesiu možno v území očakávať postupné rozširovanie pobrežnej a vodnej vegetácie. Bez možnosti regulovaného zásahu správcu môže dochádzať k postupnému zarastaniu brehov a čiastočne aj otvorenej vodnej plochy, čo môže z dlhodobého hľadiska meniť jej súčasný krajinný charakter. Variant č. 1 v tomto smere umožňuje flexibilnejšie zachovať primeraný pomer otvorenej vodnej plochy a vegetačných prvkov prostredníctvom kontrolovaného manažmentu.

Celkovo možno konštatovať, že variant č. 2 prináša mierne vyšší podiel územia ponechaného v prírode blízkom režime, avšak jeho pozitívny prínos pre krajinný obraz oproti variantu č. 1 je **zanedbateľný**. Naopak, z hľadiska využívania krajiny prináša výraznejšie obmedzenie rekreačnej funkcie, znižuje funkčné prepojenie rekreačného areálu s vodnou plochou a obmedzuje flexibilitu budúceho manažmentu a využívania územia.

Tab. 37 Komplexné posúdenie významnosti vplyvov na krajinu

Vplyv	Hodnotenie					
	Nulový variant			Realizačné varianty č. 1 a č. 2		
	-	0	+	-	0	+
Vplyv na krajinu		0				1

Vysvetlivky:

0 prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv

+1 málo významný priaznivý vplyv, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu

C.III.9 Vplyvy na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma

Podľa odborného stanoviska o tom, či projekt „Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál, k.ú. Panické Dravce, okres Lučenec“ nemá významný vplyv na sústavu chránených území NATURA 2000 – vyjadrenie č. OU-LC-OSZP-2025/009835-002 z 16.07.2025 na ploche KN-C č. p. 917/7 sa v súčasnosti nachádza štrkovisko s výmerou cca. 2,5 ha. Okraj štrkoviska je lemovaný úzkym pásom brehovej (litorálnej) vegetácie (najmä z rodov *Typha*, *Phragmites* a *Salix*). Rozsah jej plošnej distribúcie závisí od hĺbky vody, ale aj od spôsobu užívania územia a jej rozširovanie v budúcnosti je z dôvodu sekundárnej sukcesie na ploche pravdepodobné. V dotknutom území bol počas obhliadky lokality zaznamenaný výskyt bučiačika močiarneho (*Ixobrychus minutus*). Na ploche KN-C p. č. 917/17 až 917/29 sa v súčasnosti nachádza menšia vodná plocha, v suchších obdobiach aj s prezenciou biotopov obnažených brehov. V dotknutom území sa vyskytuje kulík riečny (*Charadrius dubius*). Na ploche KN-C p. č. 917/30 až 917/52 sa v súčasnosti nachádza antropicky významne zmenený biotop po ťažbe štrku. Vegetácia celého dotknutého územia je značne ovplyvnená predchádzajúcou banskou činnosťou a jej charakter zodpovedá stavu biotopu iniciálneho štádia sukcesie.

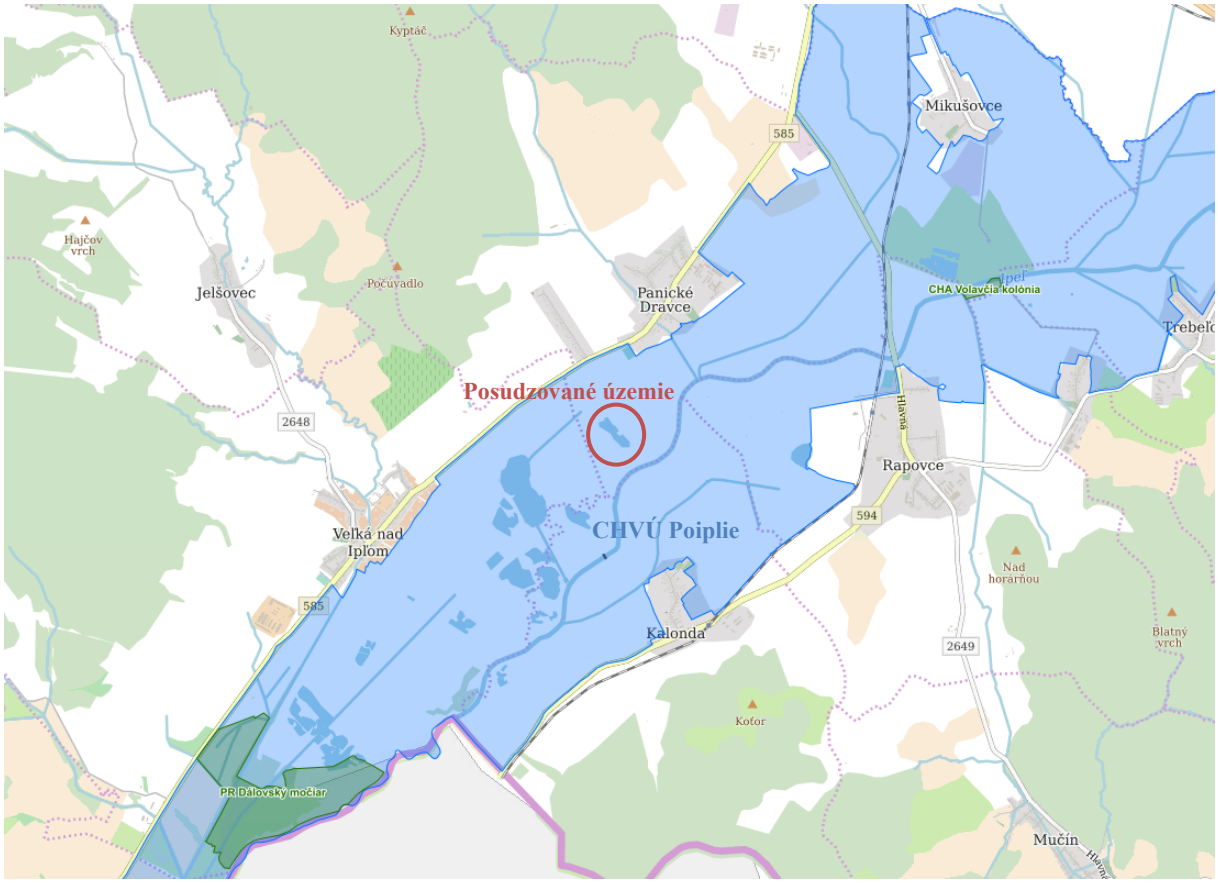
V dotknutom území sú biotopy nasledovných cieľových druhov vtákov CHVÚ: bučiačik močiarny (*Ixobrychus minutus*), potenciálne aj kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), brehuľa hnedá (*Riparia riparia*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*) a včelárik zlatý (*Merops apiaster*). Mimo vodných biotopov najmä pipíška chochlatá (*Galerida cristata*). Z iných druhov môže byť územie vo všeobecnosti významné najmä pre migrujúce a hniezdiace vodné vtáctvo (napr. potápkovité, volavkovité, kačicovité, kulíkovité, čajkovité a pre veľký rad spevavcov atď.), pre obojživelníky a pre celý rad druhov bezstavovcov.

Navrhovaná činnosť, ktorá zahŕňa zmenu využitia bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál, bude mať vplyv na biodiverzitu a chránené územia predovšetkým na lokálnej úrovni. Tento vplyv bude závislý od rôznych faktorov, ako sú charakter a rozsah výstavby, správa územia počas prevádzky, a implementácia environmentálnych opatrení na ochranu prírodných hodnôt.

Dotknuté územie sa nachádza v chránenom vtáčom území SKCHVU021 Poiplie (Obr. 15), kde platí 1. stupeň územnej ochrany a obmedzenia vyplývajúce z vyhlášky č. 20/2008 Z. z. Podľa odborného stanoviska o tom, či projekt „Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál, k.ú. Panické Dravce, okres Lučenec“ nemá významný vplyv na sústavu chránených území NATURA 2000 – vyjadrenie č. OU-LC-OSZP-2025/009835-002 z 16.07.2025 na ploche KN-C č. p. 917/7 sa v súčasnosti nachádza štrkovisko s výmerou cca. 2,5.

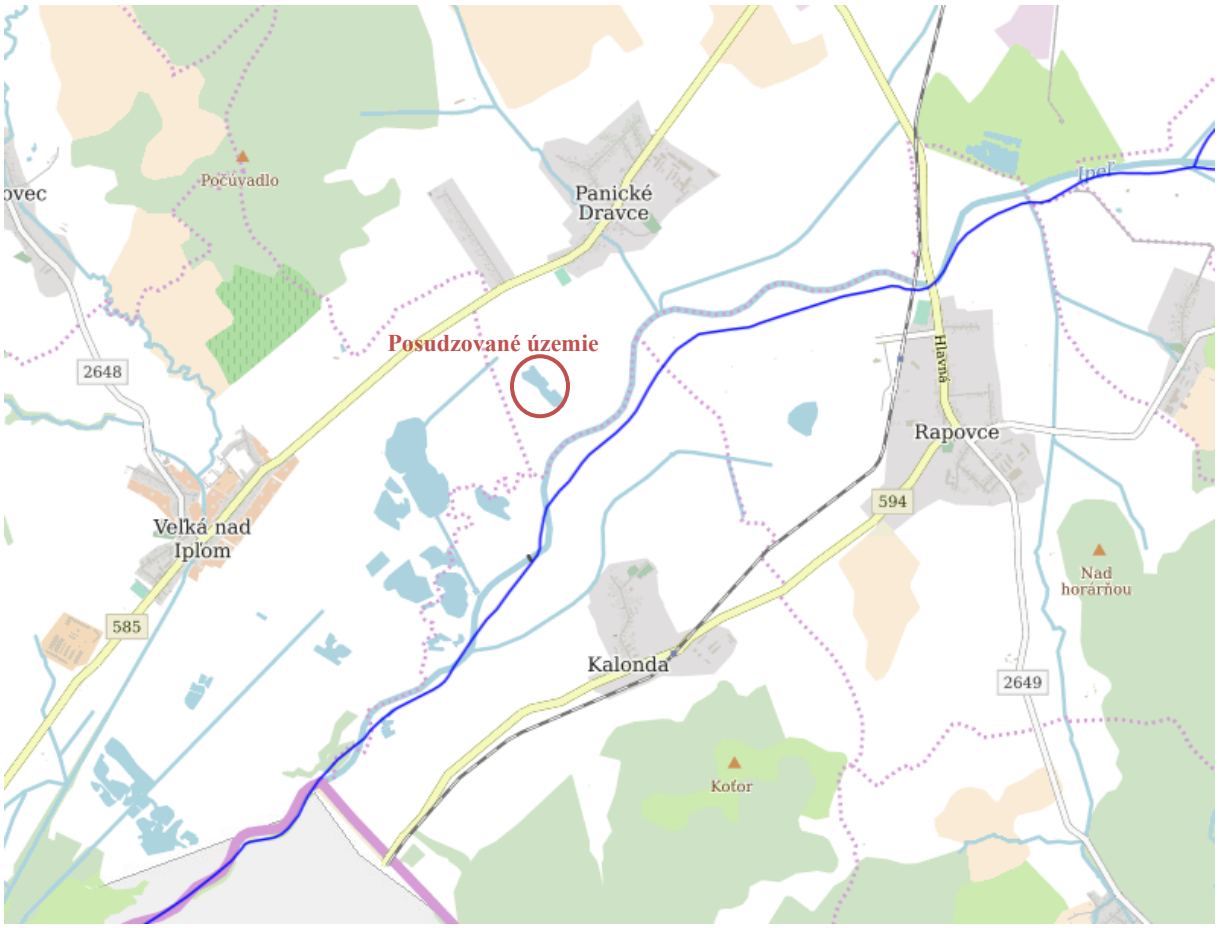
Navrhovaná činnosť sa nachádza v genofondovej lokalite GL3 Ipeľ, ktorá je významným územím zahŕňajúcim vodný tok Ipeľ, mokrade, lúky, štrkoviská a brehové porasty. Toto územie je súčasťou

NATURA 2000 a zahŕňa biotopy európskeho a národného významu, ako aj výskyt vzácnych a ohrozených druhov rastlín a živočíchov, vrátane *Iris sibirica, Lucanus cervus, Ciconia ciconia* a *Lutra lutra*.

Obr. 15 Maloplošné a veľkoplošné chránené územia a CHVÚ Poiplie (geoportal.gov.sk)

Vodohospodársky významný tok Ipeľ a súčasne UEV Horný tok Ipľa sa nachádza približne 175 m južne od riešeného územia (Obr. 16). Navrhovaná činnosť nezasahuje do koryta vodného toku ani do jeho ochranného pásma a nebude mať priamy fyzický kontakt s povrchovými vodami toku Ipeľ. Z hľadiska možných nepriamych vplyvov sú najmä riziká zmeny odtokových pomerov, znečistenia povrchových vôd a ovplyvnenia brehových a sprievodných biotopov. Dokumentácia predpokladá odvádzanie dažďových vôd prednostne vsakovaním v rámci územia, bez priameho vypúšťania do vodného toku, ako aj riešenie splaškových vôd v súlade s platnou legislatívou, čím sa minimalizuje riziko negatívneho ovplyvnenia kvality vôd Ipľa. Počas výstavby budú uplatnené štandardné opatrenia na ochranu vôd, najmä zabezpečenie stavebných mechanizmov proti únikom ropných látok a manipulácia s látkami znečisťujúcimi vodu mimo dosahu povrchových a podzemných vôd. Vzhľadom na vzdialenosť riešeného územia od toku, charakter navrhovanej činnosti a navrhnuté technické a organizačné opatrenia sa neočakávajú významné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na vodohospodársky významný tok Ipeľ ani na jeho ochranné pásmo.

Obr. 16 Vodohospodársky významný tok Ipeľ (geoportal.gov.sk)

Vplyvy sa môžu prejaviť najmä počas výstavby formou dočasného rušenia hlukom, zvýšeným pohybom osôb a mechanizmov a lokálnymi zásahmi do vegetácie, ako aj v prevádzkovej fáze zvýšenou prítomnosťou rekreantov a umelým osvetlením. V rámci navrhovanej činnosti je však navrhnutý súbor technických, organizačných a režimových opatrení na elimináciu týchto vplyvov, najmä časové obmedzenie stavebných prác, zachovanie a doplnenie izolačnej a krajinnej zelene, použitie tlmeného a smerovaného osvetlenia so senzormi a rešpektovanie podmienok orgánov ochrany prírody. Navrhovaná činnosť nezasahuje do žiadnych maloplošných chránených území ani do ochranných pásiem osobitne chránených území vyššieho stupňa ochrany. Pri dodržaní navrhnutých opatrení sa neočakáva významný negatívny vplyv na integritu, predmet ochrany ani ciele ochrany CHVÚ Poiplie a navrhovaná činnosť je z hľadiska ochrany prírody a krajiny hodnotená ako environmentálne akceptovateľná s málo významným nepriaznivým vplyvom, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu.

Vplyvy na chránené územia:

- **Chránené vtáčie územie Poiplie**: Územie sa nachádza v CHVÚ Poiplie, ktoré je vyhlásené na ochranu vtáctva a ich biotopov. Z tohto dôvodu je nevyhnutné zabezpečiť opatrenia na minimalizáciu negatívnych vplyvov na vtáctvo, ako sú obmedzenia hlučných činností počas hniezdnej sezóny a používanie tlmeného osvetlenia.

- **Chránené prírodné oblasti**: V území sa nenachádzajú maloplošné chránené územia (napr. prírodné rezervácie), ale navrhovaná činnosť je situovaná v okolí chránených biotopov, ktoré môžu byť citlivé na znečistenie alebo rušenie. Predpokladá sa, že implementácia regulačných a ochranných opatrení (minimalizácia rušivých činností, ochrana vodných a brehových biotopov, výsadba zelene) zabráni negatívnym vplyvom na tieto biotopy.

Výstavba rekreačno-oddychového areálu bude prebiehať mimo vegetačného obdobia, čím sa zabezpečí minimálny vplyv na rastlinné biotopy a živočíchy v oblasti. Tento prístup pomáha znižovať riziko poškodenia vegetácie a narušenia hniezdnych a migračných trás živočíchov, ktoré sú počas vegetačného obdobia najviac zraniteľné. Realizácia výstavby mimo vegetačného obdobia prispieva k ochrane miestnych ekosystémov a zachovaniu biodiverzity v okolí.
Plánovaná výsadba zelene a drevín na parcelách KN-C č. p. 914/5 a 917/7 bola prekonzultovaná so ŠOP SR, Správou CHKO Cerová vrchovina (stanovisko zo dňa 29.06.2026 s evid. č. CHKO CV/167-006/2026), ktorá navrhuje nasledovnú druhovú skladbu:

1. **jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*) s dominantným zastúpením**
2. **ostatné dreviny s možnosťou vytvorenia stromoradia:**

- topoľ biely (*Populus alba*)
- topoľ čierny (*Populus nigra*)
- dub letný (*Quercus robur*)
- jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*)
- topoľ sivý (*Populus canescens*)
- topoľ osikový (*Populus tremula*)
- brest väzový (*Ulmus laevis*)

3. **odporúčané druhové zloženie výsadby krovín:**

- vŕba popolavá (*Salix cinerea*) – s dominantným zastúpením
- ostatné druhy - krušina jelšová (*Frangula alnus*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), čremcha obyčajná (*Padus avium*)

Pripomienky Správy CHKO Cerová vrchovina k vykonávaniu plánovanej výsadby:

- zabezpečiť sadenice vhodné pre dotknutú oblasť/región s príslušným certifikátom/licenciou, alebo zabezpečiť sadbový materiál na lokálnej úrovni (vŕby, príp. jelše)
- pri získavaní miestneho sadbového materiálu nenarušiť kontinuitu porastov a práce spojené so zberom sadbového materiálu odporúčame vykonať v období: od 1.9. – do 31.3. (v mimo hniezdnom období),
- v prípade výsadby topoľov (čierny, biely, osikový a sivý), dubov letných, jaseňov štíhlych a brestov väzových zabezpečiť sadenice so širokou korunou, ktoré môžu v budúcnosti vytvoriť vhodný hniezdny biotop pre cieľové druhy CHVÚ Poiplie. Uvedené druhy odporúčame vysádzať formou stromoradia, takým spôsobom, aby boli stromy od seba vzdialené aspoň 10m a medzi ne umiestniť nízkokmenné druhy ako vŕby, príp. kroviny, aby došlo k vytvoreniu viac etážového porastu. Stromoradie vytvárať na takom mieste, kde v budúcnosti nebude tvoriť ohrozenie miestnej infraštruktúry.
- odporúčame pri výsadbe stromov nad 2 m osadiť aj 3 koly k stromom a individuálnu ochranu - pletivo (proti poškodeniu drevín).

Pripomienky Správy CHKO Cerová vrchovina k priestorovému usporiadaniu výsadby vo vzťahu k vodnej ploche:

- Na parcele KN-C č. p. 917/7, v jej časti, v úseku dlhom 60 m pozdĺž brehu a v pásme širokom 10 m od okraja vodnej plochy odporúčame nevysádzať" dreviny. Na zostávajúcej časti parcely je potrebné dreviny vysádzať rovnomerne.

Pripomienky Správy CHKO Cerová vrchovina k návrhu výsadby umelého valu na hiezdenie bučiačika močiarneho a iných druhov vtákov:

Na parcelách KN-C č. p. 917/40, 917/41 a 917/42 sa zhotoví umelý val zo štrkopiesku a zeminy s rozmermi približne 2 - 10 m × 40 – 60 m. Na jeho ploche sa zabezpečí hustá výsadba drevín vrátane krovín so stabilizačnom funkciu pre vytvorený val, s cieľom vytvoriť optickú bariéru od rekreačných chatiek. Podľa možností je na parcele KN-C č. p. 917/7, v jej vyznačenej časti, vhodné vytvoriť ostrovček alebo polostrov pre vtáctvo s rozmermi približne 5 – 10 m × 5-10 m bez výsadby vegetácie.

Biologický prieskum

Biologický prieskum (v celom znení v kap. C.III.7 a Textová príloha č. 1 – Biologický prieskum) dotknutej lokality preukázal prevažne antropogénny a človekom pozmenený charakter územia. Zaznamenaných bolo päť typov biotopov – VOD15 Vodné biotopy bez prítomnosti makrofytnej vegetácie, VOD10 Trstinové porasty mokradí, KRO12 Ostatná nelesná drevinová vegetácia, XX04 Teplomilná ruderálna vegetácia mimo sídel a XX06 Intenzívne obhospodarované polia. Žiadny zo zistených biotopov nepatrí medzi biotopy európskeho alebo národného významu podľa prílohy č. 1 Vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z. Na lokalite zároveň nebol zaznamenaný výskyt chránených, vzácnych alebo ohrozených rastlinných druhov. Viac ako 60 % územia tvoria ruderálne biotopy a intenzívne obhospodarované poľnohospodárske plochy, ktoré majú z pohľadu ochrany prírody nižšiu biologickú hodnotu.

Z faunistického hľadiska boli na lokalite zistené dva druhy obojživelníkov – ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*) a skokan zelený (*Pelophylax kl. esculenta*) – a dva druhy plazov – jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*) a užovka obojková (*Natrix natrix*). Všetky uvedené druhy sú zákonom chránené, ide však o relatívne bežné druhy bez potreby osobitného manažmentu nad rámec všeobecnej druhovej ochrany. Zistených bolo tiež osem druhov cicavcov, pričom lokalita slúži najmä ako potravný a oddychový biotop; výskyt vzácnejších alebo ohrozených druhov cicavcov nebol potvrdený.

Najvýznamnejšou skupinou z hľadiska ochrany prírody sú vtáky. Celkovo bolo zaznamenaných 53 druhov, z ktorých približne 29 druhov v lokalite alebo jej bezprostrednom okolí pravdepodobne hniezdi. Z predmetov ochrany CHVÚ Poiplie bolo potvrdené hniezdenie kane močiarnej (*Circus aeruginosus*), brehule hnedej (*Riparia riparia*) a prhľaviara čiernohlavého (*Saxicola rubicola*). V minulosti bol na lokalite zaznamenaný aj bučiačik močiarny (*Ixobrychus minutus*). Hniezdenie kane močiarnej bolo v roku 2026 neúspešné, pričom využívané odkalisko predstavuje plošne malý a ekologicky menej vhodný hniezdny biotop. Brehuľa hnedá vytvorila malú hniezdnu kolóniu v kolmom brehu hlavného štrkoviska.

Navrhovaná činnosť spôsobí zánik časti súčasných biotopov, predovšetkým odkaliska a časti ruderálnych a poľnohospodárskych plôch, pričom hlavná vodná plocha štrkoviska zostane prevažne zachovaná. Najvýznamnejší potenciálny vplyv predstavuje obmedzenie hniezdnych a potravných biotopov niektorých druhov vtákov, najmä kane močiarnej. Hniezdny biotop brehule hnedej má byť zachovaný ponechaním dotknutých parciel bez terénnych úprav a vytvorením vegetačnej bariéry. Medzi odporúčané opatrenia patrí

zachovanie a rozvoj litorálnych porastov pálky a trstiny, vytváranie plytkých litorálnych pásiem, ochrana kolmých brehov využívaných brehuľou hnedou a realizácia zásahov mimo hniezdneho obdobia.
Celkovo biologický prieskum hodnotí lokalitu ako územie s prevažne antropogénnymi a pozmenenými biotopmi, bez výskytu chránených biotopov a chránených rastlín, avšak s lokálnym významom pre vodné a na vodné prostredie viazané vtáctvo.

Porovnanie realizačných variantov
Z hľadiska vplyvov na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma predstavuje variant č. 2 priaznivejšie riešenie v porovnaní s variantom č. 1. Riešené územie sa nachádza v CHVÚ Poiplie, pričom citlivými zložkami územia sú najmä vodné biotopy a druhy vtáctva viazané na tieto stanovištia. Variant č. 1 počíta s rekreačným využitím územia pri uplatnení ochranných a režimových opatrení, avšak variant č. 2 ponecháva parcely KN-C 917/40, 917/41 a 917/42, ako aj litorál a vodnú plochu parcely KN-C 917/7 ako zónu ochrany biodiverzity bez priameho antropického vplyvu. Tým sa výraznejšie obmedzí pohyb osôb, hluk, rekreačné využívanie vodnej plochy a zásahy do brehových častí. Uvedené riešenie znižuje riziko nepriaznivého ovplyvnenia predmetov ochrany CHVÚ Poiplie a vytvára stabilnejšie podmienky pre zachovanie biodiverzity.
Na druhej strane bude vo variante č. 2 výraznejšie obmedzená funkčná využiteľnosť krajiny. Celá vodná plocha parcely KN-C č. 917/7 nebude môcť byť priamo využívaná ako súčasť rekreačno-oddychovej funkcie areálu. Dôjde tak k výraznejšiemu oddeleniu rekreačných objektov od vodnej plochy a k oslabeniu ich priameho funkčného prepojenia s jazerom, ktoré predstavuje jeden zo základných krajinných a rekreačných prvkov predmetného územia. Z pohľadu budúcich užívateľov môže byť preto územie menej atraktívne.
Úplné ponechanie vodnej plochy a litorálu bez priameho antropického vplyvu môže zároveň obmedziť možnosti ich priebežného manažmentu. Vzhľadom na prirodzenú sukcesiu možno v území očakávať postupné rozširovanie pobrežnej a vodnej vegetácie. Bez možnosti regulovaného zásahu správcu môže dochádzať k postupnému zarastaniu brehov a čiastočne aj otvorenej vodnej plochy, čo môže z dlhodobého hľadiska meniť jej súčasný krajinný charakter. Variant č. 1 v tomto smere umožňuje flexibilnejšie zachovať primeraný pomer otvorenej vodnej plochy a vegetačných prvkov prostredníctvom kontrolovaného manažmentu.

Tab. 38 Komplexné posúdenie významnosti vplyvov na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma

Vplyv	Hodnotenie								
	Nulový variant			Realizačný variant 1			Realizačný variant 2		
	-	0	+	-	0	+	-	0	+
Vplyv na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma		0			0				1

Vysvetlivky:
0 prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv
+1 málo významný priaznivý vplyv, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu

C.III.10 Vplyvy na územný systém ekologickej stability

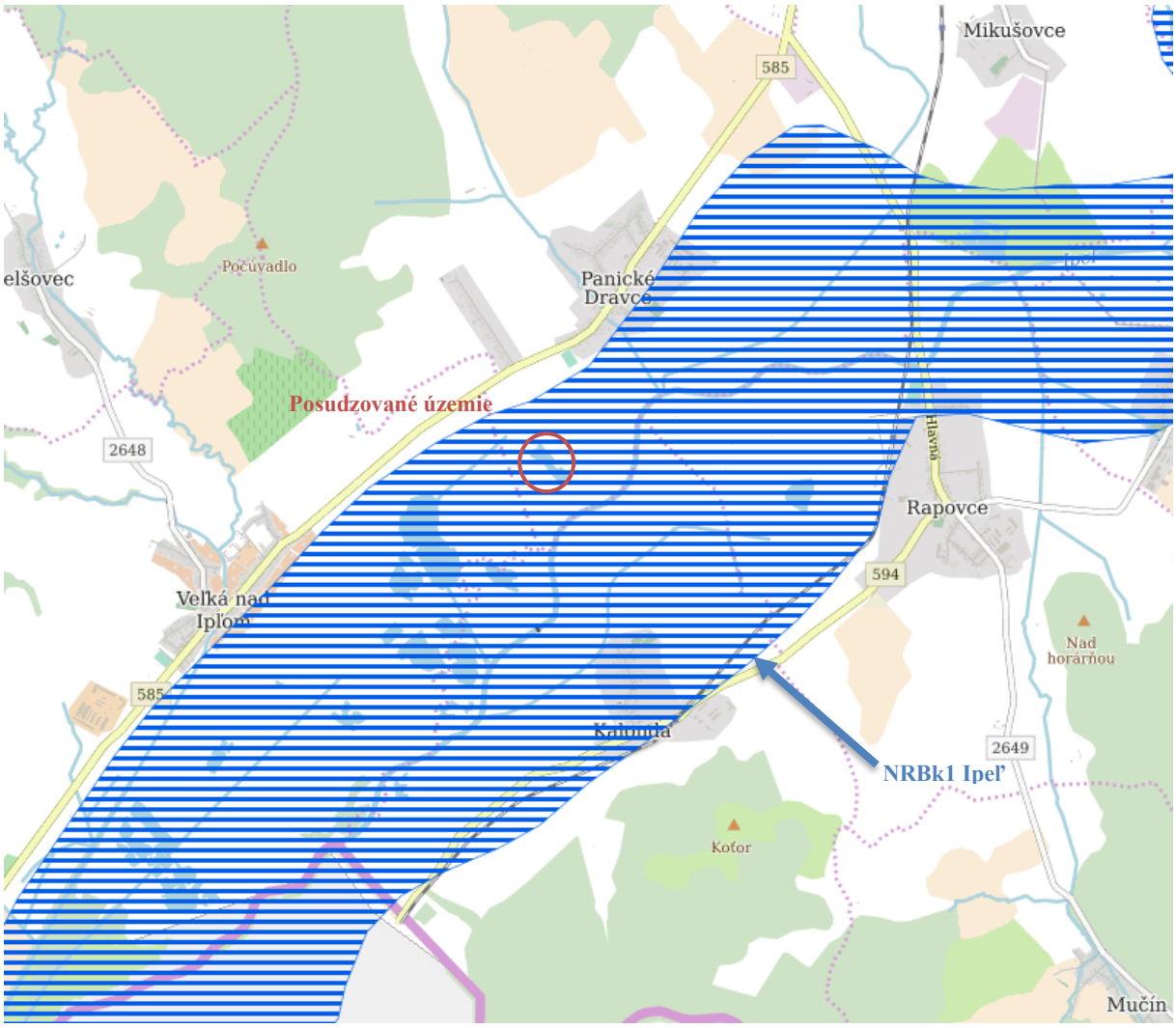
Navrhovaná činnosť zasahuje do prvku ÚSES NRBk1 Ipeľ (kategória: nadregionálny biokoridor) (Obr. 17), ktorý predstavuje významný hydricko-terestrický migračný koridor viazaný na tok Ipeľ a sprievodné

mokraďové, lúčne a brehové biotopy. Riešené územie (bývalé štrkovisko) sa nachádza v územnej príslušnosti k. ú. Panické Dravce a v bezprostrednej väzbe na koridor, pričom vodohospodársky významný tok Ipeľ je situovaný cca 175 m južne. Z hľadiska funkčnosti NRBk1 je relevantný najmä vplyv na priepustnosť územia a mieru rušenia – počas výstavby dočasne zvýšeným pohybom mechanizmov, hlukom a lokálnym odstránením sukcesnej vegetácie, v prevádzke potom sezónnym nárastom prítomnosti osôb, potenciálnym svetelným rušením a lokálnym zvyšovaním antropického tlaku v blízkosti koridoru. Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti (malé objekty individuálnej rekreácie, rozptýlené osadenie, nízka výšková hladina) sa neočakáva vznik nepriechodnej bariéry porovnateľnej s „väčšími urbanizovanými komplexmi“, avšak z pohľadu identifikovaných ohrození NRBk1 (urbanizácia pri toku, rekreačná infraštruktúra, svetelné a hlukové rušenie, úbytok sprievodnej vegetácie, potenciálne znečistenie vôd) je potrebné striktne uplatniť ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- zachovať/posilniť heterogénnu krajinnú štruktúru a sprievodnú zeleň,
- nezasahovať do koryta a brehovej vegetácie Ipľa ani nevytvárať nové bariéry,
- minimalizovať osvetlenie (tlmené, smerované, časovo riadené/senzorové),
- režimovo obmedziť rušivé činnosti najmä v citlivých obdobiach
- a vylúčiť akékoľvek nakladanie s látkami znečisťujúcimi vodu v kontakte s povrchovým odtokom smerom ku koridoru.

Výstavba rekreačno-oddychového areálu bude prebiehať mimo vegetačného obdobia, čím sa zabezpečí minimálny vplyv na rastlinné biotopy a živočíchy v oblasti. Tento prístup pomáha znižovať riziko poškodenia vegetácie a narušenia hniezdnych a migračných trás živočíchov, ktoré sú počas vegetačného obdobia najviac zraniteľné. Realizácia výstavby mimo vegetačného obdobia prispieva k ochrane miestnych ekosystémov a zachovaniu biodiverzity v okolí.

Pri dodržaní uvedených zásad sa vplyv na NRBk1 Ipeľ hodnotí ako lokálny, prevažne mierny a zvládnuteľný, bez predpokladu narušenia nadregionálnej migračnej a biotopovej funkcie biokoridoru.

Obr. 17 Nadregionálny biokoridor NRBk1 Ipeľ (geoportal.gov.sk)

Porovnanie realizačných variantov

Z hľadiska vplyvov na územný systém ekologickej stability sa medzi posudzovanými realizačnými variantmi neočakávajú zásadné rozdiely.

Tab. 39 Komplexné posúdenie významnosti vplyvov na ÚSES

Vplyv	Hodnotenie					
	Nulový variant			Realizačné varianty č. 1 a č. 2		
	-	0	+	-	0	+
Vplyv na územný systém ekologickej stability		0			0	

Vysvetlivky:

0 prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv

C.III.11 Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Navrhovaná činnosť je situovaná mimo zastavaného územia obce Panické Dravce, v území bývalého štrkoviska, ktoré v súčasnosti neplní funkciu kompaktného urbánneho priestoru a predstavuje antropogénne pozmenenú, čiastočne nevyužívanú plochu. Z hľadiska urbánnej štruktúry ide o izolovaný areál, ktorý nenadväzuje na kompaktnú obytnú zástavbu a nebude vytvárať tlak na rozširovanie intravilánu obce ani na zmenu charakteru existujúceho sídelného prostredia. Dotknuté územie je v dostatočnej vzdialenosti od trvalo obývaných sídel (najbližšími sídelnými objektmi sú rodinné domy situované v k.ú. Panické Dravce cca 450 m severozápadným smerom od záujmového areálu, v miestnej časti Margočova osada, približne 600 m severovýchodným smerom sa nachádza futbalové ihrisko a za ním obytné rodinné domy v katastri Panické Dravce, približne 720 m západne sa nachádza chatová oblasť Štrkovisko a cca. 1 km južne sa nachádza obec Kalonda.) a nebude mať vplyv na zmenu ich štruktúry a architektúry. Navrhovaná činnosť nevyvolá zánik poľnohospodárskej pôdy intenzívneho využívania ani zásah do lesných pozemkov a jej plošný rozsah je obmedzený. Vplyvy na využívanie zeme budú lokálne a trvalé v rámci riešeného územia, avšak z pohľadu širších priestorových vzťahov a funkčného členenia krajiny sa nepredpokladá vznik konfliktov s existujúcimi formami využívania územia. Pri dodržaní navrhovaných opatrení, architektonických zásad a environmentálnych opatrení sa vplyv navrhovanej činnosti na urbánny komplex a využívanie zeme hodnotí ako zanedbateľný.

Porovnanie realizačných variantov

Z hľadiska hodnotenia vplyvov na urbánny komplex a využívanie zeme sa medzi posudzovanými realizačnými variantmi neočakávajú zásadné rozdiely.

C.III.12 Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Vplyv navrhovanej činnosti na kultúrne a historické pamiatky sa neočakáva ani pri jednom realizačnom variante.

C.III.13 Vplyvy na archeologické náleziská

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na známe archeologické náleziská ani pri jednom realizačnom variante.

C.III.14 Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Na riešenom území sa paleontologické náleziská ani významné geologické lokality nenachádzajú ani pri jednom realizačnom variante. Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na paleontologické náleziská ani významné geologické lokality ani pri jednom realizačnom variante.

C.III.15 Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy (napr. miestne tradície)

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy (napr. miestne tradície) ani pri jednom realizačnom variante.

Tab. 40 Komplexné posúdenie významnosti vplyvov na kultúrno-historické územia

Vplyv	Hodnotenie					
	Nulový variant			Realizačné varianty č. 1 a č. 2		
	-	0	+	-	0	+
Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme		0			0	
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky		0			0	
Vplyvy na archeologické náleziská		0			0	
Vplyvy na paleontoligické náleziská		0			0	
Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy		0			0	

Vysvetlivky:

0 prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv

C.III.16 Iné vplyvy

Za účelom identifikácie možných kumulatívnych vplyvov boli v rámci spracovania dokumentácie vyhľadávané a posudzované existujúce, ako aj plánované činnosti podobného charakteru v CHVÚ Poiplie. Vyhľadávanie bolo vykonané najmä prostredníctvom verejne dostupného portálu enviroportal.sk, na ktorom sú zverejňované zámery, oznámenia, správy o hodnotení, rozhodnutia a ďalšie dokumenty v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako aj prostredníctvom mapových podkladov Google Maps, ktoré boli využité na lokalizáciu rekreačných a obytných plôch, vodných plôch, dopravnej dostupnosti a priestorových vzťahov v okolí navrhovanej činnosti.

Na základe uvedenej rešerše boli identifikované a následne hodnotené najmä činnosti, ktoré by svojím charakterom mohli spolupôsobiť s navrhovaným rekreačno-oddychovým areálom, teda predovšetkým existujúce a plánované rekreačné, oddychové, obytné alebo iné návštevnícky využívané územia v rámci CHVÚ Poiplie a jeho širšieho okolia. Pri ich posudzovaní sa zohľadňovala najmä možná kumulácia vplyvov na predmety ochrany CHVÚ Poiplie, predovšetkým zvýšenie pohybu osôb, dopravnej záťaže, hluku, svetelného rušenia, tvorby odpadov, nakladania so splaškovými vodami a celkového antropogénneho tlaku na vodné, mokraďové a otvorené krajinné biotopy.

Kumulatívny vplyv navrhovanej činnosti s ohľadom na už existujúce, ako aj plánované činnosti podobného charakteru v CHVÚ Poiplie

Chatová oblasť Štrkovisko

Pri hodnotení kumulatívnych vplyvov navrhovanej činnosti je potrebné zohľadniť existujúce rekreačné využívanie v rámci CHVÚ Poiplie, najmä chatovú oblasť Štrkovisko, ktorá sa nachádza približne 720 m západne od riešeného areálu. Ide o už existujúcu formu individuálnej rekreácie v krajine, ktorá je funkčne príbuzná navrhovanej činnosti. Navrhovaný rekreačno-oddychový areál preto nebude v území predstavovať úplne nový typ využívania, ale doplní už existujúcu rekreačnú funkciu širšieho priestoru bývalých štrkovísk a ich okolia.

Kumulatívny vplyv navrhovanej činnosti a existujúcej chatovej oblasti Štrkovisko sa môže prejaviť najmä v sezónnom zvýšení rekreačného využívania územia, pohybu osôb, osobnej dopravy, hluku, svetelného rušenia a celkového antropického tlaku na krajinu. Keďže obe lokality majú charakter individuálnej rekreácie, najväčšia intenzita ich spoločného pôsobenia sa predpokladá najmä počas letnej sezóny, víkendov, sviatkov a období priaznivých pre pobyt pri vodných plochách.

Z hľadiska priestorového pôsobenia nejde o bezprostredne susediace areály, keďže chatová oblasť Štrkovisko sa nachádza vo vzdialenosti približne 720 m západne od navrhovanej činnosti. Táto vzdialenosť znižuje pravdepodobnosť priameho sústredeného pôsobenia rušivých vplyvov v jednom mieste. Kumulatívny účinok však môže vzniknúť v širšom území CHVÚ Poiplie, a to najmä tým, že sa v krajine postupne zvyšuje počet rekreačne využívaných plôch, počet pohybujúcich sa osôb a rozsah sezónnej dopravnej obsluhy.
Z hľadiska dopravy možno očakávať mierny kumulatívny nárast osobnej dopravy na prístupových komunikáciách v širšom okolí. Navrhovaná činnosť bude generovať dopravu súvisiacu s užívaním 30 rekreačných pozemkov, pričom existujúca chatová oblasť Štrkovisko už v súčasnosti vytvára určitý dopravný pohyb súvisiaci s príchodom a odchodom rekreantov. Spoločný dopravný vplyv bude mať prevažne sezónny charakter a bude najvýraznejší počas dní so zvýšenou návštevnosťou. Nepredpokladá sa však, že by súbeh oboch rekreačných lokalít vyvolal významné zhoršenie dopravnej situácie v širšom území alebo vznik významnej celoročnej dopravnej záťaže.
Z hľadiska hluku môže kumulatívne pôsobenie súvisieť najmä s pobytovou rekreáciou, pohybom vozidiel a bežnými aktivitami užívateľov rekreačných objektov. Vzhľadom na vzdialenosť medzi navrhovaným areálom a chatovou oblasťou Štrkovisko sa nepredpokladá výrazné priame sčítanie hlukových vplyvov v jednom bode. Významnejší môže byť skôr celkový sezónny nárast rušenia v širšom území. Z pohľadu ochrany vtáctva v CHVÚ Poiplie je preto dôležité, aby navrhovaná činnosť nemala charakter hlučného rekreačného centra a aby boli v areáli obmedzené hlučné činnosti, najmä vo večerných a nočných hodinách. Nevhodné by boli najmä hlučné spoločenské podujatia, dlhodobá hudba vo vonkajšom priestore alebo iné aktivity, ktoré by mohli zvyšovať rušenie nad rámec bežnej individuálnej rekreácie.
Z hľadiska svetelného rušenia môže kumulatívny vplyv vzniknúť najmä postupným nárastom počtu osvetlených rekreačných objektov v širšom území. Aj keď jednotlivé svetelné zdroje nemusia samostatne predstavovať významný vplyv, ich súbeh môže zvyšovať úroveň nočného svetelného zaťaženia krajiny. V podmienkach CHVÚ Poiplie je preto potrebné minimalizovať rozsah vonkajšieho osvetlenia v navrhovanom areáli. Osvetlenie má byť tlmené, smerované nadol, časovo regulované a podľa možnosti ovládané pohybovými senzormi. Neprípustné je smerovanie svetla na vodné plochy, brehové porasty a časti územia určené na ochranu vtáctva. Zodpovedný za dodržiavanie opatrení bude prevádzkovateľ Novoreal s.r.o. a ním poverená osoba.
Z hľadiska fauny, najmä vtáctva viazaného na vodné, mokraďové a pobrežné biotopy, možno kumulatívny vplyv hodnotiť ako potenciálne citlivý najmä v období hniezdenia. Existujúca chatová oblasť Štrkovisko už predstavuje určitý stupeň rekreačného využívania územia a navrhovaná činnosť tento rekreačný tlak doplní. Kumulatívny vplyv môže spočívať najmä vo zvýšenom pohybe osôb v širšej krajine, v možnom rušení vtáctva pri vodných plochách a v nepriamom tlaku na brehové a sukcesné biotopy. Tento vplyv sa zmierni najmä zachovaním tichej zóny, zákazom vstupu do citlivých častí územia mimo vyhradených plôch a obmedzením rušivých aktivít počas citlivých období.
Celkovo možno konštatovať, že kumulatívny vplyv navrhovanej činnosti s existujúcou chatovou oblasťou Štrkovisko bude spočívať najmä v postupnom posilnení rekreačnej funkcie širšieho územia. Vplyvy budú mať prevažne lokálny, sezónny a málo významný charakter. Vzhľadom na vzdialenosť oboch lokalít, charakter individuálnej rekreácie a možnosť uplatnenia technických, organizačných a režimových opatrení sa nepredpokladá vznik významného kumulatívneho negatívneho vplyvu na CHVÚ Poiplie. Kumulatívny vplyv možno hodnotiť ako málo významný nepriaznivý a zmierniteľný, za predpokladu dôsledného dodržania opatrení na obmedzenie hluku a svetelného rušenia.

Individuálna bytová výstavba II. etapa, Mikušovce (https://www.enviroportal.sk/eia/detail/individualna-bytova-vystavba-ii-etapa-mikusovce)
Z hľadiska možných kumulatívnych vplyvov bola navrhovaná činnosť „Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál“ posudzovaná aj vo vzťahu k ďalšej navrhovanej činnosti v širšom území CHVÚ Poiplie, a to k zámeru „Individuálna bytová výstavba II. etapa, Mikušovce“. Uvedená činnosť predstavuje rozšírenie obytnej zóny v k. ú. Mikušovce o 40 rodinných domov vrátane dopravnej a technickej infraštruktúry na ploche približne 5,91 ha. Riešené územie IBV Mikušovce nadväzuje na existujúcu obytnú zástavbu a na už povolenú a čiastočne zrealizovanú I. etapu individuálnej bytovej výstavby. Podľa oznámenia činnosť zasahuje do CHVÚ Poiplie len na jeho severnom okraji, pričom dotknuté územie je v súčasnosti využívané najmä ako poľnohospodárska pôda.
Obe posudzované činnosti majú odlišný funkčný charakter. Navrhovaný rekreačno-oddychový areál v k. ú. Panické Dravce je viazaný na územie bývalého štrkoviska s existujúcimi vodnými plochami a jeho účelom je sezónna rekreácia a krátkodobé pobyty. Naproti tomu IBV Mikušovce predstavuje obytnú výstavbu nadväzujúcu na existujúce sídlo. Spoločným znakom oboch činností je však umiestnenie v rámci CHVÚ Poiplie, vznik nových stavebných objektov, dopravnej obsluhy, spevnených plôch, technickej infraštruktúry a s tým súvisiaci nárast pohybu osôb a dopravy v území.
Kumulatívne vplyvy oboch činností sa môžu prejaviť najmä v postupnom zvyšovaní antropogénneho tlaku na územie CHVÚ Poiplie. Ide predovšetkým o čiastočnú zmenu využívania pozemkov, zvýšenie pohybu osôb, zvýšenie osobnej dopravy, vznik nových zdrojov komunálnych odpadov, individuálne riešenie splaškových vôd, ako aj možné zvýšenie hlukového a svetelného rušenia. Tieto vplyvy však nebudú pôsobiť v jednom bezprostredne spoločnom priestore, keďže ide o samostatné lokality v rôznych katastrálnych územiach. Z tohto dôvodu sa nepredpokladá priama lokálna kumulácia hluku, prašnosti, emisií alebo dopravnej záťaže v jednej lokalite.
Z hľadiska ochrany vtáctva je potrebné za najcitlivejší kumulatívny aspekt považovať postupné zvyšovanie rušenia a premenu biotopov v rámci CHVÚ Poiplie. V prípade IBV Mikušovce sa ako potenciálne dotknuté biotopy uvádzajú najmä poľnohospodárske plochy, ktoré môžu mať význam pre druhy viazané na otvorenú poľnohospodársku krajinu, napríklad pre bociana bieleho a prepelicu poľnú. V prípade rekreačno-oddychového areálu v Panických Dravciach je ekologická citlivosť územia viazaná predovšetkým na vodné plochy a brehové porasty. Z uvedeného vyplýva, že obe činnosti budú pravdepodobne ovplyvňovať rozdielne typy biotopov v rámci CHVÚ, pričom ich kumulatívny vplyv spočíva skôr v celkovom zvyšovaní miery využívania chráneného územia človekom než v priamom zásahu do jedného spoločného biotopu.
Počas prevádzky bude kumulatívny vplyv oboch činností súvisieť najmä s dopravou a prítomnosťou osôb. V prípade IBV pôjde o každodennú dopravu obyvateľov rodinných domov, v prípade rekreačného areálu skôr o sezónnu a víkendovú dopravu návštevníkov. Tento rozdiel znižuje pravdepodobnosť trvalej súbežnej kumulácie dopravného zaťaženia. Z hľadiska ovzdušia a hluku sa nepredpokladá vznik významných kumulatívnych vplyvov, keďže ani jedna z činností nepredstavuje priemyselný alebo technologický zdroj znečisťovania ovzdušia a prevádzkové vplyvy budú súvisieť najmä s osobnou dopravou.
Celkovo možno konštatovať, že kumulatívne vplyvy navrhovaného rekreačno-oddychového areálu a navrhovanej IBV II. etapa Mikušovce budú mať prevažne lokálne až regionálne obmedzený charakter. Ich spoločným prejavom bude mierne zvýšenie zastavanosti, dopravnej obsluhy a ľudskej aktivity v rámci CHVÚ Poiplie. Vzhľadom na priestorové oddelenie lokalít, rozdielny charakter využívania územia, etapovitú realizáciu a skutočnosť, že IBV Mikušovce zasahuje do CHVÚ len okrajovo, sa nepredpokladá vznik významného negatívneho kumulatívneho alebo synergického vplyvu na predmety ochrany CHVÚ

Poiplie. Podmienkou prijateľnosti je však dôsledné dodržanie opatrení na ochranu vtáctva, obmedzenie hluku a svetelného smogu, ochrana brehových a mokraďových biotopov, riadne nakladanie so splaškovými vodami a odpadmi a rešpektovanie stanovísk orgánov ochrany prírody. Navrhovaný rekreačno-oddychový areál zároveň obsahuje prvky zmierňujúce potenciálne negatívne vplyvy, najmä vytvorenie tichej zóny a opatrenia na podporu druhov viazaných na vodné biotopy.

Vplyv na rekreáciu a cestovný ruch

Navrhovaná činnosť, ktorá spočíva v zriadení rekreačno-oddychového areálu, má potenciál mať pozitívny vplyv na rekreáciu a cestovný ruch v regióne. Umiestnenie areálu v prírodnom prostredí v mieste bývalého štrkoviska predstavuje atraktívnu lokalitu pre sezónnu rekreáciu, krátkodobé pobyty a ekoturizmus. Tento areál ponúka návštevníkom možnosti pre individuálnu rekreáciu, vrátane pobytov v chatách, turistických prechádzok, cykloturistiky a pozorovanie prírody.

Očakávané pozitívne efekty zahŕňajú:

- Zvýšenie atraktivity územia pre turistov a rekreantov, čo môže viesť k rastúcemu dopytu po ubytovacích službách, reštauračných zariadeniach a ďalších službách.
- Podpora lokálnej ekonomiky prostredníctvom dopytu po miestnych službách, remeselných výrobkoch a tovaroch.
- Možnosť zlepšiť dostupnosť prírodných a kultúrnych lokalít v regióne.

Vzhľadom na atraktívne prírodné prostredie a vhodné umiestnenie sa rekreačný areál môže stať dôležitým bodom pre rozvoj cestovného ruchu, ktorý bude v súlade s ochranou prírody.

Porovnanie realizačných variantov

Z hľadiska hodnotenia v oblasti iných vplyvov sa medzi posudzovanými realizačnými variantmi neočakávajú zásadné rozdiely, tieto sú sumarizované v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 41 Komplexné posúdenie významnosti vplyvov na rekreáciu a cestovný ruch

Vplyv	Hodnotenie								
	Nulový variant			Realizačný variant č. 1			Realizačný variant č. 2		
	-	0	+	-	0	+	-	0	+
Kumulatívny vplyv navrhovanej činnosti s ohľadom na už existujúce ako aj plánované činnosti podobného charakteru v CHVÚ Poiplie	1			1			1		
Vplyv na rekreáciu a cestovný ruch		0				4			3

Legenda:

0 prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv
-1 málo významný nepriaznivý vplyv, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu
+3 významný priaznivý vplyv malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu
+4 významný priaznivý vplyv väčšieho kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu,

C.III.17 Priestorová syntéza vplyvov činnosti v území

Z priestorového hľadiska možno jednotlivé vplyvy zoradiť podľa ich priestorového dosahu, resp. plochy územia zasiahnutého daným vplyvom. Od vplyvov s dosahom na veľkú časť územia Slovenskej republiky

až po vplyvy lokalitne obmedzené na samotný areál navrhovanej činnosti. Z priestorového hľadiska môže byť ďalej charakter vplyvu bodový, líniový alebo plošný.
Vzhľadom na charakter činnosti sa nepredpokladá významný prejav negatívnych vplyvov (tzn. hluk, vibrácie, emisie prašnosti) na kvalite a pohode života obyvateľov dotknutej obce, ktorý by presahoval jestvujúci stav.

Vplyvy regionálne
Na regionálnej úrovni sa vplyvy navrhovanej činnosti prejavia najmä v zmysle zlepšenia rekreačných a environmentálnych funkcií územia, ktoré bude atraktívne pre návštevníkov, čím sa zvýši regionálna atraktivita územia pre turistické a rekreačné účely. Výstavba rekreačného areálu môže podporiť regionálnu ekonomiku, a to najmä v oblastiach spojených s turistickými službami, remeselnou výrobou a lokálnym obchodom. Hlavným negatívnym vplyvom na regionálnej úrovni je zvýšený pohyb návštevníkov počas sezóny, čo môže spôsobovať lokálny tlak na infraštruktúru a ekosystémy.

Vplyvy lokálne
Na lokálnej úrovni sa vplyvy navrhovanej činnosti prejavia najmä v bezprostrednej blízkosti areálu, v rámci k. ú. Panické Dravce. Tieto vplyvy budú zahŕňať zmeny v krajinnom využívaní, ktoré budú obmedzené na výstavbu a prevádzku rekreačného areálu, a to vrátane rozšírenia zelených plôch, komunikácií a parkovacích miest. Dôjde k dočasným a miernym vplyvom počas výstavby, ktoré budú zahŕňať hluk, prach a dopravu stavebných mechanizmov. Po dokončení výstavby sa vplyvy obmedzia na sezónne rušenie spôsobené rekreačným vyžitím a zvýšeným pohybom osôb, avšak s implementovanými opatreniami (napr. tlmené osvetlenie, časovo riadené činnosti) sa očakáva minimálny negatívny vplyv na kvalitu životného prostredia v tejto oblasti.

Bodové, líniové a plošné vplyvy
Bodové vplyvy: Bodové vplyvy budú prevažne súvisieť s konkrétnymi stavbami a technickými zariadeniami v areáli, ako sú jednotlivé rekreačné objekty (v obmedzenom rozsahu pri objektoch, ktorý si zvolia systém spaľovacieho zariadenia na tuhé palivo/biomasu). Tieto vplyvy budú koncentrované v týchto lokalitách, pričom sa predpokladá minimálny zásah do širšieho okolia.

Líniové vplyvy: Líniové vplyvy budú spojené s výstavbou a prevádzkou komunikácií (prístupové cesty a vnútroareálové cesty), ktoré umožnia prístup do rekreačného areálu.

Plošné vplyvy: Plošné vplyvy budú najviac viditeľné v rámci celého areálu, kde dôjde k zmenám v krajinnom využívaní. Tieto zmeny budú zahŕňať výstavbu nových objektov, spevnené plochy, ako aj zlepšenie vegetácie a krajinnej štruktúry. Predpokladá sa pozitívny vplyv v podobe zlepšenia krajinného vzhľadu a prispôsobenia areálu pre rekreačné účely, ktoré prinesú nový ekologický a estetický prínos pre lokálne územie. Plošný vplyv majú aj odstavné plochy – parkovacie státia.

C.III.18 Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

C.III.18.1 Komplexné posúdenie s využitím metódy bodového hodnotenia

Komplexné posúdenie variantov navrhovanej činnosti v nasledujúcej kapitole vychádza z informácií, ktoré boli uvedené v predchádzajúcich kapitolách, v rámci ktorých boli pre jednotlivé identifikované vplyvy navrhovanej činnosti priradené hodnoty odhadu ich významnosti na základe vykonaného posudzovania vplyvov na životné prostredie. Tento odhad významnosti vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, vrátane zdravia obyvateľstva, bol vykonaný maximálne konzervatívne s cieľom zistenia najnepriaznivejšieho možného stavu a objektívneho porovnania jednotlivých riešených variantov.

Bodový systém hodnotenia bol zostavený na základe jednotlivých identifikovaných vplyvov prezentovaných v predchádzajúcom texte, ktoré majú rozhodujúci vplyv na navrhovanú činnosť. V rámci každého vplyvu bola k dispozícii hodnotiaca škála od -5 do +5. Pre jednotlivé varianty bol vykonaný súčet priradených pozitívnych a negatívnych vplyvov podľa hodnotiacej škály. Variant s vyšším číselným súčtom jednotlivých vplyvov (v prípade negatívnych vplyvov predstavuje vyšší súčet číslo bližšie k nule, tzn. napríklad -5 > -10) je možné hodnotiť ako optimálnejší.

Uvedený bodový systém poskytuje možnosť aproximatívneho, absolútneho posúdenia vhodnosti daného variantu vo vzťahu k jednotlivým vybraným vplyvom.

Tab. 42 Sumarizácia identifikovaných vplyvov

Vplyv	Hodnotenie								
	Nulový variant			Realizačný variant č. 1			Realizačný variant č. 2		
	-	0	+	-	0	+	-	0	+
Celkové vplyvy na obyvateľstvo		**0**				**3**			**1**
Vplyv hluku		0			0			0	
Vplyv dopravy		0		1			1		
Vplyv zápachu		0			0			0	
Vplyv emisií		0			0			0	
Socioekonomické vplyvy		0				4			2
Celkové vplyvy na horninové prostredie		**0**		**1**			**1**		
Vplyv na nerastné suroviny		0			0			0	
Narušenie stability svahov		0			0			0	
Potenciál pre znečistenie horninového prostredia		0		1			1		
Narušenie geologického prostredia		0			0			0	
Celkové vplyvy na klimatické pomery		**0**			**0**			**0**	
Miestna klíma; zmeny teploty vzduchu, jeho prúdenia		0			0			0	
Zraniteľnosť navrhovanej činnosti voči zmene klímy		0			0			0	
Celkové vplyvy na ovzdušie		**0**		**1**			**1**		
Vplyv na ovzdušie		0		1			1		
Celkové vplyvy na vodné pomery		**0**		**1**			**1**		
Vplyvy na vodné pomery		0		1			1		
Celkové vplyvy na pôdu		**0**		**2**			**2**		
Záber pôdy		0		1			1		
Potenciál kontaminácie pôd		0		1			1		

Vplyv	Hodnotenie								
	Nulový variant			Realizačný variant č. 1			Realizačný variant č. 2		
	-	0	+	-	0	+	-	0	+
Erózia pôd		0			0			0	
Celkové vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy		**0**		**1**			**1**		
Vplyv na flóru, faunu a ich biotopy		0		1			1		
Celkové vplyvy na krajinu		**0**				**1**			**1**
Vplyv na krajinu		0				1			1
Celkový vplyv na biodiverzitu, chránené územia		**0**			**0**				**1**
Vplyv na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma		0			0				1
Celkový vplyv na územný systém ekologickej stability		**0**			**0**			**0**	
Vplyv na územný systém ekologickej stability		0			0			0	
Celkové vplyvy na kultúrno-historické danosti územia		**0**			**0**			**0**	
Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme		0			0			0	
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky		0			0			0	
Vplyvy na archeologické náleziská		0			0			0	
Vplyvy na paleontologické náleziská		0			0			0	
Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy		0			0			0	
Celkové iné vplyvy		**0**				**3**			**2**
Kumulatívny vplyv navrhovanej činnosti s ohľadom na už existujúce ako aj plánované činnosti podobného charakteru v CHVÚ Poiplie		0		1			1		
Vplyv na rekreáciu a cestovný ruch		0				4			3

Na základe súčtu vyššie uvedených priradených hodnôt jednotlivých identifikovaných vplyvov pre riešené varianty navrhovanej činnosti bola zostavená nasledujúca sumárna tabuľka pre porovnanie variantov navrhovanej činnosti.

Tab. 43 Celkový súčet hodnôt identifikovaných vplyvov na základe odhadu ich významnosti

	Nulový variant	Realizačný variant č. 1	Realizačný variant č. 2
Celkový vplyv (Σ)	0	1	-1

Uvedené hodnotenie poradia variantov navrhovanej činnosti je tiež možné analyzovať cez porovnanie všetkých negatívnych a pozitívnych vplyvov, ktoré boli odhadnuté v rámci jednotlivých kritérií.

Tab. 44 Výpočet všetkých pozitívnych (+) a negatívnych (-) vplyvov variantov navrhovanej činnosti

Vplyvy +/-	Nulový variant	Realizačný variant č. 1	Realizačný variant č. 2
Celkové negatívne vplyvy (-)	0	7	8
Celkové pozitívne vplyvy (+)	0	8	7

Na základe uvedeného za optimálny variant navrhovanej činnosti pre prírodné prostredie a zdravie obyvateľstva hodnotíme **realizačný variant č. 1**.

C.III.19 Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie

Prehľad možných rizík súvisiacich s posudzovanou činnosťou bol už diskutovaný v rámci každej podkapitoly C.III.

V súčasnosti nie sú navrhovateľovi známe žiadne neodstrániteľné nebezpečenstvá a neodstrániteľné ohrozenia z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré by vyplývali z jej riešení. Užívateľ je povinný pri prevádzkovaní zariadenia možné nebezpečenstvá sledovať, evidovať, vyhodnocovať a prijímať opatrenia na ich obmedzenie, alebo úplné eliminovanie.

C.IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie

Účelom týchto opatrení je predchádzať, zmierniť, minimalizovať alebo kompenzovať očakávané (predpokladané) vplyvy činnosti, ktoré môžu vzniknúť počas jej prevádzky. Tento cieľ je možné dosiahnuť opatreniami, ktoré sa viažu na jeden alebo na viac vplyvov zároveň.

Cieľom je nielen identifikovať významné vplyvy, ale nájsť k nim aj prijateľné riešenie, ktorými sa vybrané javy ochránia, alebo zmiernia dopady na ne. Ak daný jav nie je možné nijakým spôsobom eliminovať ani minimalizovať, po zvážení je možné prijať kompenzačné opatrenia.

C.IV.1 Územnoplánovacie opatrenia

Navrhovaná stavba v katastrálnom území Panické Dravce bola posúdená z hľadiska súladu so záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov. Oddelenie územného plánovania a životného prostredia Banskobystrického samosprávneho kraja vo svojom záväznom stanovisku konštatuje, že navrhovaná stavba je v súlade so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie regiónu.

V stanovisku je zároveň uvedená požiadavka na rešpektovanie regulatívu 1.7.2., najmä zachovanie rázu vidieckeho priestoru, historicky utvorenej krajiny a tradičného charakteru zástavby Novohradskej oblasti. Pri návrhu stavieb budú preto rešpektované regionálne architektonické princípy a zabezpečený jednotný architektonický ráz navrhovaných objektov. Preto stavebné objekty musia dodržiavať jednotlivé architektonické zásady a regulatívy.

Ďalšie podmienky uvedené v záväznom stanovisku, vrátane zabezpečenia stanovísk príslušných orgánov cestnej správy a zohľadnenia záujmov ochrany prírody, hydromelioračných zariadení, výhľadovej vodnej nádrže a chráneného ložiskového územia, budú rešpektované v nadväzujúcich stupňoch projektovej prípravy a povoľovacích konaní.

Na základe vydaného záväzného stanoviska možno konštatovať, že navrhovaná stavba je v súlade so záväznou časťou príslušnej územnoplánovacej dokumentácie.

Dodržanie týchto územno-plánovacích zásad je týmto opatrením.

C.IV.2 Technické opatrenia

Účelom týchto opatrení je eliminácia potenciálnych rizík vyplývajúcich z charakteru posudzovanej činnosti.

C.IV.2.1 Opatrenia počas realizačných prác

Všeobecné opatrenia

Ochrana ovzdušia

- pri realizačných prácach je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky na obmedzenie prašnosti, napríklad vhodným výberom stavebných technológií a materiálov
- nepripustiť prevádzku dopravných prostriedkov s nadmerným množstvom znečisťujúcich látok vo výfukových plynoch

Ochrana pred hlukom

- vhodným výberom mechanizmov zabezpečiť, aby stavebné úpravy dlhodobo neprekračovali najvyššiu prípustnú hladinu hluku vo vonkajšom prostredí v zmysle platnej legislatívy
- zabezpečiť, aby práce neprekračovali najvyššiu prípustnú hladinu hluku vo vonkajšom prostredí mimo dopravy, stanovenú príslušnou legislatívou
- hlučné činnosti odporúčame vykonávať len počas pracovného týždňa v bežnom pracovnom čase,
- pri prácach používať iba zariadenia, ktoré neprodukujú nadmerný hluk a v prípade ich nevyhnutného použitia ich opatriť kapotážou, prípadne použiť dočasné protihlukové steny
- realizačné práce budú vykonávané tak, aby nebol rušený nočný pokoj
- stavebné práce spojené so zvýšenou hlukovou záťažou, najmä zemné práce, terénne úpravy a prevádzka hlučných stavebných mechanizmov, realizovať prednostne mimo hlavného hniezdneho obdobia vtáctva

Ochrana pôdy, podzemných a povrchových vôd

- zabezpečiť dobrý technický stav stavebných mechanizmov a dopravných prostriedkov pri realizácii, aby nedošlo k neželaným únikom ropných látok do pôdy, či vody
- zabezpečiť sadu prostriedkov na likvidáciu úniku nebezpečných odpadov a znečisťujúcich látok do prírodného prostredia: zásoba sorpčného materiálu (VAPEX) a príslušné náradie na okamžitý sanačný zásah (lopaty, metly, nádoba na kontaminované látky, PE vrecia)

Nakladanie s odpadmi

- zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadov, ktoré vznikajú počas realizácie v rámci platnej legislatívy
- viesť evidenciu o druhoch a množstve odpadov, ktoré vznikajú pri realizácii
- ustanovené údaje z evidencie ohlasovať príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva

Iné opatrenia

- na mieste realizácie nebudú dopĺňané pohonné hmoty, vymieňané oleje a iné náplne, vykonávané opravy stavebných a prepravných mechanizmov, pri ktorých by mohlo dôjsť k úniku znečisťujúcich látok

C.IV.2.2 Opatrenia počas prevádzky

Prevádzkové opatrenia vyplývajú predovšetkým z požiadavky dodržania podmienok legislatívy v oblasti ochrany jednotlivých zložiek životného prostredia a legislatívy Slovenskej republiky.

Všeobecné opatrenia:

- dodržiavanie legislatívnych požiadaviek;
- dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP);
- vypracovať a dodržiavať prevádzkový poriadok areálu, ktorý bude záväzný pre vlastníkov, užívateľov rekreačných objektov, návštevníkov a osoby zabezpečujúce údržbu areálu;
- zabezpečiť, aby pohyb vozidiel v areáli prebiehal výlučne po určenej prístupovej a vnútroareálovej komunikácii;
- zaviesť v areáli zníženú rýchlosť pohybu vozidiel s cieľom obmedziť hluk, prašnosť, riziko kolízií so živočíchmi a poškodzovaniu povrchov;

na úseku ochrany vody a pôdy:

- zakázať v areáli opravy vozidiel, výmenu olejov a iné činnosti, pri ktorých by mohlo dôjsť ku kontaminácii pôdy, podzemných vôd alebo povrchových vôd;
- zabezpečiť, aby splaškové odpadové vody z jednotlivých objektov boli odvádzané a zneškodňované v súlade s platnou legislatívou a vydanými povoleniami;
- v prípade využívania nepriepustných bezodtokových žúmp zabezpečiť ich vodotesnosť, pravidelnú kontrolu a pravidelný vývoz oprávnenou osobou mimo riešeného územia a viesť evidenciu o vývoze žúmp;
- v prípade úniku ropných látok alebo iných znečisťujúcich látok bezodkladne použiť sorpčné prostriedky a kontaminovaný materiál odovzdať oprávnenej osobe;
- vhodnosť územia pre odvádzanie zrážkových vôd do vsaku bude potrebné v ďalšej etape povoľovacieho procesu preukázať hydrogeologickým posudkom;

na úseku ochrany ovzdušia:

- podľa potreby zabezpečiť údržbu štrkových komunikácií tak, aby nedochádzalo k nadmernej sekundárnej prašnosti;
- parkovanie vozidiel umožniť len na vyhradených odstavných plochách;
- zamedziť dlhodobému chodu motorov naprázdno, najmä pri stojacich vozidlách;
- pri údržbe areálu používať techniku, ktorá je technicky spôsobilá a nespôsobuje nadmerné emisie ani dymivosť;
- zakázať spaľovania odpadov, biologicky rozložiteľného odpadu, zvyškov dreva, obalov alebo iných materiálov v areáli;
- v prípade používania lokálnych vykurovacích zariadení v rekreačných objektoch zabezpečiť, aby boli prevádzkované len v súlade s platnými predpismi;
- zabezpečiť pravidelnú kontrolu, čistenie a údržbu komínov a spaľovacích zariadení v súlade s platnými predpismi;
- priebežne sledovať stav komunikácií, parkovacích plôch a zdrojov možného znečisťovania ovzdušia a zabezpečovať ich pravidelnú údržbu;

na úseku odpadového hospodárstva:

- pravidelný odvoz a odovzdávanie odpadov oprávneným osobám;
- vytvoriť podmienky na oddelený zber minimálne zmesového komunálneho odpadu, plastov, papiera, skla a biologicky rozložiteľného odpadu;
- zakázať spaľovanie odpadov, ich ukladanie mimo určených nádob, ponechávanie pri vodných plochách alebo vyhadzovanie do okolitej krajiny;
- nebezpečné odpady, napríklad batérie, akumulátory, zvyšky farieb, olejov alebo vyradené elektrospotrebiče, odovzdávať len oprávneným osobám alebo na určené zberné miesta;
- zabezpečiť pravidelný odvoz komunálnych odpadov oprávnenou osobou podľa harmonogramu zberu, prípadne podľa potreby v období zvýšenej návštevnosti;
- zabezpečiť, aby nádoby na odpad boli uzatvárateľné a chránené pred rozfúkaním odpadu vetrom, vniknutím zrážkových vôd a prístupom živočíchov;

na úseku ochrany biodiverzity:

- oboznámiť vlastníkov, užívateľov a návštevníkov areálu so skutočnosťou, že územie sa nachádza v CHVÚ Poiplie;
- zabezpečiť informačné označenie o pravidlách správania v chránenom území, najmä o zákaze rušenia vtáctva, znečisťovania územia, nerešpektovania tichej zóny a nevhodného používania osvetlenia;
- vonkajšie osvetlenie riešiť ako tlmené, smerované nadol a časovo regulované;
- pri osvetlení uprednostniť použitie pohybových senzorov;
- nepoužívať dekoratívne, blikajúce alebo iné intenzívne svetelné prvky, ktoré by mohli spôsobovať svetelné rušenie v CHVÚ Poiplie;
- obmedziť hlučné aktivity vo vonkajšom priestore, najmä vo večerných a nočných hodinách;
- údržbové práce s vyššou hlučnosťou vykonávať prednostne v denných hodinách a mimo citlivých období;
- zachovať a rešpektovať tichú zónu určenú na ochranu a podporu druhov viazaných na vodné biotopy;
- podľa potreby označiť tichú zónu informačným prvkom s vysvetlením jej účelu a pravidiel správania;
- údržbu zelene vykonávať šetrne, bez nadmerného kosenia citlivých častí územia;
- rešpektovať zákaz poškodzovania hniezd, úkrytov a biotopov chránených druhov;
- v prípade zistenia hniezdenia chránených druhov v blízkosti rekreačných objektov a brehových porastov obmedziť rušivé činnosti a postupovať podľa pokynov orgánu ochrany prírody;
- zabezpečiť pravidelnú kontrolu dodržiavania prevádzkových pravidiel a environmentálnych opatrení;
- pri zistení porušovania pravidiel prijať nápravné opatrenia bez zbytočného odkladu;
- priebežne vyhodnocovať účinnosť opatrení na ochranu vôd, pôdy, vtáctva a tichej zóny;

špecifické opatrenia:

Technické a organizačné opatrenia na reguláciu hlukovej záťaže:

- stavebné práce vykonávať výlučne v dennom čase, prednostne v pracovných dňoch,
- vylúčiť alebo výrazne obmedziť vykonávanie hlučných stavebných prác počas skorých ranných, večerných a nočných hodín, ako aj počas dní pracovného pokoja, ak to nebude nevyhnutné z technických alebo bezpečnostných dôvodov,
- v prípade požiadavky orgánu ochrany prírody prispôsobiť harmonogram výstavby hniezdnemu obdobiu vtáctva, najmä v období marec až august, a hlučné práce v tomto období obmedziť alebo organizovať tak, aby nedochádzalo k rušeniu chránených druhov,
- používať stavebné mechanizmy a dopravné prostriedky v dobrom technickom stave, s funkčnými tlmičmi hluku a bez nadmerných vibrácií,
- minimalizovať súbežné nasadenie viacerých hlučných mechanizmov na jednom mieste, najmä pri prácach v blízkosti vodnej plochy, tichej zóny a okrajových častí areálu,
- organizovať pohyb stavebnej dopravy po určenej trase a obmedziť prejazdy mechanizmov v rámci areálu,
- obmedziť zbytočný voľnobeh motorov stavebných strojov, nákladných vozidiel a mechanizmov počas prestojov,
- dočasné skládky materiálov, manipulačné plochy a miesta nakládky situovať tak, aby boli v čo najväčšej možnej miere vzdialené od tichej zóny, vodnej plochy a citlivých okrajových častí územia,
- pri stavebných činnostiach v blízkosti tichej zóny uplatniť zvýšený dohľad nad dodržiavaním režimu výstavby a v prípade potreby práce vykonávať po kratších pracovných úsekoch s prestávkami,
- pred začatím výstavby oboznámiť zhotoviteľa a pracovníkov stavby s tým, že areál sa nachádza v CHVÚ Poiplie, kde je potrebné minimalizovať hlukové a svetelné rušenie.

Technické a organizačné opatrenia na reguláciu hlukovej záťaže:

- vypracovať a uplatňovať prevádzkový poriadok areálu, v ktorom budú jasne stanovené pravidlá správania návštevníkov z hľadiska obmedzenia hluku,
- v prevádzkovom poriadku stanoviť časový režim nočného pokoja, najmä v období od 22:00 do 06:00 hod., počas ktorého nebudú prípustné hlučné vonkajšie aktivity, hlasná reprodukovaná hudba techniky ani iné činnosti rušiace okolie,
- výrazne obmedziť používanie exteriérovej reprodukovanej hudby a ozvučovacej techniky mimo uzavretých objektov,
- spoločenské a športové aktivity organizovať mimo priestorov susediacich s tichou zónou,
- informovať vlastníkov a užívateľov rekreačných objektov, že areál sa nachádza v CHVÚ Poiplie a jeho užívanie musí rešpektovať potrebu minimalizácie hlukového a svetelného rušenia,
- v tichej zóne a jej okolí obmedziť pohyb osôb len na nevyhnutný rozsah, prípadne ju viditeľne označiť informačnými tabuľami s upozornením na potrebu ochrany vtáctva,
- zakázať používanie motorových člnov, vodných skútrov a iných hlučných prostriedkov v areáli a na vodnej ploche,

- zakázať používanie pyrotechniky, výbušných zábavných prostriedkov a obdobných zdrojov impulzného hluku v celom areáli,
- zabezpečiť pravidelnú údržbu štrkovej komunikácie a odstavných plôch, najmä odstraňovanie výtlkov, nerovností a uvoľneného kameniva, ktoré môžu zvyšovať hluk pri prejazde vozidiel,
- pri výbere technických zariadení uprednostňovať zariadenia s nízkou akustickou emisiou a zabezpečiť ich pravidelnú údržbu,
- v areáli neumiestňovať trvalé zdroje hluku, ktoré nesúvisia s bežnou rekreačnou funkciou územia,
- počas zvýšenej návštevnosti, najmä počas víkendov a letnej sezóny, zabezpečiť zvýšenú kontrolu dodržiavania prevádzkového poriadku, najmä v okolí vodnej plochy a tichej zóny.

Kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*) stav hniezdnych biotopov v CHVÚ Poilplie je v nepriaznivom stave (C), je potrebné zamerať sa na obnovu jej hniezdnych biotopov.

- na hniezdiskách zamedziť odvodňovaniu krajiny, najmä v blízkosti malých mokradí a močiarov v poľnohospodárskej krajine a zachovať prirodzené porasty trstiny (*Phragmites spp.*) a pálky (*Typha spp.*) a zväčšovať ich prirodzenú výmeru;
- v prípade kosenia trstiny a pálky zabezpečiť aby manažment prebehol v mimohniezdnom období formou mozaikovitého výberu tak aby 30% starých porastov ostalo zachovalých;
- pri terénnych úpravách umelých nádrží vytvárať vhodné podmienky v podobe plytkého litorálneho pásma.

Brehuľa hnedá (*Riparia riparia*) stav hniezdnych biotopov v CHVÚ Poilplie je v nepriaznivom stave (C), je potrebné zamerať sa na obnovu jej hniezdnych biotopov.

- zabezpečiť a vhodne technicky stabilizovať kolmé riečne resp. brehy vodných nádrží v minimálnou výškou aspoň 2 metre bez ďalších terénnych úprav;
- aktívnym manažmentom prispieť k odstraňovaniu náletových drevín a krovín, ktoré svojím rastom bránia príletu k hniezdiskám;
- v prípade navrhovanej činnosti ponechať parcely KN C č. 917/40, 917/41 a 917/42 v k.ú. Panické Dravce bez terénnych úprav a vytvoriť líniovú vegetačnú bariéru tak aby sa eliminoval vplyv navrhovanej činnosti na hniezdnu kolóniu.

Plánovaná výsadba bola prekonzultovaná so ŠOP SR, Správou CHKO Cerová vrchovina (stanovisko zo dňa 29.06.2026 s evid. č. CHKO CV/167-006/2026), ktorá navrhuje nasledovnú druhovú skladbu:

1. **jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*) s dominantným zastúpením**
2. **ostatné dreviny s možnosťou vytvorenia stromoradia:**

- topoľ biely (*Populus alba*)
- topoľ čierny (*Populus nigra*)
- dub letný (*Quercus robur*)
- jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*)
- topoľ sivý (*Populus canescens*)
- topoľ osikový (*Populus tremula*)
- brest väzový (*Ulmus laevis*)

3. odporúčané druhové zloženie výsadby krovín:

- vŕba popolavá (*Salix cinerea*) – s dominantným zastúpením
- ostatné druhy - krušina jelšová (*Frangula alnus*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), čremcha obyčajná (*Padus avium*)

Pripomienky Správy CHKO Cerová vrchovina k vykonávaniu plánovanej výsadby:

- zabezpečiť sadenice vhodné pre dotknutú oblasť/región s príslušným certifikátom/licenciou, alebo zabezpečiť sadbový materiál na lokálnej úrovni (vŕby, príp. jelše)
- pri získavaní miestneho sadbového materiálu nenarušiť kontinuitu porastov a práce spojené so zberom sadbového materiálu odporúčame vykonať v období: od 1.9. – do 31.3. (v mimo hniezdnom období),
- v prípade výsadby topoľov (čierny, biely, osikový a sivý), dubov letných, jaseňov štíhlych a brestov väzových zabezpečiť sadenice so širokou korunou, ktoré môžu v budúcnosti vytvoriť vhodný hniezdny biotop pre cieľové druhy CHVÚ Poiplie. Uvedené druhy odporúčame vysádzať formou stromoradia, takým spôsobom, aby boli stromy od seba vzdialené aspoň 10m a medzi ne umiestniť nízkokmenné druhy ako vŕby, príp. kroviny, aby došlo k vytvoreniu viac etážového porastu. Stromoradie vytvárať na takom mieste, kde v budúcnosti nebude tvoriť ohrozenie miestnej infraštruktúry.
- odporúčame pri výsadbe stromov nad 2 m osadiť aj 3 koly k stromom a individuálnu ochranu - pletivo (proti poškodeniu drevín).

Pripomienky Správy CHKO Cerová vrchovina k priestorovému usporiadaniu výsadby vo vzťahu k vodnej ploche:

Na parcele KN-C č. p. 917/7, v jej časti (pozri obrázok), v úseku dlhom 60 m pozdĺž brehu a v pásme širokom 10 m od okraja vodnej plochy odporúčame nevysádzať" dreviny. Na zostávajúcej časti parcely je potrebné dreviny vysádzať rovnomerne.

- zachovať/posilniť heterogénnu krajinnú štruktúru a sprievodnú zeleň,
- nezasahovať do koryta a brehovej vegetácie Ipľa ani nevytvárať nové bariéry,
- minimalizovať osvetlenie (tlmené, smerované, časovo riadené/senzorové),
- režimovo obmedziť rušivé činnosti najmä v citlivých obdobiach
- a vylúčiť akékoľvek nakladanie s látkami znečisťujúcimi vodu v kontakte s povrchovým odtokom smerom ku koridoru.

C.IV.3 Technologické opatrenia

V spojitosti s predkladanou navrhovanou činnosťou majú technologické opatrenia totožný charakter ako vyššie uvedené technické opatrenia a preto sa samostatné technologické opatrenia nenavrhujú.

C.IV.4 Organizačné a prevádzkové opatrenia

- vypracovanie a aktualizovanie prevádzkových poriadkov, plánov údržby a plánov kontroly;
- plne akceptovať a dodržiavať ustanovenia legislatívnych predpisov na úseku odpadového hospodárstva a ochrany životného prostredia;

C.IV.5 Iné opatrenia

Medzi iné opatrenia je možné zaradiť štandardné dodržiavanie platných technických, technologických predpisov súvisiacich s navrhovaným druhom činnosti, ako aj protipožiarne opatrenia.

C.IV.6 Vyjadrenie k technicko-ekonomickej realizovateľnosti opatrení

Všetky technické a technologické opatrenia navrhované pre posudzovanú činnosť sú ekonomicky realizovateľné.

C.V. Porovnanie vhodných variantov navrhovanej činnosti podľa § 22 ods. 2 a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na vplyvy na životné prostredie

C.V.1 Tvorba súboru kritérií so zreteľom na charakter, veľkosť a rozsah navrhovanej činnosti, technológiu a umiestnenie a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu navrhovanej činnosti podľa § 22 ods. 2

V rámci určeného Rozsahu hodnotenia bolo pre ďalšie, podrobnejšie hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti určené dôkladné zhodnotenie nulového variantu (stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila), realizačného variantu č. 1 (uvedeného v informácii o navrhovanej činnosti) a realizačného variantu č. 2, ktorý vyplynul z rozsahu hodnotenia.

Navrhovaná činnosť je v rámci predkladanej environmentálnej dokumentácie posudzovaná v dvoch realizačných variantoch.

Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti identifikované v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie pri dodržaní navrhovaných opatrení nedosahujú parametre, ktoré by spôsobovali významné zmeny kvality životného prostredia dotknutého územia a jeho širšieho okolia a taktiež nevytvárajú predpoklady pre negatívne ovplyvnenie zdravotného stavu obyvateľov širšieho dotknutého územia.

C.V.2 Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty navrhovanej činnosti podľa § 22 ods. 2

Vzhľadom na výsledky bodového hodnotenia jednotlivých identifikovaných vplyvov navrhovanej činnosti, ktoré bolo vykonané v kapitole C.III.18, za optimálny variant navrhovanej činnosti hodnotíme **realizačný variant č. 1,** následne **nulový variant** a nakoniec**realizačný variant č. 2**.

C.V.3 Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu navrhovanej činnosti podľa § 22 ods. 2

Na základe komplexného porovnania nulového variantu a realizačných variantov č. 1 a č. 2 sa ako optimálny navrhuje realizačný variant č. 1, ktorý predstavuje vyvážené riešenie zohľadňujúce požiadavky ochrany prírody a biodiverzity, rekreačnú funkciu územia, jeho prevádzkové potreby, ako aj socioekonomickú realizovateľnosť navrhovanej činnosti.

Nulový variant by síce nebol spojený s negatívnymi vplyvmi vyvolanými výstavbou a prevádzkou rekreačno-oddychového areálu, zároveň by však nedošlo k plánovanému usporiadaniu a skvalitneniu územia bývalého štrkoviska, realizácii navrhovanej výsadby, vytvoreniu cielenej zóny ochrany biodiverzity a umelého valu podporujúceho podmienky pre hniezdenie vtáctva. Nerealizovali by sa ani pozitívne socioekonomické účinky spojené s rekreačným využitím územia.

Realizačný variant č. 1 vytvára zónu ochrany biodiverzity s celkovou výmerou 24 199 m^2, z toho 8 423 m^2 zelene a 15 776 m^2 vodnej plochy. Do tejto časti je sústredená ochrana najcitlivejších priestorov, pričom na parcelách KN-C č. 917/40, 917/41 a 917/42 bude vytvorená tichá zóna a realizovaný umelý val s vegetáciou, ktorého úlohou bude vytvoriť optickú bariéru medzi rekreačnými objektmi a priestorom využívaným vtáctvom. Súčasne budú uplatnené ďalšie opatrenia na obmedzenie hluku, svetelného rušenia, pohybu osôb a stavebných zásahov v citlivých častiach územia.

Realizačný variant č. 2 predstavuje rozšírenie zóny ochrany biodiverzity na 38 869 m^2, z toho 11 052 m^2 zelene a 27 817 m^2 vodnej plochy, pričom parcely KN-C č. 917/40, 917/41 a 917/42, litorál a celá vodná plocha parcely KN-C č. 917/7 by boli ponechané bez priameho antropického využívania. Z hľadiska ochrany fauny, flóry, vodných pomerov, pôdy, mikroklímy a hlukovej záťaže možno tento variant hodnotiť v niektorých ukazovateľoch mierne priaznivejšie. Rozdiel oproti variantu č. 1 je však z hľadiska celkových environmentálnych vplyvov málo významný až zanedbateľný, keďže už variant č. 1 obsahuje rozsiahlu zónu ochrany biodiverzity a súbor konkrétnych ochranných a režimových opatrení.

Naopak, variant č. 2 prináša výraznejšie funkčné a socioekonomické obmedzenia. Vylúčenie celej vodnej plochy parcely KN-C č. 917/7 z priameho antropického využívania by významne obmedzilo kontakt rekreačného areálu s vodnou plochou, ktorá predstavuje jeden zo základných prvkov jeho rekreačnej atraktivity. Tým by sa znižovala využiteľnosť a atraktivita priľahlých rekreačných pozemkov pre ich budúcich vlastníkov a súčasne by mohlo dôjsť k negatívnemu ovplyvneniu ekonomickej realizovateľnosti celého projektu, prípadne k jeho úplnej diskvalifikácii.

Prísny režim variantu č. 2 by zároveň mohol komplikovať zabezpečovanie potrebného manažmentu vodnej plochy a litorálu. Správca vodnej plochy musí mať možnosť vykonávať primerané zásahy súvisiace s reguláciou nadmerného rozvoja pobrežnej a vodnej vegetácie, udržiavaním otvorenej vodnej plochy. V prípade nadmerného rozvoja rias alebo siníc môže byť potrebné vykonať manažmentové zásahy aj z dôvodu zachovania priaznivých kyslíkových podmienok pre ryby a ostatné vodné organizmy. Úplné vylúčenie antropických zásahov preto nemožno automaticky považovať za environmentálne optimálne riešenie, keďže primeraný aktívny manažment môže byť potrebný aj na zachovanie žiaduceho charakteru vodných a litorálnych biotopov.

Variant č. 2 môže navyše predstavovať väčšie obmedzenie flexibility budúceho využívania širšieho územia. Na susediacich parcelách sa podľa údajov investora nachádzajú zásoby štrkopieskov a vyčlenenie celej vodnej plochy ako zóny bez priameho antropického vplyvu by mohlo predstavovať dodatočný limit pri prípadnom budúcom povoľovaní ich využitia. Prípadná ťažba by však bola predmetom samostatných povoľovacích a environmentálnych postupov.

Za významné sa považuje aj to, že variant č. 1 už vyčleňuje približne polovicu vodnej plochy do ochranného režimu a predstavuje riešenie vychádzajúce z doterajších konzultácií so ŠOP SR, Správou CHKO Cerová vrchovina. Umožňuje tak priestorové oddelenie najcitlivejších častí územia od rekreačného využívania bez toho, aby bola rekreačná funkcia celej vodnej plochy prakticky eliminovaná.

Realizačný variant č. 1 preto predstavuje environmentálne, funkčne a socioekonomicky vyváženejšie riešenie. Poskytuje dostatočný rozsah ochrany biodiverzity a cielené podmienky na ochranu vtáctva a jeho

biotopov, pričom súčasne zachováva primeranú možnosť rekreačného využívania vodnej plochy a potrebného aktívneho manažmentu územia. Dodatočný environmentálny prínos variantu č. 2 sa vzhľadom na už navrhnuté opatrenia variantu č. 1 hodnotí ako málo významný až zanedbateľný, zatiaľ čo jeho obmedzenia z hľadiska rekreačnej využiteľnosti, prevádzky a ekonomickej realizovateľnosti projektu sú podstatne výraznejšie. Z uvedených dôvodov sa na realizáciu odporúča realizačný variant č. 1.

C.VI. Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy

C.VI.1 Návrh monitoringu od začatia výstavby, v priebehu výstavby, počas prevádzky a po skončení prevádzky navrhovanej činnosti.

Na základe výsledkov prieskumu (Textová príloha č. 1) spracovateľ biologického hodnotenia nenavrhuje pokračovanie pravidelného monitoringu bioty. Vzhľadom na uvedené, ako aj na charakter navrhovanej činnosti a navrhnuté opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov, navrhovateľ nepovažuje zavedenie ďalšieho pravidelného monitoringu bioty za opodstatnené.

Vzhľadom na umiestnenie navrhovanej činnosti v území Chráneného vtáčieho územia SKCHVU021 Poiplie je potrebné venovať zvýšenú pozornosť najmä monitorovaniu dodržiavania opatrení súvisiacich s obmedzením hlukového a svetelného rušenia, ktoré môžu mať vplyv na predmety ochrany územia, najmä počas období zvýšenej návštevnosti areálu (letná sezóna, víkendy a obdobia organizovania spoločenských alebo rekreačných aktivít).

Za účelom zabezpečenia dodržiavania stanovených podmienok bude určená zodpovedná osoba poverená prevádzkovateľom areálu, ktorá bude zabezpečovať priebežnú kontrolu dodržiavania prevádzkového režimu a navrhnutých ochranných opatrení. Kontroly budú vykonávané najmä formou náhodných kontrol priamo v areáli, so zvýšenou intenzitou počas rizikových období, kedy možno predpokladať zvýšený pohyb návštevníkov alebo zvýšené využívanie rekreačných objektov.

C.VI.2 Návrh kontroly dodržiavania stanovených podmienok

Kontrola ustanovených podmienok monitoringu počas prevádzky zariadenia je možná priamo kontrolou plnenia legislatívnych požiadaviek v oblasti ochrany ovzdušia, odpadového hospodárstva a ochrany vôd. Kontrola plnenia uvedených povinností je v kompetencií príslušného Okresného úradu, odbor starostlivosti o životné prostredie a Slovenskej inšpekcie životného prostredia.

Kontrola plnenia uvedených povinností a podmienok bude realizovaná aj osobou, ktorá bude zodpovedná za poriadok v areáli.

C.VII. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia v území, kde sa má navrhovaná činnosť realizovať

Všetky materiály použité pri vypracovaní Správy o hodnotení sú uvedené v kapitole C.XII. Údaje o súčasnom stave životného prostredia boli čerpané z dostupnej literatúry uvedenej v kapitole C.XII.1.

C.VIII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

O dotknutom území a posudzovanej činnosti je v súčasnosti dostatočné množstvo informácií, na základe ktorých môžeme konštatovať, že najdôležitejšie okruhy problémov boli identifikované a riešené, či už existujúcou legislatívou, v samotnom technickom riešení zariadenia alebo navrhovanými opatreniami v predkladanej správe o hodnotení.

C.IX. Prílohy k správe o hodnotení

C.IX.1 Mapové prílohy a fotodokumentácia

Mapová príloha č. 1: Situácia širších vzťahov v mierke 1:50 000
Mapová príloha č. 2: Vymedzenie dotknutých pozemkov 1:5 000
Mapová príloha č. 3: Dopravné napojenie 1:50 000
Mapová príloha č. 4: Umiestnenie navrhovanej činnosti a najbližšej okolitej zástavby 1:10 000
Mapová príloha č. 5: Umiestnenie navrhovanej činnosti a okolitých chránených území 1:50 000
Mapová príloha č. 6: Realizačný variant č.1
Mapová príloha č. 7: Realizačný variant č.2

C.IX.2 Textové prílohy

Textová príloha č. 1: Biologický prieskum
Textová príloha č. 2: Stanovisko ŠOP SR k plánovanej výsadbe zelene a drevín

C.X. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie

Základné údaje

Navrhovateľ
MVDr. Atila Bokor a Emília Bokorová
IČO: Nerelevantné
Sídlo: Hviezdoslavova 1723/31, Lučenec, 984 01

Názov navrhovanej činnosti
ZMENA BÝVALÉHO ŠTRKOVISKA NA REKREAČNO-ODDYCHOVÝ AREÁL

Účel

Účelom je revitalizácia antropogénne pozmeneného priestoru bývalého štrkoviska a jeho využitie na sezónnu rekreáciu a krátkodobé pobyty. Návrh počíta s individuálnymi rekreačnými objektmi, primeranou dopravnou a technickou infraštruktúrou a doplnením vegetácie. Zároveň sú vzhľadom na polohu v CHVÚ Poiplie uplatňované opatrenia zamerané na minimalizáciu rušenia vtáctva a zachovanie prírodných prvkov územia.

Charakter navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť ZMENA BÝVALÉHO ŠTRKOVISKA NA REKREAČNO-ODDYCHOVÝ AREÁL predstavuje v dotknutom území **novú činnosť**. S ohľadom na skutočnosť, že ide o činnosť, ktorá zasahuje chránené vtáčie územie je navrhovanú činnosť v zmysle Prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. (zákon EIA) možné explicitne zaradiť nasledovne:

Tab. 45 Kategorizácia navrhovanej činnosti

	Prahová hodnota		Hodnota parametra pre navrhovanú činnosť
Tabuľka č. 13: Infraštruktúra	**Časť A**	Časť B	Predmetom navrhovanej činnosti je vybudovanie rekreačno-oddychového areálu v chránenom území (CHVÚ SKCHVU021 Poiplie).
Položka č. 8: Športové alebo rekreačné strediská vrátane hotelových komplexov a trvalých kempingov alebo kempingov s karavánovými miestami, neuvedené v iných položkách tejto prílohy	**v chránených územiach**	v zastavanom území od 10 000 m^2 záberu plochy a mimo zastavaného územia od 5 000 m^2 záberu plochy vrátane alebo neuvedené v časti A	
Tabuľka č. 2: Vodné hospodárstvo	Časť A	**Časť B**	Rozsah hodnotenia zaraďuje navrhovanú činnosť do časti B uvedenej položky.
Položka č. 1 Priehrady, nádrže, hate alebo iné zariadenia určené na zadržiavanie,	s rozlohou od 100 ha vrátane	**s rozlohou od 5 ha do 100 ha**	

	Prahová hodnota		Hodnota parametra pre navrhovanú činnosť
vzdúvanie alebo akumuláciu vody			

Rezortný orgán: Ministerstvo cestovného ruchu a športu Slovenskej republiky
Príslušný orgán: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Navrhovaná činnosť svojim rozsahom spadá pod posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti pre **časť A** podľa tabuľky č. 13, položky č. 8 a podľa rozsahu hodnotenia pre **časť B** tabuľky č. 2, položky č. 1 v zmysle Prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z a bola vypracovaná na základe prílohy č. 11 zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov a v súlade s rozsahom hodnotenia určeným Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky č. 11227/2026-11.1/mm, 30454/2026 a 30455/2026-N zo dňa 21. mája 2026.

Umiestnenie

Navrhovaná činnosť bude situovaná v Banskobystrickom kraji, okres Lučenec, obci Panické Dravce, v k.ú. Panické dravce. Návrh je umiestnený na pozemkoch uvedených nižšie.

Kraj: Banskobystrický
Okres: Lučenec
Obec: Panické Dravce
Katastrálne územie: Panické Dravce
Parcelné čísla: Pozri Tab. 46

Tab. 46 Zoznam navrhovanou činnosťou dotknutých pozemkov

Časť projektu	Parcely registra C	Parcely registra E
Areálu	914/5, 917/4, 917/6, 917/10, 917/7, 917/11, 917/12, 917/17, 917/18, 917/19, 917/20, 917/21, 917/22, 917/23, 917/24, 917/25, 917/26, 917/27, 917/28, 917/29, 917/30, 917/31, 917/32, 917/33, 917/34, 917/35, 917/36, 917/37, 917/38, 917/39, 917/40, 917/41, 917/42, 917/43, 917/44, 917/45, 917/46, 917/47, 917/48, 917/49, 917/50, 917/51, 917/52	nie sú
Vjazd a prístupová cesta	914/5, 917/3, 917/5, 917/6, 917/10	5-736

Navrhovaná činnosť rieši bývalý areál štrkoviska, ktorý sa nachádza v južnej časti stredoslovenského kraja, v katastri obce Panické Dravce, juhovýchodne od Margočovej osady. Z východnej strany je územie ohraničené riekou Ipeľ, zo severozápadnej sa dotýka cesty II/585. Návrh je umiestnený na pozemky evidované ako ostatná plocha, trvalý trávnatý porast a orná pôda. Druh pozemku parcely registra E 5-736 je evidovaná ako trvalý trávnatý porast a parcely registra C 917/4 je evidovaná ako orná pôda. Ostatné parcely sú evidované ako ostatná plocha. Bodová hodnota produkčného potenciálu je na celej ploche navrhovanej činnosti 56 (BPEJ 0494003) (podnemapy.sk). Produkčný potenciál poľnohospodárskych pôd je hodnotený na 100-bodovej stupnici, pričom vyššia bodová hodnota vyjadruje vyšší produkčný potenciál

pôdy a nižšia hodnota nižší produkčný potenciál. Hodnotenie pritom vychádza z integrovaného posúdenia vlastností bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktorov prostredia a údajov o produkcii poľnohospodárskych plodín. Hodnota 56 bodov sa nachádza v intervale 51 – 60 bodov, teda približne v strednej časti celého hodnotiaceho rozpätia.
Z hľadiska typologicko-produkčnej kategorizácie je predmetná pôda zaradená do kategórie OT1. Typologicko-produkčná kategorizácia rozdeľuje poľnohospodárske pôdy Slovenska do štyroch základných typov – O, OT, T a N – a celkovo do 14 subtypov racionálneho využívania pôdy. Kategória OT predstavuje tzv. striedavé polia, teda pôdy, pri ktorých sa z hľadiska ich vlastností predpokladá kombinované alebo alternatívne využívanie ako orná pôda a trvalý trávny porast. Konkrétne kategória OT1 je charakterizovaná ako „stredne produkčné polia a produkčné trávne porasty“. Ide o najprodukčnejšiu z troch kategórií striedavých polí OT1 až OT3.
Z hľadiska kvalitatívnej ochrany poľnohospodárskej pôdy je BPEJ 0494003 zaradená do 8. skupiny kvality. Systém rozdeľuje poľnohospodárske pôdy do deviatich skupín, pričom 1. skupina predstavuje najkvalitnejšie pôdy a 9. skupina najmenej kvalitné pôdy. Zaradenie do 8. skupiny preto znamená, že predmetná pôda patrí z pohľadu tohto systému medzi menej kvalitné poľnohospodárske pôdy.
Prístup k záujmovým parcelám je z cesty II/585 cez parcely KN-C 914/5, 917/3, 917/5, 917/6, 917/10 (parcely vo vlastníctve investora) a parcely KN-E 5-736 (parcela v správe SPF a LESY SR).
Vjazd z regionálnej cesty II/585 na prístupovú cestu je vytvorený na základe povolenia od Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Lučenci, s číslom 4/2011/00084 z 12.01.2011 s právoplatnosťou ku dňu 03.02.2011. Na základe toho bola vytvorená aj nájomná zmluva s BBRSC/ 0445/2011 LC 12 z dňa 17.02.2011.
Areál sa nachádza mimo zastaveného územia obce. Pozemky sú situované v chránenom vtáčom území Poiplie.
V blízkosti sa nachádza vzdušné vedenie vysokého napätia (VN) a veľmi vysokého nepätia (VVN). Navrhovaná činnosť však nezasahuje do ochranných pásiem daného vedenia.

Lokalizácia najbližších sídelných objektov
Najbližšími sídelnými objektmi sú rodinné domy situované v k.ú. Panické Dravce cca 450 m severozápadným smerom od záujmového areálu, v miestnej časti Margočova osada. Približne 600 m severovýchodným smerom sa nachádza futbalové ihrisko a za ním obytné rodinné domy v katastri Panické Dravce. Približne 720 m západne sa nachádza chatová oblasť Štrkovisko a cca. 1 km južne sa nachádza obec Kalonda.

Popis technického a technologického riešenia

Navrhovaná činnosť predstavuje **revitalizáciu bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál**. Územie bolo v minulosti významne antropogénne ovplyvnené ťažbou štrkopieskov, v dôsledku ktorej vznikli viaceré vodné plochy. Navrhované riešenie preto nepredstavuje umiestnenie rekreačnej funkcie do doposiaľ nezastavaného prírodného územia, ale zmenu využitia už existujúceho antropogénne pozmeneného priestoru.
Areál bude pozostávať z **30 samostatných pozemkov určených na výstavbu objektov individuálnej rekreácie**, pričom jeden rekreačný objekt môže byť v odôvodnených prípadoch riešený na maximálne dvoch susediacich parcelách. Objekty budú slúžiť na krátkodobé ubytovanie a sezónnu rekreáciu.

Maximálna výška objektov bude obmedzená na **jedno nadzemné podlažie s obytným podkrovím**, pričom maximálna výška hrebeňa strechy bude 6 m nad úrovňou terénu štrkovej komunikácie.
Dôležitým regulatívom je maximálna **35 % zastavanosť jednotlivých pozemkov**, do ktorej sa započítavajú nielen samotné rekreačné objekty, ale aj terasy, parkovacie plochy a chodníky. Zvyšná časť pozemkov zostane nezastavaná a bude využívaná ako vegetačné alebo iné priepustné plochy. Takéto riešenie obmedzuje rozsah trvalého prekrytia pôdy a zároveň umožňuje zachovanie vegetačných prvkov v rámci jednotlivých rekreačných parciel.
Architektonické riešenie bude podriadené charakteru územia. Neprípustné budú najmä kovové lodné a skladové kontajnery, plechové garáže, unimobunky a ďalšie provizórne alebo vizuálne rušivé objekty. Preferované sú zrubové a drevené montované stavby, prípadne murované objekty s využitím prírodných materiálov. Cieľom je zabezpečiť primerané začlenenie rekreačných objektov do okolitej krajiny a minimalizovať ich vizuálne pôsobenie.
Dopravná obsluha bude zabezpečená existujúcim povoleným vjazdom z cesty II/585 a štrkovou prístupovou a vnútroareálovou komunikáciou. Uvažuje sa so 70 parkovacími miestami, z toho dve parkovacie miesta na každý rekreačný objekt a 10 miest v areálovom parkovaní.
Zásobovanie elektrickou energiou bude riešené verejnou distribučnou sieťou a individuálnymi fotovoltickými systémami. Zemný plyn sa neuvažuje. Ako konzervatívny najnepriaznivejší stav sa pri hodnotení ovzdušia uvažuje s jedným malým spaľovacím zariadením na tuhé palivo s menovitým tepelným príkonom približne 8 kW v každom z 30 objektov.

Varianty navrhovanej činnosti
Správa o hodnotení posudzuje nulový variant a dva realizačné varianty. Nulový variant predstavuje stav, pri ktorom sa navrhovaná činnosť neuskutoční a územie zostane v súčasnom stave bývalého štrkoviska.
Tab. 47 Varianty navrhovanej činnosti

Parameter	Variant č. 1	Variant č. 2
Zóna biodiverzity	24 199 m^2	38 869 m^2
Z toho zeleň	8 423 m^2	11 052 m^2
Z toho vodná plocha	15 776 m^2	27 817 m^2
Rekreačné využitie vodnej plochy	Časť vodnej plochy zostáva využiteľná v regulovanom režime	Vodná plocha parcely 917/7 je zahrnutá do zóny bez priameho antropického využitia
Umelý val	Áno	Áno
Vtáčí ostrovček/polostrov	Nie – technicky nerealizovateľný	Nie – z rovnakého dôvodu

Rozdiel medzi realizačnými variantmi
Variant č. 2 predstavuje prísnejší režim ochrany, keďže do zóny bez priameho antropického využívania zahŕňa aj litorál a vodnú plochu parcely KN-C č. 917/7. Tým sa znižuje rozsah priestoru dostupného na rekreačné využívanie a zároveň sa obmedzuje možnosť priameho prístupu k vodnej ploche.
Z environmentálneho hľadiska môže variant č. 2 priniesť lokálne nižšie rušenie vtáctva a mierne priaznivejšie podmienky pre zachovanie prirodzených plôch. Rozdiel oproti variantu č. 1 je však vzhľadom na už navrhnutú tichú zónu, biotopový val, reguláciu osvetlenia a ďalšie opatrenia relatívne malý.

Pri úplnom vylúčení antropického vplyvu môže byť zároveň obmedzený aktívny manažment vodnej plochy a litorálu. To môže komplikovať reguláciu nadmerného rozvoja vegetácie a prípadné zásahy potrebné na zachovanie vhodného ekologického a prevádzkového stavu okolia.

Požiadavky na vstupy

Pôda – záber pôdy

Realizácia navrhovanej činnosti si vyžiada **trvalý aj dočasný záber pôdy**. Trvalý záber bude súvisieť najmä s umiestnením 30 rekreačných objektov, prístupovej a vnútroareálovej komunikácie, parkovacích a odstavných plôch a ďalších nevyhnutných úprav. Dočasný záber bude súvisieť predovšetkým s realizáciou stavebných prác, pohybom stavebných mechanizmov, výkopmi a dočasným uložením stavebného a výkopového materiálu.

Dotknuté pozemky sú prevažne evidované ako **ostatná plocha**. Časť pozemkov súvisiacich s prístupom je evidovaná ako trvalý trávny porast, resp. orná pôda. BPEJ 0494003 má bodovú hodnotu produkčného potenciálu 56 a je zaradená do 8. skupiny kvality. Navrhovaná činnosť si nevyžiada záber lesných pozemkov.

Plošná bilancia

Plocha, ktorá tvorí parcely pre chaty – 30 parciel	13 965 m^2
– Parcely budú predávané, prenajímané pre výstavbu malej chatky	
Zeleň, ihriská	4 165 m^2
– Plochy, ktoré ostanú vo vlastníctve investora	
Štrková obslužná cesta	4 661 m^2
Štrková prístupová cesta (právoplatné stavebné povolenie 16.6.2011)	2 098 m^2
Vjazd, ktorý má právoplatné povolenie (3.2.2011)	159 m^2
Parkovisko pre 10 áut	150 m^2
Existujúca vodná plocha, kt. vznikla ťažbou štrkopieskov	29 615 m^2

Realizačný variant č. 1

Zóna ochrany biodiverzity	24 199 m^2
– Územie zelene	8 423 m^2
– Územie vodnej plochy	15 776 m^2

Realizačný variant č. 2

Zóna ochrany biodiverzity	38 869 m^2
– Územie zelene	11 052 m^2
– Územie vodnej plochy	27 817 m^2

Dočasné uloženie výkopovej materiálu

Dočasné uloženie výkopového materiálu je ilustrované na Obr. 5 a Obr. 6 na parcele č. 917/6. Výkopová zemina bude v maximálnej možnej miere využitá priamo v areáli na spätné zásypy a terénne úpravy.

Spotreba vody

Počas výstavby bude spotreba vody súvisieť predovšetkým so **sociálnymi a hygienickými potrebami pracovníkov**. Pitná voda bude zabezpečovaná zhotoviteľom stavby. Úžitková voda sa bude podľa potreby privážať z externého zdroja cisternou. Spotreba bude závisieť od aktuálnej etapy stavebných prác.

Počas prevádzky sa vzhľadom na absenciu možnosti napojenia na verejný vodovod predpokladá **individuálne zásobovanie jednotlivých rekreačných objektov vodou z vlastných vŕtaných studní**.

Pre konzervatívne posúdenie sa uvažuje so štyrmi osobami na jednu chatu počas 365 dní v roku a spotrebou 5 l vody na osobu a deň na pitné a sociálne účely. Predpokladaná spotreba predstavuje približne:

- **7,3 m^3/rok na jednu chatu**,
- **219 m^3/rok pre 30 chát**.

Ide o konzervatívny najnepriaznivejší stav, keďže objekty sú určené na krátkodobé rekreačné pobyty a nie na trvalé bývanie.

Technologická spotreba vody sa vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti nepredpokladá.

Suroviny

Počas výstavby budú potrebné bežné **stavebné a konštrukčné materiály**, pričom ich konkrétne množstvá budú závisieť od konečného riešenia jednotlivých rekreačných objektov.

Predpokladá sa najmä použitie:

- betónu a betónových výrobkov,
- piesku, štrku, kameniva a štrkopiesku,
- tehál alebo iných murovacích materiálov,
- cementu a maltových zmesí,
- dreva a drevených konštrukčných prvkov,
- ocele a kovových prvkov,
- strešných materiálov,
- izolačných materiálov,
- keramických a podlahových materiálov,
- skla,
- plastových výrobkov,
- elektrických káblov a elektroinštalačných prvkov,
- vodovodných a kanalizačných potrubí,
- náterových a povrchových materiálov.

Súčasťou výstavby bude aj materiál potrebný na realizáciu štrkovej komunikácie, odstavných plôch a biotopového valu. Výstavbový materiál bude zabezpečovaný **dodávateľsky z bežných komerčných zdrojov mimo riešeného územia**.

Výkopová zemina bude, pokiaľ to umožní jej kvalita, využitá prednostne priamo v areáli. Počas samotnej prevádzky rekreačno-oddychového areálu sa nepredpokladá významná spotreba špecifických surovín; pôjde najmä o bežný materiál potrebný na údržbu objektov, komunikácií a zelene.

Energetické zdroje

Počas výstavby bude elektrická energia zabezpečená z rozvodov dohodnutých s prevádzkovateľom distribučnej sústavy. Počas prevádzky bude areál využívať elektrickú energiu z verejnej distribučnej siete a individuálnych ostrovných fotovoltických systémov.

Existujúca elektrická prípojka s kapacitou **3 × 63 A** nebude postačovať na zásobovanie všetkých 30 rekreačných objektov. Z verejnej distribučnej siete sa preto predpokladá napojenie približne **30 % rekreačných objektov**, t. j. približne **9 objektov**, pričom zostávajúcich približne **70 % objektov (21 objektov)** bude musieť mať individuálne riešené zásobovanie elektrickou energiou.
Pre konzervatívny scenár sa však z hľadiska hodnotenia uvažuje s tým, že **všetkých 30 rekreačných objektov bude vybavených samostatným ostrovným fotovoltickým systémom**. Pri uvažovanom systéme s výkonom 1,35 kWp na jeden objekt predstavuje celkový inštalovaný výkon fotovoltických panelov približne **40,5 kWp**. Systémy budú doplnené batériovými úložiskami a budú umiestnené predpokladane na strechách rekreačných objektov. Konkrétne dimenzovanie bude prispôsobené skutočným energetickým nárokom jednotlivých objektov, pričom vzhľadom na nesúbežnosť spotreby a využitie batériového úložiska nemusí inštalovaný výkon fotovoltiky zodpovedať hodnote súčasného príkonu Ps.
Vonkajšie osvetlenie bude zabezpečené **solárnymi LED svietidlami so senzormi pohybu**, čím sa obmedzí spotreba elektrickej energie a zároveň svetelné rušenie v nočných hodinách. Napojenie na zemný plyn sa nepredpokladá.

Nároky na dopravu a inú infraštruktúru
Počas výstavby budú nároky na dopravnú infraštruktúru súvisieť predovšetkým s dovozom stavebných materiálov, technických zariadení a pohybom stavebných mechanizmov. Výstavba jednotlivých rekreačných objektov sa predpokladá postupne, preto sa neočakáva súbežná výstavba všetkých 30 objektov.
Dopravné napojenie areálu bude zabezpečené prostredníctvom **existujúceho povoleného vjazdu z cesty II/585**. Na vjazd bude nadväzovať štrková prístupová a vnútroareálová komunikácia.
Pre každý rekreačný objekt sa predpokladajú dve parkovacie miesta a ďalších 10 parkovacích miest bude k dispozícii v rámci areálového parkoviska. Celkovo sa teda uvažuje so **70 parkovacími miestami**.
Pre najnepriaznivejší stav sa uvažuje s maximálne **140 prejazdmi osobných vozidiel denne**. Ide o konzervatívny predpoklad zahŕňajúci pohyb dvoch vozidiel na každý rekreačný objekt a dodatočnú rezervu na návštevy, kuriérske služby a podobnú obsluhu.
Nákladná doprava počas prevádzky bude minimálna a bude súvisieť najmä s komunálnou obsluhou, odvozom odpadu, prípadným vývozom žúmp a príležitostným zásobovaním alebo sťahovaním.

Nároky na pracovné sily
Počas výstavby bude pracovná sila zabezpečená dodávateľskými stavebnými organizáciami, prípadne budúcimi vlastníkmi rekreačných objektov pri individuálnej realizácii stavieb. Počet pracovníkov nebude možné v súčasnom stupni prípravy presne stanoviť, keďže bude závisieť od organizácie a postupnosti výstavby jednotlivých objektov. Počas prevádzky nebude areál predstavovať prevádzku s vysokými nárokmi na pracovné sily. Pracovné činnosti budú súvisieť predovšetkým s údržbou areálu, zelene, komunikácií, osvetlenia a spoločných zariadení. Konkrétny počet pracovníkov bude určený prevádzkovateľom podľa rozsahu zabezpečovaných činností. V porovnaní s priemyselnou alebo výrobnou prevádzkou ide o nízke nároky na pracovné sily, pričom časť pracovných príležitostí môže vzniknúť nepriamo prostredníctvom externých dodávateľov údržby, služieb a stavebných prác.

Údaje o výstupoch

Ovzdušie

Počas výstavby budú zdrojmi emisií najmä stavebné mechanizmy, nákladná doprava a zemné práce. V súvislosti s pohybom mechanizmov a vozidiel budú vznikať najmä emisie **NO_x, CO, SO_2, TOC/VOC a tuhých znečisťujúcich látok**.

Významným faktorom bude najmä dočasná prašnosť pri zemných prácach, manipulácii so sypkými materiálmi a pri prejazdoch vozidiel. Intenzita prašnosti bude závisieť najmä od poveternostných podmienok, predovšetkým od rýchlosti vetra a vlhkosti povrchu.

Vplyvy na kvalitu ovzdušia počas výstavby budú **dočasné a lokálne** a budú viazané na obdobie realizácie jednotlivých stavebných objektov.

Počas prevádzky bude hlavným zdrojom emisií **automobilová doprava** súvisiaca s pohybom užívateľov, návštevníkov a obsluhy areálu. Pre najnepriaznivejší stav sa uvažuje s približne **140 prejazdmi osobných vozidiel denne**.

Emisie z dopravy budú pozostávať najmä z NO_x, CO, SO_2, TOC/VOC a tuhých znečisťujúcich látok PM_{10} a $PM_{2,5}$, ktoré vznikajú aj sekundárnou prašnosťou, oderom pneumatík a vozovky a pri brzdení.

Potenciálnymi bodovými zdrojmi budú malé spaľovacie zariadenia na biomasu v jednotlivých rekreačných objektoch. Pre konzervatívny najnepriaznivejší stav sa uvažuje s **jedným zariadením v každej z 30 chát**, pričom menovitý tepelný príkon jedného zariadenia sa predpokladá približne **8 kW**. Každé zariadenie bude predstavovať samostatný malý zdroj znečisťovania ovzdušia.

Vzhľadom na charakter rekreačných objektov, ich individuálne využívanie, otvorený charakter územia a dostatočnú vzdialenosť od obytnej zástavby sa nepredpokladá vznik významného zhoršenia kvality ovzdušia.

Odpadové vody

Splaškové odpadové vody

Počas prevádzky budú vznikať predovšetkým splaškové odpadové vody zo sociálnych a hygienických zariadení jednotlivých rekreačných objektov.

Vzhľadom na absenciu možnosti napojenia areálu na verejnú splaškovú kanalizáciu bude odvádzanie splaškových vôd riešené individuálne. Predpokladá sa využitie nepriepustných bezodtokových žúmp, prípadne malých alebo koreňových ČOV podľa konkrétneho technického riešenia jednotlivých objektov.

Pri riešení žúmp bude potrebné zabezpečiť ich vodotesnosť a pravidelný vývoz oprávnenou osobou na príslušné miesto zneškodnenia alebo čistenia.

Zrážkové vody

Zrážkové vody zo striech a ostatných plôch budú v maximálnej možnej miere ponechávané v území a odvádzané voľne na terén.

Vzhľadom na zachovanie významného podielu vegetačných a priepustných plôch sa predpokladá zachovanie prirodzenej infiltrácie zrážkových vôd. Vhodnosť konkrétneho spôsobu vsakovania bude potrebné v ďalšom stupni projektovej dokumentácie overiť hydrogeologickým posúdením.

Technologické odpadové vody

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti sa technologické odpadové vody nebudú produkovať.

Odpady

Počas výstavby

Počas výstavby budú vznikať najmä stavebné odpady, obaly, výkopová zemina a v menšom rozsahu odpady vznikajúce pri údržbe stavebných mechanizmov alebo pri prípadných havarijných únikoch.

Predpokladané odpady budú tvoriť najmä:

- obaly z papiera, plastov, dreva a kovov,
- betón a tehly,
- zmesi stavebných materiálov,
- drevo, sklo a plasty,
- železo a oceľ,
- káble,
- výkopová zemina a kamenivo,
- izolačné a sadrové materiály,
- zmiešané odpady zo stavieb,
- zmesový komunálny odpad,
- v prípade havarijného znečistenia absorbenty a čistiace materiály kontaminované nebezpečnými látkami.

Výkopová zemina bude po dočasnom uložení prednostne využitá **priamo v areáli na spätné zásypy a terénne úpravy**. Nebude sa odvážať mimo staveniska, pokiaľ to umožní jej kvalita a podmienky ďalšieho využitia.

Dodávatelia stavebných prác budú zodpovední za triedenie, evidenciu a odovzdanie vzniknutých odpadov oprávneným osobám v súlade s platnou legislatívou.

Počas prevádzky

Počas prevádzky budú vznikať predovšetkým komunálne odpady a ich triedené zložky. Pôjde najmä o:

- papier a lepenku,
- plasty,
- sklo,
- kovy,
- biologicky rozložiteľný kuchynský odpad,
- biologicky rozložiteľný odpad zo zelene,
- zmesový komunálny odpad,
- objemný odpad,
- vyradené elektrické a elektronické zariadenia,
- batérie a akumulátory.

V menšom rozsahu môžu vznikať aj nebezpečné odpady, najmä odpady z elektrických a elektronických zariadení obsahujúcich nebezpečné časti a niektoré druhy batérií.

Odpady budú triedené a zhromažďované v určených nádobách a následne odovzdávané v rámci obecného systému nakladania s komunálnymi odpadmi alebo oprávneným organizáciám.

Hluk a vibrácie

Počas výstavby

Počas výstavby bude zdrojom hluku najmä pohyb a prevádzka stavebných mechanizmov, nákladných vozidiel a ďalšej stavebnej techniky. Najvyššiu hlukovú záťaž možno očakávať počas zemných prác a budovania technickej a dopravnej infraštruktúry.

Hluk bude dočasný a priestorovo viazaný na stavenisko. Vzhľadom na individuálny charakter výstavby jednotlivých rekreačných objektov sa nepredpokladá, že všetkých 30 objektov bude realizovaných súčasne. Hlučné práce budú organizované v dennom období a podľa potreby bude harmonogram stavebných prác prispôsobený požiadavkám ochrany vtáctva v CHVÚ Poiplie.

Počas prevádzky

Počas prevádzky budú hlavnými zdrojmi hluku:

- osobná automobilová doprava,
- pohyb návštevníkov,
- rekreačné aktivity,
- prípadná reprodukovaná hudba,
- technické zariadenia rekreačných objektov,
- občasná komunálna a zásobovacia doprava.

Na minimalizáciu hluku bude zavedený režim nočného pokoja, obmedzenie hlučných aktivít a exteriérovej reprodukovanej hudby. Zakázané bude používanie pyrotechniky a hlučných motorových prostriedkov na vodnej ploche.

Osobitná pozornosť bude venovaná priestoru zóny ochrany biodiverzity. V tomto priestore bude obmedzený pohyb osôb a rekreačné aktivity.

Rozdiel medzi realizačnými variantmi č. 1 a č. 2 bude z hľadiska celkovej hlukovej záťaže zanedbateľný. Variant č. 2 môže lokálne znížiť hluk v priestore vodnej plochy a litorálu, avšak vzhľadom na celkovú prevádzku areálu nebude tento rozdiel významný.

Vibrácie

Počas výstavby môžu vznikať krátkodobé vibrácie súvisiace najmä s pohybom stavebných mechanizmov a realizáciou zemných a stavebných prác. Významné vibrácie počas prevádzky sa nepredpokladajú.

Doplňujúce údaje

Z hľadiska výstupov navrhovanej činnosti je potrebné osobitne zohľadniť skutočnosť, že areál sa nachádza v CHVÚ SKCHVU021 Poiplie. Vzhľadom na citlivosť územia a výskyt druhov viazaných na vodné a mokraďové biotopy sa v rámci navrhovanej činnosti navrhuje viacero technických, organizačných a prevádzkových opatrení na zabezpečenie ochrany CHVÚ a minimalizáciu možných negatívnych vplyvov na predmety jeho ochrany.

Medzi najvýznamnejšie opatrenia patrí vytvorenie **zóny ochrany biodiverzity a tichej zóny**, realizácia **umelého biotopového valu** na podporu hniezdenia bučiačika močiarneho (*Ixobrychus minutus*), zachovanie vegetačných a litorálnych prvkov, obmedzenie pohybu osôb v citlivých častiach územia a regulácia rekreačných aktivít v ich blízkosti.

Ďalšie opatrenia sú zamerané najmä na **minimalizáciu hlukového a svetelného rušenia**. Navrhuje sa tlmené, smerované a časovo alebo senzorovo riadené osvetlenie, obmedzenie exteriérovej reprodukovanej hudby, stanovenie režimu nočného pokoja, zákaz používania pyrotechniky a hlučných motorových prostriedkov na vodnej ploche a zvýšená kontrola dodržiavania prevádzkového poriadku počas obdobia zvýšenej návštevnosti.
Počas výstavby sa navrhuje realizovať práce spôsobom, ktorý bude minimalizovať rušenie živočíchov, vrátane obmedzenia hlučných stavebných činností a podľa požiadaviek orgánu ochrany prírody aj prispôsobenia harmonogramu prác hniezdnemu obdobiu vtáctva. Súčasťou opatrení je aj používanie vhodnej druhovej skladby vegetácie, ochrana existujúcich drevín a realizácia výsadieb s využitím druhov vhodných pre predmetné územie.
Navrhnutý súbor opatrení tak vytvára viacúrovňový systém ochrany CHVÚ, ktorý kombinuje **priestorové oddelenie citlivých biotopov, technické opatrenia, režimové opatrenia a následnú kontrolu ich dodržiavania**.

Údaje o vplyvoch

Vplyvy na obyvateľstvo

Realizácia navrhovanej činnosti môže počas výstavby dočasne ovplyvniť okolité obyvateľstvo najmä zvýšenou hlučnosťou, prašnosťou, emisiami zo stavebných mechanizmov a dopravou. Vzhľadom na vzdialenosť najbližšej obytnej zástavby, ktorá je približne 450 m od areálu, sa neočakáva významné negatívne ovplyvnenie zdravia obyvateľstva.
Počas prevádzky budú potenciálne vplyvy súvisieť najmä s dopravou a rekreačnými aktivitami. Tieto vplyvy budú regulované prevádzkovým poriadkom a súborom technických a organizačných opatrení.
Pozitívnym vplyvom bude vytvorenie nového rekreačného zázemia a revitalizácia územia bývalého štrkoviska. Celkovo sa vplyvy na obyvateľstvo hodnotia ako **málo významné až zanedbateľné**, pričom významné zdravotné riziká sa nepredpokladajú.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Vplyvy na horninové prostredie budú súvisieť najmä so zemnými a stavebnými prácami. Dôjde k lokálnemu zásahu do povrchových vrstiev horninového prostredia pri zakladaní objektov, budovaní komunikácií a realizácii technickej infraštruktúry.
Potenciálne riziko predstavuje najmä havarijný únik pohonných látok, olejov alebo iných prevádzkových kvapalín zo stavebných mechanizmov. Pri používaní technicky vyhovujúcich mechanizmov, zabezpečení sorpčných prostriedkov a okamžitom odstránení prípadnej kontaminovanej zeminy bude toto riziko minimalizované.
Vzhľadom na charakter územia a jeho predchádzajúce využitie ako štrkoviska sa nepredpokladá významné narušenie geologického prostredia ani stability svahov. Vplyvy možno hodnotiť ako lokálne a málo významné negatívne.

Vplyvy na klimatické pomery a zraniteľnosť navrhovanej činnosti voči zmene klímy

Realizáciou dôjde k lokálnej zmene povrchov v dôsledku výstavby rekreačných objektov, komunikácií a spevnených plôch. Tieto zmeny môžu mierne ovplyvniť lokálnu teplotu, odtokové pomery a evapotranspiráciu.

Rozsah týchto vplyvov bude obmedzený vzhľadom na nízku intenzitu zástavby, maximálnu 35 % zastavanosť jednotlivých pozemkov, zachovanie významného podielu zelene a existujúcej vodnej plochy.
Vo variante č. 2 bude zachovaný väčší rozsah vegetačnej plochy, čo môže mať priaznivý lokálny mikroklimatický účinok. Rozdiel oproti variantu č. 1 však bude **zanedbateľný**.

Vplyvy na ovzdušie
Počas výstavby sa očakávajú dočasné emisie zo stavebných mechanizmov, nákladnej dopravy a zemných prác. Najvýznamnejším faktorom bude sekundárna prašnosť.
Počas prevádzky bude hlavným zdrojom emisií automobilová doprava. Pre najnepriaznivejší stav sa uvažuje s približne 140 prejazdmi osobných vozidiel denne. Potenciálne bodové zdroje budú predstavovať malé spaľovacie zariadenia na biomasu v rekreačných objektoch.
Pri dodržaní navrhovaných opatrení a vzhľadom na otvorený charakter územia a vzdialenosť od obytnej zástavby sa neočakáva významné zhoršenie kvality ovzdušia. Vplyvy možno hodnotiť ako **málo významné negatívne**.

Vplyvy na vodné pomery
Najvýznamnejšie potenciálne vplyvy na vodné pomery súvisia so zmenou infiltračných a odtokových podmienok, individuálnym zásobovaním vodou a odvádzaním splaškových vôd.
Riziko znečistenia podzemných a povrchových vôd môže vzniknúť najmä pri havarijných únikoch počas výstavby alebo pri poruche zariadení na odvádzanie splaškových vôd. Pri dodržaní technických a prevádzkových opatrení sa významné znečistenie vôd nepredpokladá.
Vo variante č. 2 zostáva väčší rozsah litorálu a vodnej plochy bez priameho antropického vplyvu. Lokálne sa tým môže znížiť riziko znečistenia vodnej plochy súvisiaceho s pohybom návštevníkov. Zároveň však prísnejší režim môže obmedziť možnosti aktívneho manažmentu vodnej plochy a pobrežnej vegetácie.
Celkovo možno vplyvy na vodné pomery hodnotiť ako **málo významné negatívne**.

Vplyvy na pôdu
Hlavným vplyvom bude trvalý záber a zmena využitia časti pôdy. Počas výstavby môže dôjsť k dočasnému zhutneniu pôdy, narušeniu pôdneho krytu a lokálnemu zhoršeniu infiltračných vlastností.
Riziko kontaminácie pôdy bude súvisieť najmä s prípadnými únikmi pohonných látok a prevádzkových kvapalín. Pri dodržaní preventívnych opatrení sa významná kontaminácia pôdy nepredpokladá.
Variant č. 2 zachováva väčšiu výmeru plôch bez priameho antropického využívania, čím môže mierne znižovať riziko narušenia pôdneho krytu. Celkový rozdiel oproti variantu č. 1 je však **zanedbateľný**.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy
Dotknuté územie sa nachádza v **CHVÚ SKCHVU021 Poiplie**, preto patrí fauna a flóra medzi významné zložky životného prostredia, ktorým je potrebné venovať zvýšenú pozornosť. Územie je tvorené najmä vodnými, mokraďovými, nelesnými drevinovými a ruderálnymi biotopmi, ktoré vznikli alebo sa vyvinuli v priestore bývalého štrkoviska. Na lokalite bol zaznamenaný výskyt viacerých druhov vtáctva, pričom významný je najmä kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*) a kulík riečny (*Charadrius dubius*). Potenciálne územie využívajú aj ďalšie druhy viazané na vodné a otvorené biotopy, napríklad brehuľa hnedá (*Riparia riparia*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), včelárik zlatý (*Merops apiaster*) a pipíška chochlatá (*Galerida cristata*).

Počas výstavby môže dôjsť k dočasnému rušeniu živočíchov hlukom, pohybom stavebných mechanizmov a osôb, prašnosťou a lokálnym odstránením vegetácie v rozsahu nevyhnutnom pre realizáciu objektov a komunikácií. Najcitlivejšie bude rušenie vtáctva počas hniezdneho obdobia. Preto sa navrhuje organizovať stavebné práce tak, aby sa minimalizovalo rušenie živočíchov, a podľa požiadaviek orgánu ochrany prírody prispôsobiť harmonogram prác hniezdnemu obdobiu.
Počas prevádzky bude potenciálnym zdrojom rušenia najmä pohyb návštevníkov, rekreačné aktivity, doprava, hluk a umelé osvetlenie. Tieto vplyvy budú minimalizované vytvorením tichej zóny, obmedzením pohybu osôb v citlivých častiach územia, reguláciou hlučných aktivít, zákazom pyrotechniky a hlučných motorových prostriedkov na vodnej ploche a použitím tlmeného, smerovaného a senzorovo alebo časovo riadeného osvetlenia.
Významným opatrením bude **realizácia umelého biotopového valu** na parcelách KN-C č. 917/40, 917/41 a 917/42. Val s dĺžkou približne 63 m a výškou 1,5 – 1,8 m bude doplnený vegetáciou a mokraďovou zónou a jeho cieľom bude vytvoriť vhodnejšie podmienky na hniezdenie a úkryt vtáctva, najmä bučiačika močiarneho. Súčasne bude plniť funkciu optickej bariéry medzi rekreačnou a ochrannou časťou areálu.
Súčasťou projektu je aj **doplnenie vegetácie** vhodnými domácimi druhmi drevín a krovín. Tieto výsadby prispejú k vytvoreniu vegetačných štruktúr a k začleneniu areálu do okolitého prostredia.
Realizačný variant č. 2 oproti variantu č. 1 rozširuje zónu ochrany biodiverzity na litorál a vodnú plochu parcely KN-C č. 917/7. Tým sa znižuje priame rušenie návštevníkmi v tejto časti územia. Rozdiel oproti variantu č. 1 však nie je zásadný, keďže variant č. 1 už obsahuje tichú zónu, biotopový val a ďalšie opatrenia na ochranu vtáctva. Úplné vylúčenie antropického vplyvu vo variante č. 2 zároveň môže obmedziť možnosti aktívneho manažmentu litorálnej vegetácie a vodnej plochy.
Pri dodržaní navrhnutých technických, organizačných a režimových opatrení sa **neočakávajú významné negatívne vplyvy na faunu, flóru ani ich biotopy** a nepredpokladá sa významné zhoršenie stavu predmetov ochrany CHVÚ Poiplie.

Vplyvy na krajinu
Navrhovaná činnosť zmení využitie bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál. Zmena bude lokálna a bude spočívať najmä vo vytvorení rekreačných objektov, komunikácií, parkovacích plôch a vegetačných prvkov.
Vzhľadom na nízku výškovú hladinu objektov, maximálnu výšku 6 m, architektonické regulatívy a plánovanú výsadbu sa predpokladá primerané začlenenie objektov do krajiny.
Doplnenie vegetácie a usporiadanie v súčasnosti antropogénne pozmeneného územia môže mať z hľadiska krajinného obrazu **mierne pozitívny vplyv**.

Vplyvy na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma
Dotknuté územie sa nachádza v **CHVÚ SKCHVU021 Poiplie**, kde platí 1. stupeň územnej ochrany. Súčasne sa nachádza v genofondovej lokalite **GL3 Ipeľ**, ktorá zahŕňa vodný tok Ipeľ, mokrade, lúky, štrkoviská a brehové porasty.
Navrhovaná činnosť môže mať lokálny vplyv na biodiverzitu najmä v dôsledku zmeny využitia časti súčasných biotopov. Najvýznamnejší potenciálny vplyv predstavuje obmedzenie hniezdnych a potravných biotopov niektorých druhov vtákov, najmä **kane močiarnej (*Circus aeruginosus*)**. V roku 2026 bolo jej hniezdenie zaznamenané na parcele KN-C č. 917/17, pričom bolo neúspešné.

Na druhej strane sa počíta so zachovaním hlavnej vodnej plochy a s opatreniami na ochranu citlivých častí územia. Pri brehu na parcelách KN-C č. 917/40, 917/41 a 917/42 sa má zachovať hniezdna kolónia **brehule hnedej (*Riparia riparia*)** prostredníctvom vytvorenia prirodzenej vegetačnej bariéry.
Na minimalizáciu negatívnych vplyvov sa navrhuje najmä **zachovanie a rozvoj litorálnych porastov pálky a trstiny, vytváranie plytkých litorálnych pásiem, ochrana kolmých brehov využívaných brehuľou hnedou a realizácia zásahov mimo hniezdneho obdobia**.
Z hľadiska biodiverzity a ochrany CHVÚ predstavuje **variant č. 2 priaznivejšie riešenie**. Oproti variantu č. 1 ponecháva parcely KN-C č. 917/40, 917/41 a 917/42, ako aj litorál a vodnú plochu parcely KN-C č. 917/7 ako zónu ochrany biodiverzity bez priameho antropického vplyvu. Tým sa obmedzí pohyb osôb, hluk, rekreačné využívanie vodnej plochy a zásahy do brehových častí.
Variant č. 2 preto znižuje riziko nepriaznivého ovplyvnenia predmetov ochrany CHVÚ a vytvára stabilnejšie podmienky na zachovanie biodiverzity. Súčasne však úplné vylúčenie antropického vplyvu môže obmedziť možnosti priebežného manažmentu vodnej plochy a litorálnej vegetácie. Realizačný variant č. 2 predstavuje z hľadiska ochrany biodiverzity o trošku priaznivejšie riešenie, keďže vytvára rozsiahlejšiu zónu ochrany biodiverzity bez priameho antropického vplyvu.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability
V širšom okolí riešeného územia sa nachádza **regionálne biocentrum RBc1 Poiplie**, ktoré je vzdialené približne **170 m južne** od navrhovanej činnosti. Biocentrum má výmeru približne **708 ha** a predstavuje výrazne pozmenený zvyšok rozsiahleho mokraďového ekosystému povodia Ipľa.
Podľa GNÚSES **navrhovaná činnosť zasahuje do NRBk1 Ipeľ**. Riešené územie bývalého štrkoviska sa nachádza v územnej príslušnosti k. ú. Panické Dravce a je v bezprostrednej väzbe na uvedený biokoridor. Vodohospodársky významný tok Ipeľ sa nachádza približne **175 m južne** od riešeného územia.
Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k lokálnej zmene využitia územia bývalého štrkoviska. Vzhľadom na skutočnosť, že riešené územie už bolo významne antropogénne pozmenené predchádzajúcou ťažbou štrkopieskov, nepredpokladá sa zásadná zmena charakteru širšieho územia ani významné narušenie ekologických väzieb medzi existujúcimi prvkami ÚSES. Zachovanie vodnej plochy, vegetačných prvkov a navrhovanej zóny ochrany biodiverzity zároveň vytvára predpoklady na zachovanie ekologických funkcií dotknutého priestoru.
Pri dodržaní navrhovaných opatrení, najmä zachovania významnej časti vodných a vegetačných plôch, obmedzenia rušenia fauny a vytvorenia zóny ochrany biodiverzity, sa **nepredpokladá významné narušenie funkcie regionálneho biocentra RBc1 Poiplie ani nadregionálneho biokoridoru NRBk1 Ipeľ**.
Vplyvy navrhovanej činnosti na ÚSES možno preto vzhľadom na jej lokálny charakter, existujúci antropogénny stav územia a navrhnuté ochranné opatrenia hodnotiť ako **prakticky nevýznamné až irelevantné**.

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme, kultúrne a historické pamiatky, archeologické a paleontologické náleziská, kultúrne hodnoty nehmotnej povahy
Navrhovaná činnosť predstavuje zmenu využitia bývalého štrkoviska na rekreačnú funkciu. Ide o lokálnu zmenu využitia už antropogénne pozmeneného územia.
Pozitívnym aspektom je využitie existujúceho narušeného územia bez potreby umiestnenia rekreačnej funkcie do novej doposiaľ nenarušenej lokality.

V riešenom území sa nepredpokladajú významné negatívne vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská, paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.
Rovnako sa nepredpokladá významný vplyv na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy.

Iné vplyvy
Za významný aspekt navrhovanej činnosti možno považovať jej **socioekonomické a rekreačné účinky**. Projekt vytvorí nové možnosti individuálnej rekreácie, podporí využitie územia a môže prispieť k rozvoju miestnych služieb a cestovného ruchu.
Variant č. 2 predstavuje oproti variantu č. 1 väčšie obmedzenie rekreačného využitia vodnej plochy a pobrežia. Znižuje tak flexibilitu využitia územia a môže mať nepriaznivejší vplyv na atraktivitu rekreačných pozemkov. Variant č. 1 preto predstavuje vyváženejšie spojenie ochrannej a rekreačnej funkcie.

Hodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

Komplexné posúdenie variantov navrhovanej činnosti v nasledujúcej kapitole vychádza z informácií, ktoré boli uvedené v predchádzajúcich kapitolách, v rámci ktorých boli pre jednotlivé identifikované vplyvy navrhovanej činnosti priradené hodnoty odhadu ich významnosti na základe vykonaného posudzovania vplyvov na životné prostredie. Tento odhad významnosti vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, vrátane zdravia obyvateľstva, bol vykonaný maximálne konzervatívne s cieľom zistenia najnepriaznivejšieho možného stavu a objektívneho porovnania jednotlivých riešených variantov.
Bodový systém hodnotenia bol zostavený na základe jednotlivých identifikovaných vplyvov prezentovaných v predchádzajúcom texte, ktoré majú rozhodujúci vplyv na navrhovanú činnosť. V rámci každého vplyvu bola k dispozícii hodnotiaca škála od -5 do +5. Pre jednotlivé varianty bol vykonaný súčet priradených pozitívnych a negatívnych vplyvov podľa hodnotiacej škály. Variant s vyšším číselným súčtom jednotlivých vplyvov (v prípade negatívnych vplyvov predstavuje vyšší súčet číslo bližšie k nule, tzn. napríklad -5 > -10) je možné hodnotiť ako optimálnejší.
Uvedený bodový systém poskytuje možnosť aproximatívneho, absolútneho posúdenia vhodnosti daného variantu vo vzťahu k jednotlivým vybraným vplyvom.

Tab. 48 Sumarizácia identifikovaných vplyvov

Vplyv	Hodnotenie								
	Nulový variant			Realizačný variant č. 1			Realizačný variant č. 2		
	-	0	+	-	0	+	-	0	+
Celkové vplyvy na obyvateľstvo		**0**				**3**			**1**
Vplyv hluku		0			0			0	
Vplyv dopravy		0		1			1		
Vplyv zápachu		0			0			0	
Vplyv emisií		0			0			0	
Socioekonomické vplyvy		0				4			2
Celkové vplyvy na horninové prostredie		**0**		**1**			**1**		
Vplyv na nerastné suroviny		0			0			0	
Narušenie stability svahov		0			0			0	
Potenciál pre znečistenie horninového prostredia		0		1			1		

Vplyv	Hodnotenie								
	Nulový variant			Realizačný variant č. 1			Realizačný variant č. 2		
	-	0	+	-	0	+	-	0	+
Narušenie geologického prostredia		0			0			0	
Celkové vplyvy na klimatické pomery		**0**			**0**			**0**	
Miestna klíma; zmeny teploty vzduchu, jeho prúdenia		0			0			0	
Zraniteľnosť navrhovanej činnosti voči zmene klímy		0			0			0	
Celkové vplyvy na ovzdušie		**0**		**1**			**1**		
Vplyv na ovzdušie		0		1			1		
Celkové vplyvy na vodné pomery		**0**		**1**			**1**		
Vplyvy na vodné pomery		0		1			1		
Celkové vplyvy na pôdu		**0**		**2**			**2**		
Záber pôdy		0		1			1		
Potenciál kontaminácie pôd		0		1			1		
Erózia pôd		0			0			0	
Celkové vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy		**0**		**1**			**1**		
Vplyv na flóru, faunu a ich biotopy		0		1			1		
Celkové vplyvy na krajinu		**0**				**1**			**1**
Vplyv na krajinu		0				1			1
Celkový vplyv na biodiverzitu, chránené územia		**0**			**0**				**1**
Vplyv na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma		0			0				1
Celkový vplyv na územný systém ekologickej stability		**0**			**0**			**0**	
Vplyv na územný systém ekologickej stability		0			0			0	
Celkové vplyvy na kultúrno-historické danosti územia		**0**			**0**			**0**	
Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme		0			0			0	
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky		0			0			0	
Vplyvy na archeologické náleziská		0			0			0	
Vplyvy na paleontologické náleziská		0			0			0	
Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy		0			0			0	
Celkové iné vplyvy		**0**				**3**			**2**
Kumulatívny vplyv navrhovanej činnosti s ohľadom na už existujúce ako aj plánované činnosti podobného charakteru v CHVÚ Poiplie		0		1			1		
Vplyv na rekreáciu a cestovný ruch		0				4			3

Na základe súčtu vyššie uvedených priradených hodnôt jednotlivých identifikovaných vplyvov pre riešené varianty navrhovanej činnosti bola zostavená nasledujúca sumárna tabuľka pre porovnanie variantov navrhovanej činnosti.

Tab. 49 Celkový súčet hodnôt identifikovaných vplyvov na základe odhadu ich významnosti

	Nulový variant	Realizačný variant č. 1	Realizačný variant č. 2
Celkový vplyv (Σ)	0	1	-1

Uvedené hodnotenie poradia variantov navrhovanej činnosti je tiež možné analyzovať cez porovnanie všetkých negatívnych a pozitívnych vplyvov, ktoré boli odhadnuté v rámci jednotlivých kritérií.

Tab. 50 Výpočet všetkých pozitívnych (+) a negatívnych (-) vplyvov variantov navrhovanej činnosti

Vplyvy +/-	Nulový variant	Realizačný variant č. 1	Realizačný variant č. 2
Celkové negatívne vplyvy (-)	0	7	8
Celkové pozitívne vplyvy (+)	0	8	7

Na základe uvedeného za optimálny variant navrhovanej činnosti pre prírodné prostredie a zdravie obyvateľstva hodnotíme **realizačný variant č. 1**.

Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Na základe porovnania nulového variantu a realizačných variantov č. 1 a č. 2 sa ako optimálny navrhuje **realizačný variant č. 1**. Tento variant zabezpečuje primeranú ochranu biodiverzity a predmetov ochrany CHVÚ Poiplie prostredníctvom zóny ochrany biodiverzity, tichej zóny, umelého valu a ďalších opatrení, pričom zároveň zachováva rekreačné využitie vodnej plochy.

Variant č. 2 síce rozširuje zónu ochrany biodiverzity a prináša určité dodatočné environmentálne prínosy, avšak tieto sú oproti variantu č. 1 **málo významné až zanedbateľné**. Naopak, úplné vylúčenie antropického využívania vodnej plochy parcely KN-C č. 917/7 výraznejšie obmedzuje rekreačnú funkciu, atraktivitu pozemkov a možnosti potrebného manažmentu vodnej plochy a litorálu.

Nulový variant by síce eliminoval vplyvy výstavby a prevádzky, zároveň by však neumožnil plánované využitie a usporiadanie bývalého štrkoviska ani vytvorenie navrhovaných ochranných a rekreačných prvkov.

Realizačný variant č. 1 preto predstavuje vyvážené riešenie z hľadiska ochrany životného prostredia, rekreačného využitia a socioekonomických aspektov navrhovanej činnosti.

C.X.1 Vyhodnotenie plnenia rozsahu hodnotenia

Tab. 51 Rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti evid. č. 11227/2026-11.1/mm, 30454/2026, 30455/2026-N. zo dňa 21.05.2026 a vyhodnotenie jeho plnenia

Podmienka rozsahu hodnotenia	Stav plnenia	Komentár
1. VARIANTY PRE ĎALŠIE HODNOTENIE		
Pre ďalšie, podrobnejšie hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti sa určuje dôkladné zhodnotenie nulového variantu (stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila) a variantu uvedeného v informácii o navrhovanej činnosti, variantu navrhnutom v špecifickom bode 2.2.4 eventuálne nového variantu v rámci dotknutej lokality v prípade, že sa pri hodnotení navrhovanej činnosti preukáže jeho potreba v závislosti od výsledkov hodnotenia požadovaného v súlade s § 31 ods. 2 zákona.	Splnené	Predkladaná správa o hodnotení je dôkladne riešená v realizačnom variante, variante uvedenom v informácii o navrhovanej činnosti, variante navrhnutom v špecifickom bode 2.2.4 a nulovom variante.
2. ROZSAH HODNOTENIA URČENÝCH VARIANTOV		
2.1 Všeobecné podmienky		

Podmienka rozsahu hodnotenia	Stav plnenia	Komentár
2.1.1 Navrhovateľ zabezpečí vypracovanie správy o hodnotení činnosti. Vzhľadom na povahu a rozsah navrhovanej činnosti a jej lokalizáciu je potrebné, aby správa o hodnotení činnosti obsahovala rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 11 zákona, primerane charakteru navrhovanej činnosti.	Splnené	Správa o hodnotení spĺňa požadované náležitosti.
2.1.2 Na vypracovanie správy o hodnotení činnosti sa vyžaduje vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore zodpovedajúcom odboru činnosti alebo oblasti činnosti uvedenej vo vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie. Navrhovateľ na spracovanie správy o hodnotení činnosti môže osloviť fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá je odborne spôsobilá podľa § 61 zákona v oblasti predmetu posudzovania navrhovanej činnosti alebo jej zmeny.	Splnené	Správa o hodnotení bola vypracovaná osobami, ktoré disponujú minimálne vysokoškolským vzdelaním 2. stupňa v odbore environmentalistika.
2.1.3 Odborné štúdie a posudky predložené v správe o hodnotení činnosti musia byť vypracované odborne spôsobilými osobami podľa osobitných predpisov, ak osobitný predpis odbornú spôsobilosť pre danú oblasť požaduje. Ak predložené odborné štúdie a posudky nie sú v osobitných predpisoch definované, ale pre danú oblasť je osobitným predpisom stanovená odborná spôsobilosť, spracovateľ takýchto odborných štúdií a posudkov musí byť držiteľom odbornej spôsobilosti pre oblasť, ktorej sa týkajú.	Splnené	Odborné posudky boli vypracované odborne spôsobilými osobami podľa osobitných predpisov, ak osobitný predpis odbornú spôsobilosť pre danú oblasť požaduje.
2.1.4 Pre hodnotenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny sa nestanovuje časový harmonogram, ani žiadne špecifické požiadavky limitujúce časový rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti.	Akceptované	Bez komentára
2.1.5 Navrhovateľ doručí na MŽP SR kompletné vyhotovenie správy o hodnotení činnosti v listinnej podobe v počte 2 ks a 1 × elektronicky (nákresy vo formáte *.pdf, *.jpg a *.kmz), a 2 × samostatné všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie (MŽP SR si vyhradzuje právo spresniť konečný počet dokumentácií podľa potrieb vyplývajúcich z ustanovení zákona).	Splnené	Správa o hodnotení sa predkladá v požadovanom počte vyhotovení.
2.2. Špecifické podmienky		
2.2.1. Vyhodnotiť kumulatívny vplyv navrhovanej činnosti s ohľadom na už existujúce	Splnené	Kumulatívne vplyvy navrhovanej činnosti s ohľadom na už existujúce, ako aj plánované

Podmienka rozsahu hodnotenia	Stav plnenia	Komentár
ako aj plánované činnosti podobného charakteru v CHVÚ Poiplie.		činnosti podobného charakteru v CHVÚ Poiplie boli vyhodnotené v kap. C.III.16.
2.2.2. Plánovanú výsadbu zelene a drevín na parcelách č. KN-C 914/5 a 917/7 prekonzultovať so Správou CHKO Cerová vrchovina, výsledky a závery uviesť do prílohy správy o hodnotení činnosti.	Splnené	Plánovaná výsadba bola prekonzultovaná so ŠOP SR, Správou CHKO Cerová vrchovina (stanovisko zo dňa 29.06.2026 s evid. č. CHKO CV/167-006/2026 zo dňa 29.06.2026 s evid. č. CHKO CV/167-006/2026). Výsledky a závery sú uvedené v kap. C.III.7, C.III.8 a C.III.9 a v prílohách správy o hodnotení.
2.2.3. Špecifikovať a popísať návrh výstavby umelého valu na hniezdenie bučiačika močiarneho a iných druhov vtákov. Uviesť jeho presné parametre a druh použitého materiálu na výstavbu. Postup prác umelého valu a jeho finálnu podobu konzultovať a zosúladiť s požiadavkami Správy CHKO Cerová vrchovina	Splnené	Návrh výstavby umelého valu bol špecifikovaný a popísaný v kap. A.II.9. Navrhovaný umelý val bol konzultovaný s ŠOP SR, Správa Chránenej krajinnej oblasti Cerová vrchovina (stanovisko zo dňa 29.06.2026 s evid. č. CHKO CV/167-006/2026 zo dňa 29.06.2026 s evid. č. CHKO CV/167-006/2026) a zosúladený s požiadavkami.
2.2.4. Navrhnúť variant, v ktorom by parcely KN-C 917/40, 917/41 a 917/42, ako aj litorál a vodná plocha parcely č. 917/7 boli ponechané ako zóna ochrany biodiverzity, bez priameho antropického vplyvu. Uviesť grafické znázornenie, na ktorom bude vyznačená línia hranice chránenej zóny. Navrhnúť reálne opatrenia na označenie vodnej plochy, napríklad bójkami atď.	Splnené	Variant v ktorom by parcely KN-C 917/40, 917/41 a 917/42, ako aj litorál a vodná plocha parcely č. 917/7 boli ponechané ako zóna ochrany biodiverzity, bez priameho antropického vplyvu bol posúdený. Ide o realizačný variant č. 2 uvedený v tejto správe o hodnotení.
2.2.5. V rámci kapitoly B.I.4. správy o hodnotení činnosti špecifikovať navrhované osvetlenie areálu. Uviesť predpokladaný typ svietidiel a technické opatrenia na elimináciu svetelného smogu počas nočných hodín. Doplniť údaje o predpokladanom umiestnení, počte a celkovom inštalovanom výkone fotovoltických panelov v areáli.	Splnené	Údaje o predpokladanom umiestnení, počte a celkovom inštalovanom výkone fotovoltických panelov v areáli boli špecifikované v kap. B.I.4.
2.2.6. V rámci kapitoly B.II.4. podrobnejšie špecifikovať konkrétne technické a organizačné opatrenia na reguláciu hlukovej záťaže z rekreačnej činnosti v obdobiach zvýšenej návštevnosti (víkendy alebo letná sezóna).	Splnené	Konkrétne technické a organizačné opatrenia na reguláciu hlukovej záťaže z rekreačnej činnosti boli špecifikované v kap. B.II.4.

Podmienka rozsahu hodnotenia	Stav plnenia	Komentár
2.2.7. Uviesť predpokladané množstvá a spôsob nakladania všetkých druhov odpadov vznikajúcich počas realizácie a prevádzky navrhovanej činnosti.	Splnené	Predpokladané množstvá a spôsob nakladania všetkých druhov odpadov vznikajúcich počas realizácie a prevádzky navrhovanej činnosti sú uvedené v kap. B.II.3.
2.2.8. Graficky vyznačiť v mapovom podklade miesto dočasného uloženia výkopového materiálu, ktorý bude použitý na zásyp, prípadne na úpravu okolitého terénu.	Splnené	Miesto dočasného uloženia výkopového materiálu bol graficky znázornený v kap. B.I.1.
2.2.9. V prehľadnej forme (s odkazom na príslušnú kapitolu, respektíve stranu) vyhodnotiť všetky požiadavky, pripomienky a odporúčania zo stanovísk doručených k informácii o navrhovanej činnosti a zhodnotiť splnenie jednotlivých špecifických požiadaviek tohto rozsahu hodnotenia.	Splnené.	Všetky požiadavky, pripomienky a odporúčania zo stanovísk doručených k informácii o navrhovanej činnosti boli vyhodnotené a bolo zhodnotené splnenie jednotlivých špecifických požiadaviek tohto rozsahu hodnotenia.

C.X.2 Vyjadrenie ku pripomienkam doručeným k informácii o navrhovanej činnosti

MŽP SR určilo podľa zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti vydaný pod evid. č. 11227/2026-11.1/mm, 30454/2026, 30455/2026-N. zo dňa 21.05.2026.

Vyjadrenie k pripomienkam k informácii o navrhovanej činnosti sú vyhodnotené a spracované priamo v správe o hodnotení a v tabuľke nižšie.

Tab. 52 Vyjadrenie k pripomienkam Okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Lučenci (evid. č. ORHZ-LC1-2026/000357-002 zo dňa 21. 04. 2026) k informácii o navrhovanej činnosti podľa zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Stanovisko	Komentár
Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Lučenci (ďalej iba OR HaZZ) ako dotknutý orgán podľa § 3 písm. p) zákona č. 24/2006 Z.z., o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, po preštudovaní zámeru navrhovanej činnosti: „ZMENA BÝVALÉHO ŠTRKOVISKA NA REKREAČNO-ODDYCHOVÝ AREÁL“, umiestnenie : k.ú.: Panické Dravce okr. Lučenec, z hľadiska ochrany pred požiarmi nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie.	Akceptujeme.

Tab. 53 Vyjadrenie k pripomienkam Okresného úradu Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie (evid. č. OU-LC-OSZP-2026/006664-002) k informácii o navrhovanej činnosti podľa zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Stanovisko	Komentár
Navrhovateľ, MVDR. Atila Bokor a Emilía Bokorová, Hviezdoslavova 1723/31, Lučenec 984 01, v zastúpení spoločnosti Ineco,s.r.o., Mladých Budovateľov 2, 974 11 Banská Bystrica, IČO 36738379 (ďalej len „navrhovateľ“), doručil dňa 16. 03. 2026 na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekciu environmentálneho posudzovania a povoľovania, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR“), podľa § 22 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) informáciu o navrhovanej činnosti „Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál“ (ďalej len „navrhovaná činnosť“). Predmetom navrhovanej činnosti je zmena využitia bývalého štrkoviska a vybudovanie rekreačno-oddychového areálu, v ktorom budú umiestnené rekreačné chatky na krátkodobé ubytovanie a rôzne malé rekreačné stavby a objekty. Navrhovaná činnosť bude umiestnená v Banskobystrickom kraji, okrese Lučenec, v k. ú. Panické Dravce. MŽP SR ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. l) v spojení s § 54 ods. 2 písm. k) zákona, upovedomil o tom, že dňom doručenia informácie o navrhovanej činnosti začalo konanie vo veci posudzovania predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie. Umiestnenie navrhovanej činnosti Navrhovaná činnosť bude situovaná v Banskobystrickom kraji, okres Lučenec, obci Panické Dravce, v k. ú. Panické dravce. Návrh je umiestnený na pozemkoch uvedených nižšie. Kraj: Banskobystrický Okres: Lučenec Obec: Panické Dravce Katastrálne územie: Panické Dravce	Bez komentára.
Vplyvy na ovzdušie Stavebné práce budú vplývať na kvalitu ovzdušia v jeho bezprostrednom okolí a	Bez komentára.

Stanovisko	Komentár
v tesnej blízkosti v podobe zvýšenia prašnosti a generovania emisií zo stavebných mechanizmov a nákladných automobilov. Ako sekundárny zdroj znečisťovania ovzdušia bude vystupovať priestor staveniska, pričom prašnosť prostredia bude závisieť od poveternostných podmienok a aktuálne vykonávaných činností. Tento vplyv bude obmedzený na dobu výstavby navrhovanej činnosti. Tieto vplyvy sú dočasné, časovo obmedzené. Pri individuálnej výstavbe jednotlivých chát/rekreačných objektov bude zaťaženie ovzdušia rozložitejšie a závisieť od časového harmonogramu výstavby individuálnych vlastníkov stavebných pozemkov. Nepredpokladá sa však výstavba na 30 stavebných parcelách v rovnakom čase. Počas užívania bude hlavným zdrojom znečisťovania ovzdušia nárast emisií spôsobený zvýšeným pohybom osobných vozidiel na novonavrhovaných komunikáciách. Jedná sa o líniový zdroj emisií spojený s generovaním emisií najmä základných znečisťujúcich látok zo spaľovania motorových palív resp. tuhé znečisťujúce látky spojené s resuspenziou po vozovke, oterom pneumatík a brzdením. Priestor parkovacích státí pre vozidlá pred jednotlivými budovami je považovaný za plošný zdroj emisií – prípadné úkapy prevádzkových kvapalín prchavého charakteru. Ich uvoľňovanie do ovzdušia tiež umocňuje teplo sálané z motora po príjazde vozidla. Tieto emisie sú však bežné a ich rozsah nie je signifikantný pre kvalitu komunálneho ovzdušia. Z hľadiska vykurovania a prípravy teplej úžitkovej vody v chát/rekreačných objektov bude potrebné využiť systémy na báze elektriny resp. obnoviteľných zdrojov a moderných technológií akými sú napr. tepelné čerpadlá. V rámci navrhovanej činnosti sa nerieši zásobovanie zemným plynom a teda nebude dochádzať k spaľovaniu fosílneho paliva. Vylúčiť však nemožno v niektorých objektoch (uvedené je samozrejme na rozhodnutí ich majiteľov) inštaláciu spaľovacích zariadení ako sú kachle, piecky, kotly napr. na drevo, štiepku, brikety, pelety a pod., ktoré sú malými zdrojmi znečisťovania ovzdušia a miera emisií z týchto zariadení je daná výkonom zariadenia a kvalitou spaľovaného paliva, napr. dostatočne presušenie dreva pred jeho spálením, nakoľko pri spaľovaní	

Stanovisko	Komentár
dreva s vysokou vlhkosťou sa musí najprv odpariť voda. Táto fáza odparovania spotrebuje energiu a spaľovanie pri nízkej teplote. To môže spôsobiť neúplné spaľovanie a výrazne zvýšiť emisie skleníkových plynov, ako je oxid uhličitý (CO2), oxid uhličitý (CO) a metán (CH4). Tieto plyny prispievajú k znečisťovaniu ovzdušia a globálnemu otepľovaniu. Vlhkosť dreva môže mať vplyv aj na kvalitu spaľovania. Ak je drevo príliš vlhké, môže dôjsť k tvorbe väčšieho množstva sadzí, čiastočiek a ďalších znečisťujúcich látok. Tieto častice môžu mať negatívny vplyv na kvalitu ovzdušia a zdravie ľudí. Miera znečisťovania ovzdušia z týchto zdrojov bude teda závislá na preferenciách návštevníkov rekreačných objektov podľa zvoleného systému zabezpečenia energie a disciplínou pri používaní vhodných surovín pre spaľovací proces minimalizujúcich tvorbu emisií. V uvedenom kontexte je potrebné objektívne skonštatovať, že vplyv na ovzdušie bude málo významný nepriaznivý, malého kvantitatívneho, územného alebo časového rozsahu.	
Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako dotknutý orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 5 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 3 ods. 1 písm. e) zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa § 3 písm. p) zákona č. 24/2006 Z. z. a § 44 ods. 1 písm. l bod 2 zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 146/2023 Z. z.“) dáva v súlade s § 29 ods. 9 zákona č. 24/2006 Z. z. a podľa §25 ods.2 písm. f) zákona č. 146/2023 Z.z. nasledovné vyjadrenie k predloženému zámeru: Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie nemá pripomienky k predloženému zámeru a nepožaduje ďalšie posudzovanie podľa zákona č. 24/2006 Z.z.	Akceptujeme.

Tab. 54 Vyjadrenie k pripomienkam Okresného úradu Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny (evid. č. OU-LC-OSZP-2026/006660-004 zo dňa 07. 05. 2026) k

informácii o navrhovanej činnosti podľa zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení

Stanovisko	Komentár
Plánovaný projekt rieši zmenu štrkoviska - revitalizovanie priestoru bývalého štrkoviska na rekreačno-športový areál pri vzniknutej vodnej ploche. V súčasnosti je ťažba štrkopieskov na ložisku už ukončená, pričom predchádzajúcou ťažbou v tomto priestore vznikli 4 samostatné vodné plochy. Lokalita sa nachádza v Banskobystrickom kraji, okrese Lučenec, v katastrálnom území obce Panické Dravce – juhovýchodne od Margočovej osady - na parcelách KN-E č. p. 5-736 (15452 m2) a KN-C č. p. 914/5 (7701 m2), 917/3 (11870 m2), 917/5 (3394 m2), kde je plánovaný vjazd a prístupová cesta. Na parcelách KN-C č. p. 914/5 (7701 m2), 917/6 (9157 m2), 917/10 (175 m2), 917/17 (4757 m2), 917/18 až 917/29 (každá s výmerou 369 m2), 917/30 (1735 m2), 917/31 (90 m2), 917/32 až 917/38 (každá s výmerou 440 m2), 917/39 (439 m2), 917/40 (414 m2), 917/41 (467 m2), 917/42 (471 m2), 917/43 (494 m2), 917/44 (518 m2), 917/45 (445 m2), 917/46 (458 m2), 917/47 (434 m2), 917/48 (439 m2), 917/49 (425 m2), 917/50 (408 m2), 917/51 (424 m2) a 917/52 (621 m2) – kde je plánovaný predmetný areál. Dotknuté územie sa nachádza v chránenom vtáčom území SKCHVU021 Poiplie, kde platí 1. stupeň územnej ochrany a obmedzenia vyplývajúce z Vyhlášky č. 20/2008 Z. z.. Na ploche KN-C č. p. 917/7 sa v súčasnosti nachádza štrkovisko s výmerou cca. 2,5 ha. Okraj štrkoviska je lemovaný úzkym pásom brehovej (litorálnej) vegetácie (najmä z rodov *Typha, Phragmites* a *Salix*). Rozsah jej plošnej distribúcie závisí od hĺbky vody, ale aj od spôsobu užívania územia a jej rozširovanie v budúcnosti je z dôvodu sekundárnej sukcesie na ploche pravdepodobné. V dotknutom území bol počas obhliadky lokality zaznamenaný výskyt bučiačika močiarneho (*Ixobrychus minutus*). Na ploche KN-C p. č. 917/17 až 917/29 sa v súčasnosti nachádza menšia vodná plocha, v suchších obdobiach aj s prezenciou biotopov obnažených brehov. V dotknutom území bol počas obhliadky lokality zaznamenaný výskyt kulíka riečneho (*Charadrius dubius*). Na ploche KN-C p. č. 917/30 až 917/52 sa v súčasnosti nachádza antropicky významne zmenený biotop po ťažbe štrku. Vegetácia celého	Bez komentára.

Stanovisko	Komentár
dotknutého územia je značne ovplyvnená predchádzajúcou banskou činnosťou a jej charakter zodpovedá stavu biotopu iniciálneho štádia sukcesie. Podrobné mapovanie bioty v území nebolo realizované, napriek tomu vo všeobecnosti štrkoviská, ako sekundárne vodné biotopy považujeme za významné lokality zachovania biodiverzity najmä pre druhy a biotopy viazané na mokrade.	
V dotknutom území sú biotopy nasledovných cieľových druhov vtákov CHVÚ: bučiačik močiarny (*Ixobrychus minutus*), potenciálne aj kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), brehuľa hnedá (*Riparia riparia*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*) a včelárik zlatý (*Merops apiaster*). Mimo vodných biotopov najmä pipíška chochlatá (*Galerida cristata*). Z iných druhov môže byť územie vo všeobecnosti významné najmä pre migrujúce a hniezdiace vodné vtáctvo (napr. potápkovité, volavkovité, kačicovité, kulíkovité, čajkovité a pre veľký rad spevavcov atď.), pre obojživelníky a pre celý rad druhov bezstavovcov.	Berieme na vedomie.
Informácia o navrhovanej činnosti je obsahom a rozsahom spracovaná postačujúco, vrátane mapových podkladov.	Bez komentára.
Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny v súlade so stanoviskom Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, Správy Chránenej krajinnej oblasti Cerová vrchovina č. CHKO CV/167-003/2026 zo dňa 23.04.2026 POŽADUJE POSUDZOVANIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI „ZMENA BÝVALÉHO ŠTRKOVISKA NA REKREAČNO-ODDYCHOVÝ AREÁL“ nakoľko v zmysle zákona 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov podlieha povinnému hodnoteniu vplyvov s nasledovnými POŽIADAVKAMI NA ROZSAH HODNOTENIA:	Berieme na vedomie
• dôkladne vyhodnotiť kumulatívne vplyvy činnosti hlavne vo vzťahu k činnostiam podobného charakteru (zmena štrkovísk na rekreačné účely) v CHVÚ Poiplie.	Kumulatívne vplyvy navrhovanej činnosti s ohľadom na už existujúce ako aj plánované činnosti podobného charakteru v CHVÚ Poiplie boli vyhodnotené v kap. C.III.16.

Stanovisko	Komentár
• pre všetky identifikované negatívne vplyvy navrhnúť konkrétne a vyhodnotiteľné opatrenia na ich zmiernenie. Za zmierňujúce opatrenia sa nepokladá dodržiavanie platných legislatívnych predpisov.	Pre všetky identifikované negatívne vplyvy sa navrhli konkrétne a vyhodnotiteľné opatrenia na ich zmiernenie, ktoré boli uvedené v kap. C.IV.
• parcely KN-C č. 917/40, 917/41 a 917/42, ako aj litorál a vodnú plochu parcely č. 917/7 vzhľadom na výskyt predmetov ochrany CHVÚ Poiplie ponechať ako zónu ochrany biodiverzity – bez priameho antropického využívania a odporúčame túto líniu vyznačiť aj na vodnej ploche bójkami – rozpracovať ako variant riešenia.	Parcely KN-C č. 917/40, 917/41 a 917/42, ako aj litorál a vodná plocha parcely č. 917/7 bol rozpracovaný ako variant riešenia s predmetnými parcelami ponechanými ako zóna ochrany biodiverzity, ktorý v porovnaní s variantom č. 1 nie je optimálny.
• výsadbu drevín na parcelách KN-C č. p. 914/5 a 917/7 vopred konzultovať so Správou CHKO Cerová vrchovina.	Plánovaná výsadba bola prekonzultovaná so ŠOP SR, Správou CHKO Cerová vrchovina (stanovisko zo dňa 29.06.2026 s evid. č. CHKO CV/167-006/2026). Výsledky a závery sú uvedené v kap. C.III.7, C.III.8 a C.III.9 a v prílohách správy o hodnotení.
Do kapitoly 2. Vplyvy na prírodné prostredie, 2.5 Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy je potrebné doplniť nasledovnú presnú špecifikáciu v znení: Parcely KN-C č. p. 917/40 (414 m^2), 917/41 (467 m^2), 917/42 (471 m^2), na ktorých bude vylúčená výstavba akýchkoľvek stavebných objektov. Vodnú plochu parcely KN-C č. 917/7 ponechať ako zónu ochrany biodiverzity – bez priameho antropického využívania. Výsadbu drevín na parcelách KN-C č. p. 914/5 a 917/7 vopred konzultovať so Správou CHKO Cerová vrchovina. Na juhovýchodnej časti parcely vodnej plochy KN-C č. p. 917/7 v spolupráci štátnych a neštátnych organizácií ochrany prírody v budúcnosti v potrebnej miere uskutočniť manažmentové opatrenia na ochranu vybraných druhov a biotopov (napr. vytvorenie ostrovčeka pre hniezdiace vtáky: napr. kulík riečny a iné, zakolmenie a vytvorenie kolmých stien pre hniezdenie brehúľ a pod.) a biotu lokality je potrebné pravidelne monitorovať.	Požiadavka bola vyhodnotená v predchádzajúcich komentároch a príslušných kapitolách správy o hodnotení. V dotknutom území bol vykonaný biologický prieskum, ktorého výsledky sú súčasťou správy o hodnotení (Textová príloha č. 1). Na základe výsledkov prieskumu spracovateľ biologického hodnotenia nenavrhuje pokračovanie pravidelného monitoringu bioty. Vzhľadom na uvedené, ako aj na charakter navrhovanej činnosti a navrhnuté opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov, navrhovateľ nepovažuje zavedenie ďalšieho pravidelného monitoringu bioty za opodstatnené.
Povolením činnosti v zmysle predloženej dokumentácie za dodržania vyššie uvedených podmienok sa významne zníži negatívny vplyv predmetnej činnosti na všetky zložky ekosystému. V súlade s § 3 ods. 1, ods. 3 až ods. 5 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny je každý povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením a starať	Akceptujeme.

Stanovisko	Komentár
sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability (ďalej len „ÚSES“). Vytváranie a udržiavanie ÚSES je verejným záujmom. Podnikatelia a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť ÚSES, sú povinní zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispejú k jeho vytváraniu a udržiavaniu. Podnikatelia a právnické osoby, ktorí svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodenia a ničenia a zároveň sú povinní tieto opatrenia zahrnúť do návrhov projektov, programov, plánov a ostatnej dokumentácie vypracúvanej podľa osobitných predpisov.	
Každý je pri vykonávaní činnosti, ktorou môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchy, alebo ich biotopy v zmysle § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny povinný postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a zničeniu. Ak táto činnosť vedie k ohrozenou existencie druhov rastlín a živočíchov alebo k ich degenerácii, k narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku populácie, orgán ochrany prírody a krajiny túto činnosť po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže.	Akceptujeme.

Tab. 55 Vyjadrenie k pripomienkam Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (OVM) (evid. č. ŠOP SR/404-003/2026 zo dňa 23. 04. 2026) k informácii o navrhovanej činnosti podľa zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení

Stanovisko	Komentár
Identifikácia územia a charakteristika činnosti Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál (ďalej len „zmena štrkoviska“) je navrhovaná v Banskobystrickom kraji, v okrese Lučenec, k. ú. Panické Dravce, bývalý areál štrkoviska. Zmena štrkoviska má za účel revitalizovanie priestoru bývalého štrkoviska na rekreačno-športový areál pri vzniknutej vodnej ploche. V areály vznikne 30 pozemkov určených pre budovy na krátkodobé ubytovanie (rekreačné a dovolenkové účely), na jeden objekt rekreačnej chaty sa môžu združiť maximálne 2 parcely. Chata	Bez komentára

Stanovisko	Komentár
bude maximálne jednopodlažná s obytným podkrovím. Plocha ktorá tvorí parcely pre chaty je 13 072 m^2. Vodná plocha, ktorá vznikla ťažbou štrkopieskov je 29 615 m^2. Areál je napojený na elektrickú sieť. Pre zásobovanie vodou bude potrebné vybudovať vŕtanú studňu. Územie nie je odkanalizované. Projekt rieši aj vybudovanie prístupovej a obslužnej cesty.	
Hodnotenie územia z hľadiska ochrany prírody Zmena štrkoviska sa navrhuje v chránenom vtáčom území Poiplie (SKCHVU021), kde platí 1. stupeň územnej ochrany a obmedzenia vyplývajúce z Vyhlášky č. 20/2008 Z. z., ktorou sa vyhlasuje chránené vtáčie územie Poiplie. V dotknutom území evidujeme výskyt druhu kulík riečny (*Charadrius dubius*) a predmetu ochrany CHVÚ bučiačik močiarny (*Ixobrychus minutus*), potenciálne aj druhov kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), brehuľa hnedá (*Riparia riparia*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*) a včelárik zlatý (*Merops apiaster*). Mimo vodných biotopov najmä pipíška chochlatá (*Galerida cristata*). Z iných druhov môže byť územie vo všeobecnosti významné najmä pre migrujúce a hniezdiace vodné vtáctvo. Rieka Ipeľ je zároveň nadregionálnym biokoridorom NRBk1 Ipeľ.	Bez komentára.
Návrh riešenia a odôvodnenie Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál podlieha povinnému hodnoteniu podľa zákona o posudzovaní vplyvov. Z hľadiska záujmov ochrany prírody v správe o hodnotení požadujeme:	Bez komentára.
- Dôkladne vyhodnotiť kumulatívne vplyvy činnosti hlavne vo vzťahu k činnostiam podobného charakteru (zmena štrkovísk na rekreačné účely) v CHVÚ Poiplie.	Kumulatívne vplyvy navrhovanej činnosti s ohľadom na už existujúce ako aj plánované činnosti podobného charakteru v CHVÚ Poiplie boli vyhodnotené v kap. C.III.16.
- Pre všetky identifikované negatívne vplyvy navrhnúť konkrétne a vyhodnotiteľné opatrenia na ich zmiernenie. Za zmierňujúce opatrenia sa nepokladá dodržiavanie platných legislatívnych predpisov.	Pre všetky identifikované negatívne vplyvy sa navrhli konkrétne a vyhodnotiteľné opatrenia na ich zmiernenie, ktoré boli uvedené v kap. C.IV.
- Navrhnúť nový variant činnosti, v ktorom by parcely KN-C č. 917/40, 917/41 a 917/42, ako aj litorál a vodná plocha parcely č. 917/7, vzhľadom na výskyt predmetov ochrany CHVÚ Poiplie, boli ponechané ako zóna ochrany biodiverzity – bez priameho antropického využívania a odporúčame túto líniu vyznačiť aj na vodnej ploche bójkami.	Parcely KN-C č. 917/40, 917/41 a 917/42, ako aj litorál a vodná plocha parcely č. 917/7 bol rozpracovaný ako variant riešenia s predmetnými parcelami ponechanými ako zóna ochrany biodiverzity, ktorý v porovnaní s variantom č. 1 nie je optimálny.

Stanovisko	Komentár
- Výsadbu drevín na parcelách KN-C č. p. 914/5 a 917/7 odporúčame vopred konzultovať so Správou CHKO Cerová vrchovina.	Plánovaná výsadba bola prekonzultovaná so ŠOP SR, Správou CHKO Cerová vrchovina (stanovisko zo dňa 29.06.2026 s evid. č. CHKO CV/167-006/2026). Výsledky a závery sú uvedené v kap. C.III.7, C.III.8 a C.III.9 a v prílohách správy o hodnotení.
Pozitívne vnímame návrh výstavby umelého valu (steny), ktorý bude špeciálne navrhnutý na hniezdenie bučiačika močiarneho (*Ixobrychus minutus*). Návrh bude potrebné bližšie rozpracovať v správe o hodnotení.	Návrh umelého valu (steny) bol bližšie rozpracovaný v kap. A.II.9

Tab. 56 Vyjadrenie k pripomienkam Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko (evid. č. 2026/ACH/18 zo dňa 24. 04. 2026) k informácii o navrhovanej činnosti podľa zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení

Stanovisko	Komentár
K zámeru „Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál“ predkladateľa Ineco, s.r.o., Mladých Budovateľov 2, 974 11 Banská Bystrica uvádzame, že za predpokladu, že nedôjde k ďalšiemu rozširovaniu výstavby nad rámec predloženého návrhu, nepovažujeme realizáciu zámeru za významne ohrozujúcu predmety ochrany Chráneného vtáčieho územia Poiplie ani iné vzácne druhy v širšom území, ani druhy hniezdiace priamo na lokalite.	Akceptujeme. Nepredpokladá sa rozširovanie výstavby nad rámec predloženého návrhu.
Zároveň však upozorňujeme na význam východnej a južnej časti územia, ktoré predstavujú dôležité biotopy pre hniezdenie druhov, ktoré sú predmetom ochrany v CHVÚ, ako brehuľa, rybárik riečny a potenciálne bučiačik, ako aj ďalších druhov viazaných na mokraďové a litorálne biotopy (napr. trsteniariky).	Berieme na vedomie.
Z uvedeného dôvodu požadujeme nerozširovať výstavbu do východnej a južnej časti územia, obmedziť vstup verejnosti do týchto častí a zachovať a aktívne vytvárať vhodné podmienky pre hniezdenie dotknutých druhov, najmä vytvorením a udržiavaním hniezdnych stien pre brehule a rybárika a zachovaním a rozvojom litorálnych porastov vhodných pre bučiačika. Tieto opatrenia považujeme za kľúčové pre minimalizáciu negatívnych vplyvov zámeru na biodiverzitu územia.	Akceptujeme. Nepredpokladá sa rozširovanie výstavby nad rámec predloženého návrhu. V tichej zóne a jej okolí sa obmedzí pohyb osôb len na nevyhnutný rozsah, prípadne sa viditeľne označí informačnými tabuľami s upozornením na potrebu ochrany vtáctva. Zachovajú sa existujúce litorálne porasty a v rámci navrhovaných opatrení sa budú vytvárať a udržiavať vhodné biotopové podmienky pre hniezdenie dotknutých druhov vtáctva, najmä prostredníctvom navrhovaného biotopového valu, rozvoja mokraďovej vegetácie a obmedzenia rušivých činností v tichej zóne.

C.XI. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

Zákonný zástupca zhotoviteľa: Ing. Juraj Musil, PhD. INECO, s.r.o., Banská Bystrica
Zákonný zástupca navrhovateľa: Ing. Juraj Musil, PhD. INECO, s.r.o., Banská Bystrica
Riešiteľský kolektív: Ing. Juraj Musil, PhD. Ing. Petra Prlič, PhD. Ing. Michal Sečkár, PhD. INECO, s.r.o., Banská Bystrica

C.XII. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

C.XII.1 Použitá literatúra

- Geochemický atlas Slovenska, Časť I: Podzemné vody, MŽP SR, geologická služba SR, Rapant S. a kol., 1996
- Bezák, J., 1997: Slovensko – Hodnotenie radónového rizika z geologického podložia miest s počtom obyvateľov nad 10 000 a okresných miest s vysokým a stredným radónovým rizikom – vybrané mestá Slovenskej republiky, orientačný IGP. Archív ŠGÚDŠ – Geofond, Bratislava
- Fytogeografické členenie Slovenska, Slovenský úrad geodézie a kartografie, Futák J., SAV BA, 1980
- Geologická mapa Slovenska M 1:50 000 [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2013. Dostupné na internete: http://apl.geology.sk/gm50js
- Hensel K., Krno I. Zoogeografické členenie: Limnický biocyklus. In Atlas krajiny SR. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR a Banská Bystrica: Slovenská agentúra životného prostredia, 2002. 344 s. ISBN 80-88833-27-2.
- Jedlička, J., Kalivodová, E., 2002: Zoogeografické členenie: Terestrický biocyklus. In Atlas krajiny Slovenskej republiky
- Katalóg biotopov Slovenska, DAPHNE – inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, Stanová V., Valachovič M., 2002
- Kozová, M. – Drdoš, J. – Pavličková. K. – Úradníček, Š. – Húsková, V. a kol., 1996: Posudzovanie vplyvov na životné prostredie. EIA (Environmental Impact Assessment). II. diel. Komentár ku krokom posudzovania vplyvov činností. ŠEVT Bratislava, 183 strán
- Lapin, M., Faško, P., a kol. 2002: Klimatické oblasti. In Atlas krajiny Slovenskej republiky
- Malík, P. - Švasta, J.: Hlavné hydrogeologické regióny [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2014. Dostupné na internete: http://apl.geology.sk/atlaskrajiny
- Mazúr, E., Lukniš, M., 2002: Geomorfologické jednotky. In Atlas krajiny Slovenskej republiky)
- Miklós, L. a kol., 2002: Atlas krajiny SR. MŽP Bratislava
- Prognózovanie výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2040, 2013
- Program odpadového hospodárstva SR do roku 2020 , MŽP SR
- Správa o kvalite ovzdušia v Slovenskej republike, 2019
- Správa o kvalite ovzdušia v Slovenskej republike, 2023
- Úradníček, Š. – Gašparíková, B. - Kozová, M., 1996: Posudzovanie vplyvov na životné prostredie. EIA (Environmental Impact Assessment). I. diel. Zákon s komentárom. ŠEVT Bratislava, 196 strán

Dostupné online:

- http://apl.geology.sk/mapportal/
- http://cms.enviroportal.sk/
- http://datacube.statistics.sk/
- https://www.geology.sk/

- https://www.mapy.cz/
- https://www.minzp.sk/
- https://neisrep.shmu.sk/main_gui.php
- https://www.sazp.sk/
- https://www.shmu.sk/sk/?page=1
- https://www.sopsr.sk/web
- https://maps.sopsr.sk/
- https://zbgis.skgeodesy.sk/mkzbgis/sk/zakladna-mapa
- http://apl.geology.sk/gibges

C.XII.2 Použité právne predpisy

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008
- Nariadenie európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1907/2006
- Nariadenie vlády SR č. 115/2006 Z.z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozícii v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 391/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko
- Nariadenie vlády SR č. 496/2010 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa NV SR č. 354/2006 Z.z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kvality vody, určenej na ľudskú spotrebu
- Nariadenie vlády SR č. 617/2004 Z.z. ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti
- Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 396/1990 Zb. o uzavretí Dohovoru o mokradiach majúcich medzinárodný význam najmä ako biotopy vodného vtáctva (Ramsarský dohovor)
- Slovenská technická norma – STN EN 1998/-1/NA/Z2
- Slovenská technická norma – STN EN 13242+A1
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 113/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie
- Vyhláška MZ SR 549/2007 Z.z. o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.
- Vyhláška MZ SR č. 89/2000 Z.z. o vyhlásení prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd
- Vyhláška MZ SR č. 237/2009 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z.) ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí
- Vyhláška MV SR č. 94/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť stavieb
- Vyhláška MŽP SR č. 200/2018 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd

- Vyhláška MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov
- Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z.z. ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov
- Vyhláška MV SR č. 478/2008 Z.z. o vlastnostiach, konkrétnych podmienkach prevádzkovania a zabezpečenia pravidelnej kontroly požiarneho uzáveru
- Vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch
- Vyhláška MŽP SR č. 579/2008 Z.z. ktorou sa mení vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
- Vyhláška MŽP SR č. 684/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií
- Vyhláška MŽP SR č. 250/2023 Z.z. o kvalite ovzdušia
- Zákon č. 146/2023 Z.z. o ochrane ovzdušia
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 275/2007 Z.z., zákona č. 454/2007 Z.z., zákona č. 287/2008 Z.z., zákona č. 117/2010 Z.z., zákona č. 145/2010 Z.z., zákona č. 258/2011 Z.z. a zákona č. 408/2011 Z.z.
- Zákon č. 355/2007 Z.z o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách
- Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení zákona č. 525/2003 Z.z., zákona č. 205/2004 Z.z., zákona č. 364/2004 Z.z., zákona č. 587/2004 Z.z., zákona č. 15/2005 Z.z., zákona č. 479/2005 Z.z., zákona č. 24/2006 Z.z., zákona č. 359/2007 Z.z., zákona č. 454/2007 Z.z. zákona č. 515/2008 Z z., zákona č. 117/2010 Z.z., zákona č. 145/2010 Z.z. a zákona č. 408/2011 Z.z.
- Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

C.XIII. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu spracovateľa správy o hodnotení a navrhovateľa

Svojim podpisom potvrdzujem, že údaje v Správe o hodnotení obsiahnuté vychádzajú z najnovších poznatkov o stave životného prostredia v posudzovanom území a že žiadna dôležitá skutočnosť, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť životné prostredie nie je vedome opomenutá.

Banská Bystrica, október 2026

Za spracovateľa:

……..
Ing. Juraj Musil, PHD

Za navrhovateľa:

……..
Ing. Juraj Musil, PHD.
splnomocnený zástupca

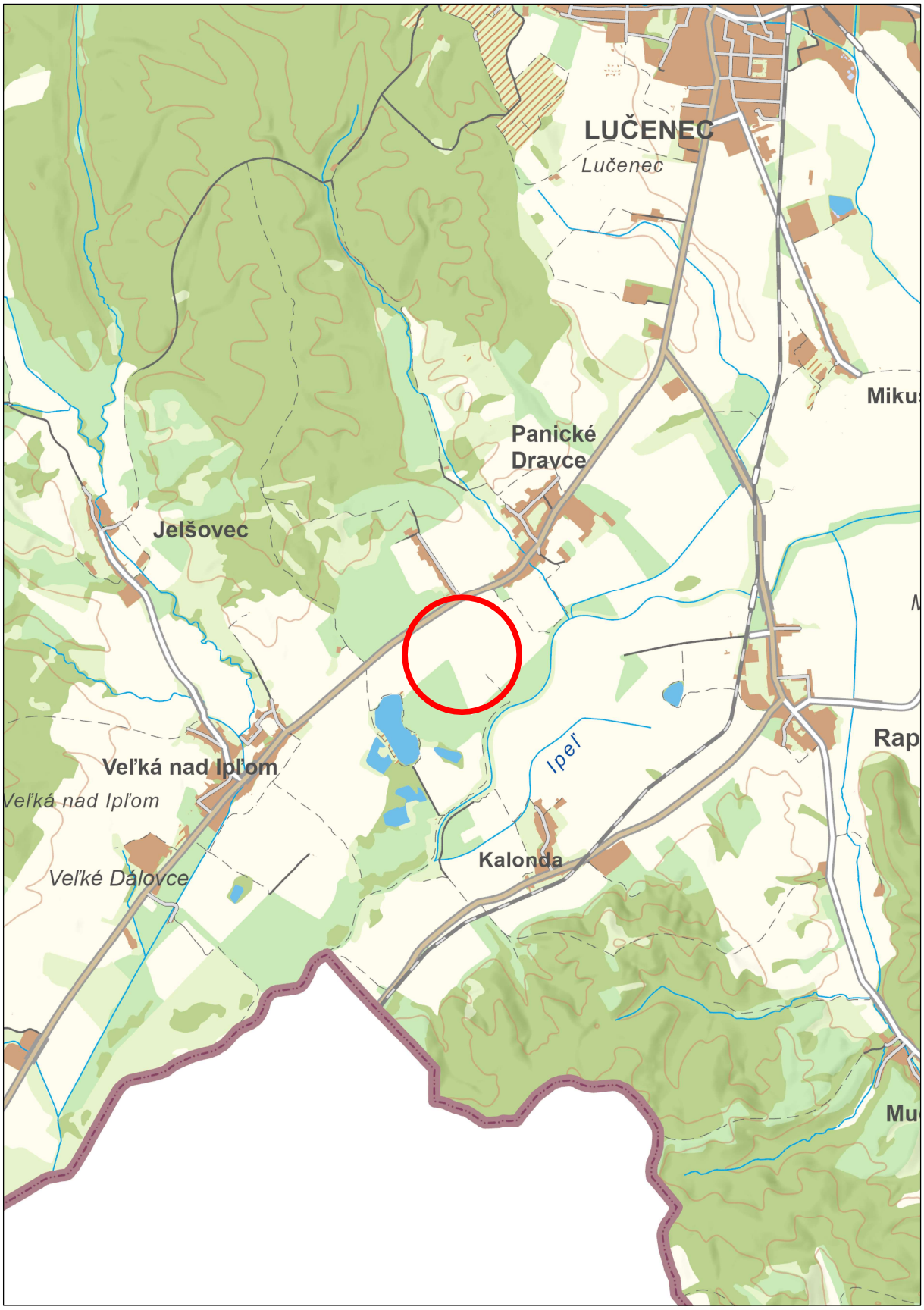
Mapové prílohy

Správa o hodnotení navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

Mapová príloha č. 1 - **Situácia širších vzťahov**

Zdroj "GKÚ Bratislava"

1 : 50 000

Vysvetlivky:

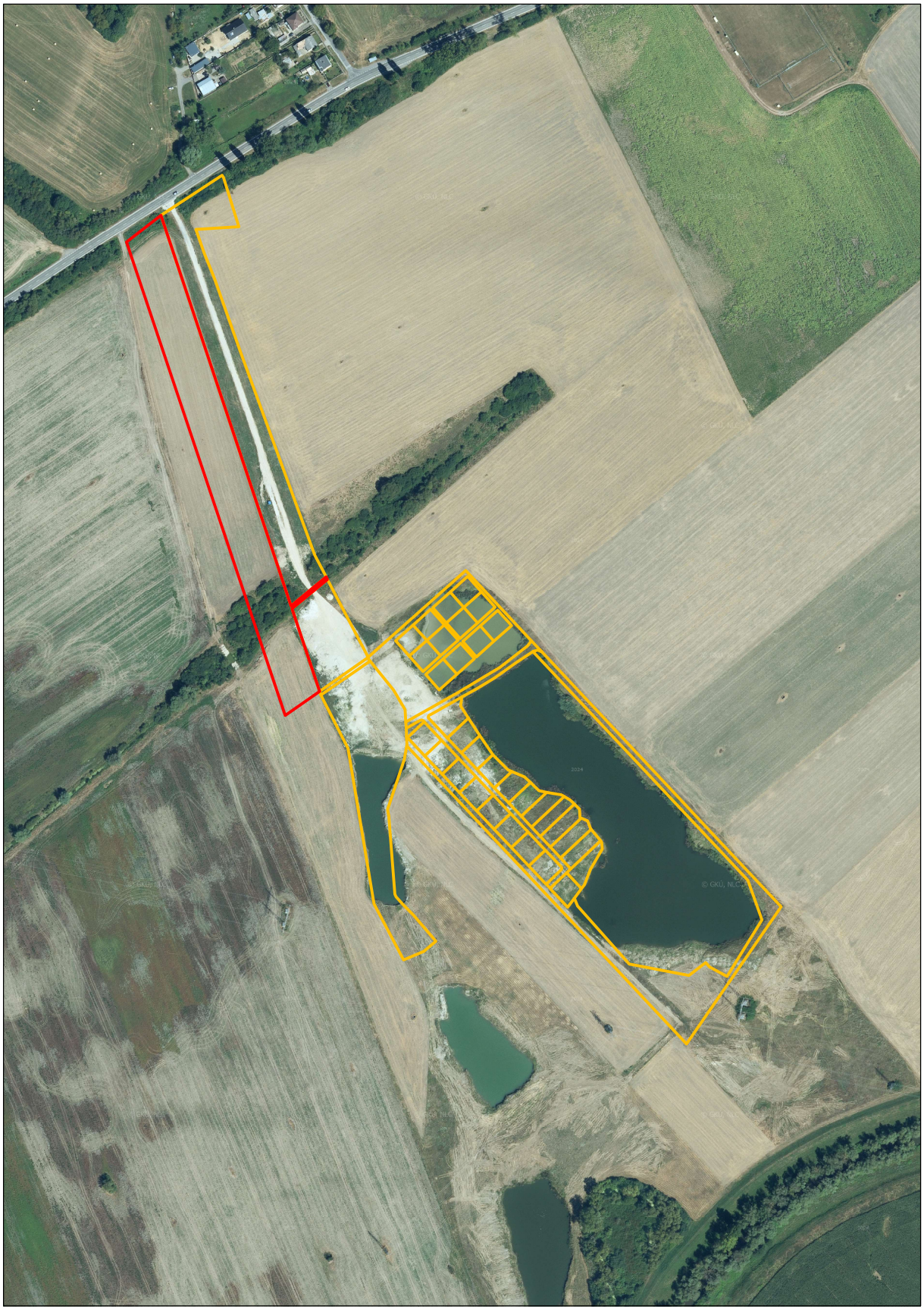
Záujmové územie

S

Mapová príloha č. 2 - **Vymedzenie dotknutých pozemkov**

Zdroj "GKÚ Bratislava"

1 : 5 000

Vysvetlivky:

Parcela registra C

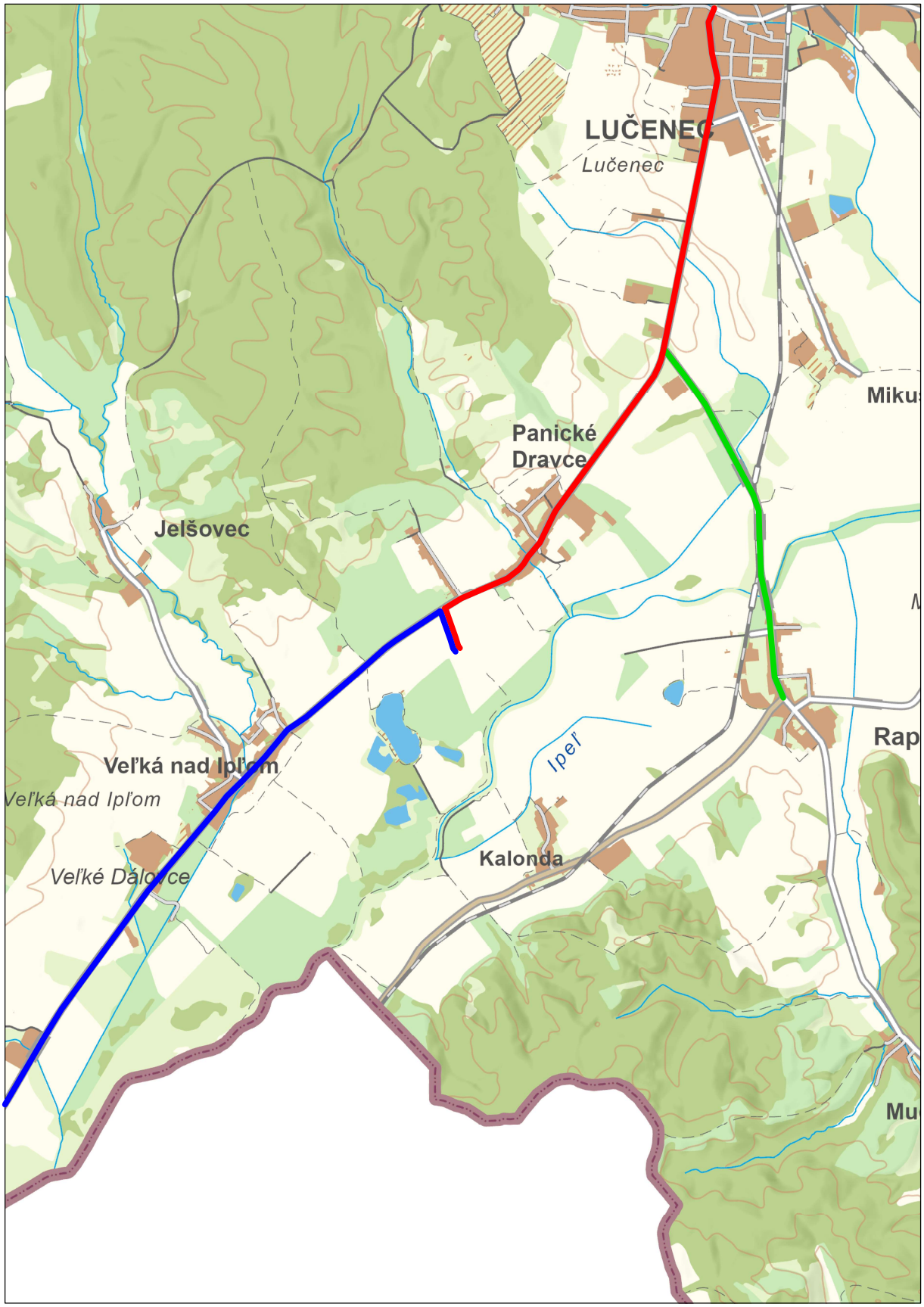
Parcela registra E

S

Mapová príloha č. 3 - **Dopravné napojenie**

Zdroj "GKÚ Bratislava"

1 : 50 000

Vysvetlivky:

Cesta II/585 smer Lučenec

Cesta II/585 smer Veľká nad Ipľom

Cesta II/594

S

Mapová príloha č. 4 - **Umiestnenie navrhovanej činnosti a najbližšej okolitej zástavby**

Zdroj "GKÚ Bratislava"

1 : 10 000

Vysvetlivky:

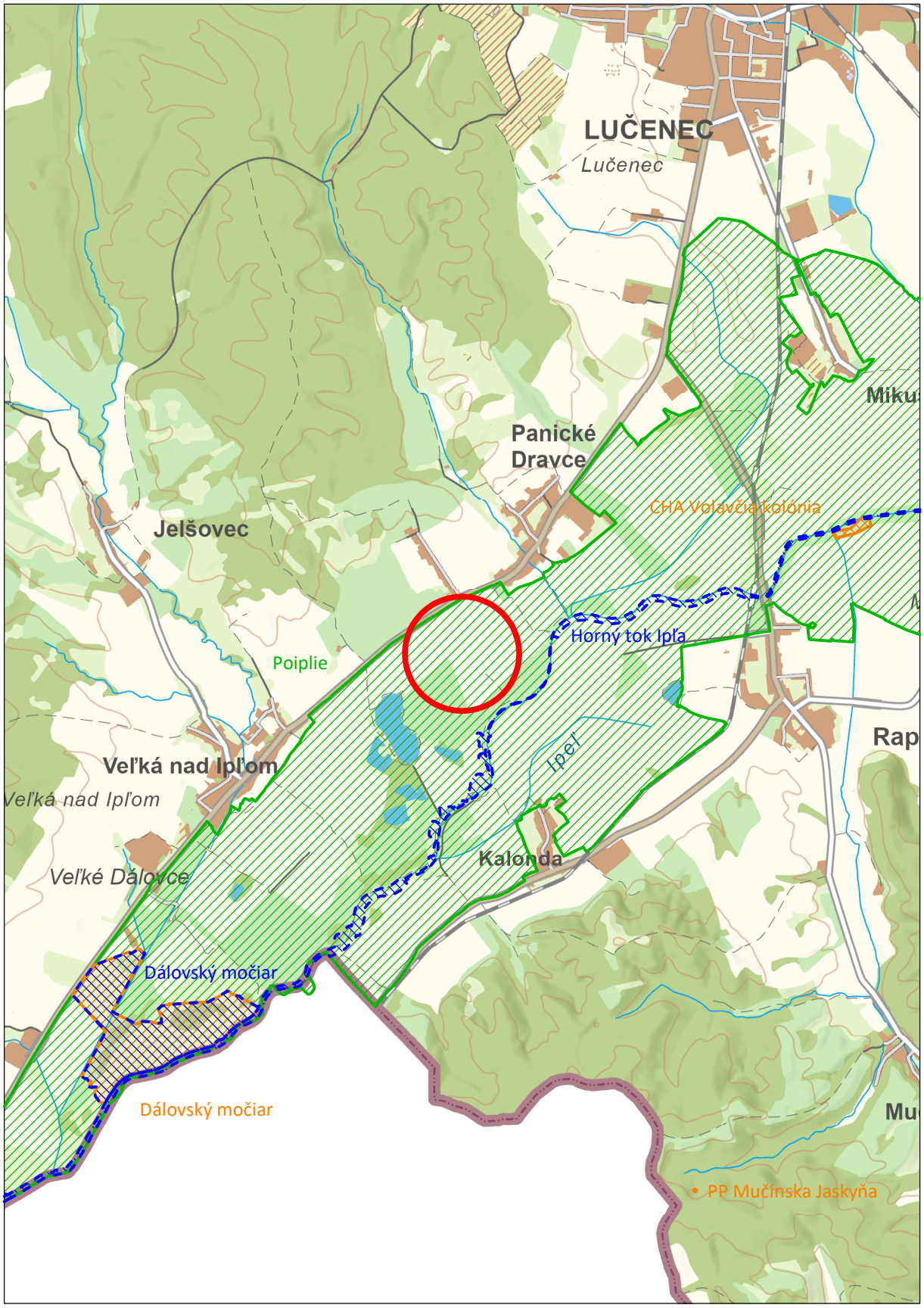
Oddychový areál

S

Mapová príloha č. 5 - **Umiestnenie navrhovanej činnosti a okolitých chránených území**

Zdroj "GKÚ Bratislava"

1 : 50 000

Vysvetlivky:

Navrhovaná činnosť

Chránené vtáčie územia

Maloplošné chránené územia

Územia európskeho významu

S

REALIZAČNÝ VARIANT č. 1

VEREJNÁ ZELEŇ / ZÓNA OCHRANY BIODIVERZITY - 12 630m2

SÚKROMNÁ ZELEŇ - ZÁHRADA

EXISTUJÚCA VODNÁ PLOCHA - VZNIK Z ŤAŽBY ŠTRKU

SÚKROMNÉ STÁTIE - MAX. 2 AUTÁ / Z VEGETAČNÝCH TVÁRNIC
ALT. DRENÁŽNA EKODLAŽBA

DETSKÉ IHRISKÁ, MULTIFUNKČNÉ IHRISKO

ŠTRKOVÁ OBSLUŽNÁ CESTA

ŠTRKOVÉ PARKOVISKO PRE 10 ÁUT

REKREAČNÝ OBJEKT (CHATA)
- POVOLENIA PRE OBJEKTY NIE SÚ SÚČASŤOU PROJEKTU
- POVOLENIE NA OBJEKTY BUDE RIEŠENÉ SAMOSTATNOM KONANÍ

MAJETKOPRÁVNE HRANICE POZEMKOV NA PREDAJ/ PRENÁJOM PRE CHATY

HRANICA RIEŠENÉHO ÚZEMIA - 58 697m2

OCHRANNÉ PÁSMO VODNEJ PLOCHY URČENÉ INVESTOROM - 5m
(V OCHRANNOM PÁSME NIE JE POVOLENÁ VÝSTAVBA OBJEKTOV)

ZÓNA OCHRANY BIODIVERZITY

ÚZEMIE ZELENE	8 423 m2
ÚZEMIE VODNEJ PLOCHY	15 776 m2
CELKOVÉ ÚZEMIE ZÓNY OCHRANY BIODIVERZITY	24 199 m2

MOŽNÁ OBCHÁDZKA VODNEJ PLOCHY, PO NESPEVNENOM CHODNÍKU
MLÁTOVÝ CHODNÍK

LÍNIA HRANICE CHRÁNENEJ ZÓNY - vyzančená napr. bójkami

MIESTO DOČASNÉHO ULOŽENIA VÝKOPOVÉHO MATERIÁLU - PREDPOKLAD 250m2
SO SÚHLASOM VLASTNÍKA - Novoreal - LC - IČO: 43992111 s.r.o.,
Hviezdoslavova 1723/31, 984 01 Lučenec

N

POZNÁMKY

- NA VODNEJ PLOCHE - POZEMOK 917/7 - JE ZÁKAZ VÝSTAVBY AKÝHKOĽVEK OBJEKTOV

PROJEKTOVÁ DOKUMENTÁCIA JE SÚČASŤOU ARCHITEKTONICKÉHO DIELA A PODLIEHA ZÁKONU O AUTORSKOM PRÁVE. PREZENTOVANÉ TECHNICKÉ VÝKRESY A VŠETKY TEXTOVÉ SÚČASTI PROJEKTU DEFINUJÚ DIELO, ALEBO JEHO ČASŤ. Z TOHO TITULU JE PROJEKT DUŠEVNÝM MAJETKOM AUTORA A PRETO POUŽÍVAT, ROZMNOŽOVAŤ A PUBLIKOVAŤ HO MOŽNO IBA SO SÚHLASOM AUTORA.

PARÉ Č.

±0,000 = ... m n.m. (URČENÁ V REALIZÁCII)

NÁZOV SÚBORU:	000000_ARŠ_01_2512_C00_SIT_005_00
ZODP. PROJEKTANT	Ing. Norbert Vass
VYPRACOVAL	Ing. Norbert Vass, Ing. arch. Eva Ligártová
STAVEBNÍK ADRESA	MVDr. Bokor Atila r. Bokor a Emília Bokorová Hviezdoslavova 1723/31, Lučenec, 984 01
MIESTO STAVBY	Okres: Lučenec, K.Ú.: Panické Dravce, 985 32

[redacted]
Projektová
Exnárova
mobil: 0907738624
e-mail : ing.vassnorbert@gmail.com

STAVBA	**Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno - oddychový areál** kú. Panické Dravce, okres Lučenec		
ČASŤ	Stavebno-technické riešenie stavby		
PARCELA	914/5, 917/6;10;17;18;19;..vid. SS	**ÚČEL**	ARCH. ŠTÚDIA
OBSAH	BLIŽŠIA SITUÁCIA REKREAČNEJ ČASTI		

FORMÁT	6 x A4
DÁTUM	3.2025
KÓD STAVBY	2512
INT. ČÍSLO	05/2025
MIERKA	1:1000
SIT.005	

REALIZAČNÝ VARIANT č. 2

- VEREJNÁ ZELEŇ / ZÓNA OCHRANY BIODIVERZITY - 12 630m2
- SÚKROMNÁ ZELEŇ - ZÁHRADA
- EXISTUJÚCA VODNÁ PLOCHA - VZNIK Z ŤAŽBY ŠTRKU
- SÚKROMNÉ STÁTIE - MAX. 2 AUTÁ / Z VEGETAČNÝCH TVÁRNIC
  ALT. DRENÁŽNA EKODLAŽBA
- DETSKÉ IHRISKÁ, MULTIFUNKČNÉ IHRISKO
- ŠTRKOVÁ OBSLUŽNÁ CESTA
  ŠTRKOVÉ PARKOVISKO PRE 10 ÁUT
- REKREAČNÝ OBJEKT (CHATA)
  - POVOLENIA PRE OBJEKTY NIE SÚ SÚČASŤOU PROJEKTU
  - POVOLENIE NA OBJEKTY BUDE RIEŠENÉ SAMOSTATNOM KONANÍ
- MAJETKOPRÁVNE HRANICE POZEMKOV NA PREDAJ/ PRENÁJOM PRE CHATY
- HRANICA RIEŠENÉHO ÚZEMIA - 58 697m2
- ZÓNA OCHRANY BIODIVERZITY - REALIZAČNÝ VARIANT č.2

ÚZEMIE ZELENE	11 052 m2
ÚZEMIE VODNEJ PLOCHY	27 817 m2
CELKOVÉ ÚZEMIE ZÓNY OCHRANY BIODIVERZITY	38 869 m2

- MOŽNÁ OBCHÁDZKA VODNEJ PLOCHY, PO NESPEVNENOM CHODNÍKU
  MLÁTOVÝ CHODNÍK
- MIESTO DOČASNÉHO ULOŽENIA VÝKOPOVÉHO MATERIÁLU - PREDPOKLAD 250m2
  SO SÚHLASOM VLASTNÍKA - Novoreal - LC - IČO: 43992111 s.r.o.,
  Hviezdoslavova 1723/31, 984 01 Lučenec

N

POZNÁMKY

- NA VODNEJ PLOCHE - POZEMOK 917/7 - JE ZÁKAZ VÝSTAVBY AKÝHKOĽVEK OBJEKTOV

PARÉ Č.

PROJEKTOVÁ DOKUMENTÁCIA JE SÚČASŤOU ARCHITEKTONICKÉHO DIELA A PODLIEHA ZÁKONU O AUTORSKOM PRÁVE. PREZENTOVANÉ TECHNICKÉ VÝKRESY A VŠETKY TEXTOVÉ SÚČASTI PROJEKTU DEFINUJÚ DIELO, ALEBO JEHO ČASŤ. Z TOHO TITULU JE PROJEKT DUŠEVNÝM MAJETKOM AUTORA A PRETO POUŽÍVAT, ROZMNOŽOVAŤ A PUBLIKOVAŤ HO MOŽNO IBA SO SÚHLASOM AUTORA.

±0,000 = ... m n.m. (URČENÁ V REALIZÁCII)

NÁZOV SÚBORU:	000000_ARŠ_01_2512_C00_SIT_005_00		
ZODP. PROJEKTANT	Ing. Norbert Vass		
VYPRACOVAL	Ing. Norbert Vass, Ing. arch. Eva Ligártová		
STAVEBNÍK ADRESA	MVDr. Bokor Atila r. Bokor a Emília Bokorová Hviezdoslavova 1723/31, Lučenec, 984 01		
MIESTO STAVBY	Okres: Lučenec, K.Ú.: Panické Dravce, 985 32		
STAVBA	**Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno - oddychový areál** kú. Panické Dravce, okres Lučenec	FORMÁT	6 x A4
		DÁTUM	3.2025
		KÓD STAVBY	2512
ČASŤ	Stavebno-technické riešenie stavby	INT. ČÍSLO	05/2025
PARCELA	914/5, 917/6;10;17;18;19;..vid. SS	MIERKA	1:1000
OBSAH	REALIZAČNÝ VARIANT č. 2	ÚČEL ARCH. ŠTÚDIA	SIT.005A

V&V PROJEKT
Projektová a [redacted] ve
Exnárovo
mobil: 0907738624
e-mail : ing.vassnorbert@gmail.com

Textové prílohy

Správa o hodnotení navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

Číslo objednávky: email 14. novembra 2025

2026

Biologický prieskum

Panické Dravce (štrkovisko)

Inventarizačný prieskum rastlín, biotopov a živočíchov (2026)

Objednávateľ:

NOVOREAL - LC, s.r.o., Hviezdoslavova 31, SK-984 01 Lučenec

Spracovateľ:

OTONYCTERIS s.r.o., Prostredná Môlča 32, SK-974 01 Môlča

Júl 2026

OBSAH

1 IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE 4
1.1 Stavba 4
1.2 Stavebník a investor 4
2 MATERIÁL A METODIKA 5
2.1 Vymedzenie lokality 5
2.2 Vymedzenie z pohľadu ochrany prírody a krajiny 6
2.3 Inventarizačný prieskum vegetácie 7
2.4 Inventarizačný prieskum živočíchov 8
3 VÝSLEDKY 9
3.1 Vegetácia 9
3.2 Živočíšstvo 11
4 ODPPORÚČANIA A NÁVRHY 18
5 ZÁVER 19
6 LITERATÚRA 20
7 PRÍLOHY 22

PRÍLOHY:

Príloha A: Vymedzenie dotknutej lokality, mierka 1: 3500

Príloha B: Mapa biotopov dotknutej lokality, mierka 1: 3500

Príloha C: Mapa hniezdneho výskytu vybraných druhov vtákov, mierka 1: 3500

ÚVOD

Biologické inventarizačné prieskumy organizmov sú neoddeliteľnou súčasťou, pri plánovaní investičného zámeru, ktorý zasahuje do priestoru vybranej lokality. Tak isto môžu byť podmienené v rozsahu hodnotenia v rámci procesu EIA, záverečnom stanovisku alebo v návrhu monitoringu životného prostredia, ktorý presne špecifikuje oblasť a typ prieskumu. Predchádza sa tým poškodeniu samotných zložiek životného prostredia s dôrazom na evidenciu biologicky resp. ekosozologicky hodnotných zložiek životného prostredia ako sú na úrovni jedinca – rastliny alebo živočíchy, na úrovni spoločenstiev – ako sú biotopy alebo rôzne fytocenózy alebo zoocenózy.

V tomto jednoduchom inventarizačnom biologickom prieskume hodnotím vybrané zložky životného prostredia (vegetáciu resp. rastliny a biotopy, živočíchy – stavovce) v kontexte pripravovaného projektu resp. navrhovanej činnosti ako výstavba rekreačných apartmánov v priestore bývalého štrkoviska pri obci Panické Dravce.

1 IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

1.1 Stavba

Názov: Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál

Kraj: Banskobystrický

Okres: Lučenec

Obec: Panické Dravce

Katastrálne územie: Panické Dravce, KN C č. 914/5, 917/6, 917/10, 917/17, 917/18, 917/19, 917/20, 917/21, 917/22, 917/23, 917/24, 917/25, 917/26, 917/27, 917/28, 917/29, 917/30, 917/31, 917/32, 917/33, 917/34, 917/35, 917/36, 917/37, 917/38, 917/39, 917/40, 917/41, 917/42, 917/43, 917/44, 917/45, 917/46, 917/47, 917/48, 917/49, 917/50, 917/51, 917/52, 914/5, 917/3 a 917/5

Charakter investície: Športové alebo rekreačné strediská

Kategória investície: Infraštruktúra

Typ dokumentácie: Investičný zámer v zmysle § 22, ods. 1) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

1.2 Stavebník a investor

Názov a adresa : MVDr. Atila Bokor a Emília Bokorová

Hviezdoslavova 1723/31

SK-948 01 Lučenec

Identifikačné číslo: –

1.3 Spracovateľ

Názov a adresa : OTONYCTERIS s.r.o.

Môlča 32

974 01 Môlča

Identifikačné číslo: 47 543 221

2 MATERIÁL A METODIKA

2.1 Vymedzenie lokality

Lokalita prieskumu sa nachádza v katastrálnom území obce Panické Dravce v lokalite Nižná lúka (ďalej len ,,predmetná alebo dotknutá lokalita“) medzi cestou II. triedy č. 585 a riekou Ipeľ a zaberá nevyužívaný dobývací priestor nevyhradeného nerastu ako štrkovisko v intenzívne obhospodarovanej poľnohospodárskej krajine (pozri prílohu A). Lokalita sa v súčasnosti rozprestiera z väčšej časti na otvorených vodných plochách resp. priľahlých obslužných pozemkoch a tak isto zaberá prístupovú komunikáciu od hlavnej cesty. Predmetná lokalita sa nachádza približne 180 metrov severne od rieky Ipeľ a s najväčšou pravdepodobnosťou zaberá jej inundačné územie (v súčasnosti orná pôda).

Inventarizačný biologický prieskum bol urobený do vzdialenosti 50 metrov (vrátane) od navrhovanej činnosti, tak aby sa zachytili aj okrajové časti dotknutej lokality, ktoré môžu s navrhovanou činnosťou súvisieť.

Geomorfologické vymedzenie
Sústava: Alpsko-Himalájska
Podsústava: Karpaty
Provincia: Západné Karpaty
Subprovincia: Vnútorné Západné Karpaty
Oblasť: Lučensko-košická zníženina oblasť
Celok: Juhoslovenská kotlina
Podcelok: Lučenecká kotlina
Časť: Novohradské terasy
Podľa: MAZÚR & LUKNIŠ (1978)

Fytografické vymedzenie
Oblasť: Panónskej flóry (Pannonicum)
Obvod: Prepanónskej xerotermnej flóry (Matricum)
Okres: 2 – Ipeľsko rimavská brázda
Časť: –

Zóna: Dubová
Oblasť: Sopečná
Okres: Juhoslovenská kotlina
Podokres: Lučenecká kotlina
Obvod: –
Podľa: PLESNÍK (1995, 2002)

Zoogeografické vymedzenie

Terestrický biocyklus
Oblasť: Palearktická
Podoblasť: Eurosibírska
Provincia: Stepí
Podprovincia: –
Úsek: Panónsky
Podľa: JEDLIČKA & KALIVODOVÁ (2002ab)

Limnický biocyklus
Provincia: Pontokaspická
Podprovincia: –
Úsek: –
Okres: Podunajský
Časť: Stredoslovenská
Podľa: HENSEL 2002, HENSEL & KRNO 2002

2.2 Vymedzenie z pohľadu ochrany prírody a krajiny

Územná ochrana (národná úroveň § 18 – § 25a)

Dotknutá lokalita sa nachádza vo voľnej krajine Slovenskej republiky, kde platí v zmysle § 12, zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrany prírody a krajiny (ďalej len ,,zákon OPaK“) **prvý stupeň** ochrany prírody a krajiny.

Názov: ,,voľná krajina“ Slovenskej republiky
Stupeň ochrany: 1. stupeň ochrany prírody a krajiny (§ 12, zákona OPaK)
Výmera: – ha
Predmet ochrany: Všeobecná ochrana rastlín a živočíchov v zmysle § 4 zákona OPaK, ochrana prírodných biotopov a mokradí v zmysle § 6 zákona OPaK a ochrana prirodzeného druhového zloženia ekosystémov v zmysle § 7 zákona OPaK.
Vyhlasovací predpis: –
Územná pôsobnosť: Správa CHKO Cerová vrchovina, Železničná 690, SK-979 01 Rimavská Sobota

Územná ochrana (medzinárodná úroveň, § 26 – § 27)

Dotknutá lokalita **patrí** do územia Európskej sústavy chránených území pod označeným NATURA 2000 ako Chránené vtáčie územie alebo Územie európskeho významu.

Kategória: Chránené vtáčie územie
Kód: SKCHVU021
Názov: Poiplie
Stupeň ochrany: 1, 4, 5
Výmera: 8 062,90 ha
Predmet ochrany: účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana bieleho, strakoša kolesára, chriašteľa malého, chriašteľa bodkovaného, rybárika riečneho, ďatľa hnedkavého, včelárika zlatého, výrika lesného, penice jarabej, pipíšky chochlatej, prepelice poľnej, pŕhľaviara čiernohlavého, brehule hnedej, kane močiarnej, bučiačika močiarneho a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.
Časová doba platnosti podmienok ochrany: od 1.1. do 31.12. každého kalendárneho roka
Vyhlasovací predpis: Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 20/2008 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Poiplie. (účinná od 1. februára 2008)

Samotná ohrozenosť (vzácnosť) prvku ekosystému je vyjadrená stupňom ohrozenosti, ktorý je definovaný celosvetovými štandardmi Medzinárodnou úniou na ochranu prírody – International Union for Conservation of Nature (IUCN), ktorá eviduje mieru ohrozenia každého potenciálneho ohrozeného druhu v tzv. Červených zoznamoch. Na Slovenskej úrovni som bral do úvahy tieto zoznamy ako dokumenty ochrany prírody: a) Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska (BALÁŽ et al. 2001 – okrem vyšších rastlín), b) návrh Karpatského červeného zoznamu lesných biotopov a druhov a inváznych druhov (KADLEČÍK 2014), c) Červený zoznam rastlín Slovenska (ELIÁŠ et al. 2015) a d) nové červené knihy ohrozených a vzácnych druhov rastlín, húb a živočíchov Slovenska (pozri napr. URBAN et al. 2026, LEŠO et al. 2025), ktoré boli vypracované vedcami a odborníkmi zo Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky. Pri druhoch európskeho významu je ohrozenosť definovaná v ustanovení § 2 ods. 2 písm. y) a z) zákona o OPaK ako kritérium zaradenia druhu do kategórie druhu európskeho alebo národného významu. Pre definovanie biologickej hodnoty územia som bral do úvahy len tieto zložky ekosystému: rastliny (nezahŕňa machy a lišajníky), živočíchy a biotopy. Hodnotil som kvalitatívne ukazovatele (zachovalosť, ohrozenosť a pod.), nie početnosť jednotlivých druhov v populáciách. Biologická hodnota samotných prvkov – jedincov druhu(ov) je vyjadrená ich samotnou ochranou t.j. či daný druh alebo typ biotopu je zákonom chránený, t.j. či sa nachádza v prílohách vykonávacej vyhlášky zákona OPaK: Príloha č. 1. Zoznam biotopov európskeho významu a biotopov národného významu (časť A a časť B), ďalej Príloha č. 4. Zoznam chránených rastlín a Príloha č. 5. Zoznam chránených živočíchov.

2.3 Inventarizačný prieskum vegetácie

Determinácia a mapovanie rastlinných druhov resp. lesných a nelesných biotopov bola urobená podľa metodiky ŠOP SR (2014, 2013), ktorá predstavuje zjednodušený botanický inventarizačný zápis s použitím Tansleyho stupnice pokryvnosti vegetácie. Druhy rastlín boli determinované podľa kľúča DOSTÁL & ČERVENKA (1992). Nomenklatúra rastlinných taxónov je zjednotená podľa zoznamu nižších

a vyšších rastlín Slovenska (MARHOLD & HINDÁK 1998) a slovenské názvy cievnatých rastlín podľa KLIMENT et al. (2025). V rámci kategorizácie biotopov Slovenska sa opieram o nový katalóg biotopov (ŠUVADA 2023) resp. publikácie STANOVÁ & VALACHOVIČ (2002) a VICENÍKOVÁ & POLÁK (2003). Pri kategorizácii antropických biotopov sa opieram o prácu RUŽIČKOVÁ et al. (1996).

Prieskum vegetácie sa uskutočnil v mesiacoch apríl až júl 2026.

2.4 Inventarizačný prieskum živočíchov

Vzhľadom k tomu, že sa jedná o lokalitu, kde sa vyskytujú vodné aj terestrické ekosystémy inventarizačný prieskum živočíchov sa zameral najmä na stavovce tzn. obojživelníky, plazy, vtáky a cicavce. Vzhľadom k tomu, že sa jedná o umelú vodnú plochu vytvorenú človekom, prieskum rýb nebol uskutočnený nakoľko sa domnievam, že ryby budú tvoriť hlavne vysadené a nepôvodné druhy rýb.

Prieskum obojživelníkov a plazov bol uskutočnený metódou priameho vizuálneho pozorovania resp. hľadania jednotlivých jedincov vo vhodných biotopoch (napr. potok, mláka, mokraď, skaly, výslnné miesta a pod.). Samotná determinácia obojživelníkov a plazov prebehla bez priamej manipulácie s jedincami podľa kľúčov ZAVADIL et al. (2011), ZWACH (1990, 2009) a OLIVA et al. (1968). Prieskum obojživelníkov a plazov sa uskutočnil v mesiacoch marec a jún 2026.

Vtáky (prevažne spevavce) boli zaznamenávané vizuálne pomocou binokulárneho ďalekohľadu GPO passion HD 10x42 ale aj na základe akustických prejavov na základe modifikovanej metodiky bodového transketu resp. stacionárneho pozorovania (pozri napr. TRNKA & GRIM 2014, JANDA & ŘEPA 1986). Prieskum sa realizoval hlavne v neskorých večerných hodinách počas najvyššej aktivity vtákov (od 19,00 do západu slnka) za priaznivých poveternostných podmienok. v mesiacoch august 2025 až júl 2026. Slovenské názvoslovie vtákov korešponduje s prácou DANKO et al. (2002). Vtáky boli určované podľa kľúčov ŠTASTNÝ & KRIŠTÍN (2021) a SWENSSON et al. (2004). Prieskum z väčšej časti vykonával člen SOS Bird-Life Slovensko Dušan KERESTÚR.

Dravé vtáky (Accipitridae, Falconidae) boli zaznamenávané stacionárne, kde sa trvale pozoroval priestor v rozsahu 360° po dobu najmenej 3 hodiny v popoludňajších hodinách (od 16,00 do západu slnka), kedy je predpoklad najväčšej letovej aktivity dravých vtákov. Dravé vtáky boli určované za letu podľa FORSMAN (2016). Podobne ako pri spevavcoch prieskum bol uskutočnený v mesiacoch august 2025 až júl 2026. Zaznamenával som všetky druhy vtákov a zameral som sa len na určenie prezencie (tzn. či daný vtáčí druh má ekologickú väzbu na danú lokalitu v podobe hniezdenia, hľadania potravy alebo migrácie).

Na zistenie prezencie alebo absencie cicavcov som použil len jednoduchú modifikovanú metódu pešej vychádzky do predmetnej lokality, kde som sa snažili identifikovať hlavne pobytové znaky väčších druhov cicavcov (šelmy a párnokopytníky) na základe stôp, trusu a iných sekundárnych pobytových znakov (napr. srsť, ohryz vegetácie), pozri napr. ANONYMUS 2014, BOUCHNER 2003 a SLÁDEK & MOŠANSKÝ 1985.

V rámci datafauny Slovenska patria skúmané lokality do kvadrátu: 7783 (STLOUKAL 2002).

3 VÝSLEDKY

3.1 Vegetácia

V rámci jednoduchého inventarizačného prieskumu vegetácie podľa metodiky ŠOP (2014, 2013) som na dotknutej lokalite zaznamenal päť typov biotopov zo skupín VOD – vody a močiare, KRO – kroviny a kríčkové biotopy a X – Ruderálne biotopy (pozri prílohu B). Dominantné zastúpenie má biotop VOD15 Vodné biotopy bez prítomnosti makrofytnej vegetácie resp. jeho subtyp VOD15a Človekom vytvorené alebo negatívne ovplyvnené vodné biotopy zväčša bez prítomnosti makrofytnej vegetácie (ŠUVADA 2023). Jedná sa o otvorené vodné plochy na dvoch lokalitách s prevažne kolmými brehmi, bez vyvinutého litorálneho pásma s úzkym pásom príbrežnej vegetácie s podobe kríkov, bylín a tráv. Zo skupiny vodných biotopov som determinoval ešte biotop VOD10 Trstinové porasty mokradí, ktorý sa nachádza v severnej časti lokality a predstavuje bývalé odkalisko, ktoré slúžilo najmä na sedimentáciu technologickej vody pri ťažbe štrku. Priepustom je spojené s najväčšou vodnou plochou – hlavné štrkovisko v strede lokality. Po celom obvode sa vytvorilo pomerne plytké litorálne pásmo s pálkou širokolistou (*Typha latifolia*), ktorá poskytuje vhodné prostredie pre obojživelníky a vodné vtáctvo ako potravný a hniezdny biotop. Ďalší typ biotopu patrí do skupiny krovín ak KRO12 Ostatná nelesná drevinová vegetácia. Na lokalite sa vyskytuje v malých plošných výmerách najmä v severnej časti pri ceste II. triedy č. 585 a pri melioračnom kanály, ktorý ústí do štrkoviska Veliká v lokalite Konopné pole juhozápadne od dotknutej lokality. Ostatné zistené typy biotopov patria medzi ruderálne a synantropné biotopy ako XX04 Teplomilná ruderálna vegetácia mimo sídel a XX06 Intenzívne obhospodarované polia, ktoré nepatria medzi zaujímavé biotopy z pohľadu ochrany prírody a krajiny a sú prevažne zastúpené vegetáciou, ktorá znáša intenzívnu disturbanciu.

Všetky zistené typy biotopov VOD15 Vodné biotopy bez prítomnosti makrofytnej vegetácie, VOD10 Trstinové porasty mokradí, KRO12 Ostatná nelesná drevinová vegetácia, XX04 Teplomilná ruderálna vegetácia mimo sídel a XX06 Intenzívne obhospodarované polia **nepatria medzi chránené biotopy** tzn. nie sú uvedené v prílohe č. 1 Zoznam biotopov európskeho významu a biotopov národného významu Vyhlášky MŽP SR č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK. Na dotknutej lokalite **nebol zaznamenaný** výskyt **žiadneho** vzácneho, ohrozeného alebo chráneného rastlinného druhu, ktorý sa nachádza v prílohe č. 4. Zoznam chránených rastlín, vyššie spomínanej vyhlášky.

Tab. 1: Prehľad zistených biotopov na dotknutej lokalite

Kód biotopu[1]	Kód biotopu[2]	Kód NATURA	Názov biotopu	SH	§ 28, ods.11)	Význam
VOD15	Vo6	–	Vodné biotopy bez prítomnosti makrofytnej vegetácie	–	–	–
VOD10	Lk11	–	Trstinové porasty mokradí	–	–	–
KRO12	–	–	Ostatná nelesná drevinová vegetácia	–	–	–

XX04	X4	–	Teplomilná ruderálna vegetácia mimo sídel	–	–	–
XX06	X7	–	Intenzívne obhospodarované polia	–	–	–

Vysvetlivky: Kód biotopu – podľa katalógu biotopov (1 – ŠUVADA 2023, 2 - STANOVÁ & VALACHOVIČ 2002); Kód NATURA – kód biotopu pre európsky významné biotopy v sústave chránených území Natura 2000; SH – spoločenská hodnota biotopu v Eurách za 1 m^2; § 28, ods. 11) – biotopy u ktorých je možný záber len z naliehavých dôvodov vyššieho verejného záujmu, * – prioritné typy biotopov.

Dominantným biotopom na lokalite je biotop VOD15 Vodné biotopy bez prítomnosti makrofytnej vegetácie resp. subtyp VOD15a Človekom vytvorené alebo negatívne ovplyvnené vodné biotopy zväčša bez prítomnosti makrofytnej vegetácie, ktorý sa vyskytuje na hlavnom štrkovisku resp. na menšom štrkovisku na západnej strane. Jedná sa pomerne o chudobné a dynamické rastlinné spoločenstvá, ktoré sa prispôsobili a obsadili umelo vytvorený priestor primárnou sukcesiou resp. prenikaním druhov z okolia (často krát ruderálne, inváz ne a synantropné druhy rastlín). Z drevín sa na lokalite uplatňujú najmä hygrofilné dreviny ako vŕba trojtyčinková (*Salix triandra*) a topoľ osikový (*Populus tremula*). Keďže, štrkovisko má z 90% kolmé brehy na lokalite sa nevytvorilo pobrežné – litorálne pásmo, ktoré by vyhovovalo vybraným druhom rastlín. Na plytších miestach rastie pálka širokolistá (*Typha latifolia*). Ako už bolo naznačené vegetácia vodných makrofytov úplne absentuje resp. je zastúpená na lokalite jedným druhom červenavec (*Potamogeton* spp.). Ostatná vegetácia po breh resp. hranu je tvorená ruderálnou vegetáciou biotopu XX04 v podobe menších krovín a kríkov. Z pohľadu ochrany prírody a krajiny poskytuje tento biotop vhodné hniezdne, úkrytové a potravné podmienky pre vybrané druhy vodných vtákov. Navrhovaná činnosť zasahuje do biotopu v podobe terénnych úprav.

Zaujímavým biotopom z pohľadu výskytu živočíchov je biotop VOD10 Trstinové porasty mokradí, ktorý sa vyskytuje v priestore bývalého odkaliska. Jedná sa o malú lokalitu s pomerne plytkým a dostatočne vyvinutým litorálnym pásmom, ktoré je poväčšine zarastené pálkou širokolistou (*Typha latifolia*). V rámci sekundárnej sukcesie sa zmladzuje topoľ osikový (*Populus tremula*). Pôdny substrát predstavujú usadeniny z premývania štrku. Z pohľadu ochrany prírody a krajiny poskytuje biotop vhodné hniezdne, úkrytové a potravné podmienky pre vybrané druhy vodných a semihydrofilných vtákov. Navrhovaná činnosť zasahuje do biotopu v podobe terénnych úprav.

Biotop KRO12 Ostatná nelesná drevinová vegetácia bola zastúpená prevažne náletovými druhmi kríkov ako slivka trnková (*Prunus spinosa*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), vtáčí zob (*Ligustrum vulgare*), miestami baza čierna (*Sambucus nigra*) a vytvárala ekotonové a prechodné pásmo medzi inými typmi biotopov. V dotknutej lokalite predstavuje plošne najmenšiu výmeru. Z pohľadu ochrany prírody a krajiny poskytuje biotop vhodné hniezdne, úkrytové a potravné biotopy pre vybrané druhy vtákov ekologicky naviazaných na kroviny. Navrhovaná činnosť nezasahuje do biotopu.

Druhým plošne výrazným biotopom je ruderálny biotop XX04 Teplomilná ruderálna vegetácia mimo sídel, pravdepodobne subtyp XX04d Teplomilné ruderálne porasty v prevahou dvojročných a vytrvalých druhov na vysychavých pôdach. Jedná sa o spoločenstvo, ktoré sa vyvinulo v rámci sekundárnej sukcesie na narušovaných stanovištiach, výsypkách, hrádzi v okolí štrkoviska resp. prístupovej komunikácie. Medzi typické druhy patrí mrkva obyčajná (*Daucus carota*) a bodiak tŕnitý

(*Carduus acanthoides*) ale aj rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*) a lucerna ďatelinová (*Medicago lupulina*). Zo severnej časti je pravidelne narušované prístupovou komunikáciou a uplatňujú sa tu najmä druhy nízko bylinné a plazivé druhy odolávajúce zošlapávaniu a pravidelnému narušeniu. V tomto spoločenstve nájdeme aj inváznu druh zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*). Vybraný zoznam rastlinných druhov: štetka siata (*Dipsacus sativus*), pŕhľava dvojdomá (*Urtica diodica*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), skorocel veľký (*Plantago major*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*), vratič obyčajný (*Tanacetum vulgare*), zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*), palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), lopúch obyčajný (*Arctium lappa*), pichliač roľný (*Cirsium arvense*), bodiak tŕnitý (Carduus acanthoides), púpava lekárska (*Taraxacum* sec. *ruderalia*), ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), ďatelina plazivá (*Trifolium repens*), mrlík biely (*Chenopodium album*), rimbaba chocholíkatá (*Tanacetum corymbosu*m), podbeľ lekársky (*Tusilago farfara*), turica ostrá (*Erigeron acris*), ostružina černicová (*Rubus fruticosus*), hadinec obyčajný (*Echium vulgare*), pýr plazivý (*Elymus repens)*, ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), nátržník strieborný (*Potentilla argentea*), nátržník husí (*Potentilla anserina*), zbehovec plazivý (*Ajuga reptans*) a komonica lekárska (*Melilotus officinalis*). Z pohľadu ochrany prírody a krajiny je biotop nezaujímavý. Navrhovaná činnosť zasahuje do biotopu v podobe terénnych úprav.

Posledným biotopom je ruderálny biotop XX06 Intenzívne obhospodarované polia, ktorý zasahuje do dotknutej lokality malou časťou na severozápade a juhovýchode. Jedná sa o poľnohospodársku pôdu – orná pôda, kde rastú poľnohospodárske plodiny. V roku 2026 to boli siate obilniny a repka olejná (*Brassica oleracea*). Z pohľadu ochrany prírody a krajiny je biotop nezaujímavý. Navrhovaná činnosť zasahuje do biotopu v podobe terénnych úprav. Navrhovaná činnosť nezasahuje do biotopu.

Celý priestor dotknutej lokality, okrem vodných biotopov VOD15 Vodné biotopy bez prítomnosti makrofytnej vegetácie, VOD10 Trstinové porasty mokradí a KRO12 Ostatná nelesná drevinová vegetácia môžeme zaradiť medzi antropické (človekom podmienené) a v prevažnej miere zmenené biotopy. Podľa RUŽIČKOVEJ et al. (1996) sa tieto biotopy radia do skupiny Antropogénnych biotopov ako biotopy na obrábaných poliach (A100000) resp. polia (A110000), poľný úhor (A112000) a Opustené ťažobné jamy (A430000), subtyp štrkovňa (A432000).

3.2 Živočíšstvo

Ryby

Na hlavnom štrkovisku bol podľa BOKOR (in verb 2026) vysadený kríženec karasa striebristého (*Carassius auratus*) a kapra rybničného (*Cyprinus carpio*) a tak isto nepôvodný druh Slovenskej ichytofauny sumček americký (*Ameiurus nebulosus*). Samozrejme nie je vylúčená prítomnosť aj iných pôvodných druhov rýb, ktoré sem mohli byť dovezené resp. donesené vodnými vtákmi alebo rybármi resp. inými osobami. Vysoko pravdepodobný je výskyt menších druhov „bielych rýb“ ako plotica červenooká (*Rutilus rutilus*), červenica ostrobruchá (*Scardinius erythrophthalmus*) alebo hrúzovec perlovaný (*Pseudorasbora parva*). Lokalita nie je uznaná za rybársky revír a nevykonáva sa tu právo rybárstva v zmysle rybárskych revírov mestskej organizácie SRZ Lučenec. Na dotknutej lokalite sa

nevyskytujú žiadne chránené druhy rýb, ktoré sú zaradené do prílohy č. 5 vykonávacej vyhlášky zákona OPaK.

Tab. 2: Zoznam druhov rýb predpokladaný na dotknutej lokalite

Vedecké meno	Slovenský názov	5A	7	SH	red list1	red list2	red list3	red list4
Ameiurus nebulosus	sumček americký							
Carassius auratus	karas striebristý							
Cyprinus carpio	kapor rybničný							
Pseudorasbora parva	hrúzovec perlovaný							
Rutilus rutilus	plotica červenooká				DD	LC		
Scardinius erythrophthalmus	červenica ostrobruchá				LC			

Vysvetlivky: Vysvetlivky: 5A – Príloha č. 5 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK, A – Zoznam chránených živočíchov, chránené živočíchy, ktoré sa prirodzene vyskytujú na území Slovenskej republiky a ich spoločenská hodnota, 7 – Príloha č. 7 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK Zoznam vybraných druhov živočíchov a ich spoločenská hodnota, vybrané podmienky druhovej ochrany a podrobnosti o nich; Tučné písmo – druhy európskeho významu; * - prioritné druhy; CHU – druhy pre ktoré sa vyhlasujú chránené územia; SH – spoločenská hodnota v Euro; red list: 1 – BALÁŽ et al. (2001), 2 – KADLEČÍK (2014), 3 – DEMKO et al. (2014), 4 – LEŠO et al. (2025), URBAN et al. (2026)

Obojživelníky

Na dotknutej lokalite som identifikoval dva druhy obojživelníkov ako ropucha obyčajná (*Bufo bufo*) a skokan zelený (*Pelophylax* kl. *esculenta*), ktoré sú ekologicky naviazané na vodné prostredie tzn. v danej lokalite sa aj rozmnožujú. Oba druhy sú zaradené v prílohe č. 5, vykonávacej vyhlášky zákona OPaK, tzn. sú zákonom chránené. Jedná sa o pomerne ,,bežné“ druhy obojživelníkov, ktoré sa vyskytujú v rozličných typoch stanovíšť, umelé nevynímajúc. Dominantným druhom je skokan zelený (*Pelophylax* kl. *esculenta*), ktorý sa vyskytuje vo všetkých vodných typoch biotopov na dotknutej lokalite, kde sa aj rozmnožuje. Jeho populácia má stovky jedincov. V zarastených a opustených navážkach bola spozorovaná ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), ktorá danú lokalitu tak isto využíva na úkryt ale aj rozmnožovanie. Jej populácia je odhadnutá na 1 – 2 kusy. Oba zistené druhy patria medzi bežné druhy obojživelníkov Slovenska a nevyžadujú si zvláštnu pozornosť.

Tab. 3: Zoznam druhov obojživelníkov zistených na dotknutej lokalite

Vedecké meno	Slovenský názov	5A	7	SH	red list1	red list2	red list3	red list4
Bufo bufo	ropucha bradavičnatá	§		300	CD	NT		
Pelophylax kl. esculenta	skokan zelený	§		300	NT	NT		

Vysvetlivky: Vysvetlivky: 5A – Príloha č. 5 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK, A – Zoznam chránených živočíchov, chránené živočíchy, ktoré sa prirodzene vyskytujú na území Slovenskej republiky a ich spoločenská hodnota, 7 – Príloha č. 7 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK Zoznam vybraných druhov živočíchov a ich spoločenská hodnota, vybrané podmienky druhovej ochrany a podrobnosti o nich; Tučné písmo – druhy európskeho významu; * - prioritné druhy; CHU – druhy pre ktoré sa vyhlasujú chránené územia; SH – spoločenská hodnota v Euro; red list: 1 – BALÁŽ et al. (2001), 2 – KADLEČÍK (2014), 3 – DEMKO et al. (2014), 4 – LEŠO et al. (2025), URBAN et al. (2026)

Plazy

Podobne ako pri obojživelníkoch tak aj pri plazoch som zistil dva druhy. Jeden patrí k typickým semiakvatickým druhom, pravdepodobne prenikajúcim z povodia Ipľa ako užovka obojková (*Natrix*

natrix), ktorá v predmetnej lokalite nachádza svoj potravný biotop (obojživelníky a menšie stavovce). Jej početnosť je na úrovni 1 maximálne 2 jedincov. Druhým plazov je jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), ktorá sa vyskytuje na obnažených a teplých miestach ako sú výsypky, zbytky štrku, navezené depónie zeminy a pod. Početnosť je na úrovni 3 až 5 jedincov. Zistené druhy plazov sú zaradené v prílohe č. 5, vykonávacej vyhlášky zákona OPaK, tzn. sú zákonom chránené. Oba zistené druhy patria medzi bežné druhy plazov na Slovensku a nevyžadujú si zvláštnu pozornosť.

Tab. 4: Zoznam druhov plazov zistených na dotknutej lokalite

Vedecké meno	Slovenský názov	5A	7	SH	red list1	red list2	red list3	red list4
Lacerta agilis	**jašterica obyčajná**	§		300		NT		
Natrix natrix	užovka obojková	§ CHU		300	LC	LC		

Vysvetlivky: Vysvetlivky: 5A – Príloha č. 5 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK, A – Zoznam chránených živočíchov, chránené živočíchy, ktoré sa prirodzene vyskytujú na území Slovenskej republiky a ich spoločenská hodnota, 7 – Príloha č. 7 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK Zoznam vybraných druhov živočíchov a ich spoločenská hodnota, vybrané podmienky druhovej ochrany a podrobnosti o nich; Tučné písmo – druhy európskeho významu; * - prioritné druhy; CHU – druhy pre ktoré sa vyhlasujú chránené územia; SH – spoločenská hodnota v Euro; red list: 1 – BALÁŽ et al. (2001), 2 – KADLEČÍK (2014), 3 – DEMKO et al. (2014), 4 – LEŠO et al. (2025), URBAN et al. (2026)

Vtáky

Spolu bolo v dotknutej lokalite zistených 53 druhov vtákov, čo predstavuje približne 14,2 % z celkového počtu vtákov zaznamenaných na Slovensku (n=371 z toho 232 druhov hniezdi v SR). Z tohto počtu som vyhodnotil 29 druhov, ktoré v dotknutej lokalite resp. v blízkom okolí do 50 metrov pravdepodobne aj hniezdia. Hniezdenie bolo zistené pri jednom druhu európskeho významu ako kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), hľadanie potravy zistené pri jednom druhu európskeho významu resp. prelet medzi potravnými biotopmi ako žlna sivá (*Picus canus*). Ostatné zistené druhy vtákov patria v zmysle prílohy č. 5 vykonávacej vyhlášky zákona OPaK medzi druhy národného významu. Z predmetov ochrany chráneného vtáčieho územia SKCHVU021 Poliplie (ďalej len ,,CHVÚ Poiplie“) som zistil hniezdenie troch druhov na danej lokalite: brehuľa hnedá (*Riparia riparia*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), pŕhľaviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola* (*torquata*)). V minulosti na danej lokalite hniezdil aj bučiačik močiarny (*Ixobrychus minutus*) (KERESTÚR in verb).

Medzi nepravidelné hniezdiče resp. predmety ochrany v dotknutej lokalite patrí brehuľa hnedá (*Riparia riparia*), ktorá hniezdi v malej kolónii na parcelách KN C č. 917/40, 917/41 a 917/42 v juhozápadnom cípe hlavného štrkoviska. V roku 2026 hniezdilo približne 2 – 3 páry. Druh patrí medzi fluktuantov a celková populácia v CHVÚ Poiplie sa pohybuje od 40 do 400 hniezdnych párov (KARASKA et al. 2015). Tak isto medzi nepravidelných hniezdičov na danej lokalite patrí kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), ktorá v roku 2026 zahniezdila na parcele KN C č. 917/17 v litorálnom pásme odkalovacej nádrže na južnej strane v úzkom páse pálky širokolistej (*Typha latifolia*) resp. pri medzihrádzovom priestore medzi odkaliskom a hlavným štrkoviskom. V roku 2026 bolo hniezdenie neúspešné z neznámych príčin. Podľa KARASKU et al. (2015) sa súčasný stav druhu pohybuje na úrovni 11 až 16 hniezdiacich párov a jej populácia je stabilná. Medzi pravidelného hniezdiča v danej lokalite patrí pŕhľaviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola* (*torquata*)), ktorý v roku 2026 hniezdil na hranici

parcely KN C č. 917/7 a 914/5 v synatropnej vegetácii. Populácia druhu v CHVÚ Poiplie má klesajúci charakter a predstavuje približne 100 až 200 hniezdiacich párov (KARASKA et al. 2025). V roku 2026 nebol na lokalite zaznamenaný bučiačik močiarny (*Ixobrychus minutus*).

Ostatné druhy zistených vtákov predstavujú mix rôznych spoločenstiev, ktoré sa ekologicky prispôsobili podmienkam danej lokality v kontexte poľnohospodárskej krajiny a umelej vodnej plochy. Dominantnú skupinu tvoria vtáky otvorených stanovíšť, ktoré sa prelínajú s druhmi naviazanými na vodné prostredie. Vzhľadom k absencii väčších vhodných plôch na hniezdenie vodných vtákov v podobe litorálneho pásma s dostatkom vegetácie je diverzita týchto druhov pomerne malá. Medzi pravidelné hniezdiče patrí labuť veľká (*Cygnus olor*), trsteniarik obyčajný (*Acrocephalus palustris*), trsteniarik veľký (*Acrocephalus arundinaceus*), kulík riečny (*Charadrius dubius*), strnádka trstinová (*Emberiza schoeniclus*) a trasochvost biely (*Motacilla alba*). Zaujímavým údajom je hniezdenie kúdeľníčky lužnej (*Remiz pendulinus*) v minulosti (KERESTÚR in verb.). V predjarnom období resp. počas migrácie využívajú lokalitu a jej priľahlé okolie ako miesto odpočinku a hľadania potravy viaceré druhy vtákov napr. kalužiak perlavý (*Tringa ochropus*) a cíbik chochlatý (*Vanellus vanellus*), sliepočka vodná (*Gallinula chloropus*) alebo lyska čierna (*Fulica atra*). Ako už bolo viac krát spomenuté na hniezdenie nie sú vytvorené vhodné podmienky. Z druhej skupiny sú to prevažne vtáky otvorených stanovíšť ekologicky naviazané na intenzívne obhospodarovanú poľnohospodársku krajinu s dostatkom krovín alebo remízok ako stehlík konôpka (*Linaria* (*Carduelis*) *cannabina*), zelienka obyčajná (*Chloris* (*Carduelis*) *chloris*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*) vrabec poľný (*Passer montanus*), bažant obyčajný (*Phasianus colchicus*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*) a penica obyčajná (*Sylvia communis*) ale aj ďalšie bežné druhy vtákov.

Tab. 5: Zoznam druhov vtákov zistených na dotknutej lokalite

Vedecké meno	Slovenský názov	5A	7	SH	red list1	red list2	red list3	red list4	V
Accipiter nisus	jastrab krahulec	§		2000	LC		LC		POT
Acrocephalus arundinaceus	trsteniarik veľký	§		1000	NT		LC		NID
Acrocephalus palustris	trsteniarik obyčajný	§		500					NID
Acrocephalus scirpaceus	trsteniarik bahenný	§		500					NID
Acrocephalus schoenobaenus	trsteniarik malý	§		500			LC		NID
Alauda arvensis	škovránok poľný	§ CHU		500					NID
Anas platyrhynchos	kačica divá	§ CHU		500					POT
Anthus pratensis	ľabtuška lúčna	§		1000			LC	VU	NID
Ardea cinerea	volavka popolavá	§ CHU		1000	NT		LC		POT
Buteo buteo	myšiak hôrny	§		1000	LC		LC		POT
Linaria (Carduelis) cannabina	stehlík konôpka	§		300			LC		NID
Chloris (Carduelis) chloris	zelienka obyčajná	§		300			LC		NID
Circus aeruginosus	**kaňa močiarna**	§ CHU		2000	LC		LC		NID
Coccothraustes coccothraustes	glezg obyčajný	§		1000			LC		POT
Columba palumbus	holub hrivnák	§		1000			LC		POT
Corvus corax	krkavec čierny	§		500					POT
Corvus cornix	vrana popolavá	§		300			LC		POT
Cuculus canorus	kukučka obyčajná	§		500			LC		POT
Cygnus olor	labuť veľká	§ CHU		500			LC		NID
Delichon urbicum	belorítka obyčajná	§		500					POT
Emberiza calandra	strnádka lúčna	§		1000	NE		LC		NID

Emberiza citrinella	strnádka obyčajná	§		500			LC		NID
Emberiza schoeniclus	strnádka trstinová	§		500			LC		NID
Falco tinnunculus	sokol myšiar	§		1000	**LC**		LC		POT
Fulica atra	lyska čierna	§ CHU		500			LC		MIG
Gallinago gallinago	močiarnica mekotavá	§ CHU		2000	VU		EN	EN	MIG
Gallinula chloropus	sliepočka vodná	§ CHU		500			LC		MIG
Hirundo rustica	lastovička obyčajná	§		500					POT
Charadrius dubius	kulík riečny	§ CHU		500	LC		LC		NID
Luscinia megarhynchos	slávik obyčajný	§		500			LC		NID
Motacilla alba	trasochvost biely	§		500			LC		NID
Motacilla flava	trasochvost žltý	§		1000	LC		LC		NID
Oriolus oriolus	vlha obyčajná	§		1000			LC		POT
Parus major	sýkorka veľká	§		500			LC		NID
Passer montanus	vrabec poľný	§		500			LC		NID
Phasianus colchicus	bažant obyčajný						LC		NID
Phylloscopus collybita	kolibiarik čipčavý	§		200			LC		NID
Pica pica	straka obyčajná	§		300			LC		POT
Picus canus	**žlna sivá**	§ CHU		2000			LC		POT
Remiz pendulinus	kúdeľníčka lužná	§		1000			LC	VU	?
Riparia riparia	brehuľa hnedá	§ CHU		1000			NT		NID
Saxicola rubicola (torquata)	pŕhľaviar čiernohlavý	§ CHU		500			LC		NID
Streptopelia decaocto	hrdlička záhradná	§		500			LC		POT
Sturnus vulgaris	škorec obyčajný	§		500			LC		POT
Sylvia atricapilla	penica čiernohlavá	§		500			LC		NID
Sylvia communis	penica obyčajná	§		500			LC		NID
Sylvia curruca	penica popolavá	§		500			LC		NID
Tringa ochropus	kalužiak perlavý	§ CHU		1000					MIG
Turdus iliacus	drozd červenkavý	§		500			NA		POT
Turdus merula	drozd čierny	§		500			LC		NID
Turdus philomelos	drozd plavý	§		500			LC		NID
Turdus pilaris	drozd čvíkota	§		500			LC		NID
Vanellus vanellus	cíbik chochlatý	§ CHU		2000	LC		VU	VU	MIG

Vysvetlivky: Vysvetlivky: 5A – Príloha č. 5 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK, A – Zoznam chránených živočíchov, chránené živočíchy, ktoré sa prirodzene vyskytujú na území Slovenskej republiky a ich spoločenská hodnota, 7 – Príloha č. 7 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK Zoznam vybraných druhov živočíchov a ich spoločenská hodnota, vybrané podmienky druhovej ochrany a podrobnosti o nich; Tučné písmo – druhy európskeho významu; * - prioritné druhy; CHU – druhy pre ktoré sa vyhlasujú chránené územia; SH – spoločenská hodnota v Euro; red list: 1 – BALÁŽ et al. (2001), 2 – KADLEČÍK (2014), 3 – DEMKO et al. (2014), 4 – LEŠO et al. (2025), URBAN et al. (2026); V – výskyt: POT – potrava, MIG – migrácia, NID – hniezdenie; Zvýraznený riadok – predmety ochrany CHVU Poiplie priamo dotknuté navrhovanou činnosťou

Navrhovaná činnosť môže mať priamy vplyv na vybrané druhy vtákov v podobe trvalého zničenia ich hniezdneho, potravného aj oddychového biotopu aj keď v podľa odborného stanoviska OU ŽP v Lučenci č. OU-LC-OSZP-2025/009835-002 zo 16. júla 2025 nemá významný vplyv na sústavu chránených území NATURA 2000 resp. na jednotlivé predmety ochrany v CHVÚ Poiplie.

Druh kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*) v roku 2026 zahniezdila na parcele KN C č. 917/17, ktorá v súčasnosti predstavuje odkalisko. Roku 2026 bolo jej hniezdenie neúspešné z neznámych dôvodov. Dá sa predpokladať, že mikro lokalita je pomerne malá (plošná výmera pálky je približne len niekoľko m^2) a nepredstavuje vhodné ekologické podmienky pre udržateľné a úspešné hniezdenie. Tak isto do veľkej miery zohráva úlohu predačný tlak, nakoľko do hniezdneho biotopu sa vie poľahky dostať

prirodzený predátor. Navrhovanou činnosťou dôjde k priamemu zničeniu jej hniezdneho biotopu, ktorý nie je v optimálnom stave.

Druh brehuľa hnedá (*Riparia riparia*) v roku 2026 hniezdili a vytvorili malú hniezdnu kolóniu v kolmom brehu na parcelách KN C č. 917/40, 917/41 a 917/42. Navrhovanou činnosťou nedôjde k priamemu zničeniu jej hniezdneho biotopu, nakoľko projekt počíta s vytvoreným prirodzenej vegetačnej bariéry v tomto území tak aby hniezdna kolónia ostala zachovaná.

Pomerne bežným hniezdičom je aj labuť veľká (*Cygnus olor*), ktorá v roku 2026 zahniezdila na brehu hlavného štrkoviska v severovýchodnej časti. Navrhovanou činnosťou nedôjde k priamemu zničeniu jej hniezdneho biotopu.

Cicavce

V dotknutej lokalite resp. v jej širšom okolí som na základe vizuálneho pozorovania a identifikáciou pobytových znakov (trus, stopy) identifikoval spolu osem druhov cicavcov, patriacich do štyroch radov: párnokopytníky, dvojzubce, šelmy a hmyzožravce. Najpočetnejšiu skupinu tvorili párnokopytníky s druhmi srnec lesný (*Capreolus capreolus*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*), daniel škvrnitý (*Dama dama*) a diviak lesný (*Sus scrofa*). Druhy využívajú dotknutú lokalitu ako miesto odpočinku a resp. potravný biotop. Zo šeliem boli v dotknutej lokalite zistené dva druhy ako líška obyčajná (*Vulpes vulpes*) a kuna skalná (*Martes foina*), ktoré dotknutú lokalitu využívajú ako miesto hľadania potravy. V severnej časti dotknutej lokality v okraji trvalých trávnych porastov som zaznamenal pobytové znaky v podobe vyhrabanej zeminy, ktorá patrila hmyzožravcovi krt obyčajný (*Talpa europea*). Dotknutá lokalita určite poskytuje vhodné ekologické podmienky aj pre výskyt iných druhov drobných zemných cicavcov z radu hlodavcov ako napr. rod ryšavka (*Apodemus* spp.), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), ktoré sú ekologicky naviazané na poľnohospodársku krajinu.

Na dotknutej lokalite sa nevyskytujú žiadne chránené druhy cicavcov, ktoré sú zaradené do prílohy č. 5 vykonávacej vyhlášky zákona OPaK resp. kuna skalná (*Martes foina*) patrí medzi chránené druhy živočíchov a je zaradená v prílohe č. 7, vykonávacej vyhlášky zákona OPaK.

Podobne ako pri iných skupinách živočíchov spomenutých vyššie dotknutá lokalita nepredstavuje vhodné ekologické podmienky pre trvalý výskyt vzácnejších a ohrozenejších druhov cicavcov zo zrejmých dôvodov ako sú intenzívne poľnohospodárstvo a využívanie krajiny, veľmi pozmenená a ruderálna vegetácia, absencia vhodných biotopov a pod. Zo vzácnejších druhov cicavcov sa dá na lokalite predpokladať neperiodický výskyt vydry riečnej (*Lutra lutra*), ktorá môže navštevovať predmetnú lokalitu za účelom hľadania potravy (hlavné štrkovisko), keďže jej lovné teritórium sa nachádza aj v blízkej rieke Ipeľ (KRIŠTOFÍK & DANKO 2012).

Tab. 6: Zoznam druhov cicavcov zistených na dotknutej lokalite

Vedecké meno	**Slovenský názov**	**5A**	**7**	**SH**	**red list1**	**red list2**	**red list3**	**red list4**
Capreolus capreolus	srnec lesný				LC	NE		
Cervus elaphus	jeleň lesný				LC	NE		
Dama dama	daniel škvrnitý					NE		
Sus scrofa	diviak lesný					NE		
Martes foina	kuna skalná		§	100	DD	LC		

Vulpes vulpes	líška obyčajná							
Lepus europaeus	zajac poľný				LC	LC		
Talpa europea	krt obyčajný					LC		

Vysvetlivky: Vysvetlivky: 5A – Príloha č. 5 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK, A – Zoznam chránených živočíchov, chránené živočíchy, ktoré sa prirodzene vyskytujú na území Slovenskej republiky a ich spoločenská hodnota, 7 – Príloha č. 7 Vyhlášky MŽP SR. č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK Zoznam vybraných druhov živočíchov a ich spoločenská hodnota, vybrané podmienky druhovej ochrany a podrobnosti o nich; Tučné písmo – druhy európskeho významu; * - prioritné druhy; CHU – druhy pre ktoré sa vyhlasujú chránené územia; SH – spoločenská hodnota v Euro; red list: 1 – BALÁŽ et al. (2001), 2 – KADLEČÍK (2014), 3 – DEMKO et al. (2014), 4 – LEŠO et al. (2025), URBAN et al. (2026)

4 ODPPORÚČANIA A NÁVRHY

Na základe zistených skutočností môžem konštatovať, že lokalita z hľadiska výskytu vegetácie resp. biotopov **nepatrí** medzi lokality, ktoré by si zaslúžili ďalšiu pozornosť v kontexte ochrany prírody a krajiny nakoľko väčšina vegetácie je silne narušená a pozmenená. Z väčšej časti, viac ako 60% dotknutej lokality predstavujú biotopy XX04 Teplomilná ruderálna vegetácia mimo sídel a XX06 Intenzívne obhospodarované polia, ktoré predstavujú atropogénne typy, na ktoré nie sú ekologicky naviazané žiadne vzácne alebo ohrozené druhy rastlín alebo živočíchov. Vzhľadom na prítomnosť umelých vodných plôch pozornosť si zaslúži najmä prítomnosť a hniezdenie vybraných vzácnejších druhov vtákov resp. vybraných predmetov ochrany CHVÚ Poiplie ako kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*) a brehuľa hnedá (*Riparia riparia*), keďže celá dotknutá lokalita sa nachádza priamo v chránenom vtáčom území. V roku 2026 hniezdenie kane močiarnej bolo neúspešné.

Navrhované zmierňujúce opatrenia sa pridŕžajú aj publikácie GÚGH et al. (2015).

Kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*) stav hniezdnych biotopov v CHVÚ Poilplie je v nepriaznivom stave (C), je potrebné zamerať sa na obnovu jej hniezdnych biotopov.

- na hniezdiskách zamedziť odvodňovaniu krajiny, najmä v blízkosti malých mokradí a močiarov v poľnohospodárskej krajine a zachovať prirodzené porasty trstiny (*Phragmites* spp.) a pálky (*Typha* spp.) a zväčšovať ich prirodzenú výmeru;
- v prípade kosenia trstiny a pálky zabezpečiť aby manažment prebehol v mimohniezdnom období formou mozaikovitého výberu tak aby 30% starých porastov ostalo zachovalých;
- pri terénnych úpravách umelých nádrží vytvárať vhodné podmienky v podobe plytkého litorálneho pásma.

Brehuľa hnedá (*Riparia riparia*) stav hniezdnych biotopov v CHVÚ Poilplie je v nepriaznivom stave (C), je potrebné zamerať sa na obnovu jej hniezdnych biotopov.

- zabezpečiť a vhodne technicky stabilizovať kolmé riečne resp. brehy vodných nádrží v minimálnou výškou aspoň 2 metre bez ďalších terénnych úprav;
- aktívnym manažmentom prispieť k odstraňovaniu náletových drevín a krovín, ktoré svojím rastom bránia príletu k hniezdiskám;
- v prípade navrhovanej činnosti ponechať parcely KN C č. 917/40, 917/41 a 917/42 v k.ú. Panické Dravce bez terénnych úprav a vytvoriť líniovú vegetačnú bariéru tak aby sa eliminoval vplyv navrhovanej činnosti na hniezdnu kolóniu.

5 ZÁVER

Na dotknutej lokalite som zaznamenal päť typov biotopov ako VOD15 Vodné biotopy bez prítomnosti makrofytnej vegetácie, VOD10 Trstinové porasty mokradí, KRO12 Ostatná nelesná drevinová vegetácia, XX04 Teplomilná ruderálna vegetácia mimo sídel a XX06 Intenzívne obhospodarované. Žiadny z týchto biotopov nie je uvedený v prílohe č. 1. Vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. To znamená na lokalite navrhovanej činnosti neboli identifikované žiadne biotopy chránené zákonom. Tak isto som na lokalite nezaznamenal žiadnu chránenú rastlinu v zmysle § 34 vyššie citovaného zákona. Vo veľkej miere sa jedná o umelo vytvorené biotopy, ktoré prestavujú stanovištia najmä pre ruderálnu a synantropnú, miestami aj inváznu vegetáciu v sekundárnej sukcesii.

V rámci inventarizácie živočíchov – stavovcov, je na lokalite predpokladaný výskyt 5 druhov rýb, zistený výskyt 2 druhov obojživelníkov a 2 druhov plazov, ďalej 53 druhov vtákov a 8 druhov cicavcov. Dotknutá lokalita predstavuje otvorenú intenzívne využívanú poľnohospodársku krajinu (pestovanie obilnín a repky olejnej) v blízkosti inundačného územia rieky Ipeľ. Úplne absentujú lesné ekosystémy resp. v malej miere je zastúpená nelesná drevinová vegetácia. Jadrom dotknutej lokality je vyťažené štrkovisko s otvorenou vodnou plochou a priľahlým odkaliskom. Lokalita predstavuje lokálne významný biotop pre hniezdenie, hľadanie potravy a odpočinok pre vybrané druhy vtákov resp. predmety ochrany chráneného vtáčieho územie SKCHVU021 Poiplie. Hniezdenie bolo zistené pri jednom druhu európskeho významu kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*) v roku 2026 neúspešné, ďalej hľadanie potravy zistené pri druhu európskeho významu žlna sivá (*Picus canus*). Ostatné zistené druhy vtákov patria v zmysle vyššie citovanej vyhlášky zákona OPaK medzi druhy národného významu.

Navrhovanou činnosťou úplne zanikne odkalisko a po severnej a západnej strane budú postavené individuálne rekreačné objekty v podobe chatiek. Hlavné štrkovisko zostane zachované viac menej v pôvodnej rozlohe. Je zrejmé, že čiastočne dôjde k obmedzeniu súčasných hniezdnych (nevhodných) a potravných biotopov pre vybrané druhy vtákov najmä pre kaňu močiarnu (*Circus aeruginosus*).

[redacted]

Banskej Bystrici, dňa 31. júla 2026 vypracoval: RNDr. Peter **BAČKOR**, PhD., MBA

6 LITERATÚRA

ANONYMUS 2014: Stopy živočíchov. Sprievodca prírodou. Svotka & Co., Bratislava, 256 pp.
BALÁŽ D., MARHOLD K. & URBAN P., (eds.) 2001: Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska. Ochrana prírody, Suppl. 20., 160 pp.
BOUCHNER M., 2003: Stopy zvery. Agentúra Cesty. Bratislava, 264 pp.
ELIÁŠ P. jun., DÍTĚ D., KLIMENT J., HRIVNÁK R. & FERÁKOVÁ V., 2015: Red list of ferns and flowering plants of Slovakia, 5th edition (October 2014). Biologia, 70: 218–228.
FINĎO S., SKUBAN M. & KOREŇ M., 2007: Brown bear corridors in Slovakia: identification of critical segments of the main road transportation corridors with wildlife habitats. Carpathian Wildlife Society, Zvolen, 68 pp.
FORSMAN D., 2004: Flight idetification of Raptors od Europe, North Africa and the Middle East. Bloomsbury, Christopher Helm, London, 544 pp.
DANKO Š., DAROLOVÁ A. & KRIŠTÍN T., 2002: Rozšírenie vtákov na Slovensku. Veda, Bratislava, 686 pp.
DEMKO M., KRIŠTÍN A. & PAČENOVSKÝ S., 2014: Červený zoznam vtákov Slovenska. SOS/Birdlife Slovensko. Bratislava, 52 pp.
DOSTÁL J.& ČERVENKA M., 1992: Veľký kľúč na určovanie vyšších rastlín I-II. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava. 775 + 784 pp.
HENSEL K. & KRNO I., 2002: Zoogeografické členenie: Limnický biocyklus. Mapa 1 : 2 000 000. Atlas krajiny Slovenskej republiky. Ministerstvo životného prostredia Bratislava, Agentúra Životného prostredia Banská Bystrica, 344 pp.
HENSEL K. 2002: Zoogeografické členenie paleoarktu: Limnický biocyklus. Mapa 1 : 37 000 000. Atlas krajiny Slovenskej republiky. Ministerstvo životného prostredia Bratislava, Agentúra Životného prostredia Banská Bystrica, 344pp.
GÚGH, J., TRNKA, A., KARASKA, D., RIDZOŇ, J.,2015: Zásady ochrany európsky významných druhov vtákov a ich biotopov, Štátna ochrany prírody Slovenskej republiky, Banská Bystrica, 332 pp.
JANDA J. & ŘEPA P. 1986: Metody kvantitativního výskumu v ornitologii. MOS & SZN, Praha.
JEDLIČKA J. & KALIVODOVÁ A. 2002a: Zoogeografické členenie terestrický biocyklus. P. 118. In: ANONYMUS (ed): Atlas krajiny Slovenskej republiky, Ministerstvo životného prostredia SR, Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica, 365 pp.
JEDLIČKA L. & KALIVODOVÁ E. 2002b: Zoogeografické členenie paleoarktu: terestrický biocyklus. Mapa 1: 37 000 000. In: ANONYMUS (ed): Atlas krajiny Slovenskej republiky. Ministerstvo životného prostredia Bratislava, Agentúra životného prostredia Banská Bystrica, 365 pp.
KADLEČÍK J., (eds.) 2014: Carpathian red list of forest habitats and species Carpathian list of invasive alien species (draft). ŠOP SR, Banská Bystrica, 234 pp.
KARASKA D., TRNKA A., KRIŠTÍN A., RIDZOŇ J., 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. ŠOP SR, Banská Bystrica, 380 pp.
KLIMENT J., HRABOVSKÝ M., LETZ D. R., (ed.), 2025: Slovenské botanické menoslovie – cievnaté rastliny. VEDA, Bratislava 744 pp.
KRIŠTOFÍK J., DANKO Š., 2012: Cicavce Slovenska. rozšírenie, bionómia a ochrana. VEDA, Bratislava, 711 pp.
LEŠO P., DEMKO M., KRIŠTÍN A., RIDZOŇ J., KARASKA D., CHAVKO J., SLOBODNÍK R., LEŠOVÁ A., KROPIL R., 2025: Červená kniha ohrozených a vzácnych druhov rastlín, húb a živočíchov Slovenska. Vtáky. ŠOP SR, Banská Bystrica, 160 pp.
MARHOLD K. & HINDÁK F., 1998: Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Veda, Bratislava, 687 pp.
OLIVA O., HRABĚ S. & LÁC J., 1968: Stavovce Slovenska I – Ryby, obojživelníky a plazy. SAV. Bratislava, 389 pp.

PLESNÍK P., 1995: Fytogeografické (vegetačné) členenie Slovenska. – Geografický časopis, Bratislava, 47: 149–181.
PLESNÍK P., 2002: Fytogeografické členenie. Mapa 1: 1 000 000. Atlas krajiny Slovenskej republiky. Ministerstvo životného prostredia Bratislava, Agentúra životného prostredia Banská Bystrica, 344 pp.
RÚSES okresu Liptovský Mikuláš
RUŽIČKOVÁ H., HALADA Ľ., JEDLIČKA L. & KALIVODOVÁ E. (eds.), 1996: Biotopy Slovenska. príručka k mapovaniu a katalóg biotopov. Ústav krajinnej ekológie SAV, Bratislava, 192 pp.
SLÁDEK J. & MOŠANSKÝ A., 1985: Cicavce okolo nás. Osveta, Martin, 246 pp.
STANOVÁ V. & VALACHOVIČ, eds., 2002: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie Bratislava, ŠOP SR Banská Bystrica, 225 pp.
STLOUKAL E., 2002: The integrated information system on fauna in Slovakia (DFS) - its history, actual status and expectations. Acta Zoologica Universitatis Comenianae 45: 37–42.
SWENSSON L., GRANT P. J., MULLARNEY K. & ZETTERSTRÖM D., 2004: Ptáci Europy, Severnej Afriky a Blízkeho východu. Svojtka & Co. Praha, Czech ed. 400 pp.
ŠTASTNÝ K. & KRIŠTÍN A., 2021: Vtáky Česka a Slovenska. Ottovo nakladatelství, Praha, 568 pp.
ŠOP SR (2014) = Štátna ochrana prírody SR, 2014: Metodika mapovania nelesných biotopov. ŠOP SR, Banská Bystrica, 14 pp.
ŠOP SR (2013) = Štátna ochrana prírody SR, 2013: Metodika mapovania lesných biotopov. ŠOP SR, Banská Bystrica, 24 pp.
ŠUVADA R., (ed.) 2023: Katalóg biotopov Slovenska. Druhé rozšírené vydanie. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica, 511 pp.
TP067 = Technické podmienky, Migračné objekty pre voľne žijúce živočíchy. Projektovanie, výstavba, prevádzka a oprava. Ministerstvo dopravy SR. Sekcia cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Bratislava, 57 pp.
TRNKA A. & GRIM T., 2014: Ornitologická príručka. SOS Bird Life Slovensko, Bratislava, 299 pp.
VICENÍKOVÁ A. & POLÁK P., eds., 2003: Európsky významné biotopy na Slovensku.
ŠOP SR Banská Bystrica, 151 pp.
URBAN P., (ed.), 2026: Červená kniha ohrozených a vzácnych druhov rastlín, húb a živočíchov Slovenska. Cicavce. ŠOP SR, Banská Bystrica, 112 pp.
ZAVADIL V., SÁDLO J. & VOJAR J., 2011: Biotopy našich obojživelníkov. Metodika AOPK Českej republiky. Praha, 178 pp.
ZWACH I., 1990: Naši obojživelníci a plazi ve fotografii. Statni zemědělske nakladatelstvi, Praha, 141pp.
ZWACH I., 2009: Obojživelníci a plazi české republiky. Grada Publishing, 496 pp.

7 PRÍLOHY

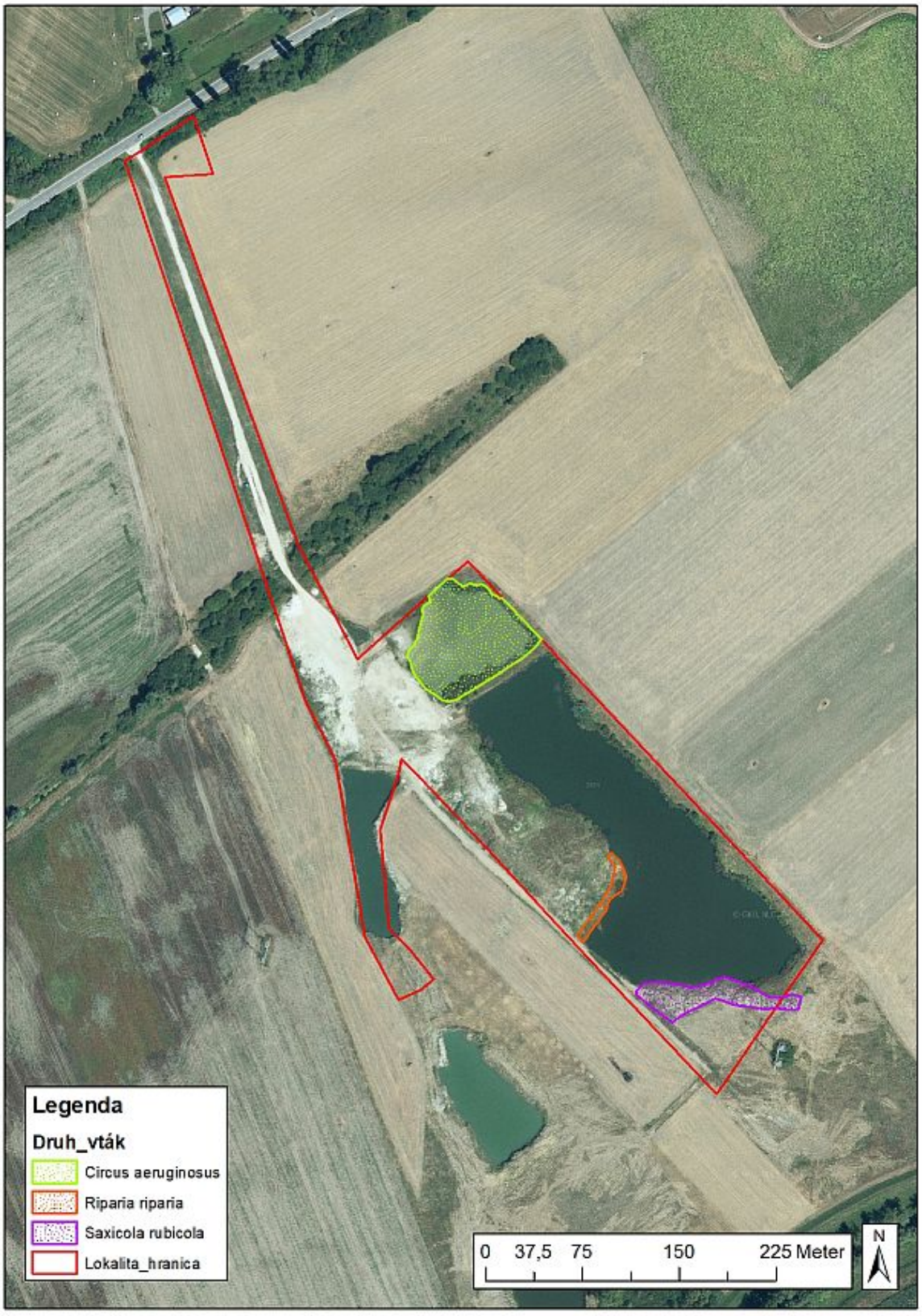
Príloha A: Vymedzenie dotknutej lokality, mierka 1: 3500

Príloha B: Mapa biotopov dotknutej lokality, mierka 1: 3500

Príloha C: Mapa hniezdneho výskytu vybraných druhov vtákov, mierka 1: 3500

ŠTÁTNA
OCHRANA PRÍRODY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správa Chránenej krajinnej oblasti
Cerová vrchovina

INECO, s. r. o.
Mladých Budovateľov 2
974 11 Banská Bystrica

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje	Rim. Sobota
15.06.2026	CHKO CV/167-006/2026	Ing. I. Šaňová Ing. V. Rízová Mgr. Cs. Balázs	29.06.2026

Vec: Stanovisko k plánovanej výsadbe zelene a drevín na parcelách KN-C č. p. 914/5 a 917/7 v rámci posudzovanej činnosti „Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál".

Na základe Vášho listu doručeného dňa 17.06.2026 Vám posielame požadované stanovisko k plánovanej výsadbe zelene a drevín na parcelách KN-C č. p. 914/5 a 917/7 v rámci posudzovanej činnosti „Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál" vypracovanému podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov").

A. Vstupné údaje

Predmet: „Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál".

Navrhovateľ: MVDr. Atila Bokor a Emília Bokorová, Hviezdoslavova 1723/31, Lučenec, 984 01

Účel stanoviska: Žiadosť predložená v nadväznosti na požiadavku uvedenú v Rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti č. 11227/2026-11.1/mm zo dňa 21.05.2026, ktorý vydalo MŽP SR, Sekcia environmentálneho posudzovania a povoľovania Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Podklady:
Žiadosť o konzultáciu a vyjadrenie k plánovanej výsadbe zelene a drevín na parcelách KN-C č. 914/5 a 917/7 v rámci posudzovanej činnosti „Zmena bývalého štrkoviska na rekreačno-oddychový areál" zo dňa 15:06.2026 od spoločnosti INECO, s. r. o. Banská Bystrica.

B. Stanovisko

Identifikácia územia a charakter činnosti:
Lokalita sa nachádza v Banskobystrickom kraji, okrese Lučenec, v katastrálnom území obce Panické Dravce – juhovýchodne od Margočovej osady.

V Rozsahu hodnotenia bola určená nasledujúca podmienka (na základe priloženého stanoviska Štátnej ochrany prírody SR, Banská Bystrica č. ŠOPSR/404-003/2026 zo dňa 23.04.2026) ***„Plánovanú výsadbu zelene a drevín na parcelách č. KN-C 914/5 a 917/7 prekonzultovať so Správou CHKO Cerová vrchovina, výsledky a závery uviesť do prílohy správy o hodnotení činnosti".***

Návrh riešenia:
ŠOP SR, Správa CHKO Cerová vrchovina má k realizácii výsadby zelene a drevín na vyššie uvedených parcelách nasledovné pripomienky a odporúčania:

Pripomienky k druhovej skladbe plánovanej výsadby:

1. jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*) s dominantným zastúpením
2. ostatné dreviny s možnosťou vytvorenia stromoradia:

topoľ biely (*Populus alba*)
topoľ čierny (*Populus nigra*)
dub letný (*Quercus robur*)
jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*)
topoľ sivý (*Populus canescens*)
topoľ osikový (*Populus tremula*)
brest väzový (*Ulmus laevis*)

3. odporúčané druhové zloženie výsadby krovín:

vŕba popolavá (*Salix cinerea*) – s dominantným zastúpením
ostatné druhy - krušina jelšová (*Frangula alnus*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), čremcha obyčajná (*Padus avium*)

Pripomienky k vykonávaniu plánovanej výsadby:

- zabezpečiť sadenice vhodné pre dotknutú oblasť/región s príslušným certifikátom/licenciou, alebo zabezpečiť sadbový materiál na lokálnej úrovni (vŕby, príp. jelše)
- pri získavaní miestneho sadbového materiálu nenarušiť kontinuitu porastov a práce spojené so zberom sadbového materiálu odporúčame vykonať v období: od 1.9. – do 31.3. (v mimo hniezdnom období),
- v prípade výsadby topoľov (čierny, biely, osikový a sivý), dubov letných, jaseňov štíhlych a brestov väzových zabezpečiť sadenice so širokou korunou, ktoré môžu v budúcnosti vytvoriť vhodný hniezdny biotop pre cieľové druhy CHVÚ Poiplie. Uvedené druhy odporúčame vysádzať formou stromoradia, takým spôsobom, aby boli stromy od seba vzdialené aspoň 10m a medzi ne umiestniť nízkokmenné druhy ako vŕby, príp. kroviny, aby došlo k vytvoreniu viac etážového porastu. Stromoradie vytvárať na takom mieste, kde v budúcnosti nebude tvoriť ohrozenie miestnej infraštruktúry.
- odporúčame pri výsadbe stromov nad 2 m osadiť aj 3 koly k stromom a individuálnu ochranu - pletivo (proti poškodeniu drevín).

Pripomienky k priestorovému usporiadaniu výsadby vo vzťahu k vodnej ploche:
Na parcele KN-C č. p. 917/7, v jej časti (pozri obrázok), v úseku dlhom 60 m pozdĺž brehu a v pásme širokom 10 m od okraja vodnej plochy **odporúčame nevysádzať dreviny.** Na zostávajúcej časti parcely je potrebné dreviny vysádzať rovnomerne.

Pripomienky k návrhu výsadby umelého valu na hiezdenie bučiačika močiarneho a iných druhov vtákov:
Na parcelách KN-C č. p. 917/40, 917/41 a 917/42 sa zhotoví umelý val zo štrkopiesku a zeminy s rozmermi približne 2 – 10 m × 40 – 60 m. Na jeho ploche sa zabezpečí hustá výsadba drevín vrátane krovín so stabilizačnom funkciu pre vytvorený val, s cieľom vytvoriť optickú bariéru od rekreačných chatiek.
Podľa možností je na parcele KN-C č. p. 917/7, v jej vyznačenej časti (pozri obrázok), vhodné vytvoriť ostrovček alebo polostrov pre vtáctvo s rozmermi približne 5 – 10 m × 5 – 10 m bez výsadby vegetácie.

Odôvodnenie:
Vzhľadom na to, že plánovaná výsadba zelene a drevín na parcelách KN-C č. p. 914/5 a 917/7 je špecifickou požiadavkou 2.2.2. a 2.2.3. v Rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti č. 11227/2026-11.1/mm zo dňa 21.05.2026, ktorý vydalo MŽP SR, Sekcia environmentálneho posudzovania a

povoľovania Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie – ŠOP SR, Správa CHKO Cerová vrchovina nebude toto stanovisko spoplatňovať v zmysle PGR 09/2022 k účtovaniu výkonov a služieb Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (Interné číslo dokumentu: ŠOP SR/1189/2022).
Ku všetkým ďalším špecifickým požiadavkám sa v procese posudzovania vyjadríme na základe žiadostí od príslušných orgánov štátnej správy.

S pozdravom

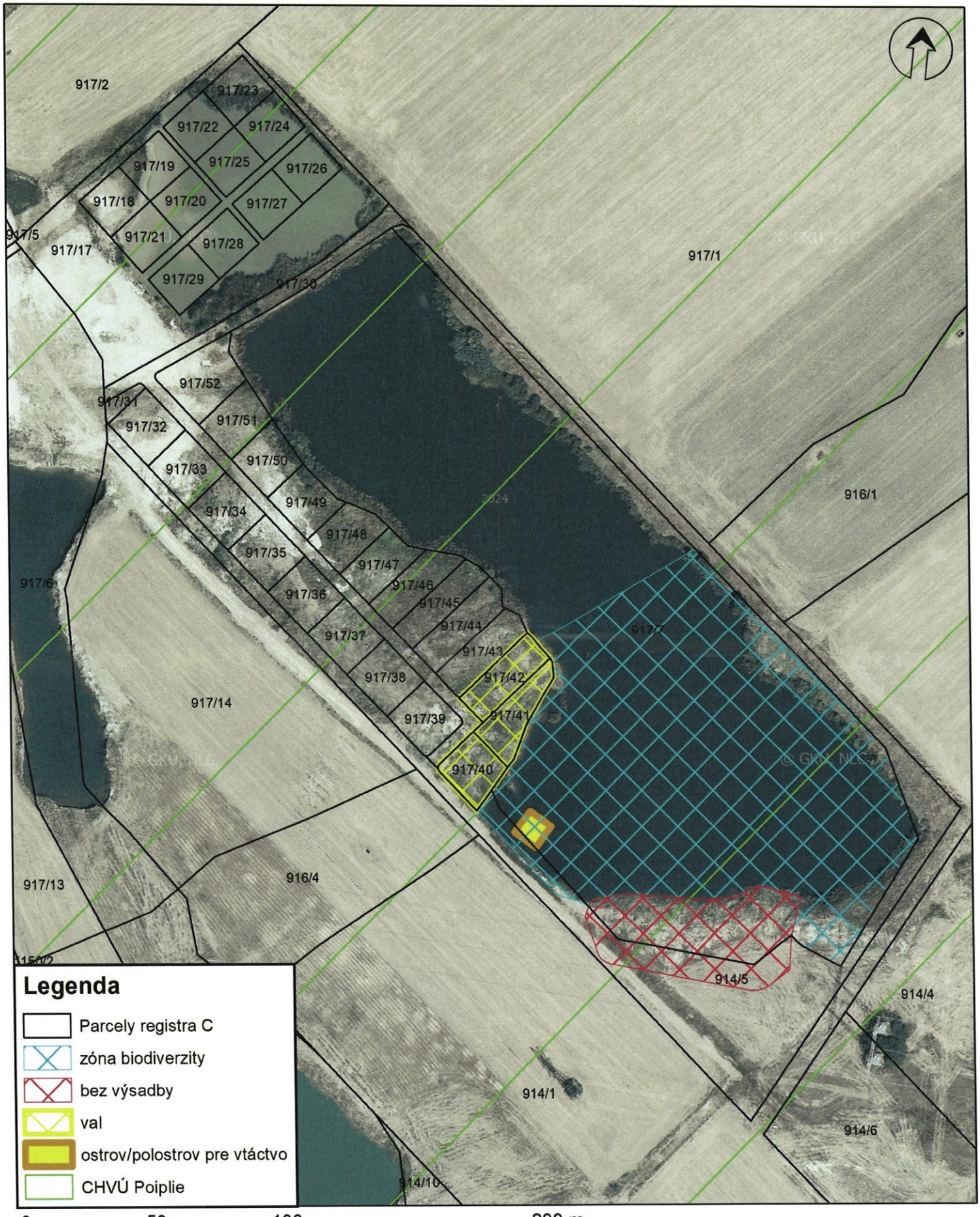
Štátna ochrana prírody SR
Správa Chránenej krajinnej oblasti
Cerová vrchovina
Železničná 31, 979 01 Rimavská Sobota
IČO:17058520 , IČ DPH:SK2021526188

[redacted]

Ing. Eva Belanová

riaditeľka Správy CHKO Cerová vrchovina

Mapová príloha k stanovisku č. CHKO CV/167-006/2026

Neslúži na právne úkony.
Informačný systém katastra nehnuteľností © Úrad geodézie, kartografie a katastra SR
Ortofotomapa © EUROSENSE, GEODIS
Tematické spracovanie © Štátna ochrana prírody SR, Správa CHKO Cerová vrchovina, 2026